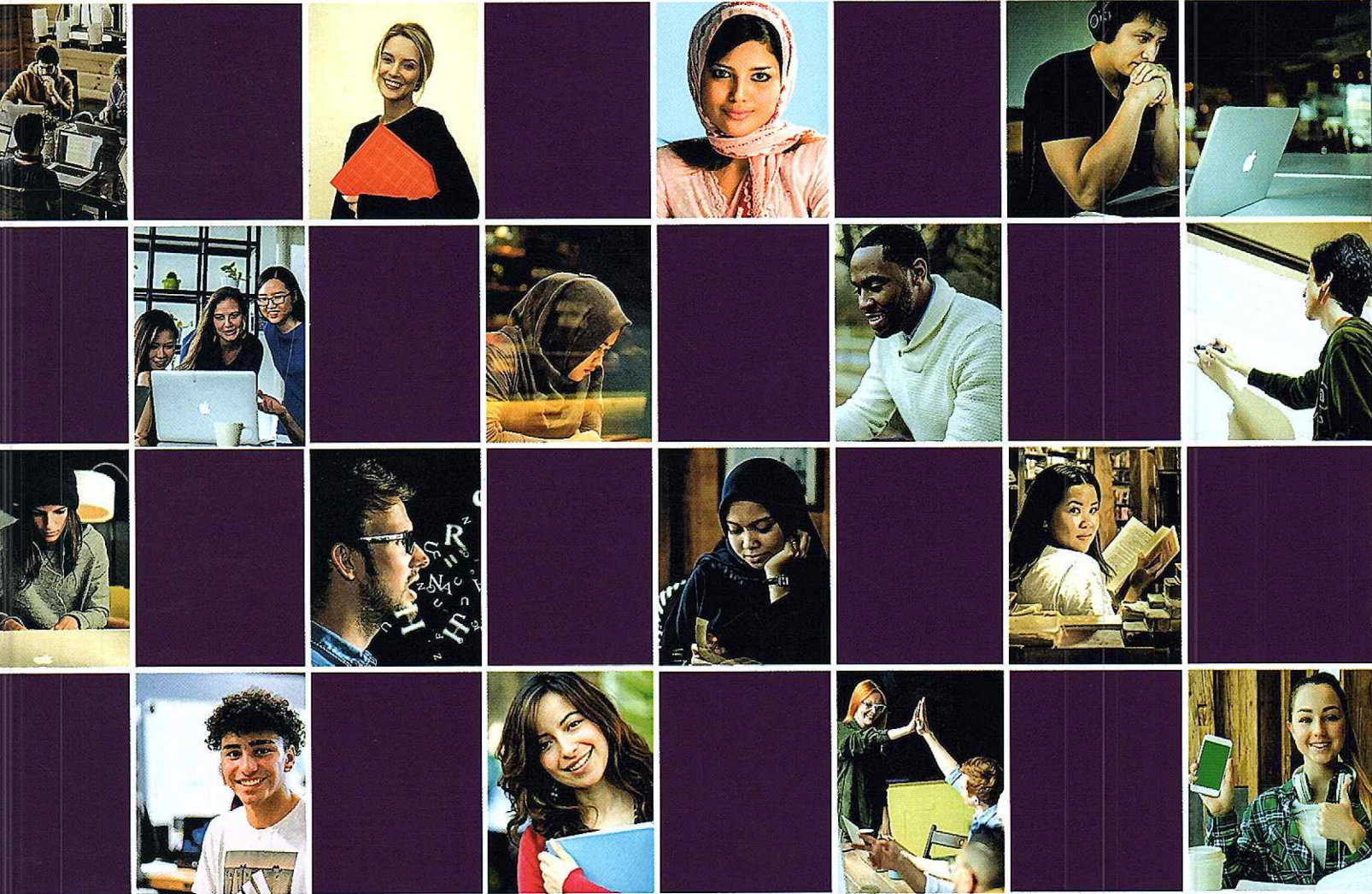

ieltsdaily
ACADEMY

Yeni İstanbul

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI

NEW ISTANBUL TURKISH FOR INTERNATIONAL STUDENTS COURSE BOOK

ZEKİKITAP

KS
KÜLTÜR
SANAT
YAYINEVİ

Press
Glocal

B2

YENİ İSTANBUL ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI B1

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Doç. Dr. Mehmet Yalçın YILMAZ

EDİTÖRLER

Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ

Doç. Dr. Mehmet Yalçın YILMAZ

Funda KESKİN

HAZIRLAYANLAR

Doç. Dr. Fatma BÖLÜKBAŞ KAYA

Enver GEDİK

Funda KESKİN

Hande TOKGÖZ UTKU

Gizem ÜNSAL REY

Fazilet ÖZENÇ

Gül GÖNÜLTAŞ

Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL

Serra YAVUZ

İrem Damla ŞİMŞEK

Seçil ALACA SARI

Sevda YUSUFOĞLU

REDAKSİYON – TASHİH

Nida KİRÖMEROĞLU

İrem Damla ŞİMŞEK

Seçil ALACA SARI

Sevda YUSUFOĞLU

ÇEVİRİ

Yusuf ÖZMENEKŞE

Online sipariş için

KS Kültür Sanat Yayınevi

www.kultursanatyayinevi.com

www.pressglocal.com

Tel: 0212 522 2218

1. Baskı 2021

FSEK M.71 uyarınca, bu eseri hak sahibi kişilerin yazılı izni olmaksızın çoğaltan, değiştiren, dağıtan, yayımlayan ve hukuka aykırı olarak çoğaltılan eserleri satışı arz eden, satan, ticari amaçla satın alan kişi hakkında bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükümlenir.

According to FSEK M.71, the person who copies, changes, distributes, publishes, sells illegally produced copies, buys with a commercial purpose without the permission of the beneficiaries will be sentenced to imprisonment of one to five years or will be imposed with punitive fine.

وفقاً لفSEK المادة ٧١

سيتم الحكم على كل من قام بطباعة وتغيير ونشر وبيع ومن عرض هذا الأثر للبيع بهدف تجاري دون أخذ الأذن من الأشخاص أصحاب هذا الأثر سيتم الحكم عليه بالسجن لمدة تتراوح بين سنة وخمس سنوات

ÖN SÖZ

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti, dünyada en çok konuşulan diller arasında ilk sıralarda yer alan Türkçeyi hızlı ve etkili bir biçimde öğrenmek isteyen yetişkinler için Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde belirlenen dil düzeyleri esas alınarak hazırlanmış bir öğretim setidir. Bu setin hazırlanmasında iletişimsel ve öğrenen odaklı yaklaşım esas alınmış, bu yolla öğrencilerin Türkçeyi dilin dört temel beceri alanında da etkin bir biçimde kullanmaları hedeflenmiştir.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti hazırlanırken dil öğreniminde kültürlerarası etkileşimin ve kültürel farkındalığın önemi göz önünde bulundurulmuştur. Öğrencilerin farklı kültürlerden gelen bireylerle bir arada yaşama konusunda olumlu tutum geliştirmelerine destek olacak metinler, etkinlikler ve uygulamalar öğretim setinin genelinde etkili bir biçimde sunulmuştur. Bu yolla öğrencilerin dilsel yetkinlikleriyle beraber kültürlerarası iletişim yetkinliklerini de geliştirme amacı güdülmüştür.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1, B2 ve C1 olmak üzere beş dil düzeyi için hazırlanmış kur paketlerinden oluşmaktadır. Her bir kur paketinde ders kitabı, çalışma kitabı, dinleme ve video kayıtlarına ait karekodlar yer almaktadır. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti'nde bulunan her kitap, Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde yer alan kazanımlara uygun olarak seçilen konu alanlarına göre düzenlenmiş 6 üniteden oluşmaktadır. Her bir ünite, üç farklı alt konuya ayrılmış ve ünite başlarında öğretimi hedeflenen beceriler, dil bilgisi konuları ve kelime grupları sunulmuştur. Ünitelerde yer alan bölümler ve bu bölümlerin içerikleri genel olarak şu şekilde oluşturulmuştur:

Hazırlık Çalışmaları bölümünde, öğrencileri o öğrenme ünitesindeki konuya hazırlayacak etkinlikler bulunmaktadır.

Okuma bölümünde öğrencinin düzeyine uygun, ünitenin konu alanıyla ilgili ve o üniteye öğretilecek dil bilgisi yapılarının yer aldığı metinler yer almaktadır.

Ya Siz bölümü ile öğrencinin kendine ve kendi kültürüne yönelmesi amaçlanmaktadır. Bu bölümde öğrencileri konuşmaya ya da yazmaya sevk edecek, bir önceki metinle ilgili öznel sorular yer almaktadır.

Dil Bilgisi bölümünde ünitelerdeki konu alanlarına uygun olarak belirlenmiş dil bilgisi yapıları sunulmaktadır. Kursa gitmeden kendi kendine Türkçe öğrenen öğrencilerin de olabileceği düşünülerek dil bilgisi açıklamaları Türkçe-İngilizce iki dilli olarak verilmiştir.

Dinleme bölümünde ünitenin konu alanıyla ilgili ve o üniteye öğretilecek dil bilgisi yapılarının yer aldığı metinler ve bu metinlerle ilgili etkinlikler bulunmaktadır.

Yazma bölümünde üniteye uygun yazma etkinlikleri yer almaktadır. Bu etkinlikler bütünlük beceri öğretimine uygun olarak okuma-yazma, dinleme-yazma, konuşma-yazma biçiminde yapılandırılmıştır.

Konuşma bölümünde konuşma becerisinin geliştirilmesi ve konuşma kaygısının azaltılmasına yönelik öğrenci merkezli etkinlikler yer almaktadır.

İzle Öğren bölümünde ünitenin kazanımlarının pekiştirilmesi ve öğrencinin gerçek ortamdaki dil kullanımını görmesi amacıyla hazırlanmış video çekimleri ve etkinlikler bulunmaktadır.

Günlük İfadeler bölümünde öğrencinin günlük hayatta sıklıkla duyacağı ancak ders kitaplarında hepsinin yer almasının mümkün olmadığı ifadeler konu alanlarına göre listelenerek sunulmuştur.

Mikrofon Sende bölümü öğrencilerin grup halinde çalışmalarına ve karşılıklı konuşmalarına olanak sağlayacak eğlenceli etkinliklerden oluşmaktadır.

Kendini Çek bölümünde öğrencilerden üniteye uygun video çekmelerini ve bu videoları sınıfta paylaşmalarını isteyen etkinlikler bulunmaktadır.

Kültürden Kültüre bölümünde ünitenin temasına uygun olarak bir konu seçilmekte; bu konunun Türkiye'deki ve farklı ülkelerdeki durumu karşılaştırmalı olarak verilmektedir.

Bir Adım Ötesi bölümünde derslerde sıklıkla kullanılan ve öğrencilerin bilmeleri gereken bazı kalıplar ve cümleler öğretilmektedir.

Eğlenelim Öğrenelim bölümünde her bir öğrenme ünitesindeki konuların pekişmesini sağlayacak eğitici oyunlar bulunmaktadır.

Neler Öğrendik bölümünde üniteye yer alan konuların ne kadar öğrenildiğini, öğrencilerin nerelerde eksikliklerinin bulunduğunu saptamak amacıyla oluşturulmuş kısa sınavlar bulunmaktadır.

Öz Değerlendirme bölümü, Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde yer alan kazanımlara öğrencilerin ne kadar ulaştıklarını kendilerinin değerlendirecekleri bölümdür.

Kelime Listesi bölümünde, o öğrenme ünitesinde yer alan yeni kelimeler, isimler, fiiller ve kalıp ifadeler biçiminde gruplanmış olarak sunulmaktadır. İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti, Türkiye'de 70'ten fazla üniversite ile çok sayıda resmî ve özel kurs tarafından tercih edilmektedir. Yurt dışında ise Harvard, Michigan gibi pek çok saygın üniversitede ders kitabı olarak seçilmiştir. Bu set ayrıca ABD, Almanya, Arnavutluk, Avustralya, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bosna Hersek, Fransa, Hollanda, İngiltere, Özbekistan, Rusya, Slovakya, Yunanistan gibi birçok ülkede üniversitelerde ve dil kurslarında Türkçe öğretim materyali olarak kullanılmaktadır. İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti'nin bu kadar geniş kitlelere ulaşması, bu setin hem öğretmenler hem de öğrenenler tarafından başarılı bulunmasının bir sonucudur. Bu başarının sebebi ise yaşayan Türkçenin dilin doğal seyri içinde öğretimi; dil ile beraber kültürün de abartı öğelerine yer verilmeden olduğu haliyle yansıtılmasıdır.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti, uluslararası öğrencilere Türkçe öğretimi konusunda deneyimli öğretim elemanlarının gayretli çalışmaları sonucunda oluşturulmuştur. Bu setin Türkçe sevdalılarına bir kapı açacağını umar, bu setle Türkçemizi öğrenen uluslararası öğrencilere başarılar dileriz.

EDİTÖRLER

1 LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK Sayfa 7-28

A	Leylek Havada	Turizmde Çekyat Yöntemi	İşteş fiil
B	Turizmin Farklı Yüzleri	Bavul Hazırlama Sanatı	Dönüşlü fiil
C	Geldim, Gördüm, Yazdım	Meryem Ana Evi	Zarf - fiiller (-DİKÇA / -DİĞİ sürece)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Tatilde Nereye Gidelim? Karşılama Vedalaşma Yurt dışında yaşamının avantajları dezavantajları	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Tur afişi tasarlama Ünlü Gezginler Dönüşlülük/ işteşlik Eki

2 GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE Sayfa 29-52

A	Teknoloji	Bilgisayarın Kısa Tarihi	Edilgen fiil / tarafından /-CA
B	İletişim	Türkiye'de İnternet Erişimi ve Kullanımı	Zarf - fiiller (-İncAyA / -AnA kadar / dek / değin)
C	Ulaşım	Havali Ulaşım Araçları	Zarf - fiiller (-DİĞİ / -AcAĞI zaman / sırada)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Teknoloji Çok Gelişti Açıklığa Kavuşturma İnternette kendimizi tanıtmaya	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Cep telefonu uygulamaları hakkında haber yazma Ulaşım Araçları -DİĞİ zaman, -DİĞİ sırada Zarf Fiilleri

3 DEĞİŞEN DÜNYA Sayfa 53-74

A	Moda	Geçmişten Günümüze Moda	Sıfat - fiiller (-y)An)
B	Yiyecekler	Nasıl Besleniyoruz?	Sıfat - fiiller (-DİK, -(y)AcAK)
C	Müzik	Değişen Müzik	Sıfat - fiiller (-İ/A)r / -mAz / -mİş / -AsI)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Bir Türkü Bir Hikaye Alışveriş / Para Tahmin et oyunu	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Reklam metni yazma Çalgılar Sıfat - fiiller

4 DÜNYADAN HABERLER Sayfa 75-94

A	Suç ve Ceza	Pardon Bir Yanlışlık Oldu	Ettirgen fiil
B	Talihsiz Olaylar Dizisi	Hayatta Olmama Rağmen Resmen Ölüyüm	Zarf - fiiller (DİĞİ / -AcAĞI için, -DİĞİndAn dolay, -DİĞİndAn)
C	Kültür Sanat Haberleri	Kültür Sanat	Sanki / Artık / Bile
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Dünyadan Haberler Kınama Haber spikerliği	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Okul gazetesi hazırlama Adalet Sistemi Çoklu ettirgenlik

5 HARİKALAR DÜNYASI Sayfa 95-116

A	Doğa Harikaları	Peri Bacaları	Fiil ve İsim Cümlelerinde Dolaylı Anlatım
B	Mimari Harikalar	Tac Mahal	Soru Cümlelerinde Dolaylı Anlatım
C	Teknolojik Harikalar	İlginç İcatlar	Gereklilik ve İstek kipinde dolaylı anlatım
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Gezelim Görelim Beğenme Röportaj yapma	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Dünya'nın harikaları hakkında konuşma Ünlü Kaplıcalar İstek kipinde dolaylı anlatım

6 BİLİNMEYENE YOLCULUK Sayfa 117-136

A	Canlılar Dünyası	DNA Testinin Sınırları Nelerdir?	Bağlaçlar (Oysaki / Hâlbuki, Ne var ki, Ne yazık ki, Neyse ki)
B	Galaksi ve Biz	Uzayda Hayat Nasıl?	Bağlaçlar (Mademki, Meğerse, Nitekim, Zaten, Hiç değilse/ Hiç olmazsa)
C	Bunları Biliyor musun?	Geçmişten Günümüze Para	Bağlaçlar (Ayrıca/ Bununla birlikte / Bununla beraber / Üstelik / Hatta / Bunun yanı sıra)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Evrende Yalnız mıyız? Fazla Bilgi Verme Uzayda yaşamak için başvuru yapma	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Oyun Yiyecekler hakkında bilmediklerimiz "dA" bağlacının yazımı

DİNLEME**YAZMA****KONUŞMA**

Ayder Yaylası

Turizm

Ülkemizdeki turizm türleri hakkında sunum hazırlama

Alman Çift Türkiye'ye Bağlandı

Mesaja cevap yazma

Seyahat planı yapma

Geldim Gördüm Sevdim

Gezi yazısı yazma

Tatil arkadaşı bulma

Kadın Mucitler

Teknolojisiz bir dünya hakkında yazma

Yeni bir icat yaratma

Cep Telefonlarının Kullanımı

Sosyal medya kullanımının faydaları ve zararları

Cep telefonumuzun özelliklerini anlatma

Ulaşım Sektöründeki Farklı Olanaklar

Nasıl araba kullanabiliriz?

Ulaşım araçları hakkında konuşma

Doğru Giyinmek Alışverişi ile Başlar

Giyim tarzımız hakkında yazma

Moda hakkında konuşma

50 Şehirden 90 Gazoz

Veganlık ve vejetaryenlik hakkında yazma

Restoran açma projesi tasarlama

Üç Türkün Hikâyesi

Şiir / şarkı yazma

Ülkemizdeki müzik türleri hakkında konuşma

Siber Suçlardan Korunma Yolları

Haber yazma

Cezalar hakkında konuşma

Beş Dakikada Dünya Turu

Hikâye yazma

Hislerimiz hakkında konuşma

Cep Herkülü: Naim

Eleştiri metni yazma

Magazin haberleri hakkında konuşma

Mısır Piramitleri

Araştırma metni yazma

Ülkemizdeki doğa harikaları hakkında konuşma

Mihrimah Sultan Camileri

Mimari bir eseri tanıtmaya

Şehrimizi tanıtmaya

Çocuk Müzesi

Teknolojinin zararları hakkında yazma

Bir icat ortaya koymaya

Kargalar Hakkında Bilinmeyen Gerçekler

Araştırma yazısı yazma

Metin özetleme

Petrol Her Yerde

Karşılaştırmalı metin yazma

Uzay yolculuğu hakkında konuşma

Saldı Gölü Hakkında Bilmeniz Gerekenler

Metin tamamlama

Sunum yapma

BECERİLER

- Bilgi alışverişinde bulunma
- Deneyimlerimizi paylaşma

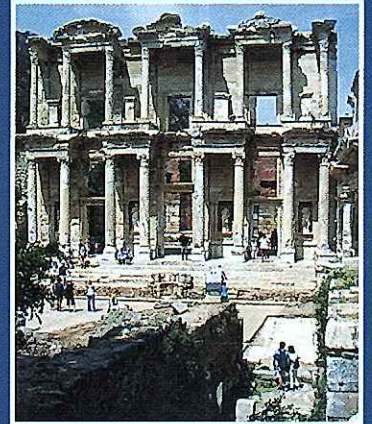
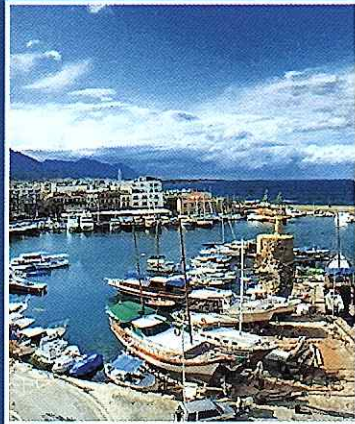
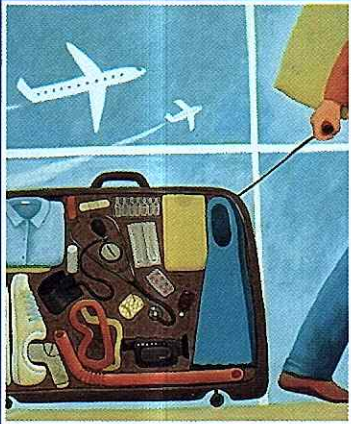
DİL BİLGİSİ

- İşteş Fiil
- Dönüştü Fiil
- Zarf - Fiiller (-Dıkça, -Diğl sürece)

KELİMELER

- Turizm
- Seyahat

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK

ÜNİTE 1

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK

A. LEYLEK HAVADA!

uçuşmak , selamlaşmak,
mektuplaşmak, karşılaşmak,

- Kuşlar uçuşuyor.
- Arkadaşımın Ortaköy'de karşılaşmış.
- Hollanda'daki arkadaşımın mektuplaşmış.
- Biz komşularımızla her sabah selamlaşmış.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki turizm çeşitleri ile resimleri eşleştirelim.

alışveriş turizmi

doğa turizmi

sağlık turizmi

deniz turizmi

kültür turizmi

sanat turizmi

kış turizmi

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

OKUMA

TURİZMDE ÇEKYAT YÖNTEMİ

Bir akşam arkadaşlarımla sohbet ediyorduk. Onlara “Yarın akşam Polonyalı bir çift evimde misafir olacak, ertesi gün de Alman bir çift gelecek. Ama ben onları hiç tanımıyorum.” dedim. Önce şaka yapıyorum, sandılar. Ciddi olduğumu görünce beni vazgeçirmeye çalıştılar. Fakat konuyu daha iyi anlamak için bana sorular sormaya başladılar. Onlara çekyat turizminden bahsettim. Eminim, şimdi siz de “Nedir bu çekyat turizmi?” diye düşünüyorsunuz. Çekyat turizmini yaklaşık 230 ülkeden bir buçuk milyona yakın insan kullanıyor. Bu turizmde, para kazanma amacı yoktur. Pek çok gezi sitesine üyeyim. Size de tavsiye ediyorum. Bu sitelerden şunları öğrenebilirsiniz: Bir ülkeye en ekonomik şekilde nasıl seyahat edebilirsiniz? O ülkede nereleri gezebilirsiniz? Çekyat turizmine de böyle bir araştırmada rastladım. Eğer evinizde misafir için yeriniz varsa ve farklı kültürlerden farklı insanlarla tanışmak istiyorsanız bu iş tam size göre! Öncelikle iletişim kurmak için bir internet sitesi veya e-posta grubuna üye olmak gerekiyor. Böylece gelecekteki misafirleriniz ile mesajlaşarak iletişim kurabilirsiniz. Ben de kızımınla konuşup ondan da onay alınca vakit kaybetmeden bir siteye üye oldum. Ertesi gün Polonyalı bir çiftten bir e-posta alınca çok heyecanlandık. Evimizde dört gece kalmak istiyorlardı ama ufak bir sorun vardı: Benim sabah erkenden işe, kızımın da okula gitmesi

gerekiyordu. Durumu anlattık, “Erken saatte kalkmak bizim için sorun değil.” dediler ve sonra yolculuklarıyla ilgili detayları konuştuk, anlaştık. Misafirlerimizi karşılamaya giderken çok heyecanlıydık. Misafirlerimizden Eric bir avukat, Karolina ise bir şirkette pazarlama müdürüymüş. Onlarla beraber dört gün geçirdik ve birbirimizi tanıdıkça aile gibi olduk. Bir akşam yemekte Eric bize ilk çekyat turizmi macerasını anlattı. Ona göre, çekyat turizmi bir insanın kendi ülkesi ve kültürünü tanıtmayı için önemli bir fırsattı. Karolina da “Sadece birkaç gün sizinle yaşayarak Türkiye ve Türk kültürüyle ilgili gezi kitaplarındaki bilgilerden daha fazlasını öğrendik.” dedi. Eric de Karolina’ya katıldı ve şunları söyledi: “Beş yıldızlı otellerde kalmak, o ülkenin tarihini ve kültürünü öğrenmek için yeterli değil. Böyle yerlerde çoğu zaman otellerin dışına bile çıkamazsınız. Bence de çekyat turizmi bir ülkeyi ve o ülkenin kültürünü tanımak için çok yaratıcı ve güzel bir yöntem.”

Kim bilir, belki bir gün siz de bizim gibi gönüllü turizm elçileri olursunuz ve salonunuzdaki boş bir çekyatla farklı kültürlerle konukseverlik gösterebilirsiniz. Belki bir gün deneyimlerimizi bizimle paylaşırsınız. Yolunuz açık olsun.

2 Aşağıdaki cümleler doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazalım.

1. Çekyat turizmini bir milyondan fazla insan kullanmaktadır. ()
2. Çekyat turizmi ile para kazanabilirsiniz. ()
3. Çekyat turizmi için bir internet sitesine üye olmak gerek. ()
4. Çekyat turizminde misafirlerinizle önceden iletişim kurmuyorsunuz. ()
5. Polonyalı çift ev sahibi işe gidince evde kalacak. ()
6. Misafirlerden birisi daha önce çekyat turizmini kullanmış. ()
7. Misafirlere göre otelde kalmak çekyat turizmine göre daha avantajlıdır. ()

YA SİZ?

Siz, misafir veya ev sahibi olarak “çekyat turizmi”ni tercih eder misiniz? Neden?

DİL BİLGİSİ

İşteş Fiiller (Reciprocal Verbs)

fiil + (I)ş + zaman eki + kişi eki

isim + IAş + zaman eki + kişi eki

Fiil, karşılıklı olarak veya birlikte, birden çok özne tarafından yapılıyorsa işteş eylem kullanılır.

If the action is done by more than one subject either in cooperation or in opposition or mutually, a reciprocal verb is used.

İsimlere "-IAş" eki getirilerek işteş fiiller türetilir. *Some nouns form their reciprocal structure with the suffix "-IAş"*

Örnek: şaka → şakalaşmak dert → dertleşmek söz → sözleşmek pay → paylaşmak

Örnek:

Mehmet Bey ile Yusuf Bey selamlaştılar.

Ömer arkadaşıyla vedalaştı.

İki eski arkadaş kucaklaştı.

Yıllarca mektuplaştılar.

Çocuklar bahçede koşuyordu.

Kuşlar uçuşuyor.

Yolcular durakta bekliyorlar.

Yağmur başlayınca herkes bir tarafa kaçtı.

İşteş fiiller için aşağıdaki listeye göz atabilirsiniz.

(el ele) tutuş-
ağlaş-
anlaş-
atış-
ayrış-
bağrış-
bakış-
bayramlaş-
bekleş-

birleş-
boğuş-
bölüş-
bozuş-
buluş-
çarpiş-
mektuplaş-
mesajlaş-
ödeş-

öpüş-
örtüş-
ötüş-
oynaş-
randevulaş-
rastlaş-
restleş-
şakalaş-
selamlaş-

söyleş-
sözleş-
takış-
tanış-
telefonlaş-
tokalaş-
toslaş-
uçuş-
uyuş-

vedalaş-
yakınlaş-
yardımlaş-
yazış-
yumruklaş-
yüzleş-
zıtlaş-

3 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bayramlarda herkes birbiriyle bayram....., toka.....
2. Dün iki arkadaş önce bağır....., sonra döv.....
3. Geçen akşam yemeğinde Sinan'ın komik hareketlerine herkes gül.....
4. Biz bir hafta önce randevu....., doktorumla yarın gör.....
5. Naci'yle iki gün önce söz..... Yarın Galata Kulesi'nin önünde bul.....
6. Nisan ve Umut on yıl önce tanı..... ve uzun süre de mektup.....
7. Öğrenciler kendi aralarında her zaman şaka.....
8. Mohamad ülkesinden ayrılmadan önce bütün ailesiyle veda.....
9. Yarın buluşmak üzere lise arkadaşlarımla söz.....
10. Yıllar sonra birbirlerini görünce sarılıp ağla.....

4 Aşağıdaki cümleleri eşleştirelim.

1. Her bayram akrabalarımızı ziyaret eder onlarla
 2. Ömer'in şakalarına hep birlikte
 3. Siz onunla ne zaman
 4. Dün ilkokul arkadaşım Taksim'de
 5. Yağmur birden başlayınca çocuklar evlerine
 6. Bahar gelince çiçekler açar, kuşlar cıvı cıvı
 7. Yoldaki sinyal sistemi bozulunca iki tren
 8. Onunla yarın buluşmak üzere
 9. Omar ülkesine döner dönmez herkesle
 10. Özge ile Emre dünkü partide saatlerce
- a. karşılaştık.
 - b. kucaklaştı.
 - c. gülüştük.
 - ç. bayramlaşıyoruz.
 - d. tanıştınız?
 - e. ötüştür.
 - f. randevulaştık.
 - g. bakıştı.
 - ğ. çarpışmış.
 - h. kaçıştılar.

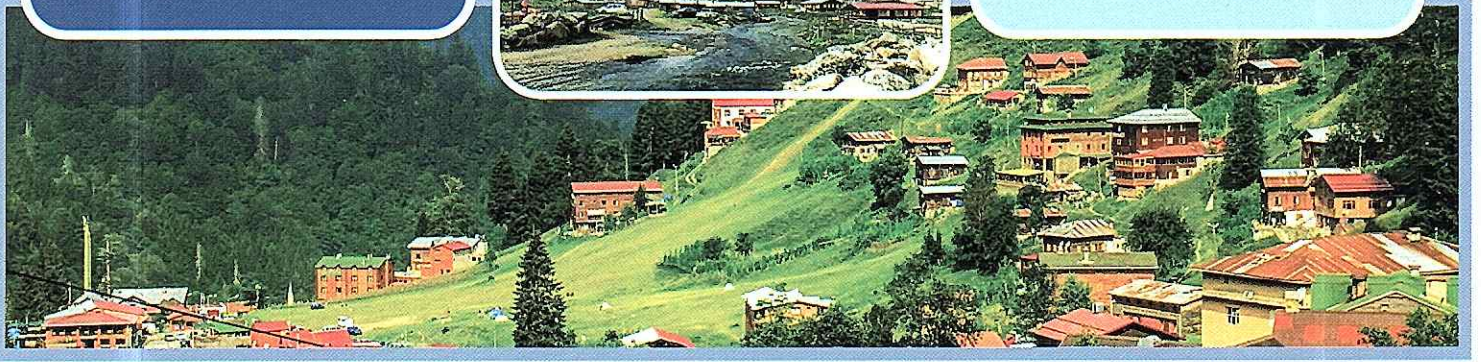
DİNLEME

YAYLA TURİZMİ: AYDER YAYLASI

5 "Yayla" kelimesinin anlamını biliyor musunuz? Arkadaşlarımızla bu konuda konuşalım.

6 Daha önce hiç yaylaya gittiniz mi? Sizin ülkenizde yayla turizmi var mı? Sizce insanlar neden yaylalara giderler?

7 1 Metni dinleyelim. Metinde hangi soruların cevabı var? İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. "Yayla" ne demektir?	()	()
2. Geçmişte insanlar neden yaylalara gitmeyi tercih etmiştir?	()	()
3. Yayla turizminin yerli halk için faydaları ve zararları nelerdir?	()	()
4. Türkiye'de hangi bölgelerde yaylacılık yaygındır?	()	()
5. Ayder Yaylası'na nasıl gidebilirsiniz?	()	()
6. Ayder Yaylası'nda neler yapabilirsiniz?	()	()
7. Ayder Yaylası'ndaki insanların geçim kaynağı nedir?	()	()
8. Ayder Yaylası'ndaki yöresel lezzetler nelerdir?	()	()
9. Ayder Yaylası'nda nerede kalabilirsiniz?	()	()
10. Yaylaya ulaşım ücreti ve yayladaki konaklama ücreti ne kadar?	()	()

KONUŞMA

8 Ülkemiz hakkında bir sunum hazırlayalım ve arkadaşlarımıza sunalım.

Ülkenizde hangi bölgelerde ya da şehirlerde turistik yerler vardır?

Hangi turizm çeşidi için turistler ülkenize geliyor?

Turistler ülkenizi neden tercih ederler?

Ülkenize ait yöresel kutlamalar, festivaller, gelenekler, lezzetler nelerdir?

YAZMA

9 Ülkemizdeki turizm hakkında bir yazı yazalım.

- Ülkenizde hangi turizm çeşitleri vardır?
- Hangi mevsimde ve hangi nedenlerle ülkenize turist gelmektedir?
- Ülkenizdeki yıllık turist sayısını verilerle açıklayınız.
- Turizmin ülkenize faydası ya da zararları var mı, varsa nelerdir? Kısaca açıklayınız.
- Siz hangi turizm çeşidini tercih ediyorsunuz? Hangi sebeplerle başka bir ülkeyi ziyaret ediyorsunuz?

ÜNİTE 1

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK

B. TURİZMİN FARKLI YÜZLERİ

saklandı, övünmüyor, hazırlandın mı, giyinmedin mi

- Kedi, köpekten korktu ve ağacın arkasına saklandı.
- Bütün projeyi Selin yaptı ama o çok mütevazı bir kız, hiç övünmüyor.
- Yarınki sınava hazırlandın mı?
- Bir saattir seni bekliyoruz, hâlâ giyinmedin mi?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Tatile çıkacaksınız, bavulunuz hazır. Fakat çok fazla eşyanız var ve bu sebeple uçakta bagaj ücreti ödemeniz gerekiyor. Hangi eşyalarınızı bavulunuzdan çıkarırsınız? Neden?

- saç kurutma makinesi
- fotoğraf makinesi
- çanta
- terlik
- deniz gözlüğü ve şnorkel
- spor ayakkabısı
- makyaj malzemeleri
- deniz havlusu
- plaj çantası
- saç spreyi / saç jölesi
- güneş kremi
- şampuan ve sabun

OKUMA

BAVUL HAZIRLAMA SANATI

Tüm hazırlıklar tamam, seyahate çıkma zamanı! Bir şey hariç. Bavul hâlâ hazır değil. Şimdiye kadar bavulunuzu açtığınız zaman kırışık kıyafetlerle, şekli bozuk ayakkabılarla, daha da kötüsü patlak şampuan şişeleri ile karşılaşmaktan bıktınız. Peki, bu durumdan kurtulmak için neler yapmak lazım?

Elbiselerinizi buruşmadan taşımak ve bavulunuzda eşyalarınızı kolayca bulmak için bavulunuzu iyi ve dikkatli bir şekilde hazırlamanız gerek. Peki bunu nasıl yapabiliriz? Buyurun beraber öğrenelim.

Yolculuğa Çıkmadan Önce Yapılacaklar

1. Gideceğiniz yerin hava durumu hakkında mutlaka bilgi alın.
2. Otelin imkânlarını araştırın. Odalarda ütü, saç kurutma makinesi, kuru temizleme servisi ve kuaför var mı? Eğer varsa bavulunuz yarı yarıya hafifledi, demektir.
3. Orada kaç gün kalacaksınız, neler yapacaksınız? Örneğin; kaç

kere akşam yemeğine çıkacaksınız? Arkadaşlarınızla mı buluşacaksınız yoksa iş görüşmeleri mi yapacaksınız? Yürüyüş yapacak mısınız? Bunları düşünerek tatil programınızla ilgili gerekli eşyaları bir kâğıda yazın. Sonra bunları gözden geçirin ve en az dörtte birini eleyin. Zor olacak ama yapmalısınız.

4. Yanınıza hangi kıyafetleri almak istiyorsunuz? Bu kıyafetlerin renkleri birbirine uygun mu? Rengi ve tarzı birbirine uygun kıyafetler alırsanız çok fazla eşya taşımaktan kurtulursunuz. Böylece en fazla üç çift ayakkabıyla 10 günlük bir tatilde her gün farklı şekilde giyinebilirsiniz.

5. Yanınıza mutlaka siyah bir pantolon, etek ya da elbise alın. Renkli aksesuarlar ya da renkli bir bluz sayesinde kolayca şık görünebilirsiniz.

2 Metinde hangi soruların cevabı var? İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. Yolculuğa çıkmadan önce düzenli bir bavul hazırlamak için neler yapabiliriz?	()	()
2. Ne zaman tatile gitmeliyiz? Hangi otellerde kalmalıyız?	()	()
3. Bavula koymak için kıyafetlerimizi seçerken nelere dikkat etmeliyiz?	()	()
4. Hangi boyutlarda bir bavul ile tatile çıkmalıyız?	()	()
5. Bavulumuzu hazırlarken, kıyafetlerimizin kırışmaması için nelere dikkat etmemiz lazım?	()	()
6. Bavula ayakkabı koyarken nelere dikkat etmeliyiz?	()	()
7. Seyahat planı yapmak neden önemli?	()	()
8. Bavula kozmetik eşyaları koyarken nelere dikkat etmeliyiz?	()	()
9. Hangi elektrikli aletleri bavula koymalıyız?	()	()
10. Erkekler ve kadınların bavul yerleştirme teknikleri arasındaki farklar nelerdir?	()	()

3 Metinde aşağıdaki konulardan hangileri hakkında öneri bulunmaktadır? İşaretleyelim.

1. otelin imkânları	()	6. kozmetik ürünler	()
2. seyahat	()	7. elektrikli aletler	()
3. yolculuğun zamanı	()	8. ayakkabılar	()
4. tatil	()	9. rezervasyon	()
5. kıyafetlerin bakımı	()	10. bavulların büyüklüğü	()

YA SİZ?

Siz bavulunuzu hazırlarken nelere dikkat ediyorsunuz?

Bavul Yerleştirme Teknikleri

- Eğer bir iş seyahatine çıkacaksanız ve yanınıza ceket almanız gerekiyorsa, ceketi bavulun en altına koyun. Daha sonra pantolonlarınızı, sonra eteklerinizi en son da gömlek veya tişörtlerinizi yerleştirin.
- Ayakkabılarınızı, eşyalarınızı kirlenmemesi için ufak kutularda ya da ayakkabı çantalarında götürün.
- Sahilde hangi eşyalara ihtiyacınız olacak? Bunları da düşünün ve hepsini bir araya toplayın. Böylece hiçbir şeyinizi unutmazsınız.
- Bavuldaki kırıksık kıyafetlerinizi düzeltmek için önce banyoya gidin, sıcak suyu sonuna kadar açın ve banyonun kapısını kapatın. Banyo çok ısınacak ve her yer buhar olacak. Şimdi de kırıksık kıyafetinizi banyoda uygun bir yere asın. Banyodaki nem, kıyafetlerinizin kırıksıklarını açacaktır.
- Parfüm, şampuan, aseton, krem gibi kozmetik malzemelerinizi ayrı poşetlere koyun ve ayrı bir çantaya ya da bavulunuzun ayrı bir bölümüne yerleştirin.
- Elektrikli aletlerinizi bavulun yarısı dolduktan sonra yerleştirin, daha sonra üstüne diğer kıyafetlerinizi koyun. Böylece kıyafetleriniz elektrikli aletlerinizi koruyacaktır.

DİL BİLGİSİ

Dönüşlü Fiil

Bir cümlede, işi yapan ile işten etkilenen aynı kişiye böyle fiillere “dönüşlü fiiller” denir.

Dönüşlü Fiil in Turkish is a verb whose subject and object are the same. (e. g. Yarınki sınava hazırlanıyorum. I am preparing (myself) for the exam tomorrow.)

fiil + (I)n / (I)l

Örnek:

Sevgi, iş görüşmesi için kendini hazırlıyor.

Sevgi, iş görüşmesi için hazırlanıyor.

Serhat, okuldan başarıyla mezun olunca kendini övdü.

Serhat, okuldan başarıyla mezun olunca övündü.

Bir ay sonra kendilerini yeni evlerine taşıyacaklar.

Bir ay sonra yeni evlerine taşınacaklar.

eğil-	geril-	yorul-	ezil-	seril-
katıl-	bozul-	sarıl-	atıl-	çekil-
çekil-	üzül-	sıkıl-	dikil-	kapıl-

NOT 1: Dönüşlü fiil, doğa olayları için kullanıldığı zaman cümleye “kendi kendine olma” anlamı verir.

Örnek:

*Köyümüzdeki derenin suyu yaz mevsimlerinde çekilir.

NOT 2: Bir fiile dönüşlülük anlamı katan ekler -()n ve -()'dir. Ünlü ile biten fiiller -n eki alırken ünsüzle biten fiiller çoğunlukla -()n, bazen de -()l ekini alırlar.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dönüşlülük eki kullanarak tekrar yazalım.

1. Aysun saatlerdir ayna karşısında kendini süslüyor.

2. Çocuk kendini arabanın arkasına sakladı.

3. Gökçe yarınki yolculuk için kendini hazırlıyor.

4. Arkadaşımı beklerken vitrinlere bakarak kendimi oyaladım.

5. Sağlıklı beslenerek kendimizi hastalıklardan korumalıyız.

6. Çocuk denizden çıkıp havluyla kendini kuruladı.

7. Meltem kendini sınava çok iyi hazırlamış.

8. Doktor “Biraz kilo vermeniz lazım. Bunun için kendinizi dengeli beslemelisiniz.” dedi.

9. Köpek durmadan kendini kaşıyor.

10. Sınavdan kötü puan alınca Mehmet kendini eve kapadı.

5 Aşağıdaki cümleler ile fiilleri eşleştirelim. Boşlukları dolduralım.

1. Çocuk dünkü oyunda ağacın arkasına	a. süsle.....
2. Futbolcu maçta düşerek	b. sakla.....
3. Zehra geçen haftaki sınava çok iyi	c. giy.....
4. Küçük kız aynanın karşısında saatlerce	ç. temizle.....
5. Annem dün sabahtan akşama kadar temizlik yaptığı için çok	d. öv.....
6. Hava çok soğuk, mutlaka kalın	e. sakatla.....
7. En yakın arkadaşımın düğününe gidemediğim için çok	f. hazırla.....
8. Kedi mamasını yedikten sonra tüylerini yalayarak iyice	g. üz.....
9. Annem benimle her zaman	ğ. yor.....
10. Kadın cüzdanını bulmak için etrafına	h. bak.....

6 Aşağıdaki boşlukları dönüşlülük ve zaman ekleri ile tamamlayalım.

1. Lütfen biraz kenara çek..... . Çıkışı kapatıyorsunuz.
2. Merve senin şakalarına al..... .
3. Oğlum artık büyüdü. Tek başına yıka..... .
4. Çocuklar parkta salıncakta salla..... .
5. Hâlâ giy..... ? Hepimiz seni bekliyoruz, biraz acele et.
6. Yavaş yavaş topla..... . Bir hafta sonra buradan ayrılacağım.
7. Üst kattaki komşularımız geçen hafta taşı..... .
8. Kızım yeni insanlarla ilk tanıştığında biraz çek..... .
9. Pek çok şeye alerjim var. Özellikle bahar aylarında vücudum çok kaşı..... .
10. Dün akşamki yemek yüzünden hepimiz zehirle..... .
11. Saatlerdir seni bekliyorum. Çok sık..... , eve dönüyorum.
12. Yarınki basın toplantısına kimler kat..... ?
13. Adamın ayağı takıldı, dengesini kaybetti ve yere ser..... .
14. İki gündür uyumadan ve hiç durmadan çalışıyor. Artık çok yor..... .
15. Çocuk köpeğini kurtarmak için yola at..... . Neyse ki arabalar durdu ve kimseye bir şey olmadı.

DİNLEME

ALMAN ÇİFT, TÜRKİYE'YE BAĞLANDI

7 2 Tablodaki sözcüklerin anlamlarını öğrenelim. Aşağıdaki cümlelerdeki uygun boşluklara yerleştirelim.

İçten Arkadaş canlısı Misafirperver Hayran kalmak

1. kişiler konuklarına iyi davranır, kendisine konuk gelmesini sever.
2. olmak, sözlerinizde ve davranışlarınızda yüreктen ve samimi olmak demektir.
3. bir kişiyi, yeri ya da durumu çok beğenmektir.
4. kişiler arkadaşlarına değer verir, başka insanlarla kolayca arkadaş olur.

8 Dinlediğimiz metne göre aşağıdaki boşlukları dolduralım.

1. Hemberger ailesi 25 yılda ülke gezmiş.
2. Hemberger ailesi yılında İstanbul'a gelmiş.
3. Hemberger ailesi yıldır Türkiye'yi geziyor.
4. Hemberger ailesi Türkiye'de şehir gezmiş.

9 Dinlediğimiz metne göre doğru cevabı işaretleyelim.

1. Hemberger ailesi, neden Türkiye'de kendilerini evlerinde gibi hissediyorlar?
 - a. Çünkü Türkiye'de pek çok yer görmüşler.
 - b. Çünkü Türkiye'de çok arkadaşları var.
 - c. Çünkü Türkiye hakkında bir kitap yazıyorlar.
2. Hemberger ailesinin Türkiye'ye bağlanma sebebi aşağıdakilerden hangisidir?
 - a. Türkiye'nin gezdikleri diğer ülkelerden daha güzel olması.
 - b. Uzun zamandır Türkiye'de tatil yapmaları.
 - c. Anadolu insanının içtenliği ve misafirperverliği.
3. Hemberger ailesi neden Türkiye hakkında bir kitap yazmak istiyor?
 - a. Türkiye'yi başkalarına tanıtmak için.
 - b. Anadolu insanın misafirperverliğini övmek için.
 - c. Türkiye'deki anılarını anlatmak için.

10 Hemberger ailesi Anadolu turunda Türkiye'de hangi il/ilçeleri gezecek? İşaretleyelim.

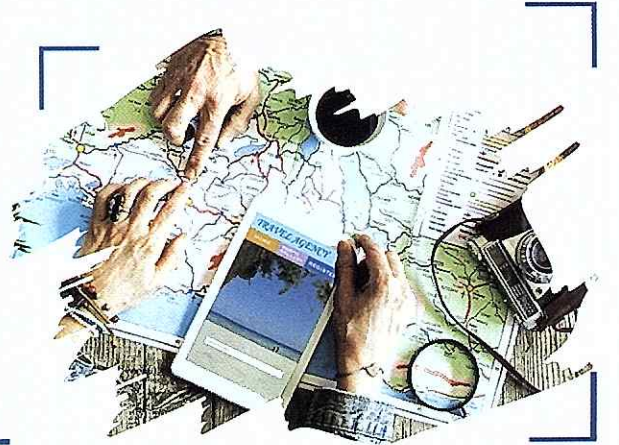
☐ Alanya	☐ Bursa	☐ İzmir
☐ Antalya	☐ Çorum	☐ Mardin
☐ Bitlis	☐ Finike	☐ Rize
☐ Burdur	☐ Isparta	☐ Trabzon

KONUŞMA

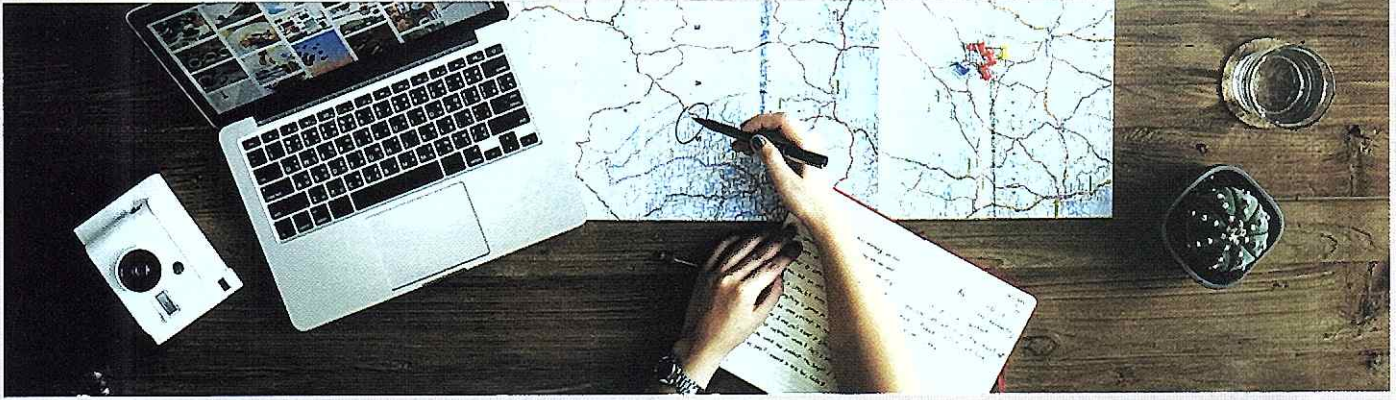
11 İkişer kişilik gruplar oluşturalım. Arkadaşınızla birlikte bir yolculuğa çıkacaksınız. Beraber yolculuğumuzu planlayalım. Planımızı tamamlayıp sınıf arkadaşlarımıza anlatalım.

- Nereye gideceksiniz?
- Oraya nasıl ulaşacaksınız?
- Nasıl bir yerde kalacaksınız?
- Orada kaç gün kalacaksınız?
- Bütçeniz ne kadar?
- Hangi etkinliklere katılacaksınız?

YAZMA

- 12 Bir gezi forumunda ülkenize gelmek isteyen biri sizden ülkenizle ilgili bilgi istiyor. Mesajı cevaplayalım ve ülkemizi tanıtalım.

Merhaba "geziyorum.com" ailesi! Şimdiye kadar bu site sayesinde pek çok ülkede çok güzel yerler gördüm. Nisan ayında (ülke) gidiyorum. Bir ay kalacağım. Bu ülkedeki üyelerden bana tavsiye vermelerini istiyorum. Nisan ayında orada hava nasıl? Yanıma nasıl kıyafetler alayım? Sizce hangi şehirleri görmeliyim? Otelde kalmak mı daha hesaplı yoksa ev mi kiralamalıyım? Konaklama için önerilerinize açığım. Ben tarihî yerleri gezmeyi çok seviyorum. Hangi müzelere gitmemi tavsiye edersiniz? En önemlisi tabii ki yemekler! Ülkenizdeki en lezzetli yemekleri nerede yiyebilirim? Hangi yemekleri denemeliyim? Lütfen gezimi planlamak için bana yardım edin. Son olarak nisanda benimle buluşmak, bir kahve içmek ve ülkenizi bana tanıtmak isterseniz lütfen bana mesaj atın. Şimdiden herkese teşekkürler!

Kullanıcı: @josephdünyayıgeziyor

Yanıt:

Sevgili @josephdünyayıgeziyor, benim ülkeme gelmene çok sevindim. Sitedeki fotoğraflarını takip ediyorum ve çok beğeniyorum. Seni restoranıma davet ediyorum. En güzel yemekleri benim restoranımda yiyebilirsin. Ayrıntılar için sana mesaj atıyorum. Nisanda görüşürüz!

Kullanıcı: @gezginşef

Yanıt:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

@.....

ÜNİTE 1

LEYLEĞİ HAVADA GÖRMEK

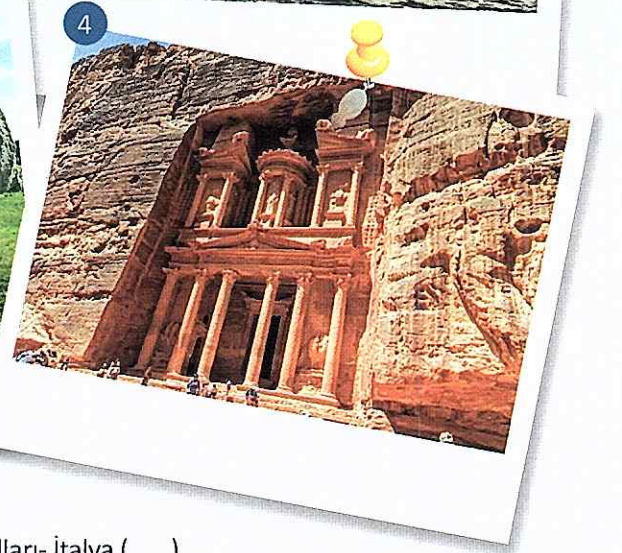
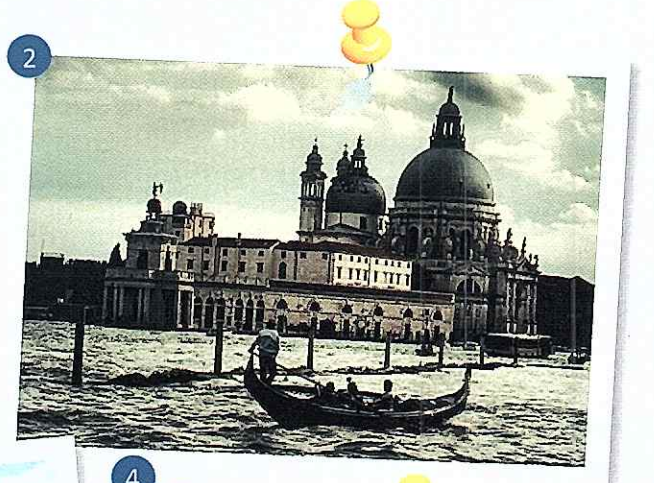
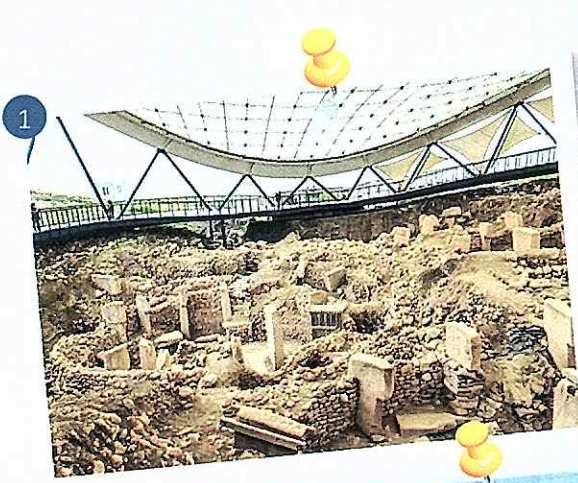
C. GELDİM, GÖRDÜM, YAZDIM

gittikçe, oldukça, olduğun sürece

-İstanbul'a gittikçe dedemi mutlaka ziyaret ederim.
-Sen yanımda olduğun sürece hiçbir şeyden korkmam.
-Burada havalar oldukça güzel.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıda dünyanın farklı yerlerinden fotoğraflar bulunmaktadır. Fotoğrafları isimleriyle eşleştirelim. Bu tarihî ve önemli yerler hangi ülkelerdedir? Bu yerler hakkında neler biliyorsunuz? Bu yerleri ziyaret etmek ister misiniz?

1. Stonehenge- Birleşik Krallık ()

3. Venedik Kanalları- İtalya ()

2. Göbeklitepe- Türkiye ()

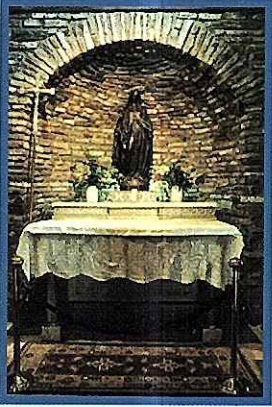
4. Petra-Ürdün ()

2 Aşağıdaki bilgileri fotoğraftaki yerlerin numaraları ile eşleştirelim.

- a. Buradaki antik şehirde önemli kral mezarları bulunmaktadır ve burayı İsviçreli bir gezgin Johann Burckhardt keşfetmiştir. ()
- b. Eskiden insanlar buradaki kanallarda ticaret yaparken günümüzde turistler gondollarla bu kanalları gezmektedirler. ()
- c. Dünyanın ilk tapınağı Şanlıurfa'dadır ve insanlar tarımla uğraşmaya bu bölgede başlamıştır. ()
- d. Bu yapıda toplam 900 taş vardır ve etrafında beş bin yıl öncesinden kalma mezarlar bulunur. ()

OKUMA

MERYEM ANA EVİ

Geçen yaz ailece Ege Bölgesi'ni gezmeye karar verdik. Bu gezimizde İzmir'deki Meryem Ana Evi'ne de uğradık. Ev, yüksekçe bir tepede ve dar bir yolun sonundaydı. Bu yüzden yürümemiz gerekiyordu. Orada dünyanın her yerinden ziyaretçiler vardı. 1967 yılında Papa IV. Paul ve 1979 yılında Papa II. Jean Paul de burayı ziyarete gelmişler. Vatikan Meryem Ana Evi'ni kutsal bir yer olarak ilan etmiş. Hristiyanlar, burayı ziyaret ederek hacı oluyorlar.

Meryem Ana evi, mütevazı bir ev. Girişin karşısındaki duvarda Meryem Ana'nın büyükçe bir heykeli var. İnsanlar bu heykelin önünde ellerini açarak dua ediyorlar ve dualarını bitirince heykelin yanındaki bölmede mum yakıyorlar. Evin duvarlarındaki resim ve ikonların birçoğu, çok eski tarihî eserler. Evin duvarlarında Meryem Ana'nın resimleri var. Meryem Ana evinin bir bölümünde Müslümanların namaz kılmaları için küçük bir yer de bulunuyor.

Tarihçiler, Meryem Ana evini 1800'lü yılların sonunda bulmuş. Bulunma hikâyesi ise çok ilginç: Bir gün Alman rahibe Anne Catharine Emmerich hastalanmış ve hasta yatağında geçmişteki dinî olaylar-

la ilgili rüyalar görmüş. Rahibenin rüyasına göre Meryem Ana Kudüs'te değil Türkiye'nin Ege Bölgesi'nde, dağdaki bir manastırda uzun yıllar yaşamış ve orada ölmüş. İnsanlar önce ona inanmamışlar ama tarihçiler bu konuda araştırma yaptıkça yeni bilgilere ulaşmışlar. Bu araştırmalar rahibenin doğru söylediğini ortaya çıkarmış. Böylece Hristiyan dünyası, ilgisini Efes'teki bu küçük eve çevirmiş. Araştırmalara göre Meryem Ana, Hz. İsa'nın yaşadığı sürece onunla birlikte Kudüs'te yaşamış fakat oğlu öldükten sonra Aziz Jean ile birlikte Kudüs'ten kaçmış ve Efes'e gelmiş. O zamanlar Efes'te putperestler çok fazlaymış. Aziz Jean da kimsenin Meryem Ana'ya zarar vermemesi için onu bu küçük evde gizlemiş. Aziz Jean, her gün gizlice Meryem Ana'yı ziyaret ederek ona yardım etmiş; yiyecek, içecek götürmüştü. Meryem Ana bu evde 101 yaşına kadar yalnız yaşamış. Öldükten sonra, bir grup Hristiyan, Meryem Ana'yı evin yakınındaki bir mağaraya gömmüş ve mağaranın ağzını kapatmış. Daha sonra Meryem Ana'nın evini de kiliseye çevirmişler. Ege Bölgesi'ne yolunuz düşerse burayı ziyaret etmenizi tavsiye ederim. Şimdiden iyi yolculuklar!

3 Aşağıdaki cümleleri metne göre tamamlayalım.

1. Meryem Ana Evi
a. Ege Bölgesi'ndedir b. Karadeniz Bölgesi'ndedir
2. Yazar, Meryem Ana Evine gitti.
a. yürüyerek b. arabayla
3. Meryem Ana Evini turistler ziyaret ediyor.
a. yalnızca yerli b. dünyanın her yerinden
4. Vatikan için Meryem Ana Evi bir yerdir.
a. kutsal b. turistik
5. Meryem Ana Evinin girişindeki duvarda bir aslıdır.
a. resim b. heykel
6. Meryem Ana Evinde ibadet ediyor.
a. yalnızca Hristiyanlar b. Hristiyan ve Müslümanlar
7. Tarihçiler, Meryem Ana Evini bulmuşlar.
a. 1850'den sonra b. 1850'den önce
8. Alman rahibenin rüyasına göre Meryem Ana'nın Evi
a. Kudüs'te b. Türkiye'de
9. İnsanlar Alman rahibenin rüyasına
a. önce inanmamış b. hemen inanmış
10. Meryem Ana oğlu öldükten sonra
a. aynı şehirde yaşamaya devam etmiş
b. başka bir şehre kaçmış
11. Aziz Jean'ın Meryem Ana'yı korumak istemesinin sebebi
a. ona zarar gelmesinden korkması
b. Meryem Ana'nın kendisinden yardım istemesi
12. Aziz Jean, Meryem Ana'ya yardım etmek için
a. onu kendi evinde saklamış b. ona yiyecek götürmüştü
13. Meryem Ana ölünce, onu gömmüş.
a. Aziz Jean b. bir grup Hristiyan
14. Meryem Ana öldükten sonra onun evini olarak kullanmışlar.
a. ibadethane b. okul

YA SİZ?

Sizin ülkenizde farklı dinlere ait kutsal yerler var mı? Anlatalım.

fiil + -Dikça

fiil + -Diğl sürece

Bu zarf - filler, süreklilik gösterir. Temel cümledeki fiilin, yan cümlecikteki fiile bağlı olarak sürdürdüğünü veya yinelenildiğini anlatır.

They show that the verb in main clause is continuous or repeated according to the one in subordinate clause.

Örnek:

Türkiye’de yaşadıkça Türkleri daha iyi anlıyorum.

Dün hava oldukça soğuktu.

Türk arkadaşlarımla konuştuğukça Türkçem ilerliyor.

İnsanlar yaşlandıkça olgunlaşıyor.

İlaçlarını içmediğın sürece iyileşemezsin.

Böyle devam ettiğın sürece üniversiteden mezun olamazsın.

İkinci bir dil öğrenmediğın sürece kolay kolay iş bulamazsın.

1. NOT: “Gittikçe” sözcüğü bazen “zaman geçtikçe” anlamında da kullanılır. Bazen “gittikçe” yerine “git gide” ya da “giderek” sözcükleri de kullanılabilir.
“Gittikçe” are sometimes used as expression meaning “as the time passes”. Sometimes, “git gide” or “giderek” is used in place of “gittikçe”.

Örnek: Komşum gittikçe zengin oluyor.
Zaman gittikçe ilerliyor, hava kararıyordu.

2. NOT: “Oldukça” sözcüğü bazen “bir hayli, epeyce” anlamında da kullanılabilir.
“Oldukça” are sometimes used as expression meaning “rather/ quite/ quite a lot or pretty”.

Örnek:
Bugün arkadaşlarla oldukça iyi vakit geçirdik.
Onun kocası oldukça zengin bir adam.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolduralım.

1. İzmir’e git..... arkadaşlarımı ziyaret ederim.
2. Sezon sonunda fiyatlar git..... düşüyor ve her şey çok ucuzluyor.
3. Yağmur yağ..... bütün ağaçlar yeşeriyor.
4. Oğluma bak..... eşimi hatırlıyorum, git..... ona daha çok benziyor.
5. Çalış..... sınavı geçemezsin.
6. Geçmişini hatırla..... Nihal’e daha çok sinirleniyorum.
7. Yalan söyle..... çevrende hiç arkadaşın kalmaz.
8. Alışverişe çık..... bu pastaneye uğruyorum.
9. Onu tanı..... daha çok seveceksin.
10. Benden özür dile..... seninle bir daha konuşmam.
11. Bugün hava ol..... sıcak.
12. Evdeki eksikler aklıma gel..... alışveriş için not alıyorum.
13. Yağmur din..... dışarı çıkamayız.
14. Bursa’ya git..... İskender kebab yerim.

5 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Karnımız acıktıkça
2. Türkçe konuştuğumuzda
3. Aklıma geldikçe
4. Yurtdışına çıktıkça
5. Zeynep'le konuştuğumuzda
6. Çevreyi kirlettiğimiz sürece
7. sağlıklı olamazsın.
8. Türkçeyi akıcı bir şekilde konuşabiliriz.
9. kendini geliştiremezsin.
10. para biriktiremezsin.

6 Aşağıdaki cümleleri “-Diği sürece” zarf-fiil ekini kullanarak tekrar yazalım.

1. Bu spor salonuna yalnızca üyeler girebilir.
..... bu spor salonuna giremezsin.
2. Arabamı kullanabilirsin ama benzini kendin alacaksın.
..... arabamı kullanabilirsin.
3. Park yeri bulabilirsen araba ile bir yere gitmek çok rahat.
..... araba ile bir yere gitmek çok rahat.
4. Kısık sesle izleyeceksen televizyonu açabilirsin.
..... televizyonu açmada sakınca yok.
5. İşim yoksa televizyon izlerim.
..... televizyon izlemem.
6. Yanlarında bir yetişkin varsa çocuklar havuza girebilir.
..... çocukların havuza girmelerine izin veriyoruz.
7. Biraz daha sıkı çalışman lazım. Yoksa bu sınavdan kalacaksın.
..... bu sınavdan kalma ihtimalin var.
8. Bisikletimi dikkatli kullanmaya söz verirsen, ödünç alabilirsin.
..... bisikletimi ödünç alabilirsin.
9. Umarım takımdaki oyuncular bu maçta çok iyi oynarlar. Yoksa kupayı kazanamazlar.
..... kupayı kazanmaları mümkün değil.
10. Akşam yemeğini bahçede yiyebiliriz ama yağmur yağabilir. O zaman içerde yeriz.
..... akşam yemeğini bahçede yiyebiliriz.

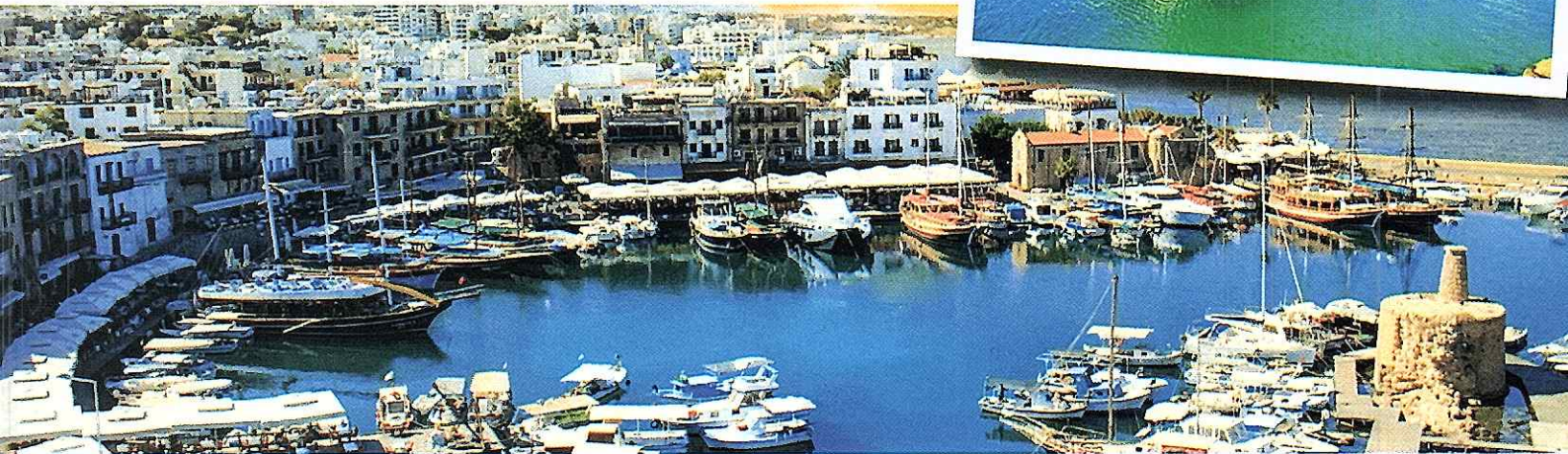
7 3 Metni dinleyelim. Metinde aşağıdaki konulardan hangileri var? İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. Kıbrıs tatili için en uygun mevsim	()	()
2. Merve'nin Kıbrıs tatilinin süresi	()	()
3. Merve'nin, Kıbrıs'taki otelinin adı	()	()
4. Kıbrıs'ın meşhur yiyecekleri	()	()
5. Kıbrıs'taki ulaşım imkanları	()	()
6. Kıbrıs'taki tarihi yerler	()	()
7. Kıbrıs'taki alışveriş yerleri	()	()

8 Dinlediğimiz metne göre doğru cevabı işaretleyelim.

- Merve bir arkadaşını arayıp Kıbrıs hakkında bilgi alıyor çünkü
 - arkadaşı daha önce oraya gitmiş
 - arkadaşı orada yaşıyor
- Merve Kıbrıs'tan uçakla saatte dönecek.
 - gece geç
 - sabah erken
- Kıbrıs'taki sinek türü bir kişiyi ısırırca,
 - o kişinin aşı olması gerekebilir
 - o kişi bir hafta bitkin şekilde yatar
- Arkadaşı, Merve'ye denemesini tavsiye ediyor.
 - adanın yemeklerini
 - adadaki su sporlarını
- Arkadaşı, Merve'ye Kıbrıs'ta araba kullanırken tavsiye ediyor.
 - kurallara uymasını
 - navigasyon kullanmasını
- Arkadaşı, Merve'ye adadaki turistik mekanların hakkında bilgi veriyor.
 - giriş ücretleri
 - yerleri
- Arkadaşı Merve ile Kıbrıs'a gelemiyor çünkü
 - yıllık izin alamıyor
 - yeterli parası yok
- Arkadaşı Merve'den Kıbrıs'a özgü istiyor.
 - takılardan
 - yiyeceklerden

YAZMA

- 9 Sizden okulunuzdaki öğrenci dergisi için bir gezi yazısı yazmanızı istediler. Son iki yıl içinde gittiğiniz bir yer hakkında aşağıdaki tablodan yararlanarak bir gezi yazısı yazalım.

Paragraf 1:

Bu yer neresi? Nerede bulunuyor? Oraya siz nasıl ulaştınız? Ne zaman ve kimlerle gittiniz?

Paragraf 2:

Yerle ilgili genel bilgiler verin. Biliyorsanız tarihi ile ilgili kısa bilgiler verebilirsiniz. Varsa oraya özgü yemeklerden bahsedebilirsiniz.

Paragraf 3:

Siz orada nereleri gezdiniz ve neler yaptınız? İlginç bir şey yaşadınız mı?

Paragraf 4:

Geziniz genel olarak nasıl geçti? Başkalarına tavsiye eder misiniz?

KONUŞMA

- 10 Tatil arkadaşını bul.

Aşağıdaki tabloyu kendimize göre dolduralım. Daha sonra sınıfta dolaşalım ve farklı arkadaşlarımıza sorular soralım. Kendimize en uygun tatil arkadaşını bulalım.

	Ben	Başka kim?	Detaylar (Neden? Nasıl?...)
Deniz tatilini tercih eder.			
Tatilden önce alışveriş yapar.			
Bir valizle tatile gider.			
Tatilde çok fotoğraf çeker.			
Uçak yolculuğundan korkar.			
Hediyelik eşyalar satın alır.			
Yerel lezzetleri dener.			
Turistik yerleri gezer.			
Otelden hiç çıkmaz.			
Yanına ilk yardım çantası alır.			
Açık büfe otelleri tercih eder.			
Tatilden kilo alarak döner.			
Türkiye içinde bir yerde tatil yapmayı tercih eder.			
Tatilde erken kalkmayı sever.			
Kışın tatile çıkmayı tercih eder.			
Tatilde araba / motosiklet kiralar.			
Kalabalık tatil yerlerini sever.			

TATİLDE NEREYE GİDELİM?

1 1 Şeyma ve Umut tatilde nereye gidecekler?

2 Hangi oteller, hangi hizmetleri veriyor? İşaretleyelim.

	Oda - Kahvaltı	Yarım pansiyon	Tam pansiyon	Her şey dâhil	Transfer
Şarm El-Şeyh'teki otel					
Kuşadası'ndaki otel					
Bozcaada'daki otel					
Antalya'daki otel					

3 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

- Şeyma üç farklı tatil planı yapmış. ()
- Umut tatilde tarihî yerleri görmek istiyor. ()
- Şeyma sakın bir tatil yapmak istiyor. ()
- Mısır'daki tatil için transferleri tur firması ayarlıyor. ()
- Umut tatilde Mısır'a gitmek istiyor. ()
- Şeyma ve Umut tatil için internetten rezervasyon yapıyor. ()
- Şeyma ve Umut tatil ücretini gitmeden ödediler. ()
- Şeyma ve Umut tatile arabayla gidecekler. ()

4 "Orta yolu bulmak" deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- Bir sorunu çözmek
- Kararsız kalmak
- Ortak bir fikirde anlaşmak

GÜNLÜK İFADELER

KARŞILAMA VEDALAŞMA

Kapıda kaldınız. Buyurun lütfen!

Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Sizi görmek ne büyük şeref!

Aman efendim! Kimleri görüyorum.

Gözümüz yollarda kaldı.

Şeref verdiniz.

Ben artık kalkayım.

Bana müsaade!

Haydi, ben kaçtım!

Vakit epey ilerledi.

Sizi daha fazla meşgul etmeyeyim.

Size doyum olmaz.

KENDİNİ ÇEK

Aşağıdaki konulara değinerek yurt dışında yaşamının avantajları ve dezavantajları hakkında üç dakikalık bir video çekelim.

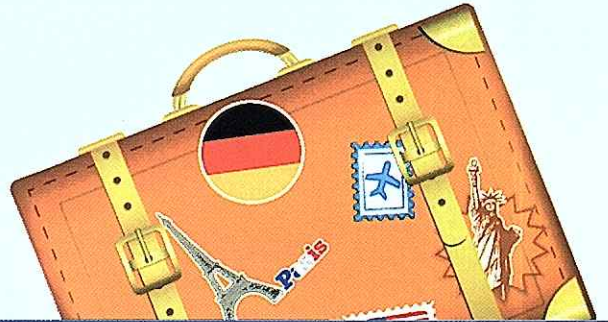
- Yaşam koşulları
- Yeme içme
- Kültür
- İklim
- Sağlık koşulları

MİKROFON SENDE

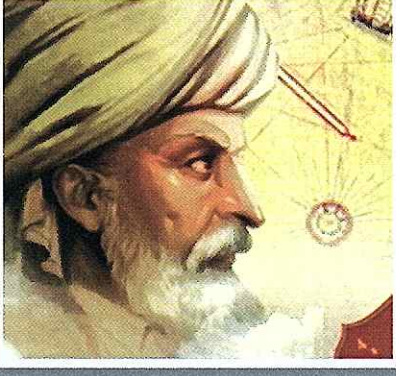

Üçerli gruplar halinde çalışalım ve bir tur afişi tasarlayalım. Afişimizde aşağıdaki bilgilere yer verelim:

- Tur programı
- Etkinlikler
- Gezilecek yerlerin resimleri
- Tur paketine dâhil olmayan etkinlikler ve ücretleri

ÜNLÜ GEZGİNLER

EVLIYA ÇELEBİ

25 Mart 1611'de İstanbul'da doğdu. Babası Osmanlı İmparatorluğu Sarayı'nda çalışıyordu, bu sayede iyi bir öğrenim gördü. Önemli devlet görevleri için uygun bir adamdı ama o, küçük yaşlardan itibaren gezmek, farklı yerler görmek, yeni insanlar tanımak istiyordu. Bu yüzden sarayda fazla kalmadı. Bir gün bir rüya gördü. Bu rüyayı bir işaret olarak kabul etti ve uzun yıllar seyahat etti, birçok yer gezdi. Bu gezilerini "Seyahatnâme" adlı eserinde anlattı. Bu eser 10 ciltten oluşmaktadır ve içindeki tarihî, coğrafi ve kültürel bilgiler sebebiyle Türk kültür tarihi ve gezi edebiyatı konusunda çok önemli bir yere sahiptir. Evliyâ Çelebi, Seyahatnâme'de İstanbul, Anadolu, Orta Doğu, Doğu Avrupa, Balkanlar, Kuzey Afrika ve Arap Yarımadası'nın bazı bölgelerini anlatır.

İBN-İ BATTUTA

24 Şubat 1304'te Fas'ın Tanca şehrinde doğdu. Zengin bir Müslüman'dı ve 1325 yılında, 21 yaşındayken, hacca gitmeye karar verdi. Bu, onun ilk gezisiydi. Bu yolculukta yaşadığı maceralar, onda başka yerleri görme hevesi uyandırdı. Orta Çağ'ın en büyük seyyâhi olan İbn-i Battuta, Afrika, Orta Doğu ve Uzak Doğu'yu gezdi. Buralardaki anılarını "Rihlet-ü İbn Battûta" (İbn-i Battuta Seyahatnâmesi) adlı kitabında anlattı.

MARCO POLO

15 Eylül 1254'te Venedik'te doğdu. Babası bir tüccardı ve Marco Polo da babasıyla birlikte pek çok yer gezme ve görme imkânı bulmuştur. Çocukluğundan itibaren pek çok yer gezmiştir ama onun gezilerinin en meşhuru Uzak Doğu gezileridir. Önceleri babası ve amcasıyla birlikte, sonraları da devlet göreviyle Anadolu, Mezopotamya, İran, Türkistan, Pamir Dağları, Gobi Çölü, Çin, Koromandel kıyıları ve Dekkan Yarımadası'nı gezdi. Bu gezilerinden sonra ticarete başladı fakat bir savaş sonucu esir düştü. Esareti sırasında bir arkadaşından seyahat anılarını yazmasını istedi. "Il Milione" adlı kitabında çeşitli halkların hayatlarını, geleneklerini, tarihlerini ve coğrafyalarını anlattı ve özellikle Uzak Doğu'yu ve Afrika'yı, Avrupa'ya tanıttı.

1. Bu üç seyyahın ortak noktası nedir?

2. Sizin kültürünüzde böyle kitaplar yazan kişiler var mı? Bu kişiler ve kitaplar hakkında kısaca bilgi verelim.

BİR ADIM ÖTESİ

Bazı fiiller dönüşlülük eki almaz. Bu durumda "kendî" zamiri kullanılır.

Aynanın karşısında saatlerce kendini izledi.
Merdivenlerden düşünce kendine güldü.

Bazı fiiller işteşlik eki almaz. Bu durumda "beraber/ birlikte" ve "birbiri" kelimeleri kullanılır.

Berber/ birlikte yemek hazırladık.
Onlar her konuda birbirlerini dinliyor.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki cümleleri işteşlik ekini kullanarak tekrar yazalım.

1. Mert, Meltem'e bakıyor. Meltem, Mert'e bakıyor.

2. Funda, Hakan'a mektup yazıyor. Hakan, Funda'ya mektup yazıyor.

3. Zeynep, Levent'e telefon ediyor. Levent, Zeynep'e telefon ediyor.

4. Işıl, İrem'i kucakladı. İrem, Işıl'ı kucakladı.

5. Kadir, Fırat'a hediye aldı. Fırat, Kadir'e hediye aldı.

6. Cem şaka yaptı. Bütün arkadaşları hep beraber güldü.

7. Derya ile Elif buluştular. Birbirlerine dertlerini anlattılar.

2. Aşağıdaki boşlukları, kutudaki filleri ve dönüşlülük ekini kullanarak dolduralım.

yuvarla-

koy-

kurula-

döv-

kapa-

öv-

1. Ayağım burkulanca merdivenden aşağı

2. Üniversite sınavını kazanamadığı için çok üzüldü ve günlerce odasına

3. Hatalarının farkına varıp çok

4. Biz yarın sabah erkenden yola

5. Projesi ödül alınca çok

6. Ablam denizden çıktıktan sonra

3. Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Sınavlara iyi hazırlanabilmek için

2. Saatlerdir süsleniyorsun,

3. Dil Merkezinin terasından

4. Sabah trafiğine takıldık,

5. Aslında çok sıcakkanlı bir çocuk

6. Deminden beri söyleniyorsun,

7. Arkadaşını beklerken

8. Dün gece hava çok soğuktu,

9. Bu kadar ufak tefek şeyler için

10. Genç kız, başı dönünce

a. düşmemek için trabzanlara tutundu.

b. kime kızdın?

c. yorgana sarınmama rağmen çok üşüdüm.

ç . bir ay eve kapandı.

d. üzülme lütfen.

e. senin yüzünden geç kalacağız.

f. toplantıya gecikeceğiz.

g. İstanbul Boğazı görünüyor.

ğ . fakat sizi tanımıyor, bu yüzden biraz çekindi.

h. vitrinlere bakarak oyalandı.

4. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Seyahatte hasta tüm tatili otelde geçirmek zorunda kaldım.

a. olunca b. olduğum sürece c. ola ola

2. Evdeki albümleri çocukluk fotoğraflarımı buldum.

a. incelerken b. inceleyeli c. incelediğim sürece

3. Bu sınava çalışmak için zamanımız var..

a. olarak b. oldukça c. olmadan

4. Küçük çocuk annesinin yanına geldi ve ona sarıldı.

a. koşşa koşşa b. koşar koşmaz c. koştu koşalı

5. Kapıdan içeri hepimiz "Sürpriz" diye bağıracağız.

a. girdikçe b. girdiği sürece c. girince

6. Polisler ehliyetine el koydu, cezan trafiğe çıkamazsın.

a. bitmeyeli b. bitmemişken c. bitmediği sürece

7. Evde müzik temizlik yapıyorum. Başka türlü zaman geçmiyor.

a. dinleye dinleye b. dinlediğimden beri c. dinleyeli

8. Telefonda bir yandan da bebeğin mamasını hazırlıyordu.

a. konuşurken b. konuşunca c. konuşur konuşmaz

9. Okul zili tüm öğrenciler çantalarını toplayıp eve gitti.

a. çaldığı sürece b. çaldığından beri c. çalar çalmaz

10. Çay ve kahve sohbet ediyoruz. Birbirimizi çok özlemişiz.

a. içtiğimiz sürece b. içeli c. içerek

11. Türkçeyi öğrenemezsin.

a. Konuşmadığın sürece b. Konuşmayalı c. Konuşmadığından beri

12. Annem ehliyet yirmi yıl geçmiş.

a. aldığı sürece b. alalı c. alarak

13. Müdür Bey ofise yarın gelecek. Onu notunuzu iletteceğim.

a. görerek b. görür görmez c. görelî

14. Ankara'ya halama uğruyorum.

a. gittikçe b. gitmişken b. gide gide

15. Eve bir duş alacağım. Üstüm başım kir içinde.

a. gide gide b. gittiğim sürece c. gider gitmez

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz. 1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Uzmanlık alanıma ve ilgi alanıma giren konularla ilgili kapsamlı bilgi alışverişine girebilirim.	1	2	3	4	5
2. Olaylara ve deneyimlerime ilişkin duygularımı ifade edebilirim.	1	2	3	4	5
3. Karışık zaman ifadeleri içeren sıralı cümleler kurabilirim, böyle cümleleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

aseton
buhar
buruşuk
çarmıh
çekyat
denge
geçim
gezgin
gondol
hac
hacı
heves
ibadet
ibadethane
içten
içtenlik
ikon
kaplıca
kırışik
kısıtlı
konaklama
konukseverlik
kutsal
manastır
misafirperver
mütevazı
patlak
rahibe
sezon
şifalı
şnorkel
tırabzan
turizm elçisi
vitrin
yamaç
yarımada
yayla

FİİLLER

bağlanmak
hayran kalmak
ısırmak
keselenmek
otlatmak
oyalanmak
övmek
pazarlamak
sakatlanmak
süslenmek
zehirlenmek

KALIP İFADELER

arkadaş canlısı

BECERİLER

- Bir tartışmada düşüncelerini savunma
- Tasarım ve sunum yapma

DİL BİLGİSİ

- Edilgen fiil
- Tarafından / -CA
- Zarf-fiiller (-IncAyA / -AnA kadar / dek / değin
- Zarf-fiiller (-DIđI -(y)AcAğI zaman / sırada)

KELİMELER

- Teknoloji
- İletişim
- Ulaşım

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

ÜNİTE 2

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

A. TEKNOLOJİ

kuruldu, üretildi, edilmemiş mi, bulunmadı, alındı mı,

- Türkiye Cumhuriyeti 1923'te kuruldu.
- İlk kişisel bilgisayar IBM tarafından 1989 yılında üretildi.
- Ödevlerimizi yapacak bir robot icat edilmemiş mi?
- Bilgisayardaki taramada virüs bulunmadı.
- Sana yeni bir kamera alındı mı?

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

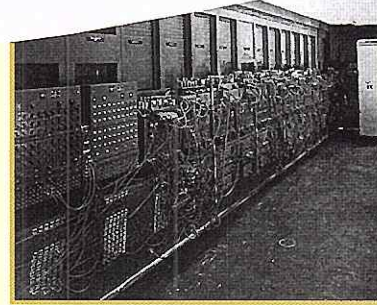
1 Aşağıdaki bilgisayar kısa yollarını ve komutlarını biliyor musunuz? Tablodaki kelimeleri uygun boşluklara yerleştiririm.

Kopyala	Ekle	İndir	Kes	Kaydet	Yükle	Yapıştır
1. Ctrl+C= Kopyala	2. Ctrl+V=	3. Ctrl+S=	4. Ctrl+X=			
5. :	6. :	7. :				

OKUMA

BİLGİSAYARIN KISA TARİHİ

Günümüzde hayatımızın her alanında bilgisayar var. İletişim için, ulaşım için, bilgiye ulaşmak için düzenli olarak bilgisayar kullanıyoruz. İş dünyası bilgisayar sayesinde çok daha hızlı. Eğlence için de bilgisayarlar hayatımızın merkezinde yer alıyor. Akıllı telefonlarımız da aslında birer küçük cep bilgisayarı. Bugünlerde onsuz bir hayat düşünmüyoruz ama bilgisayarın icadı aslında çok eski değil. Bilgisayarın tarihi çok eskilere, hesap makinesine hatta abaküsün icadına kadar gitmektedir. Ama bugünkü hâline en yakın ilk elektronik bilgisayar İkinci Dünya Savaşı zamanında icat edilmiştir. Kısaca ENIAC adındaki bu ilk bilgisayar tek bir işlem yapabiliyordu. Ayrıca bir oda büyüklüğünde ve 30 ton ağırlığındaydı.

İLK KİŞİSEL BİLGİSAYAR

ENIAC'tan sonra farklı denemeler de yapıldı. İlk kişisel bilgisayar IBM tarafından 1989 yılında üretildi. Bu tarihten itibaren artık bilgisayarlar evlerimize girdi. Farklı şirketler çeşitli bilgisayarlar üretmeye başladı.

Kişisel bilgisayarlar ilk başlarda sadece varlıklı insanlar tarafından kullanılıyordu fakat zamanla herkesin bütçesine uygun bilgisayarlar üretildi. Bu sayede bilgisayarlar herkesin evine girmeye başladı. Bilgisayarların yıllar içinde fiyatları değişirken işlevleri de gelişti. Bilgisayarlar evlere girmeye başladık-

tan sonra özellikle 90'lı yıllarda bilgisayar oyunları da popüler olmaya başladı.

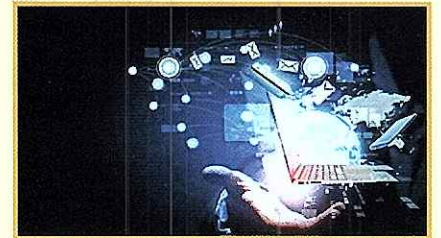
Yıllar içinde bilgisayarların boyutları gittikçe küçüldü. Artık bilgisayarlar elde taşınabiliyor, hatta ceplere konulabiliyor.

İNTERNETİN İCADI

1950'li yıllarda bilgisayar teknolojisi ilerlerken ABD, İngiltere ve Fransa'da ortak bir iletişim ağı geliştirme çalışmaları yapılıyordu. İnternette ilk mesaj Stanford Araştırma Enstitüsündeki bir bilgisayara gönderildi. Bu ilk mesaj o tarih için çok önemli olsa da günümüzde her gün milyonlarca mesaj gönderiliyor. Bugün internet teknolojisi sayesinde mesaj alıp göndermekten çok daha fazlasını yapabiliyoruz. Dünyanın öbür ucundaki bir üniversitedeki derslere katılabiliyor ya da herhangi bir ülkeden alışveriş yapabiliyoruz. Bilgisayar ve internet teknolojisi ülkeler arasındaki sınırları kaldırdı. Herkese bilgiye ulaşma şansı tanıdı ve yeni iş imkanları yarattı.

Bilgisayarın evlerimize girmesinden bugüne çok zaman geçmedi. Bilgisayarların cebimize sığacak kadar küçülüp akıllı telefonlara dönüşmesi de çok yeni. Buna rağmen internet ve bilgisayar teknolojisi olmadan yaşamak günümüz insanları için neredeyse imkânsız.

Bilgisayar teknolojisi ve ona bağlı pek çok icat, oldukça hızlı geliştirildi. Bu hızla kısa bir zaman sonra çok daha yeni icatlar hayatımıza girecek ve bizler için vazgeçilmez olacak. Hem insanlık hem de mucitler için heyecan verici bir gelecek bizi bekliyor.

2 Metinde aşağıdaki sorulardan hangilerinin cevapları var? İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. İlk bilgisayar hangi yıl icat edilmiştir?	()	()
2. İlk bilgisayarın özellikleri nelerdir?	()	()
3. İlk kişisel bilgisayar hangi şirket tarafından üretilmiştir?	()	()
4. İnternet aracılığı ile ilk mesaj nereye gönderilmiştir?	()	()
5. Bilgisayar fiyatları ne kadar ucuzladı?	()	()

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Bilgisayarlar ne zaman evlerimize girmeye başladı?

.....

2. İnternetin icadı için hangi ülkeler tarafından çalışmalar yapılmıştır?

.....

3. Sizce bilgisayarın ve internetin icadı dünyaya nasıl katkılar sağladı?

.....

YA SİZ?

İlk bilgisayarınıza kaç yaşında sahip oldunuz? İlk bilgisayarınızı neler yapmak için kullandınız?

DİL BİLGİSİ

Edilgen Fiil

Bu ek, cümlenin öznesi bilinmiyorsa ya da söylenmek istenmiyorsa kullanılır. Ünsüz harfle biten kelimelerden sonra "(I)", ünlü ile biten kelimelerden sonra "n" kullanılır.

In parallel with the Passive Voice in English, Edilgen Fiil in Turkish refers to actions without mentioning the agent; it maybe used when the subject is unknown or unimportant, and also if the speaker does not wish to mention it. The focus of the message in the sentence is on the object affected by the action, instead of who/what the subject is. (e. g. Dün gece arabam çalındı. My car was stolen last night.)

fiil + (I) I / (I) n

Örnek:

Öğretmen ders anlattı. (etken)

Ders anlatıldı. (edilgen)

Öğrenci kapıyı açtı. (etken)

Kapı açıldı. (edilgen)

Annem çiçekleri sulamamış. (etken)

Çiçekler sulanmamış. (edilgen)

Babam evin duvarlarını boyuyor mu? (etken)

Evin duvarları boyanıyor mu? (edilgen)

1. NOT: Ünsüz harfle biten kelimelerden sonra "(I)" edilgenlik eki kullanılmaktadır. Ancak kelime "I" ünsüzü ile biti yorsa "(I)n" edilgenlik eki kullanılır.
(I) is the suffix for converting active verbs into the passive form when the verb ends in a consonant. However, if the verb ends in "I", which is also a consonant, the passive suffix to be used is "(I)n", instead of "(I)".

Örnek:
Öğretmen tahtayı sildi. (etken)
Tahta silindi. (edilgen)

2. NOT: Edilgen fiil ile dönüşlü fiili karıştırmamak gerekir. Eğer cümlede gerçek özne varsa "dönüşlü fiil", yoksa "edilgen fiil"dir.

The suffix used for dönüşlü fiil (reflexive verb) should not be confused with the suffix used for edilgen fiil (passive verb). Dönüşlü fiil must be used when the focus is on the actual subject of the action (the person/thing responsible for the action). Edilgen fiil must be used when the focus is on the object affected by the main action.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Bayramlarda akrabalar ziyaret et..... .
2. Türkiye kupasında birbirinden güzel maçlar oyna..... .
3. Yaz gelince kilo almamaya dikkat et..... .
4. Akşam yemeği neden hâlâ hazırla.....?
5. Dün akşamki maçta hiç gol at..... .
6. Geçen gün kuru temizlemeye verdiğin elbise hâlâ temizle.....?
7. Kar nedeniyle bütün yollar kapa..... .
8. O, hep yalan söylüyor. Ona güven..... .
9. Önceki hafta olduğumuz sınav açıkla.....?
10. Sınav tarihi dün derste söyle..... .

5 Aşağıdaki etken cümleleri edilgen olarak yeniden yazalım.

1. İnsanlar onu çok başarılı bir yazar olarak görüyor.
.....
2. İnsanlar kütüphanede yüksek sesle konuşmazlar.
.....
3. Seneye Dil Merkezinin yeni bir şubesini açacaklarmış.
.....
4. Ne yaptın, hasta olacaksın. İnsan, bu kadar çikolata yer mi hiç!
.....
5. Öğrenciler Türkçe kurslarını haziran ayında tamamlayacaklar.
.....

6 Aşağıdaki cümleler dönüşlü müdür, edilgen midir? Dönüşlü ise "D" edilgen ise "E" yazalım.

1. Hafta sonu büyük bir maç düzenlenecek. ()
2. Kadın, fırsatı kaçırdığı için dövünüyordu. ()
3. Sınavdan düşük not alınca eve kapandı. ()
4. Toplantıda önemli konular konuşulacak. ()
5. Sabah erkenden tüm ofisler temizlenmiş. ()
6. Yaramazlık yapan çocuklar masanın altına saklanır. ()

Tarafından (By)

Edilgen cümlelerde gerçek özne, "tarafından" kelimesiyle birlikte kullanılır.

Similar to "by" in English, "tarafından" refers to the actual subject of the action described by edilgen fiil. (Amerika, Kristof Kolomb tarafından keşfedildi. America was discovered by Cristopher Columbus.)

Örnek:

Teknoloji derslerinin projeleri öğretmen tarafından incelendi.

Onun yemekleri her zaman başkaları tarafından beğenilir.

Bu sene fırıncılar tarafından ekmeğe zam yapılmadı.

Hırsız, hâkim tarafından suçlu bulunmuş mu?

Bu araba eşiniz tarafından hiç kullanılmamış mı?

-CA

"Tarafından" ile aynı anlam ve görevdedir. Ancak edilgen cümlelerde gerçek özne, bir grup ya da bir kurum gibi topluluk bildiriyor ise genellikle "tarafından" yerine "- CA" ile kullanılır.

This suffix has the same function and meaning with "tarafından" and also with "by" in passive sentences in English. However, "-CA" is used instead of "tarafından" when the actual subject of a verb in edilgen form refers to a group of people or to an institution.

Örnek:

Türkçenin güzel ve doğru kullanılması gerektiği Türk Dil Kurumunca belirtildi.

Temizlik görevlilerince okul binası temizlendi.

Daha önce Dil Merkezi Başkanlığınca Bursa'ya gezi düzenlendi.

Tiyatro oyunu izleyicilerce beğenildi mi?

Okul Müdürlüğünce öğrencilere kitap hediye edilmedi mi?

7 Aşağıdaki boşluklara sadece "tarafından" mı yoksa hem "tarafından" hem "-CA" eki mi getirilebilir? İşaretleyelim.

1. Annesinin ameliyatı ünlü bir doktor yapılmış.
a. tarafından b. tarafından / -ca
2. Bilim adamları yeni bir gezegen bulunmuş.
a. tarafından b. tarafından / -nca
3. Bu kalem öğretmene bir öğrenci hediye edilmiş.
a. tarafından b. tarafından / -ce
4. Duyduğuma göre bu okul yardımsever insanlar yaptırılmış.
a. tarafından b. tarafından / -ca
5. Spor bakanlığı başarılı çocuklara burs verilecekti.
a. tarafından b. tarafından / -nca

8 Aşağıdaki cümleleri "tarafından" ve "-CA" kullanarak edilgen yapalım.

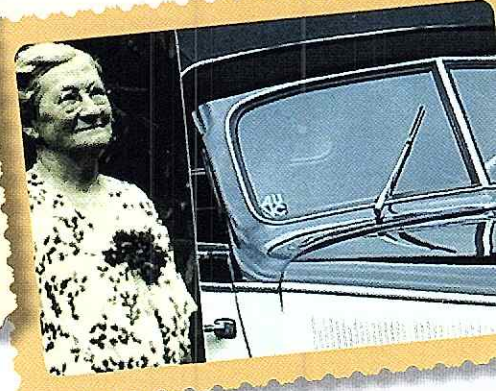
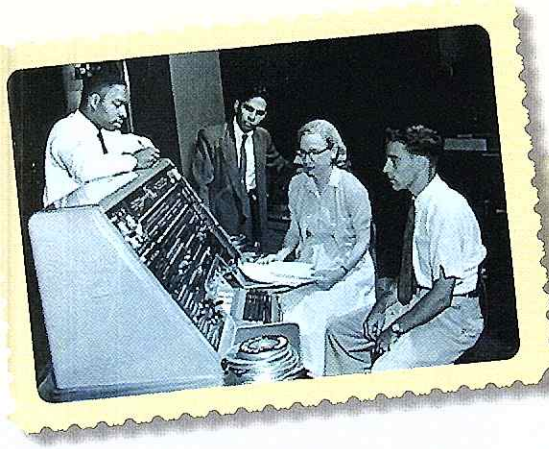
1. 1876'da Alexendar Graham Bell telefonu icat etti.
.....
2. 1909'da General Electric şirketi ilk elektrikli ekmek kızartma makinesini üretti.
.....
3. 1968'de Douglas Engelbart, internet teknolojisini geliştirdi.
.....
4. Ütü masasını 1892 yılında Afrikalı bir kadın olan Sarah Boone geliştirdi.
.....
5. Yemek çubuklarını ilk defa 5000 yıl önce Çinliler kullandılar.
.....

9 Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Öğrenciler arasında genellikle ne konuşulur?
.....
2. Türkiye'ye gelen yabancılara neler tavsiye edilebilir?
.....
3. Hafta sonları arkadaşlarla neler yapılır?
.....
4. Çocukken hangi oyunlar oynanır?
.....
5. Bir milyon Türk lirası nasıl harcanabilir?
.....

10 Aşağıdaki sözcükleri anlamları ile eşleştiririm.

a. donanım	1. Bilgisayardaki programlar, programlama dilleri ve belgelemelerin tümü.
b. patent	2. İlk defa yeni bir şey yaratma, icat.
c. mucit	3. Buluş belgesi.
d. buluş	4. Bir bilgisayarda bulunan ekran, kasa, klavye gibi fiziksel birimler.
e. yazılım	5. Yeni bir buluş icat eden kişi.

11 4 Metni dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

	Doğru	Yanlış
1. Mucit deyince aklımıza ilk olarak erkek bilim insanları gelir.	()	()
2. Josephine Cochrane'in kocası değerli porselenleri yıkarken kırmış.	()	()
3. Bulaşık makinesinin patenti 1886 yılında alınmıştır.	()	()
4. Bulaşık makinesi ilk önce otellere ve restoranlara satılmıştır.	()	()
5. Dr. Hopper, I. Dünya Savaşından sonra Harvard'da çalışmaya başlamıştır.	()	()
6. Dr. Hopper, ilk bilgisayarı tek başına icat etmiş.	()	()
7. Dr. Hopper'a öldükten sonra da ödül verilmiş.	()	()
8. Anderson'un icadından önce sürücüler camları silmek için durmak zorundaydı.	()	()
9. Bazı insanlar Anderson'un icadına "kullanışsız" diyerek karşı çıktılar.	()	()
10. Anderson, patent aldıktan çok uzun zaman sonra araba silecekleri kullanılmaya başlandı.	()	()

KONUŞMA

12 Üçer kişilik gruplar oluşturalım ve bir icat tasarlayalım. Bu icat ile "Bir Fikrim Var" yarışmasına katılacaksınız. Bunun için bir proje dosyası hazırlayacaksınız. Projeyi aşağıdaki soruları cevaplayarak hazırlayalım ve sınıf arkadaşlarımıza sunalım.

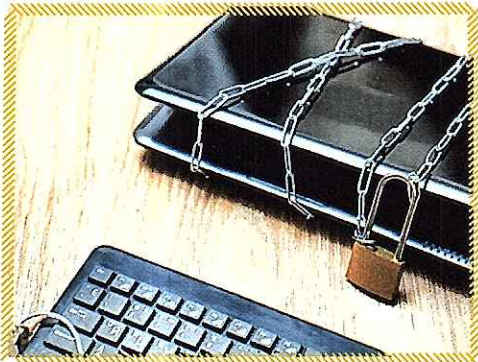
- Bu icat neden gerekiyor?
- Bu icat ile hangi sorun çözülebilir?
- Bu icat kimler tarafından kullanılacak?
- Bu icadın maliyeti ne kadar? Yapmak için hangi malzemelere ihtiyaç var?
- Ne zaman yapılabilir? Ne kadar sürede tamamlanabilir?

YAZMA

13 Teknoloji olmasaydı ne olurdu? Aşağıdaki maddelerden yararlanarak bir yazı yazalım.

- Ev, okul ve iş yaşamı nasıl olurdu?
- Aile ve arkadaşlık nasıl olurdu?
- Haberleşme ve iletişim nasıl olurdu?
- Ulaşım nasıl olurdu?
- Neler yapılabilirdi? Neler yapılamazdı?

ÜNİTE 2

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

B. İLETİŞİM

çıkana kadar, doğuncaya dek,
batıncaya kadar

-Sen evden çıkana kadar köşedeki markete gidip geleyim.

-Güneş doğuncaya kadar ders çalıştı.

-Doktorlar, "Çok sıcak havalarda çocukların ve yaşlıların güneş batıncaya kadar sokağa çıkmamaları gerekiyor." diyor.

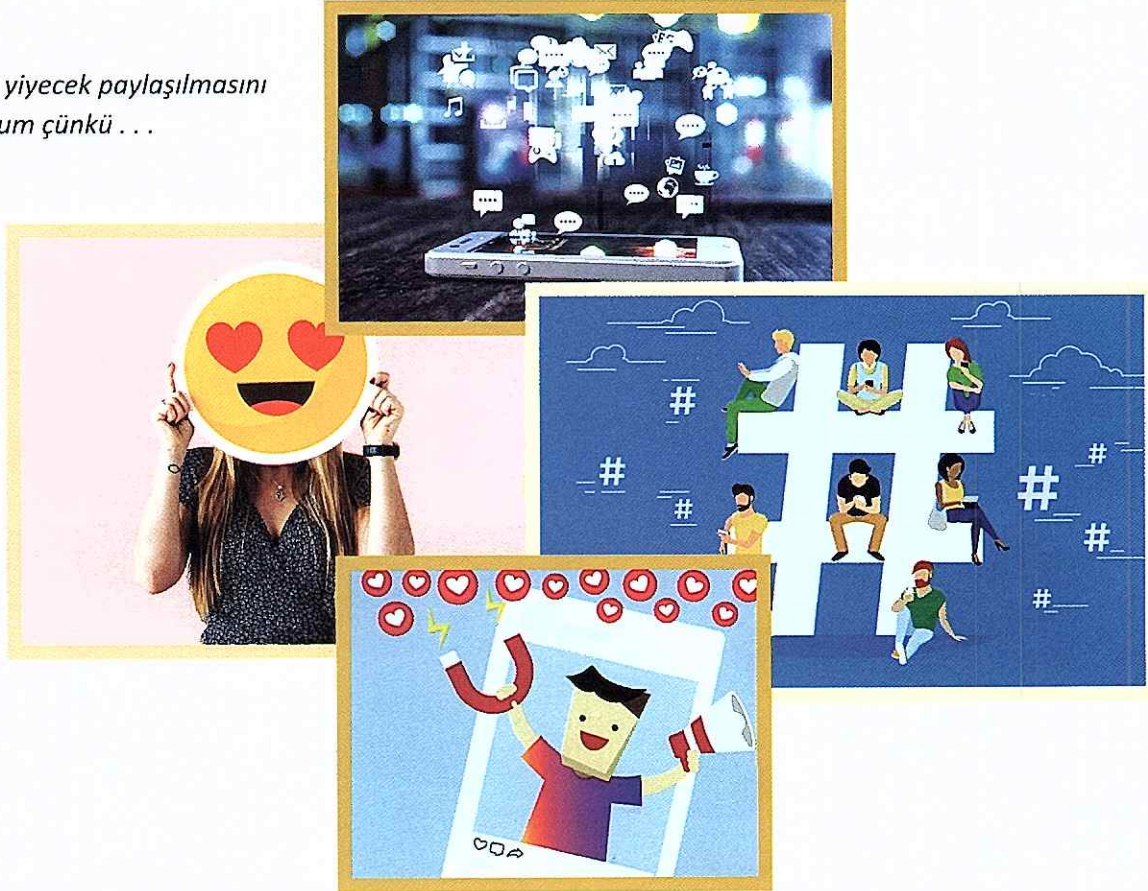
HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Bu cümlelerin hangilerine katılıyorsunuz? İşaretleyelim. Daha sonra bir arkadaşımızla bu cümleler hakkında konuşalım.

- 1. Beşten fazla sosyal ağ sitesi/ uygulaması sayabilirim.
- 2. İçe kapanık kişiler sosyal ağlar aracılığıyla daha kolay arkadaşlık kurarlar.
- 3. Sosyal ağları kullanarak hiç kimseyle tanışmadım.
- 4. Sosyal medyada yiyecek paylaşılmasını doğru bulmuyorum.
- 5. Sosyal medya uygulamalarının bazı ülkelerde yasaklanmasını doğru buluyorum.
- 6. Politikacıların sosyal medyayı kullanmaları son derece faydalıdır.
- 7. Sosyal medya sayesinde şirketlere ve ünlü kişilere eskisine göre daha kolay ulaşıyorum.
- 8. Günde en az dört saat sosyal medya kullanırım.
- 9. Erkek/ Kız arkadaşımın sosyal medya kullanmasını istemem.
- 10. Bir ürün satmak istesem kesinlikle sosyal medyayı kullanırım.

Örnek:

Sosyal medyada yiyecek paylaşılmasını
doğru bulmuyorum çünkü . . .

OKUMA

2 Metni okuyalım. Aşağıdaki alt başlıkları yerleştirelim.

1. Sosyal Medya Kullanımı
2. İnsanların İnterneti Kullanma Amaçları

3. Cinsiyetlere ve Yaşlara Göre İnternet Kullanımı
4. İnternet Üzerinden Alışveriş

TÜRKİYE'DE İNTERNET ERIŞİMİ VE KULLANIMI

İnternet tüm dünyada pek çok kişi tarafından haberleşme, medya, reklam, turizm, bankacılık, eğitim ve ticaret gibi alanlarda çok uzun zamandır kullanılıyor ve hayatımızın her alanında yer alıyor. Ayrıca insanlar bilgiye ulaşmak, yeni şeyler öğrenmek, sosyalleşmek, alışveriş yapmak ve eğlenmek gibi çeşitli amaçlarla interneti kullanıyor.

Peki, Türkiye'de internet erişimi ve kullanımı ne durumda?

Verilere göre Türkiye'de internet erişimi düzenli olarak artıyor. İnternete erişim kolaylaştıkça internet kullanım oranı da arttı. 2010'ların başında insanların yaklaşık %42'si internete erişiyordu ancak günümüzde bu oran %80'e ulaştı.

a.

Türkiye'de internet kullanımının genel oranı ise %75 olarak belirtiliyor. İnternet erkekler tarafından daha yaygın olarak kullanılıyor. Erkeklerin %82'si kadınların ise %70'i internet kullanıyor. İnternet kullanımı yaşa göre de farklılıklar gösteriyor. Ülkemizde 16-24 yaş arası kişilerin %85'i ve 25-35 yaş arası kişilerin %75'i interneti aktif bir şekilde kullanıyor. 36-45 yaş arası kişilerin de %65'i internet kullanıcısı.

b.

İnternet kişilerin iletişim alışkanlıklarını da değiştirdi ve insanlar mesajlaşma amacıyla interneti daha sık kullanmaya başladı. Verilere göre internet kullanıcılarının %94'ü mesajlaşmayı internet üzerinden tercih ediyor. Kullanıcıların %85'i interneti sesli ya da görüntülü görüşmek için, %81'i de sosyal medya için kullanıyor. İnternetle birlikte kişilerin haberleri takip etme şekilleri de değişti. İnternet insanların hayatına girene kadar kişiler haberleri gazeteden okuyordu ya da bir konu hakkında araştırma yapmak istedikleri zaman ansiklopedilerden yararlanıyorlardı. Bir yemek yapmadan önce genellikle yemek tarifi kitapları inceleniyordu. Bu alışkanlıklar da değişti ve günümüzde internet haber okumak ve farklı konularda bilgi edinmek için sıklıkla kullanılıyor. Kullanıcılarının %75'i günlük haberleri internet siteleri üzerinden takip ediyor, % 60'ı da internet üzerinden sağlık, yemek tarifleri, hava durumu gibi bilgileri araştırıyor.

c.

İnternet geliştikçe insanların interneti kullanım şekillerinde birtakım değişiklikler oldu. Artık insanlar internetten yalnızca bilgi almıyor aynı zamanda kendi bilgilerini, fotoğraflarını ya da bir konuyla ilgili görüşlerini sosyal medya (sosyal paylaşım siteleri) üzerinden paylaşıyor. Ancak sosyal medya en çok eğlence amacıyla kullanılıyor. Sosyal medya yaygınlaşınca kadar pek çok kişinin eğlence aracı televizyondur. Günümüzde ise internet kullanıcılarının %75'i eğlenmek için sosyal medyayı tercih ediyor. Sosyal paylaşım sitelerindeki eğlenceli

videolar, komik fotoğraflar, bu video ve fotoğrafların altındaki yorumlar büyük ilgi görüyor. Sosyal medya, aynı zamanda insanları takip etmek, ünlü kişilere ve firmalara ulaşmak, alışveriş ve reklam yapmak gibi amaçlarla da tercih ediliyor. Günümüzde sosyal medyanın evliliklere etkisi de dikkat çekici. Sosyal medya insanların hayatına girene kadar kişiler arkadaşlarının, ailelerinin aracılığıyla ya da iş yerlerinde, yolculuklarda karşılaşarak tanışıyorlardı. Verilere göre günümüzdeki evliliklerin %10'u çiftlerin sosyal medya üzerinden tanışmasıyla yapılıyor.

ç.

İnternet, insanlara evlerinden alışveriş yapma imkânı da sunuyor. Kişiler alışveriş siteleri ve sosyal medya aracılığıyla farklı ürün ve hizmetleri satın alıyor. İnternet kullanıcılarının %34'ü alışveriş sitelerindeki ürünleri tercih ediyor. Çünkü kişiler alışveriş merkezine ya da markete gidip, park yeri aramak, kalabalık yerlerde gezmek ve eve dönerken poşetleri taşımak gibi zorluklarla uğraşmıncaya kadar alışverişlerini internet üzerinden yapmayı tercih ediyor. İnternet kullanıcıları en çok kıyafet (%85) almayı tercih ediyor. Alışveriş tercihlerinde seyahat harcamaları (%80) ikinci sırada yer alıyor çünkü pek çok kişi ve kurum uçak biletlerini genellikle internet üzerinden alıyor. Kullanıcıların diğer alışverişleri arasında gıda (%28), ev eşyası (%26), elektronik aletler (%20) ile kitap, dergi ve gazeteler (%18) yer alıyor. Kadın ve erkeklerin internet alışverişlerinde de bir fark var: Erkekler internet üzerinden alışveriş yapmayı kadınlara göre daha fazla tercih ediyor. Kadınların %30'u, erkeklerin ise % 40'ı internet üzerinden alışveriş yapıyor.

Sonuç olarak internet dünya genelinde birçok sektörde kullanılmaktadır. İnsanlar internet sayesinde bilgiye hızlıca ulaşmakta, eğlenceli vakit geçirmekte, alışveriş yapmakta ve sosyal medya sayesinde bir şeyler paylaşmaktadır. İnternet kullanımının yıllar içinde daha da artması beklenmektedir.

3 Aşağıdaki tabloyu metindeki sayısal verilerle tamamlayalım.

1. Kadın internet kullanıcılarının oranı	%
2. Görüntülü iletişim kurma oranı	%
3. Haberleri takip etme oranı	%
4. İnternette tanışıp evlenme oranı	%
5. Erkeklerin internet üzerinden alışveriş oranı	%
6. Elektronik alet alışverişi oranı	%

4 Uygun seçeneği işaretleyelim.

- Metinde aşağıdaki konulardan hangisi hakkında sayısal veri bulunmaktadır?
 - Bölgelere göre internet kullanım oranları
 - Bekar kişilerin internet kullanım oranları
 - Erkeklerin internet kullanım oranları
 - Kadınların sosyal medya kullanım oranları
- Metinde aşağıdakilerden hangisinin sebebi verilmiştir?
 - Gençlerin internet kullanım oranının yüksek olması
 - İnsanların internette mesajlaşmayı tercih etmeleri
 - İnternete erişimin düzenli olarak artması
 - İnsanların internette alışveriş yapmaları
- Metinde hangi konu hakkında bilgi **bulunmamaktadır**?
 - İnsanların interneti kullanma amaçları
 - İnternetin eğitimde kullanım amaçları
 - İnsanların sosyal medya kullanım amaçları
 - Kişilerin internette tanışıp evlenmeleri

YA SİZ?

Siz interneti hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller (Time Gerunds)

fiil + (y)AnA kadar / dek / değin

fiil + (y)IncAyA kadar / dek / değin

Bu yapılar, cümleye zaman anlamı katar. Temel cümlede belirtilen işin/hareketin bitme noktasını gösterir. *These gerunds mean 'time'. And show the end of action which is indicate in main clause.*

Örnek:

Türkçe öğrenene kadar kursa devam edeceğim.

Hırsızlık olaylarında, polis gelene kadar hiçbir şeye dokunmamak lazım.

Uçağa binmekten çok korkuyor, bu yüzden ilaç aldı ve Ankara'ya varana dek uyudu.

Ödevlerini bitirene kadar dışarı çıkmak yok!

Sabah olana değin çalıştım ve nihayet bütün işlerimi bitirdim.

Eşim, çocuklarımız okullarını bitirinceye değin emekli olmayı düşünmüyor.

Doktorlar, "Eğer kilo vermek istiyorsanız doyuncaya kadar yemeyin, masadan biraz aç kalkın." diyorlar.

Fiil + (y)AnA kadar yapısı ayrıca ana cümledeki işin yan cümledeki işe tercih edilebileceğini anlatır.

Örnek:

Ona e-mail yazana kadar telefon etseydin.

Okul çok yakın. Otobüse binene kadar okula yürü.

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

- Misafirler gel..... evi temizlemem lazım.
- Trafik ışıklarına var..... dümdüz gidin, daha sonra ışıklardan sola dönün.
- Sen sinema biletlerini al..... ben de yiyecek bir şeyler alayım.
- Ben işlerimi bitir..... eve gel.
- Yemek suyunu çek..... pişirmelisin.
- Sınav bit..... dışarı çıkamazsınız.
- Ankara'ya gel..... yanımdaki kadın durmadan konuştu.

- Bu parayla araba al..... ev al.
- Sınavın bit..... seni okulun bahçesinde bekleyeceğim.
- Annesi öl..... evlenmedi, hep onunla ilgiledi.
- Biz gel..... ustalar evin boyasını bitirmiş.
- Ondan haber al..... çok huzursuzdum, şimdi rahatladım.
- Elindeki parayı bitir..... uğraşıyorsun, sonra da borç istiyorsun!
- Yağmur din..... şu kafede oturup çay içelim.

DİNLEME

6 Aşağıdaki cep telefonunu inceleyelim. Kelimelerden hangilerini biliyorsunuz?

CEP TELEFONLARININ KULLANIMI

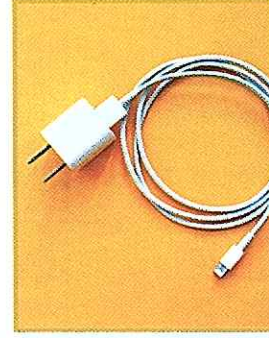
Cep telefonu kılıfı

Batarya

Sim kart

Şarj aleti

Ekran çözünürlüğü
(1080p / 4K)

Meşgule almak/atmak

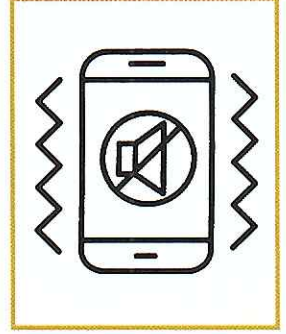
Parmak izi

Telefonun kilidini
açmak

Uygulama indirmek

Sessize / titreşime
almak

7 Aşağıdaki cümlelerde doğru ifadelerin altını çizelim.

1. Ayla internet üzerinden mesajlaşmak için yeni bir **uygulama / batarya** kullanıyor.
2. Orhan'ın telefonunun **ekranı / kamerası** çok iyi. Harika fotoğraflar çekiyor.
3. Seyahate çıkarken **şarj aletinizi / cep telefonu kılıfınızı** unutursanız resepsiyondan rica edebilirsiniz.
4. Türkiye'ye taşınır taşınmaz yeni bir **sim kart / kamera** aldım çünkü hem konuşmak hem de mesajlaşmak çok uygun.
5. Yeni bir **telefon kılıfı / batarya** almam lazım; çünkü benimki çok eskidi, bir de rengini artık beğenmiyorum.

8 5 Metni dinleyelim. Kim telefonundan memnun değil? İşaretleyelim.

- a. Öğrenci b. Yaşlı adam c. Turizmci

9 Aşağıdaki cümleler kimler için uygun? İşaretleyelim. Birden fazla kişiyi işaretleyebilirsiniz.

	Öğrenci	Yaşlı adam	Turizmci
1. Tuşlu telefon kullanıyor.	☐	☐	☐
2. Telefonunda farklı uygulamalar var.	☐	☐	☐
3. Telefonu ile fotoğraf çekiyor.	☐	☐	☐
4. Telefonunun şarjı uzun süre dayanıyor.	☐	☐	☐
5. Telefonu ile ücretsiz kitap okuyor.	☐	☐	☐
6. Telefonunun sesini rahatça duyabiliyor.	☐	☐	☐
7. Telefonunu ailesinden biri aldı.	☐	☐	☐
8. Telefonu ile mesajlaşıyor.	☐	☐	☐

KONUŞMA

10 Sınıfta gruplar oluşturalım ve arkadaşlarımıza cep telefonumuzu anlatalım.

- Cep telefonunuzun markası ve modeli nedir?
- Telefonunuzu ne zaman ve ne kadara aldınız?
- Telefonunuzu daha çok hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?
- Eğitiminiz için telefonunuzu nasıl kullanıyorsunuz?
- Telefonunuzda hangi uygulamalar var?
- Bu uygulamalar ne işe yarıyor?
- Telefonunuzu günde kaç saat kullanıyorsunuz?
- Haberleşmek için mesajlaşmayı mı, telefonla aramayı mı tercih edersiniz?

YAZMA

11 Sosyal medya kullanımının faydaları ve zararları nelerdir? Aşağıdaki tabloyu inceleyelim ve bu konu hakkında bir metin yazalım.

Giriş Paragrafı

Metninizin konusu hakkında bir giriş cümlesi yazın.
Sosyal medya kullanımının iyi ve kötü yönlerinden kısaca bahsedin.

Gelişme Paragrafı 1

Sosyal medya kullanımının faydalarını açıklayın ve bu konu hakkında sayısal veriler yazın.
Örnekler verin.

Gelişme Paragrafı 2

Sosyal medya kullanımının zararlarını açıklayın ve bu konu hakkında sayısal veriler yazın.
Örnekler verin.

Sonuç Paragrafı

Düşüncelerinizi ana hatlarıyla özetleyin.
Sizce sosyal medya kullanımının en önemli faydaları ve zararları neler? Yazın.

ÜNİTE 2

YENİ BİR HAYAT

C. ULAŞIM

başladığım zaman, gitmediğimde
uyuyacağım zaman, kalıyorum
bitirdiğimde

-Okula başladığım zaman yedi yaşındaydım.
-Derse gitmediğimde arkadaşlarımdan geri kalıyorum.
-Uyuyacağım zaman televizyonu mutlaka kapatırım.
-Üniversiteyi bitirdiğimde 22 yaşındaydım.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki ulaşım araçlarını uygun boşluklara yerleştirelim.

1. Bisiklet 2. Vapur 3. Tramvay 4. Motosiklet 5. Planör 6. Otomobil 7. Otobüs 8. Zeplin
9. Deniz Otobüsü 10. Uçak 11. Gemi 12. Helikopter 13. Metro 14. Tren 15. Kayık

Karayolu Ulaşım Araçları

Hava Yolu Ulaşım Araçları

Deniz Yolu Ulaşım Araçları

2 Siz en çok hangi ulaşım araçlarını kullanıyorsunuz?

3 Size en güvenli ve en rahat ulaşım aracı hangisidir?

OKUMA

HAVALI ULAŞIM ARAÇLARI

1. Uçan Taksi / Sea Bubble

"Sea Bubble" adındaki bu uçan taksiler Fransız mühendisler tarafından hem havada hem de denizde kullanılmak üzere tasarlandı. Evet, yanlış duymadınız. Uçan taksiler hem havada hem de denizde kullanılıyor ve elektrikle çalışıyor. Uçan taksilerin hızı saatte 12 kilometreye ulaştığı zaman suyun üzerinde uçabiliyor. Bu taksiler şoför dâhil beş kişiyi taşıyabiliyor. Bu aracın deneme uçuşları Fransa'nın başkenti Paris'te yapıldı. Bu taksilerin gelecekte toplu taşımada da kullanılabilmesi planlanıyor.

2. Uçan Bisiklet / Scorpion -3

Scorpion – 3 adlı bu uçan bisiklet Hoversurf şirketi tarafından yapılmıştır. Bu araç 114 kilogram ağırlığındadır ve yerden 30 metre yükseklikte uçabilmektedir. Bu bisiklet tek kişilik. Scorpion-3 hem elektrikle çalışıyor hem de pille kullanılabilir. Bu aracın pili tam şarj edildiğinde 27 dakika boyunca havada kalabiliyor ve saatte yaklaşık 50 kilometre hıza ulaşabiliyor. Uçan bisiklet Scorpion-3'e sahip olabilmek ise biraz tuzlu. Bu aracın fiyatı 150 bin dolar.

3. Jet Motorlu Kişisel Hava Aracı / Flyboard Air

Jet motorlu kişisel hava aracı, İngiliz mucit Richard Browning tarafından tasarlanmıştır. Bu araç ile bir süper kahraman gibi havada uçarak hareket edebilmek mümkün. Bu araç yerden 3000 metre yüksekliğe; saatte 150 kilometre hıza ulaşarak on dakika boyunca havada kalabiliyor. Ayrıca 102 kiloya kadar ağırlığı taşıyabiliyor. Bu aracı kullanmak için özel bir eğitim almak ve aracı kontrol etmek için iyi bir vücut dengesine sahip olmak lazım. Günümüzde bu araç 446 bin dolara satılıyor.

4. Otonom Uçan Araba / Aircar

Otonom Uçan Araba, sürücü olmadan yapay zekâ ile çalışıyor. İki kişilik elektrikli bir ulaşım aracıdır ve şarj edilebilmektedir. Otonom uçan arabaların hızı saatte 120 kilometreye ulaşabiliyor. Bu araç, dört buçuk metre boy ve genişliğe sahiptir ve 250 kilogram ağırlığındadır. Otonom uçan arabaların test uçuşlarına 2019 yılında başlanmıştır. Bu aracın yolcu taşıma dışında kargo taşımacılığı, hava ambulansı ve arama kurtarma aracı olarak kullanılması da planlanmaktadır.

4 Metne göre aşağıdaki seçeneklerden uygun olanı işaretleyelim.

1. Hangi ulaşım aracını kullanmak için eğitim almak gerekiyor?
a. Uçan Taksi b. Jet Motorlu Kişisel Hava Aracı
2. Hangi araç hem denizde hem de havada kullanılabilir?
a. Otonom Uçan Araba b. Uçan Taksi
3. Hangi ulaşım aracının başka alanlarda da kullanılması planlanmaktadır?
a. Uçan Taksi b. Otonom Uçan Araba
4. Hangisi hem elektrikle hem de pille çalışmaktadır?
a. Uçan Bisiklet b. Jet Motorlu Kişisel Hava Aracı
5. Hangi araç daha ağırdır?
a. Otonom Uçan Araba b. Uçan Bisiklet
6. Hangi araç havada daha kısa süre kalmaktadır?
a. Jet Motorlu Kişisel Hava Aracı b. Uçan Bisiklet

5 Aşağıdaki ulaşım araçları hakkında hangi bilgiler vardır? İşaretleyelim.

Ulaşım Araçları	Aracın Hızı	Aracın Güç Kaynağı	Aracın Kişi Kapasitesi	Aracın Fiyatı	Aracın Kendi Ağırlığı
Uçan Taksi					
Uçan Bisiklet					
Jet Motorlu Kişisel Hava Aracı					
Otonom Uçan Araba					

YA SİZ?

Sizin ülkenizde ilginç ulaşım araçları var mıdır? Varsa nelerdir?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

fiil + -DİK + iyelik eki zaman / (n)dA

Bu zarf-fiil, temel cümledeki olayın gerçekleşme zamanını anlatır.

This adverbial suffix refers to the exact time when the main action occurs. (e.g. Telefon çaldığında banyodaydım. I was in the bathroom when the phone rang.)

Örnek:

Derse girdiğim zaman / girdiğimde saat 10.00'du.

Tatile çıktığım zaman / çıktığımda bol bol kitap okuyacağım.

Akşamları erken uyumadığım zaman / uyumadığımda ertesi gün kendimi çok yorgun hissediyorum.

Bu zarf-fiil, geniş ve gelecek zaman ifade eden cümlelerde "(y)Inca" görevinde ve "her zaman" anlamında da kullanılabilir.

When used in statements describing the present or the future, this adverbial suffix also functions as "(y)Inca" and means "her zaman". The closest equivalent of this form in English might be "whenever" or "everytime". (e. g. Sıkıldığım zaman yürüyüşe çıkarım. Whenever I feel bored, I go out for a walk.)

Örnek:

Yağmur yağdığı zaman / yağdığımda (yağınca) hüzünlenirim.

Yaz geldiği zaman / geldiğinde (gelince) ailemle yazlığa gider, denize gireriz.

Ailemi ziyaret etmediğim zaman / etmediğimde (etmeyince) kendimi iyi hissetmem.

fiil + -DIK + iyelik eki sırada

Bu zarf-fiil, temel cümledeki işin başlama zamanı ile yan cümledeki işin başlama zamanının neredeyse aynı olduğunu anlatmak için "aynı anda" anlamı ile kullanılır.

This adverbial suffix is used to describe two actions happening almost at the same time. (e. g. Uçak kalktığı sırada yağmur başladı. (e. g. It started to rain when the plane took off.)

Örnek:

Alışverişe çıktığı sırada yağmur yağmaya başlamış.

Dün akşam yatağıma yattığım sırada deprem oldu.

Öğrenci tahtaya kalktığı sırada ders bitti.

Arkadaşını aradığı sırada telefonunun pili bitti.

6 Aşağıdaki boşlukları "-DiğİnDA" ve "-Diğİl sırada" ile dolduralım.

1. 5 kilo ver..... kendini daha iyi hissedecekmış.
2. Gitar çalmaya başla..... ilkokul 4. sınıfta mıydın?
3. Erkenden uyu..... ertesi gün sınıfta başarılı olamıyorum.
4. Hasta ol..... erkenden yatar, dinlenirim.
5. İlk arabasını al..... gece gündüz gezecekmış.
6. Tam banyoya gir..... ayağım kaydı, yere düştüm.
7. Mülakata gir..... dilim tutuldu, hiçbir şey söyleyemedim.
8. Öğretmen bana cevap hakkı ver..... üzülüyorum.
9. Tam erkenden yatağıma yat..... yarın okulun tatil olduğunu hatırladım.
10. Türkçe öğrenmeye başla..... on beş yaşındaydım.

fiil + -(y)AcAk + iyelik eki zaman

Bu zarf-fiil, eklendiği fiilin gerçekleşmeden temel cümledeki işin, olayın gerçekleşeceğini anlatmak için "o zaman" anlamında kullanılır.

When this adverbial suffix is added to the subordinate clause, it means that the action in the main clause occurs before the action in the subordinate clause. (e. g. Dışarı çıkacağın zaman kapıyı kilitle. Lock the door before you go out.)

Örnek:

Eve geç gideceğim zaman aileme önceden haber veririm.

Okula gitmeyeceğin zaman öğretmenini bilgilendirmelisin.

Sınava gireceğim zaman önceki akşam erken yatarım.

Aileni ziyaret edeceğin zaman onları arar mısın, sürpriz mi yaparsın?

fiil + -(y)AcAk + iyelik eki sırada

Bu zarf-fiil, eklendiği fiil gerçekleşmek üzereyken temel cümledeki olayların gerçekleştiğini anlatmak için "aynı anda" anlamı ile kullanılır.

This adverbial suffix describes two actions occurring simultaneously or right after one another. When this form is used, the action in the main clause occurs when the action in the subordinate clause is just about to occur. (e. g. Otobüsten ineceğim sırada telefonum çaldı. My phone rang just as I was about to get off the bus.)

Örnek:

Evden çıkacağım sırada telefonum çaldı.

Taksiye bineceğim sırada cüzdanımı evde unuttuğumu fark ettim.

Tam seni arayacağım sırada misafir geldi, arayamadım.

Doğum günümde şarkı söyleyeceğim sırada mikrofon bozuldu.

İşten çıkacağım sırada patronum mesaiye kalmamı istedi.

7 Aşağıdaki boşlukları “-AcAđl zaman / sırada” ve “-Diğl zaman / sırada” ile dolduralım.

1. Ailem gel..... çeşit çeşit yemekler yaparım.
2. Alışverişe çık..... bana da haber ver.
3. Derse gir..... mutlaka hazırlık yaparım.
4. Dilekçesini ver..... öğrenci işleri öğle tatiline girdi.
5. Diş doktoruna git..... bir hafta önceden randevu almalısın.
6. Ödevini yap..... beni ara; sana yardım edeyim.
7. Öğretmen yeni konuyu anlat..... yangın alarmı çalmaya başladı.
8. Saçlarını yıka..... sular kesildi.
9. Sınava gir..... çok heyecanlanırım.
10. Uyu..... söyle televizyonun sesini kısayım.

8 Aşağıdaki cümleleri zarf fiilleri (-DiđlIndA, -Diğl sırada/zaman, -AcAđl zaman/sırada) kullanarak yeniden yazalım.

1. Alışverişe çıkarken evde ihtiyaç listesi yaparım.
.....
2. Hollanda’ya gidince mutlaka lale bahçelerini gezeceğim.
.....
3. Okullar açılınca çok heyecanlanırım.
.....
4. Tam bulaşıkları yıkarken sular kesildi.
.....
5. Tiyatro gösterisi bitince izleyiciler oyuncuları alkışladı.
.....
6. Yemek yaparken eşim arayıp beni yemeğe davet etti.
.....
7. Ders çalışırken arkadaşlarım beni aradı ve yarınki partiye davet ettiler.
.....
8. Evden çıkarken cüzdanımın çantamda olmadığını fark ettim.
.....
9. Tam uyuyacakken kapım çaldı.
.....
10. Öğretmen sınıfa girince öğrenciler yerlerine oturdular.
.....

9 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Çok sinirli olduğum zaman.....
2. Hasta olduğum zaman.....
3. Yalnız kaldığım zaman.....
4. Sınava gireceğim zaman.....
5. Arkadaşımla buluşacağım zaman.....
6. Tatile gideceğim zaman.....
7. kitap okurum.
8. alışveriş yaparım.
9. mutlu olurum.
10. yemek yerim.

ULAŞIM SEKTÖRÜNDEKİ FARKLI OLANAKLAR

10 Sizce aşağıdaki hizmetler hangi ulaşım araçlarında (otobüs, uçak, tren vb.) vardır? Konuşalım.

araç içinde evcil hayvan taşıma	kısa mesafeli yürüyüş imkânı
kişiye özel hazırlanmış yemekler	telefon kullanımı
spa / duş salonları	çay, kahve ikramı
televizyon / radyo

11 6 Metni dinleyelim ve aşağıdaki hizmetler hangi ulaşım aracına aittir? Yazalım.

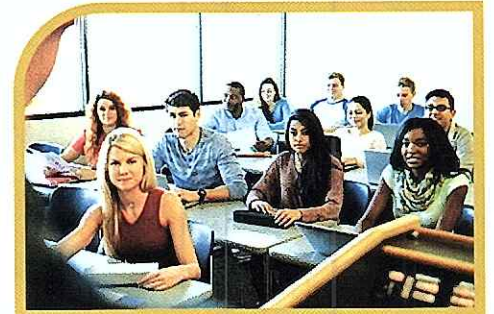
1. Film izlemek ya da müzik dinlemek için her yolcunun özel televizyonu vardır. (.....)
2. Bilet fiyatları on bin dolara kadar çıkmaktadır. (.....)
3. Yolcu kapasitesi çok yüksek değildir. (.....)
4. Duş hizmeti sunulmaktadır. (.....)
5. İkram yapılacağı zaman yolcular bilgilendirilir. (.....)
6. Yemekler ünlü aşçılar tarafından hazırlanır. (.....)
7. Her yolcu için bilgisayar bulunmaktadır. (.....)
8. Yolculuk esnasında kısa bir yürüyüşe çıkabilirsiniz. (.....)
9. Farklı türlerde odalar bulunur. (.....)
10. Sadece çay, kahve ve bisküvi / sandviç ikramı vardır. (.....)

KONUŞMA

12 Aşağıdaki sorulara cevap vererek arkadaşlarımız için üç dakikalık bir konuşma hazırlayalım ve deneyimlerimizi anlatalım.

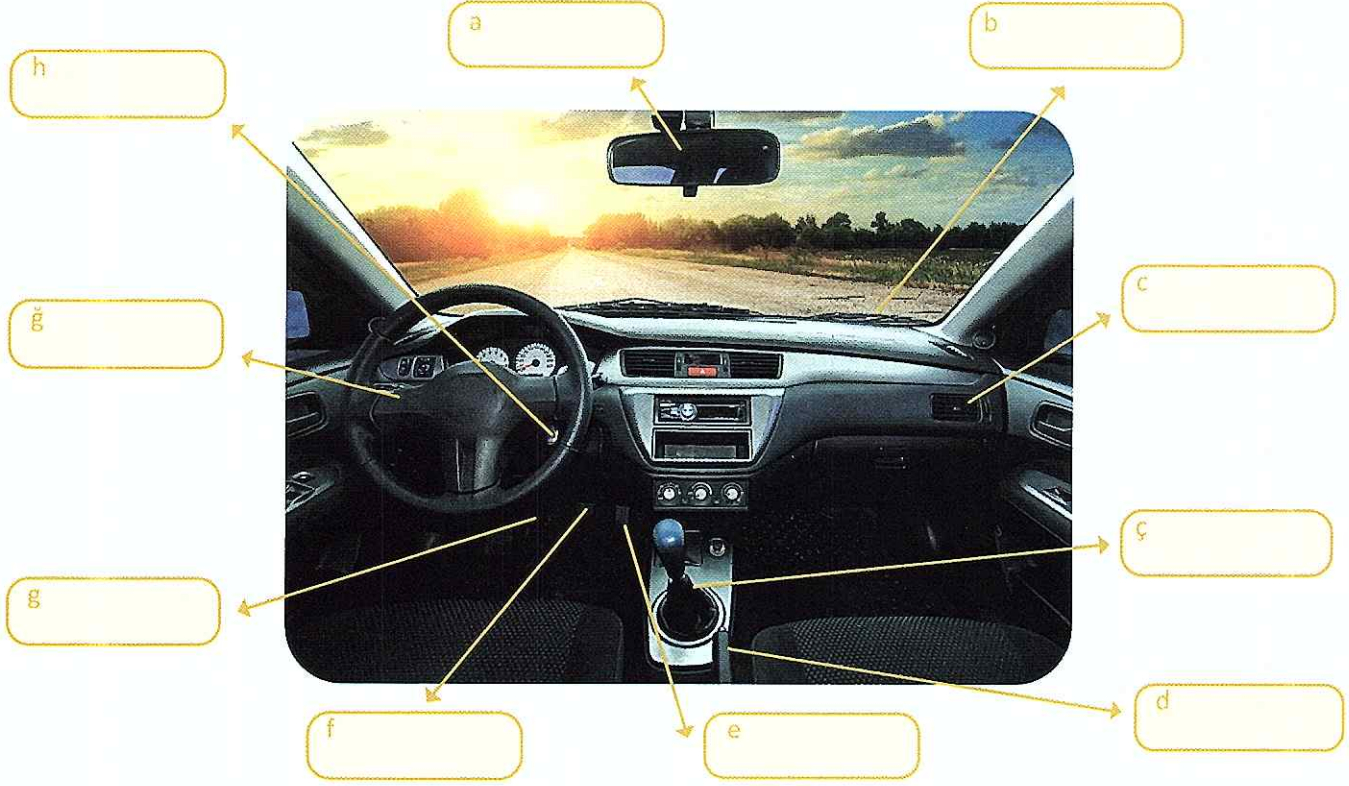
- Hangi ulaşım araçları ile seyahat ettiniz?
- Bu ulaşım araçlarında nasıl hizmetler aldınız?
- Hayatınızdaki en ilginç ulaşım hizmeti neydi? Tecrübelerinizi paylaşınız.
- Sizin ülkenizdeki en lüks ulaşım hizmeti nedir? Fiyatları hakkında bilgi verin.

YAZMA

13 Fotoğrafa bakalım. Aşağıdaki kelimeleri fotoğraftaki uygun yerlere yazalım.

1. vites	2. debriyaj	3. fren pedalı	4. gaz pedalı	5. direksiyon
6. dikiz aynası	7. el freni	8. kontak	9. klima / havalandırma	10. silecek

14 Aşağıdaki adımları takip edelim. Nasıl araba kullanılır? Okuyalım

10 Adımda Araba Kullanmak

1. Aracın şoför koltuğuna oturun ve emniyet kemerinizi takın.
2. Koltuğu rahat bir şekilde ayarlayın.
3. Arabanın sağında ve solundaki aynaları kendinize göre ayarlayın.
4. Dikiz aynasını ayarlarken arka camı ortalayabilirsiniz.
5. Vitesi kontrol edin. Vites kolunu sağa sola hareket ettirin. Sağa ve sola rahat hareket ediyorsa vites boşta.
6. Arabanın anahtarını kontağa takın ve çevirin.
7. Ayağınızın altında üç adet pedal vardır. Bunlar soldan sağa doğru debriyaj, fren ve gaz pedallarıdır. Sol ayağınızı debriyaj pedalına, sağ ayağınızı ise fren ve gaz pedallarına basmak için kullanın.
8. Sol ayağınızı sonuna kadar debriyaja, sağ ayağınızı da frene basın.
9. İki koltuğun arasında bulunan el frenini aşağıya indirin.
10. Aracı birinci vitese alın. Sol ayağınızı yavaşça debriyajdan çekerken sağ ayağınızı frenden kaldırın ve hafifçe gaz pedalına basın. Araba hareket edecektir.

15 Zarf fiilleri (-DiğİnDA, -Diğİ sırada/zaman, -AcAğİ zaman/sırada) kullanarak bir paragraf oluşturalım, metni tekrar yazalım.

1 2 Videoyu izleyelim. Videodaki karakterlerin teknoloji hakkındaki görüşleri neler? Yazalım.

Anneanne:

Serkan:

Can:

2 Aşağıdaki sorularda uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Anneanne torunlarına kızıyor çünkü torunları
a. onu ziyaret etmiyorlar b. ona saygısız davranıyorlar c. sürekli telefonlarıyla ilgileniyorlar
2. teknolojiyi gündemi takip etmek için kullanıyor.
a. Can b. Serkan c. Anneanne
3. Pelin anneannesine nadiren konuşuyor çünkü
a. yurt dışında okuyor b. çok seyahat ediyor c. çok çalışıyor
4. sosyal medyada anneannesinin fotoğrafını paylaştı.
a. Can b. Pelin c. Serkan
5. kuzenleriyle ve anneannesine görüntülü konuşmak istiyor.
a. Can b. Pelin c. Serkan
6. anneannesini kızdırmak için şaka yapıyor.
a. Can b. Pelin c. Serkan
7.'e/a göre teknolojinin yararları, zararlarından daha çok.
a. Can b. Pelin c. Serkan
8. Anneanne, için cep telefonu alabilir.
a. ailesini arayabilmek b. torunu ile görüntülü konuşabilmek c. torunlarının fotoğraflarına bakmak

3 Sizce anneanne cep telefonu alacak mı? Neden?

.....

GÜNLÜK İFADELER

AÇIKLIĞA KAVUŞTURMA

Ne demek istiyorsun?

Efendim?

Yani?

Nasıl yani?

Biraz daha açar mısın lütfen?

Açıkça anlatır mısın?

Açık açık konuşur musun?

KENDİNİ ÇEK

Kendimizi bir internet fenomeni olarak hayal edelim ve sosyal medyada paylaşmak için bir video çekelim. Videomuzda şunları yapalım: Kendimizi tanıtalım.

Videomuzun içeriğini sunalım. (Yemek tarifi / dil dersi / tanıtım / moda / gezi / anı vb.)

İzleyiciler ile vedalaşalım.

İzleyicilerden bizi takip etmelerini isteyelim.

MİKROFON SENDE

Cep telefonlarınızda en çok hangi uygulamayı kullanıyorsunuz? Dörderli gruplar halinde çalışalım ve bir dergi için, seçtiğimiz üç uygulamayı tanıtan bir sayfa tasarlayalım.

Sayfamızda şu bilgilere yer verelim:

Uygulamanın resmi

Uygulama kimler için uygun?

Uygulama hangi amaçla kullanılıyor?

Uygulamayı nasıl kullanabiliriz?

Uygulama ücretli mi?

Bu uygulamayı dünyada yaklaşık kaç kişi kullanıyor?

Tuk Tuk

Tuk Tuk Orta Doğu ve Asya ülkelerinin birçoğunda hızlı ve ekonomik ulaşım aracı olarak kullanılmaktadır. Genellikle parlak renkli bu araçlar üç tekerlekli- dir. Küçük olmalarından dolayı diğer araçlara göre trafikte daha rahat hareket ederler. Fiyatı uygun olmasına rağmen binmeden önce pazarlık yapmanız şiddetle tavsiye edilir.

Asma Tren

Asma tren, Almanya Wuppertal'da şehir içi ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu araç, dünyanın ilk asma treni olma özelliği taşımaktadır. Bu tren, kanal üzerinde 10 kilometrelik bir hat üzerinde ulaşım sağlar ve yaklaşık 200 kişiyi taşıyabilir. Bu tren ile yolculuk 4-6 dakika sürmektedir.

Deniz Taksi

Deniz taksiler, İstanbul'da size özel deniz ulaşım hizmeti sunar. Bu araçlar bir otobüse benzer şekilde birden çok durağa giderek de ulaşım sağlamaktadır. Deniz taksiler sadece İstanbul Boğazı ve Adalar kapsamındaki iskelelerde kullanılmaktadır. Ulaşım ücreti biraz pahalıdır ama bu ulaşım aracı oldukça hızlı ve güvenlidir.

BİR ADIM ÖTESİ

Fiil+Diğl zaman ve Fiil+Diğl sırada zarf fiilleri kimi zaman birbiri yerine kullanılabilir ancak bu durumlarda cümlelerin sıralaması değişir.

Annem odama girdiği zaman ders çalışıyordum.
Ben ders çalıştığım sırada annem odama girdi.

Deprem olduğu zaman öğretmen ders anlatıyordu.
Öğretmen dersi anlattığı sırada deprem oldu.

Elektrik kesildiğinde evde film izliyordum.
Evde film izlediğim sırada elektrik kesildi.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki cümleleri edilgen yapalım.

1. Hubert Booth 1901'de elektrikli süpürgeyi icat etti.
.....
2. Levi Strauss 1873 yılında madencilerin giymesi için bir kot pantolon tasarladı.
.....
3. Josephine Cochrane 1889'da ilk bulaşık makinesini üretti.
.....

2. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Acele etmene gerek yok. Sen hazır seni beklerim.
a. olur olmaz b. olduğundan beri c. oluncaya kadar
2. Amerika'daki kuzenimi neredeyse iki yıl oldu. Onu çok özledim.
a. görmeyeli b. görünceye kadar c. görmeme rağmen
3. Saat geç oldu. Bu vakitte yemek sipariş verelim.
Hem daha çabuk gelir.
a. yapana kadar b. yapalı c. yaparken
4. Eve kötü bir koku aldım. Gazı açık unutmuşum, hemen pencereleri açtım.
a. girer girmez b. gire gire c. girdim gireli
5. Hasan buradayken bir şey söyleme. O bekle lütfen.
a. gidinceye kadar b. giderek c. gittiğinden beri
6. sana bir şey sormak istiyorum. Yanıma gelebilir misin?
a. Gittiğim sırada b. Gitmeden önce c. Giderek
7. Evden kapıyı kilitlemeyi unutma.
a. çıkalı b. çıkacağı zaman c. çıkarak
8. Bir şeyler kendini daha iyi hissedeceksin. Sanırım kan şekerin düştü.
a. yiyene kadar b. yediğinden beri c. yediğinde

3. Aşağıdaki boşlukları uygun zarf-fiil ekleriyle (-DİKÇA, -DİĞİ sürece, -(y)AnA kadar / dek / değin, -(y)IncAyA kadar / dek / değin) dolduralım.

1. Çocukken yaz tatillerinde arkadaşlarla hava karar..... parkta oyun oynuyorduk.
2. Hediyelerine bak..... onu hatırlıyorum.
3. Dün gece, güneş doğ..... ders çalıştım, sonra birkaç saat uyuyup okula gittim.
4. Yalan söyle..... kimse seni sevmez.
5. Türkiye'de kal..... pek çok tarihî yer gördüm.
6. Ehliyetine el konuldu, cezan bit..... trafiğe çıkamazsın.
7. E-posta kullanmak yaygınlaş..... herkes birbirine mektup yolluyordu.
8. Konuş..... Türkçe öğrenemezsin.
9. Ben marketten dön..... kavga etmişler.
10. Çok açım, eve gel..... hiçbir şey yemedim.
11. Ankara'ya git..... halama uğruyorum.
12. Sinirli sinirli konuş..... etrafında kimse kalmayacak.

4. Parayı ilk kez MÖ 700'de malların alımı için Lidyalılar kullandı.
.....

5. Kuduz aşısını 1885'te Louis Pasteur bulmuştur.
.....

9. Başın sağ olsun, yeni duydum. Anneannen ne kadar oldu?
a. ölünce b. ölünceye kadar c. öleli
10. Serap bütün işleri bitirelim sonra birlikte otururuz.
a. gelene kadar b. geldi geleli c. geleli
11. Bir saat sonra geleceğim. Ben burada olacak mısın?
a. döndüğümde beri b. döndüğüm zaman c. döneli
12. Annem her gün düzenli yürüyüş yapıp sağlığına dikkat tansiyonu düzeldi.
a. ettiği sırada b. ederken c. edeli
13. Hastaneden bir haber sizi arayacağız.
a. ala ala b. alır almaz c. aldık alalı
14. Biz İstanbul'a bu kadar kalabalık değildi.
a. geldiğimiz zaman b. gelinceye kadar c. gelerek
15. Bugün resmi tatil. Çok acil bir durum doktorla görüşmeniz mümkün değil.
a. olmadığı sürece b. olmayıncaya kadar c. olmadığından beri

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Bir tasarım yapabilir bunu sınıfta sunabilirim.	1	2	3	4	5
2. Herkesi ilgilendiren birçok konudaki tartışmalara katılabilirim.	1	2	3	4	5
3. Radyo yayınlarını anlayabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

abaküs
ana ekran
batarya
buluş
çözünürlük
debriyaj
denge
dikiz aynası
direksiyon
dokunmatik
donanım
düğme
ekran
erişim
fren
gaz
hat
kabin
kargo
kılıf
kullanıcı
model
mucit
otonom
patent
pedal
porselen
silecek
sim kart
sosyal ağ
şarj
titreşim
ton
uygulama
varlıklı
vazgeçilmez
vites
yazılım

FİİLLER

çekmek
dinmek
indirmek
kaydırmak
sığmak
yüklemek

KALIP İFADELER

arama kurtarma
dili tutulmak
kurşungeçirmez
meşgule almak / atmak
suyunu çekmek
yapay zeka

BECERİLER

- Haber, röportaj gibi metinleri anlama
- Konuşma ve tartışmalara katılma

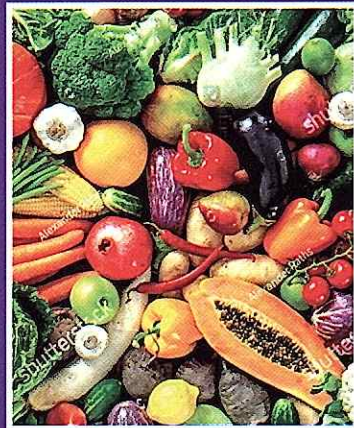
DİL BİLGİSİ

- Sıfat-fiiller (-(y)An)
- Sıfat-fiiller (-DIK, -(y)AcAk)
- Sıfat-fiiller (-(I/A)r, -mAz, -mIş, -AsI)

KELİMELER

- Moda
- Giyim
- Yiyecekler
- Müzik

DEĞİŞEN DÜNYA

oturan kadın, moda olan elbise
uyuyan çocuk

-Beşinci katta oturan yaşlı kadını tanıyor musun?
-Bu, on yıl önce moda olan bir elbise.
-Trende uyuyan çocuk çok yorgun görünüyordu.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

MODA VE SEN

1 Aşağıdaki soruları kendimize göre cevaplayalım. Arkadaşlarımızla cevaplarımız hakkında konuşalım.

- Herkesten farklı giyinmeyi severim.
 - Evet
 - Hayır
 - Bazen
- Yeni bir kıyafet alırken kumaş kalitesine dikkat ederim.
 - Evet
 - Hayır
 - Bazen
- Genellikle marka kıyafetler giymeyi tercih ederim.
 - Evet
 - Hayır
 - Bazen
- Kendime ait bir stilim, tarzım var.
 - Evet
 - Hayır
- Modayı takip ederim.
 - Evet
 - Hayır
 - Bazen
- Moda denince aklıma ilk gelir.
 - Kıyafet
 - Takı (kolye, küpe...)
 - Ayakkabı
- Kıyafet alışverişini nereden yaparsınız?
 - Alışveriş Merkezi
 - Semt Pazarları
 - İkinci El Eşya Dükkânları
- Modayı nereden takip ediyorsunuz?
 - Tv / Sosyal Medya
 - Mağazalar / Vitrinler
 - Yakın Çevre / Arkadaşlar
- Ne sıklıkla kıyafet / aksesuar alışverişi yaparsınız?
 - Haftada bir
 - On beş günde bir
 - Ayda yılda bir
- Kıyafetlerinizi ne zaman satın alırsınız?
 - Sezon başlamadan
 - Sezonda
 - Sezon sonunda

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE MODA

Moda, günümüzde sadece giyim olarak düşünülmektedir. Ancak modayı sadece giyim olarak ele almak doğru olmaz. Çünkü moda, sadece kıyafet tarzları için kullanılan bir kelime değil aynı zamanda sanat, mimari, tiyatro, edebiyat, yemek, yaşam tarzı, düşünce, teknoloji, mobilya gibi birçok konuyu da içine alan bir kavramdır. Günümüzde her şeyin bir tarihçesi olduğu gibi modanın da kendine ait bir tarihi vardır. Moda kelimesi 1900'ü yıllarda kullanılmaya başlanmıştır. 19. ve 20. yüzyıllarda moda dünyası gelişmiş; ilk moda evleri ve dikim evleri açılmıştır.

1920'li yıllarda insanlar moda için uygun giyinmeye, modayı takip etmeye başlamışlardır. Bu dönemde kadınların erkek kıyafetleri giymeleri moda olmuştur. Dönemin en önemli değişimi ise, kadınların ilk defa pantolon giymesidir. Ayrıca abiyeler, kürk ve dantelli eldivenler bu dönemin en çok tercih edilen kıyafetleri arasındadır.

1930'lu yıllarda küçük, süslü şapkalar ve uzun elbiseler dönemin en sevilen parçalarıdır.

1940'lı yıllarda insanlar tek tip giyinmeye başlamıştır. Bu dönemde üniforma giymek moda olmuştur. Kemer modası, gösterişli ve büyük şapkalar dönemin en çok dikkat çeken özelliklerindedir. Dünyada yaşanan gelişmeler de modayı etkilemiştir. Örneğin, II. Dünya Savaşının etkisiyle gençler arasında Amerikan saç kesim modeli popüler olmuştur.

1950'li yılların modasına siyah renk hâkim olmuştur. Bu dönemde ideal vücut yapısı düşüncesi de ortaya çıkmıştır. İnce belli olmak moda olmuş, ince belli görünmek isteyen kadınlar için korseler üretilmiştir. Bu dönemde bağımsız ve kişisel bir tarzdan bahsetmek mümkün değildir.

1960'lı yıllarda modada yeni bir tarz ortaya çıkmıştır. O yıllarda uzaya gitme isteği moda dünyasını şekillendirmiştir. Modacılar kıyafetlerde uzay konsepti yaratmışlardır. Ayrıca o dönemlerde moda ikonları ortaya çıkmıştır. Farklı tarzda şapkaları, eldivenleri ve göz makyajıyla 60'lı yılların moda ikonu olan Audrey Hepburn, bugün hâlâ birçok modacının ilham kaynağıdır.

1970'lerde Hippi akımıyla birlikte modanın sınırları kalkmış ve bireysellik ön plana çıkmıştır. Uzun ve bol etekler, mücevherler, boncuklar ve desenli fularlar dönemin en dikkat çekici parçaları olmuştur. İspanyol paça pantolonlar da 70'li yıllara damgasını vuran diğer bir kıyafettir.

1980'ler gösteriş çağı olarak tanımlanabilir. Aksesuarlar, kabarık saçlar, çarpıcı renkler bu yılların en önemli moda stilini oluşturuyor. 1980 sonrasında modada özgürlük anlayışı benimsenmiştir. Bu dönemde rahat kıyafetlere ve parlak renklere çok sık rastlanmaktadır.

1990'larda moda sadelik hâkim olmuştur. Bu dönemde insanlar şık ve rahat kıyafetlere ilgi göstermişlerdir. Beyaz tişörtler, denizci gömlekleri ve yüksek belli kot pantolonlar bu dönemin en çok tercih edilen kıyafetleridir.

2000'li yıllarda insanlar tek tip giyinmek yerine farklı tarzlarda giyinmeye ve kendi stillerini yaratmaya başlamıştır. Mağazalardan ürün alıp giymektense farklı tarzlar oluşturmuşlardır. Kıyafet seçimlerine geçmiş yıllarda popüler olan ürünleri eklemişlerdir. Bu yıllarda 1940'lar, 50'ler, 60'lar ve 80'lerin kıyafetleri, ünlü modacıların ilham kaynağı olmuştur. Bugün moda anlayışı oldukça değişmiştir. Günümüzde moda şık, gösterişli ve pahalı giyinmek değildir. İnsanlar kendi vücuduna, zevkine ve rahatına uygun kıyafetleri tercih etmektedir.

2 Aşağıdaki resimlere bakalım. Metne göre hangi resim hangi yıllara aittir? Tablonun altına o yılların modasını yazalım.

a.
Moda olan kıyafetler:

b.
Moda olan kıyafetler:

c.
Moda olan kıyafetler:

ç.
Moda olan kıyafetler:

3 Metindeki altı çizili sözcüklerin anlamları aşağıdakilerden hangisidir?

1. Üzerinde çizgiler, şekiller, resimler olan kumaş. (.....)
2. İnce görünmek için kullanılan esnek iç giysisi. (.....)
3. Bazı hayvanların, giyecek yapmak için işlenmiş postu. (.....)
4. İşildayan, dikkat çeken, göze çarpan nesne. (.....)
5. Kendi tarzını oluşturan, modada öncülük yapan kişi. (.....)

4 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. 1940'lı ve 1970'li yılların modaları arasındaki en önemli fark nedir?
2. 2000'li yıllarda ortaya çıkan modayı kısaca anlatınız.
3. Modanın bugünkü tanımı nedir?

YA SİZ?

Siz hangi yılların modasını beğeniyorsunuz? Neden?

DİL BİLGİSİ

Sıfat-Fiiller (Özneyi İşaret Eden) (Verbal Adjective)

fil + -(y)An

Bu ek, fiili sıfat yapar. "-An" ekiyle oluşan sıfat fiillerde, geniş zaman, geçmiş zaman ve şimdiki zaman anlamı varken "-(y)AcAk" ekiyle oluşan sıfat fiillerde gelecek zaman anlamı bulunmaktadır.

Similar to the relative clause structure in English, this suffix is used for forming adjective clauses. When (y)An and (y)AcAk are added to a verb, the agent following it is the subject of the action described. (y)An, describes things with respect to what they did, have done, do or are doing. (y)AcAk describes things with respect to what they are going to do. (e. g. Camı kıran çocuk The boy who broke the window. Yarın sınava girecek öğrenci The student who is going to take an exam tomorrow.)

Örnek:

Toplantıya katılan kişiler benim iş arkadaşlarım. (Kişiler toplantıya katılmış ya da katılıyor olabilir.)

Toplantıya katılacak kişiler benim iş arkadaşlarım. (Kişiler toplantıya henüz katılmadılar, katılacaklar.)

Not: Cümledeki öznenin kim olduğu cümle anlamından çıkarılabiliyorsa sıfat-fiilin tanımladığı isim cümlede kullanılmayabilir.

Örnek:

Çok okuyan insan değil, çok gezen insan bilir.

Çok okuyan değil, çok gezen bilir.

Derse gelmeyen öğrenciler öğretmenden özür dilediler.

Derse gelmeyenler öğretmenden özür dilediler.

Sınavı geçen öğrencilerin sertifikaları haftaya verilecek.

Sınavı geçenlerin sertifikaları haftaya verilecek.

Örnekler:

Şurada oturan kadın, benim annem.

Çok konuşan insanlar sevilmmez.

Yarın sınava girecek öğrenciler yabancı.

Sokakta koşan çocuk ayağı takılarak yere düştü.

Doğru söylemeyen insanlar sevilmmez.

Başbakan olimpiyatlarda madalya kazananları tebrik etti.

Sınava gireceklerden ücret talep edildi.

Sınıfta en önde oturan öğrenci benim erkek kardeşim.

Okul gösterisinde görev alacakların isimleri dün ilan edildi.

Bu sınıfta Türkçe bilmeyen öğrenci var mı?

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. İhtiyar teyze, titre..... elleriyle torununun başını okşadı.
2. Prensipleri ol..... insanlar, hayatta daima başarılı olurlar.
3. Az sonra uçağa bin..... yolcular için bilet kontrolü yapılacak.
4. Saatte 50 km hızla git..... sürücülerin kaza yapma olasılığı çok düşüktür.
5. Bu dünyada haksızlığa uğra..... insanların sayısı çok fazla.
6. Bu para ödülünü kazan..... kişi çok zengin olacak.
7. Otobüste in..... yolculara öncelik veriniz.
8. Derse düzenli gel..... öğrenciler daha başarılı olurlar.
9. İki hafta içinde bu projeyi tamamlamak için bana yardım et..... biri lazım.
10. Karşı masadaki yüzü hiç gül..... adamı tanıyor musun?
11. Sözünde dur..... insanlardan daima uzak dururum.
12. Patron, zamanında işe gel..... çalışanlarına çok kızdı.
13. Yarın akşamki yemeğe gel..... misafirler eşimin iş arkadaşları.
14. Dün Taksim'de, Ankara'da yaşa..... arkadaşımınla karşılaştım.
15. Gelecek cuma sınava gir..... öğrenciler saat 10.00'da burada olmalılar.

6 Uygun seçeneği işaretleyelim.

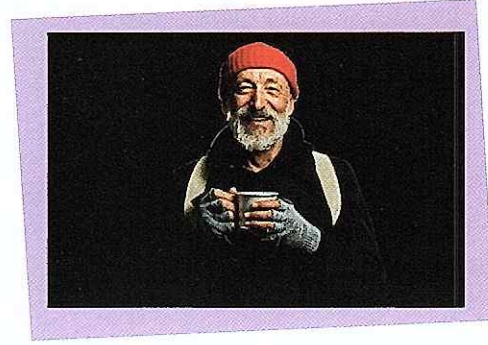
1. Karşı masada adamı tanıyor musun?
a. oturan b. oturacak
2. Bu yıl sınava bütün öğrencilere başarılar dilerim.
a. giren b. girecek
3. Bu kitabı kitap hakkında bana bilgi verebilir mi?
a. okuyanlar b. okuyacaklar
4. Herkese yalan söylersen seninle arkadaşlık kimse bulamazsın.
a. eden b. edecek
5. Şuradaki kitap kızı tanıyor musun?
a. okuyan b. okuyacak
6. Bu sınıfta yarınki sınavdan tam puan kimse yok.
a. alan b. alacak
7. Geçen haftaki derse öğrenciler öğretmenden özür dilediler.
a. gelmeyecek b. gelmeyen
8. Adana'da teyzem yarın İstanbul'a gelecek.
a. yaşayan b. yaşayacak
9. Bu lokantadaki yemekleri aşçıyı takdir etmek lazım.
a. yapan b. yapacak
10. Önümüzdeki yıl bu takımda futbolcular kimler?
a. oynayacak b. oynayan

7 Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi tamamlayalım.

1. Yerlere çöp atan insanlardan nefret ederim.
2. insanları severim.
3. insanlara kızarım.
4. insanlara her zaman yardım ederim.
5. insanlara güvenirim.
6. yarına kadar parayı ödesinler.
7. bu kursa kayıt olacaklar.
8. uçuştan önce bilet kontrolü yaptırmalı.
9. yarına kadar listeye isimlerini yazsın.
10. iki gün sonra randevu alabilir.

DOĞRU GİYİNMEK ALIŞVERİŞ İLE BAŞLAR

8 İlk izlenim sizce önemli midir?

9 Bir insanı ilk gördüğümüzde önce nelere dikkat ederiz? Aşağıda verilen maddelere göz atalım. Sizin için başka neler önemlidir?

- Fiziksel özellikleri
- Aksesuarları
- Kıyafetlerin renkleri
- Konuşma tarzı

10 7 Metni dinleyelim. Metinde aşağıdaki konuların hangilerinden bahsedilmiştir? İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. Kıyafet seçiminde vücut tipinin önemi	()	()
2. Alışveriş öncesinde yapılacaklar	()	()
3. Alışveriş için harcanması gereken para miktarı	()	()
4. Alışveriş yapılabilecek markalar	()	()
5. Alışverişin insan psikolojisi üzerindeki etkisi	()	()
6. Kıyafetlerimizi deneyerek almamızın önemi	()	()
7. Ten rengi ve kıyafet renginin uyumlu olması	()	()
8. İnternette alışverişin faydaları	()	()
9. Alışverişe yalnız gitmenin olumsuz yönleri	()	()
10. Modayı bilinçli takip etmenin önemi	()	()

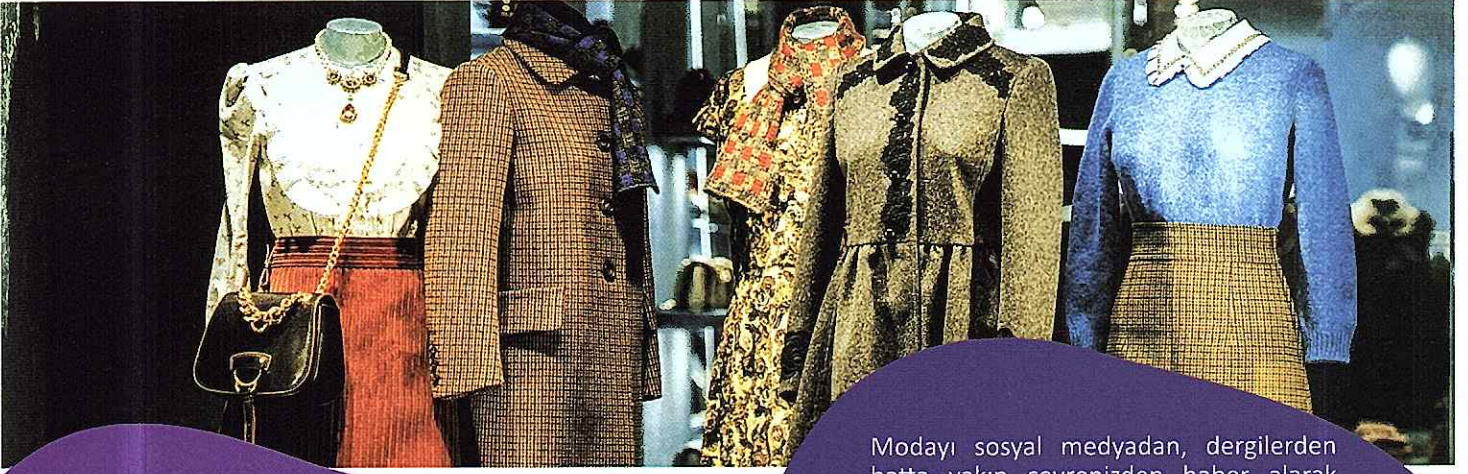

11 Dinlediğimiz metne göre aşağıdaki bilgileri eşleştirelim.

1. Siyah renk	a. güven verir.
2. Mavi renk	b. güçlü gösterir.
3. Beyaz renk	c. anlaşmayı ifade eder.
4. Gri renk	ç. samimiyet ifade eder.

KONUŞMA

- 12 Aşağıda moda hakkında iki farklı görüşe yer verilmiştir. Siz hangi görüşe katılıyorsunuz? Nedenlerini açıklayarak düşüncelerimizi söyleyelim.

Modayı sosyal medyadan ya da moda dergilerinden takip edebilirsiniz. Yeni sezonun modasına uygun giyinmek, yeni ürünler almak için biraz harcama yapmanız şart. Modayı takip etmek marka giymeyi gerektirir. En çok tercih edilen ürünler ünlü markalara aittir. Çantanızın, aksesuarlarınızın ve kıyafetlerinizin markalı olması oldukça önemlidir. Unutmayın ki günümüzün moda ikonları da kendi tarzlarını yaratmak için markalı ürünleri tercih ediyorlar.

Modayı sosyal medyadan, dergilerden hatta yakın çevrenizden haber alarak takip edebilirsiniz. Şık giyinmek için çok para harcamanıza gerek yok. Modayı takip etmek markalı ürünleri tercih etmeyi gerektirmez. Kendi modanızı, kendi tarzınızı kendiniz oluşturabilirsiniz. Semt pazarlarından, butiklerden ya da mağazalardan alınan herhangi bir ürün ile oldukça tarz olabilirsiniz. Unutmayın, her koşulda kendi modanızın yaratıcısı olmalısınız. Çok para harcamanıza gerek yok.

Bu bağlaçları kullanabilirsiniz. (Hemfikirim / Katılıyorum / Ayrıca / Bununla beraber / Aksine / Bununla birlikte / Tam tersine / Çünkü..)

YAZMA

- 13 Aşağıdaki soruları göz önünde bulundurarak kısa bir metin yazalım.

1. Paragraf: Moda hakkında genel görüşleriniz

Modayı takip ediyor musunuz?
Moda denince aklınıza ne geliyor?
Modayı nereden takip ediyorsunuz?
Günümüzde hangi modacıları tanıyorsunuz?

2. Paragraf: Giyim tarzınız

Okula gelirken hazırlanmak için ne kadar süre harcıyorsunuz?
Ne kadar süredir aynı saç stilini kullanıyorsunuz?
Kendinize ait bir tarzınız / stiliniz var mı?
Kıyafetleriniz ya da saç stiliniz yüzünden insanlardan kötü bir tepki aldınız mı?

3. Paragraf: Alışveriş tercihleriniz

Ne kadar sıklıkla alışveriş yaparsınız?
Nereden alışveriş yaparsınız? (alışveriş merkezi, butikler, semt pazarlar vb.)
Alışveriş yapmak için ne kadar süre harcıyorsunuz?

gördüğümüz adam, gideceğimiz yer

-Geçen gün yürüyen merdivende gördüğümüz adam senin amcan mıydı?
-Ayşe'nin doğum günü için gideceğimiz yer buraya on beş dakika uzaklıkta.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki gıda türleri ile fotoğrafları eşleştirelim.

a. meyveler b. tohumlar c. baklagiller ç. kuruyemişler d. sebzeler

1. 2. 3. 4. 5.

2 Siz en çok hangi besin türünü tüketiyorsunuz?

OKUMA

NASIL BESLENİYORUZ?

Her canlının hayatta kalmak ve yaşamını sürdürmek için besinlere ihtiyacı vardır. Geçmişten günümüze tarımın, yaşam şekillerinin ve teknolojinin gelişmesi yiyeceklerin ve yemek yeme kültürünün de değişmesine sebep olmuştur.

Tarım öncesi çağlarda insanlar doğada buldukları meyve, tohum ve bitkilerle besleniyordu. Tarımın gelişmesi ile birlikte insanlar daha çok besin üretmeye ve ürettikleri besinleri uzun süre tüketebilmeye başladı. Ama insanlar yaşadıkları bölgelerde belirli besinler üretebiliyorlardı ve çeşitlilik yoktu. Bu da genel olarak insanların tek tip yiyecekler ile beslenmelerine sebep oldu. Zamanla ticaretin gelişmesi, farklı bölgelere yapılan göçler ya da seyahatler; insanların farklı türdeki yiyeceklerle erişmelerini sağladı.

Teknolojinin ilerlemesi ve sanayi devrimi ile birlikte değişen dünyada yiyecekler de değişmeye başladı. Fabrikalardaki hızlı üretimle birlikte paketli yiyecekler hayatımıza ve mutfaklarımıza girdi. Bu paketli gıdaların raf ömürlerini uzatmak için de koruyucu kimyasallar kullanılmaya başlandı. Bu yiyeceklerin insan sağlığına pek çok ciddi zararı olduğu konusunda tartışmalar yapıldı. Bu tartışmaların etkisi, hastalıkların artması ve son dönemlerdeki "sağlıklı yaşam" modası sayesinde insanlar farklı beslenme yöntemlerini denemeye başladılar. Günümüzde sağlıklı yaşam diyetleri kilo vermek için değil, sağlıklı bir vücuda sahip olmak için uygulanıyor. Bu moda diyetlerden aralıklı oruç, organik beslenme, bitkisel beslenme öne çıkıyor.

Aralıklı oruç herkesin farklı şekillerde uygulayabildiği bir beslenme yöntemi. Bu diyetle gün içinde sadece birkaç saat gıda tüketiyor ve günün geri kalanında sadece sıvı tüketiyorsunuz. Aynı yöntemi haftanın belli günlerinde yiyip belli günlerinde hiçbir yiyecek tüketmeden de uygulayabiliyorsunuz. İnsanlar bu diyeti sadece kilo vermek için uygulamıyor. Bazı araştırmalara göre vücutta belli bir süre aç bırakmak pek çok organ için faydalı. Bir diğer moda beslenme türü olan organik beslenme pek çok ülkede toplumun pek çok kesiminde biliniyor. Fakat bu beslenme çeşidini uygulamak çok da ucuz değil. Organik tarım alanlarının çok fazla olmaması ve az ürün elde edilmesi bu gıdaların fiyatını yükseltiyor. Yine de gün geçtikçe daha fazla organik ürün raflarda yerini alıyor. Son yılların en dikkat çeken beslenme modası bitkisel beslenmenin ise iki farklı yaklaşımı bulunuyor. Bitkisel beslenen insanlar hayvansal ürünleri tüketmiyor. Kimi sadece et ürünlerini yemezken bazıları hem et hem de süt ürünlerini tüketmiyor. Bu diyeti uygulayan insanların bazıları bunu daha sağlıklı buluyor; bazıları da etik nedenlerle hayvansal ürünleri yemeyi ve kullanmayı reddediyor.

Tarihten günümüze beslenme zamanla yaşamın değişimine ayak uydurarak yenileniyor. Son yılların moda beslenme türleri de bir süre sonra yerlerini yenilerine bırakabilir. Hayatımız değiştiğçe yediklerimiz, içtiklerimiz de değişmeye devam edecek. Hatta belki hızla değişen ve yenilenen dünyada günün birinde her öğün için küçük bir hap içerek vücudumuzun ihtiyaç duyduğu tüm besinleri alacağız. Kim bilir?!

3 Metne göre uygun seçeneği işaretleyelim.

- İnsanların yemek yeme kültürünün değişmesinin temel sebebi nedir?
 - Beslenme modalarının değişmesi
 - Yaşam koşullarının gelişmesi
 - Buldukları bölgedeki besinlerin tükenmesi
- Metne göre insanlar neden bir süre tek tip beslenmiştir?
 - Sadece buldukları bölgedeki yiyeceklere eriştikleri için
 - Farklı besin türleri pahalı olduğu için
 - Kültürel farklar yüzünden
- Tükettiğimiz gıdalar neden "bize faydadan çok zarar vermeye" başladı?
 - Çok fazla gıda tüketmeye başladığımız için
 - Gıda üretimi arttığı için
 - Gıdaların içine koruyucu kimyasallar konulduğu için
- Son dönemdeki moda diyetlerin ortak özelliği nedir?
 - Belirli bir süre aç kalınması
 - Benzer gıdaların tüketilmesi
 - Sağlıklı olmak için uygulanması
- Aşağıdakilerden hangisi aralıklı orucun özelliklerinden değildir?
 - Belirli bir süre aç kalarak uygulanır.
 - Aç kalınan sürede sıvı tüketilebilir.
 - Hayvansal ürünler tüketilmez.
- Günümüzdeki moda diyetler hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
 - Organik beslenme için çok para harcamanıza gerek yoktur.
 - İnsanlar bitkisel beslenmeyi iki farklı sebepten tercih etmektedirler.
 - Aralıklı oruç vücudumuzdaki bazı organlar için de faydalı bir diyetdir.
- Metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?
 - Geçmişten günümüze beslenme türleri nasıl değişmiştir?
 - Beslenme türlerinin değişimine neler etki etmiştir?
 - Kültür ve beslenme arasındaki ilişki nedir?
- "Tarihten günümüze beslenme zamanla yaşamın değişimine ayak uydurarak yenileniyor." cümlesindeki "ayak uydurmak" deyiminin bu cümledeki anlamı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
 - uygun bir şekilde ilerlemek
 - duruma uyum sağlamak
 - yeni bir duruma itiraz etmek

YA SİZ?

Siz nasıl besleniyorsunuz?

DİLBİLGİSİ

Sıfat-Fiiller (Nesneyi İşaret Eden)

fiil + DIK + iyelik eki

Bu ek, fiile gelerek geçmiş zaman, geniş zaman ve şimdiki zaman anlamlı sıfatlar yapar.

When it is added to a verb and followed by a possessive suffix, this suffix creates adjectives or adjective clauses in the past and present tenses. Whether the adjective clause refers to a past or present tense is determined by the time adverbial or by the context of the message. (e. g. İzlediğim film The movie that I am watching / the movie that I watched. Oturduğumuz ev The house in which we live / the house in which we lived. Bugünlerde okuduğum kitap The book that I have been reading recently. Dün okuduğum kitap The book that I read / was reading yesterday.)

fiil + AcAk + iyelik eki

Bu ek, fiile gelerek gelecek zaman anlamlı sıfatlar yapar.

When it is added to a verb and followed by a possessive suffix, this suffix creates adjectives or adjective clauses in the future tense. (e. g. Kalacağımız otel the hotel where we will stay. Tutamayacağın sözünü verme! Do not make a promise that you won't be able to keep!)

Örnek:

Verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı özür dileriz.

Yarın akşamki düğünde giyeceğin elbiseyi şimdiden ütömelisin.

Senin en çok dinlediğin şarkıcı kim?

Gideceğimiz yeri hiç kimseye söyleme.

4 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Dün akşam senin en sev..... şarkıcının konserine gittik.
2. Eşimin çalış..... yerin yakınında çok güzel bir kafe var.
3. Senin günlerden beri ara..... anahtarı dolabın arkasında buldum.
4. Satın al..... yiyeceklerin son kullanma tarihine mutlaka bakmalısınız.
5. Annem bana "Tanı..... insanlarla konuşma." dedi.
6. Sınıftaki öğrencilerin gelecek yıl al..... derslerden biri "Ekonomi Tarihine Giriş".
7. Sınavda çalış..... konulardan çok soru geldi. Bu yüzden bu dersi geçemedim.
8. Çin lokantasında, şimdiye kadar ye..... yemeklerin tadına baktım.
9. Bu hayatta en güven..... kişi annemdir.
10. Bizim git..... yer hiç kimsenin bil..... bir yer.

5 Aşağıdakileri eşleştirelim.

1. Önemseydiğim	a. şeyler uğruna bazen hatalar yapabilir.
2. Üzüleceğin	b. en güzel yer neresi?
3. Bu filmin en sevdiğim	c. fırsatlar için üzülüyorum.
4. Gideceğimiz	ç. konuların listesini yapmalıyız.
5. Kaçırdığım	d. sözler duymak istemiyorsan hemen git buradan!
6. Artık senin için yapacak	e. kişileri kırmamaya çalışırım.
7. Şimdi dinleyeceğimiz	f. sahnesini yaklaşık on kez izlemişimdir.
8. Gördüğün	g. otelin adresini önceden almayı unutma.
9. İnsan inandığı	ğ. şarkı tüm sevenlere gelsin.
10. Bu proje için araştıracağımız	h. bir şeyim kalmadı.

6 Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. kişiye şu an ulaşamıyorum. Lütfen daha sonra tekrar deneyiniz.
a. Aradığınız b. Arayan c. Arayacağın
2. Dün çocuk polisler tarafından bulundu.
a. kayb olduğu b. kaybolacağı c. kaybolan
3. kıyafetler ruh halimiz ve karakterimiz hakkında bilgi verir.
a. Giyen b. Giydiğimiz c. Giyecek
4. Gelecek yaz tatil yerini çok az insan biliyor bu sebeple çok sakin ve huzurlu bir yer.
a. gideceğimiz b. gittiğimiz c. giden
5. Bugüne kadar her şeyi unutun. Eski bilgileriniz doğru değil ve sizi yanıltıyor.
a. öğrendiğiniz b. öğrenen c. öğreneceğiniz
6. Haftanın ilk günü tüm hafta işleri liste yaparım ve bitirdikçe üstünü çizerim.
a. yaptıkları b. yapacağım c. yapan
7. Az önce seninle adam kimdi?
a. konuşan b. konuştuğun c. konuşacağın
8. Haftalardır haber sonunda geldi. Sabahtan beri yüzünde güller açıyor.
a. bekleyen b. bekleyeceği c. beklediği
9. Önünde çok güzel günler var. Daha çok gençsin.
a. yaşayan b. yaşadığın c. yaşayacağın
10. Eski Yunanlılar en eski uygarlıklardan biridir.
a. bilindiği b. bilinen c. bilinecek

DİNLEME

50 ŞEHİRDEN 90 GAZOZ

7 Fotoğraftaki içeceği tanıyor musunuz? Daha önce içtiniz mi?

-İçtiyseniz tadı nasıldı?

-İçmediyseniz sizce bu içeceğin içinde neler olabilir? Fotoğrafa bakalım, tahmin edelim.

8 Metni dinleyelim, boşlukları tamamlayalım.

1. İstanbul'un tarihî ilçelerinden biri Fatih'te birçok lezzeti tadabilirsiniz.
2. Seveda Gazozcusu, çeşitli şehirlerde yerel gazozları satın alıyor.
3. Müşterilerimizin lezzetleri onlara sunmak bizi çok mutlu ediyor.
4. Çoğu insanın bu gazozların hâlâ haberi bile yok.
5. Kapatın gözlerinizi ve aklınıza ilk şehirden bir gazoz isteyin.

9 Metni tekrar dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Seveda Gazozcusunun vitrininde pek çok farklı gazoz bulunmaktadır. ()
2. İlginin azaldığı yerel gazozlar artık üretilmiyor. ()
3. Türkiye'de pek çok şehrin kendine ait bir gazozu bulunmaktadır. ()
4. Dükkâna gelen müşteriler en çok Bağlar Gazozu'nu tercih etmektedirler. ()
5. Müşteriler içtikleri gazozlar sayesinde çocukluklarını hatırlıyor. ()

KONUŞMA

10 Yeni bir restoran ya da kafe açacaksınız. Sınıf arkadaşlarımızla 3'er kişilik gruplar oluşturalım ve bir proje hazırlayalım.

- Bu restoran hangi beslenme türlerine hitap ediyor?
- Restoranın / Kafenin menüsünde nasıl ürünler olacak?
- Menüdeki yiyeceklerin fiyat aralığı ne?
- Restoranınız / Kafeniz nerede? Etrafında neler var?
- Restoranınızın / Kafenizin tasarımı nasıl? Masalar, sandalyeler, duvarlar vb. hangi renk? Dekorasyonda neler kullanacaksınız?
- Bu restorani / Kafeyi açabilmek için ne kadar bütçeniz var? Hangi ortaklar neleri ödeyecek?

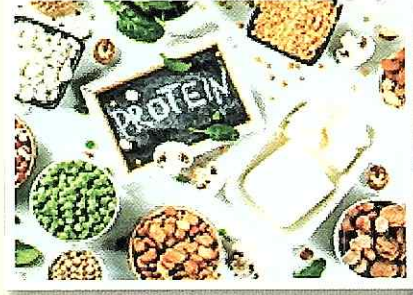
11 Proje tamamladıktan sonra sınıf arkadaşlarımıza sunalım. Aşağıdaki soruları arkadaşlarımıza soralım.

- Kimler bu yeni restorana / kafeye gelir?
- Yemekleriniz / İçecekleriniz için ne kadar hesap öderler?

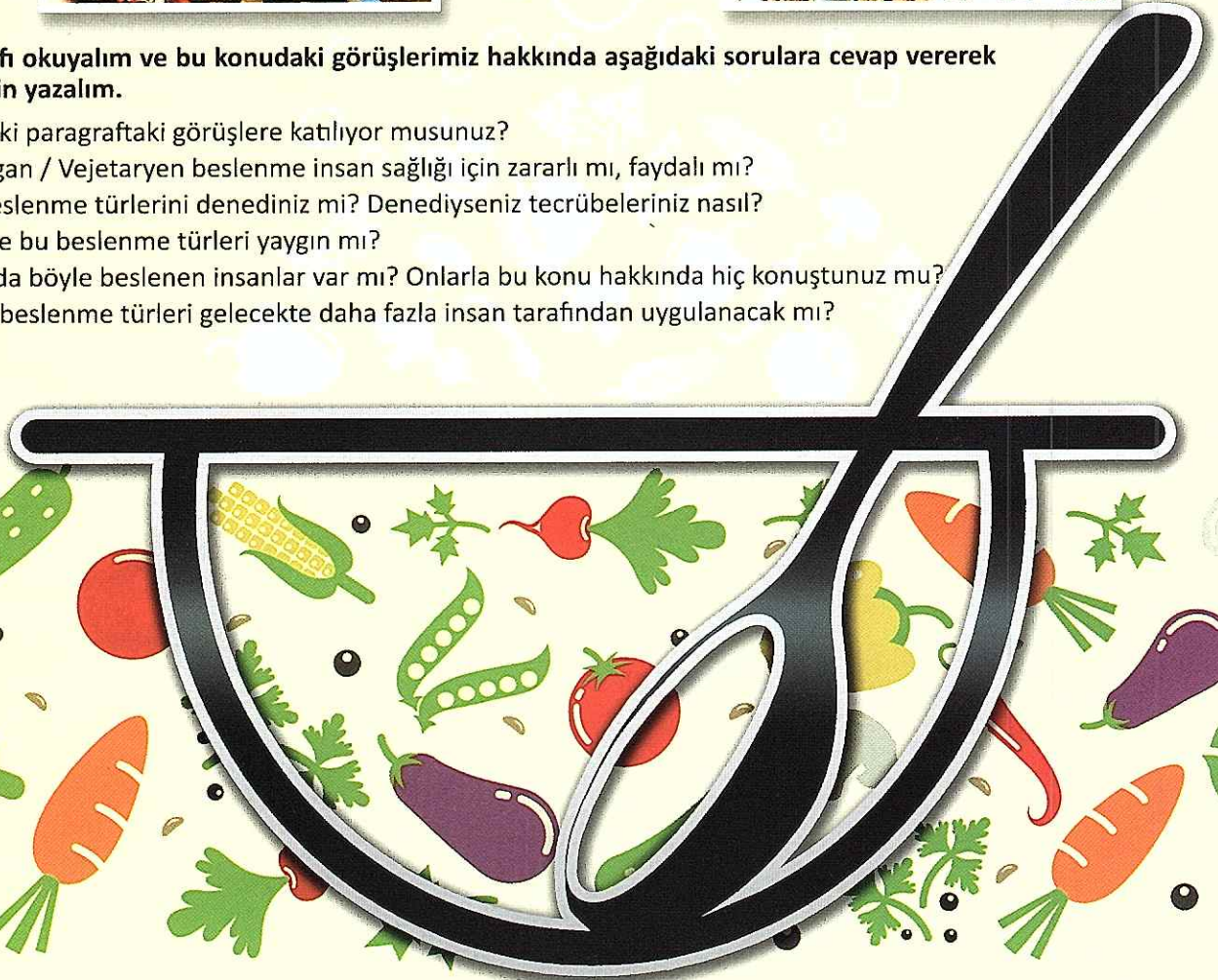
Yeni Bir Beslenme Mümkün mü?

Son yıllarda özellikle Batılı ülkelerde yaygınlaşan bir beslenme türü var: Veganlık ve Vejetaryenlik. Vejetaryenler et ürünlerini, veganlar ise hayvansal hiçbir ürünü tüketmiyor. Yani et, süt ve yumurta diyetlerinin dışında kalıyor. Bu diyetleri uygulayanlar hayvansal ürün tüketmemenin daha sağlıklı olduğunu iddia ediyor. Onlara göre insanlar ilk önce sadece sebzeler, meyveler ve tohumlarla besleniyordu. Zamanla beslenme biçimimizi değiştirdik ve et yemeye başladık. Bu değişiklik hastalıkları da beraberinde getirdi. Üstelik bazı araştırmalar bu fikri destekliyor ve hayvansal ürünleri tüketmeyi bırakarak şeker hastalığı, kanser, obezite ve kalp rahatsızlıklarını önleyebileceğimizi belirtiyor. Özellikle veganlar bu diyeti sadece sağlıklı olduğu için değil aynı zamanda etik sebeplerle sürdürüyor. Onlara göre hayvanları tüketmek için lezzet dışında hiçbir sebebimiz yok ve bu hayvanlara haksızlık. Herkesin sorduğu "Peki ya proteini nereden alacağız?" sorusuna da cevapları var: Proteinin kaynağı bitkilerdir. Ayrıca hayvansal ürünler tüketmek gezegenimiz için de zararlı. Büyük hayvan üretim çiftlikleri doğaya zarar veriyor.

12 Paragrafı okuyalım ve bu konudaki görüşlerimiz hakkında aşağıdaki sorulara cevap vererek bir metin yazalım.

- Yukarıdaki paragraftaki görüşlere katılıyor musunuz?
- Sizde Vegan / Vejetaryen beslenme insan sağlığı için zararlı mı, faydalı mı?
- Siz bu beslenme türlerini denediniz mi? Denediyseniz tecrübeleriniz nasıl?
- Ülkenizde bu beslenme türleri yaygın mı?
- Etrafınızda böyle beslenen insanlar var mı? Onlarla bu konu hakkında hiç konuştunuz mu?
- Sizde bu beslenme türleri gelecekte daha fazla insan tarafından uygulanacak mı?

ÜNİTE 3 DEĞİŞEN DÜNYA

C. MÜZİK

çalar saat, haşlanmış yumurta,
çıkamaz sokak, eli öpülesi insan

-Dün gece yatmadan önce çalar saatimi kurmayı unutmuşum.
-Her sabah kahvaltıda haşlanmış yumurta yerim.
-Burası çıkamaz sokak. Geri dönelim.
-Dedem herkesin yardımına koşardı, çok sevilen eli öpülesi bir insandı.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki müzik aletlerinin(çalgıların) isimlerini biliyor musunuz?

2 Aşağıdaki kelimeleri anlamlarıyla eşleştirelim.

1. Besteci	a. Emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt.
2. Akort	b. Bir çalgıda doğru ses vermesi için yapılan ayar, düzen.
3. Zevk	c. Şarkıların müziğini yapan kişi.
4. Eser	ç. Şarkı.
5. İsim	d. Bir kişinin sanat, müzik ya da kıyafet beğenisi.
6. Parça	e. İnsan, kişi.
7. Anonim	f. Sözü ve bestesi kime ait olduğu bilinmeyen eser.

(1) Müzik toplumun yaşadığı olaylardan etkilenir. Dolayısıyla her toplumun kendine özgü müzikleri bulunur. Örneğin Yunanistan'daki Rembetiko, Amerika'daki Caz, Portekiz'deki Fado ve İspanya'daki Flamenko o kültürlerle ait dünyaca tanınan müziklerdir. Türk müziği denildiğinde üç tür müzikten bahsedilebilir. Bunlardan en bilineni Türk halk müziğidir. (a)..... .

(2) Türk halk müziği, Türkiye'nin çeşitli yörelerinde farklı şekillerde söylenen yöresel etnik müziklerin tümüdür. Bu müzik türünün tarihi 1500 yıl öncesine dayanır. Türk halk müziğindeki eserlere genel olarak türkü adı verilir ve bu türkülerin bazıları anonimdir. (b)..... . Âşık Veysel Şatıroğlu, Neşet Ertaş ve Âşık Mahzuni Şerif gibi isimler kültürel değerleri kuşaktan kuşağa aktaran âşıklardan bazılarıdır. Âşıklar bağlama çalar ve türkülerini kahvehanelerde ya da köy toplantılarında canlı olarak söylerler. Âşıklar eserlerinde gurbet, ayrılık, sıla hasreti, ölüm, askere gidiş, yiğitlik, düğün gibi toplumsal olayları konu alır. Türküleri sade, içten ve duyguludur.

(3) Diğer bir tür ise birçok farklı kültürden etkilenerek günümüze kadar gelen Türk sanat müziğidir. Bu müzik türü Osmanlı döneminde ortaya çıkmıştır ve günümüzde klasik Türk müziği ya da Türk musikisi olarak da bilinmektedir. Klasik batı müziğinde notalar bulunurken klasik Türk müziğinde makamlar bulunmaktadır. (c)..... . Özellikle 18. yüzyıldan itibaren zirveye ulaşan klasik Türk müziğinin modern temsilcileri Saadettin Kaynak, Safiye Ayla, Müzeyyen Senar ve Zeki Müren'dir. Def, keman, ney, kanun ve klasik kemençe klasik Türk müziğinde kullanılan enstrümanlardır.

(4) 1930'larda Türkiye'deki insanlar rock, caz, opera ve tango gibi müzik türleriyle tanışmıştır. Ayrıca bazı şarkıcılar ve müzik grupları İngilizce ve Fransızca olan yabancı şarkıları konserlerinde söylemiştir. Bir süre sonra ise yabancı şarkılara Türkçe sözler yazarak bu şarkıları seslendirmişlerdir. Bununla beraber insanların şarkılardaki sözleri anlamak için yabancı dil bilmelerine gerek kalmamıştır. Pek çok kişi bu yeni ve farklı müzik türlerine git gide daha çok ilgi duymuştur. Bu etkileşim ve değişimlerin sonucunda Türk pop müziği ortaya çıkmıştır. (ç) Basit yazılmış, aynı ezgilerin tekrarlandığı bu parçalar genellikle uzun ömürlü olmamış ve yalnızca yazıldıkları dönemde sıklıkla dinlenmiştir. Fakat günümüzde halen dinlenen unutulmaz Türk pop müziği şarkıları da bulunmaktadır. Sezen Aksu, Sertab Erener ve Tarkan Türk pop müziğinin en tanınmış şarkıcılarındandır.

(5) 1960'lı yıllarda popüler müzik türlerinde değişimler meydana gelmiştir ve iki farklı müzik türü ortaya çıkmıştır. Avrupa'daki müzik tarzlarından etkilenen müzisyenler Anadolu'nun halk müzikleriyle, yabancı ülkelerdeki popüler müzik türleri arasında bir bağ kurmuşlar ve Anadolu Rock türünün ortaya çıkmasını sağlamışlardır. (d) Erkin Koray ve Barış Manço bu müzik türünün en önemli temsilcileridir. Aynı dönemde arabesk müzik türü de geniş kitlelerin ilgisini çekmiştir. Orta Doğu müziğinden etkilenen müzisyenler aşk, ölüm, mutluluk, yalnızlık, kader, sabır, sevgi, dostluk ve yokluk gibi evrensel temalarda eserler üretmişlerdir. İbrahim Tatlıses, Orhan Gencebay, Ferdi Tayfur ve Müslüm Gürses bu müzik türünün mimarlarıdır. Günümüzde tek türde yapılan şarkılar yerine bir şarkının içinde farklı müzik türleri kullanılabilir. Bununla birlikte teknolojinin gelişmesi ve dünyadaki etkileşimin artmasıyla herkes farklı kültürlerle ait müziklere rahatça erişebilir. Bu da müzisyenlere daha çeşitli bir müzik dünyasının kapısını açıyor. Dinleyiciler de bu çeşitli ve yeni türlerdeki şarkıları zevkle dinliyor.

3 Aşağıdaki cümleleri metinde uygun yerlere yazalım.

1. Makamların sayısı dört yüzden fazladır.
2. Bu tür dönemin genç kuşaklarına hitap eden gündelik müzik türü olarak tanımlanabilir.
3. Türk müziğindeki diğer türler ise Türk sanat müziği ve Türk pop müziğidir.
4. Dönemin popüler sanatçıları Türk halk müziği eserlerini rock tarzında yeniden yorumlamışlardır.
5. Bu müzik kültürünün en önemli temsilcileri halk ozanları yani âşıklardır.

4 Metinde aşağıdaki kişi ya da konularla ilgili hangi bilgiler verilmiştir? İşaretleyelim.

1. Âşıkların türkülerinde işledikleri konular	3. Yabancı şarkıların Türk müziğine etkisi
2. Klasik Türk müziğindeki makamlar	4. 1960'lı yıllarda müzik

5 Aşağıdaki konular metinde kaçınıcı paragraflarda yer almaktadır? Yazalım.

1. Kültüre ait önemli değerleri gelecek kuşaklara aktaran sanatçılar ()
2. Üç farklı şekilde adlandırılan müzik türü hakkında bilgiler ()
3. Belli bir kültüre ait olmasına rağmen pek çok kişinin bildiği müzikler ()
4. Genellikle yalnızca ortaya çıktığı dönemde dinlenen şarkılar ()
5. Avrupa ve Türk müziğinin birleştirilmesiyle oluşturulan müzik tarzı ()
6. Aynı melodilerin yinelenildiği müzik türü hakkında bilgiler ()
7. Eser sahibinin bilinmediği şarkılar ()

YA SİZ?

Hangi türküleri biliyorsunuz?

DİL BİLGİSİ

Sıfat-Fiiller (Kalıcı İsim)

fiil + -(A/I)r

Bu ek fiillerden sonra gelerek geniş zaman anlamlı sıfatlar yapar ayrıca bu sıfat-fiil eki kalıcı isimler de yapar.

Dünyadaki okur yazar sayısı her yıl daha yüksek oluyor.
O her zaman doğruları söyler. Çok güvenilir bir insandır.
Şirketimizin yıllık geliri çok daha iyi olabilir.

Ayrıca bu sıfat fiille kalıplaşmış isimler yapılır.

Bilgisayar, döner, sineksavar, uyurgezer, güler yüz, çalar saat

fiil + -mAz

Bu sıfat fiil geniş zaman anlamlı olumsuz sıfatlar yapar.

This participle is used for making negative adjectives that describe a continuous action.

Evdeki görünmez kazalar her zaman bize problem yaşatır.

Her zaman yalan söylüyor. Çok güvenilirmez bir insan.

Ahmet dün bana inanılmaz şeyler anlattı.

Türkiye'de unutulmaz anılarım oldu.

fiil + -Ası

Bu ek eklendiği fiile "hak etme" anlamı verir.

This suffix comes after passive verbs and states that the action is worth doing.

Gaziantep hem tarihi hem de yemekleriyle ziyaret edilesi bir şehir.

(Gaziantep bu özellikleri sebebiyle görülmeyi hak ediyor. Orayı görmek lazım.)

Anneannem elleri öpülesi bir insan. Herkese yardım ediyor.
Hikâyesi ve karakterleri çok iyi, izlenesi bir film.

fiil + -mİş

Bu sıfat fiil bir işe önceden olma anlamı verir.

This participle states that the action described by the verb has already happened.

Dolaptaki bozulmuş yiyecekler çok kötü kokuyor.

Eskimiş kıyafetlerini atmayıp yeniden değerlendirebilirsin.

Son kullanma tarihi geçmiş ürünleri almamaya dikkat ederim.

fiil + -(y)AcAk

Bu ek, fiillerden sonra gelerek gelecek anlamı verir. Ayrıca kalıcı isimler de yapar.

This suffix comes after verbs and state a meaning of future possibility.

Gelecek istasyonda inacağız.

Kırılacak eşyaları güzelce paketledik.

Yiyecek, içecek, açacak, çekecek, gelecek...

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Gel..... düzeyi yüksek insanların çoğu, fakirlere yardım ediyor.
2. Yeğenim çok yaramaz, ele avuca sığ..... bir çocuk.
3. Allah görün..... kazalardan korusun.
4. Bu formu tüken..... kalemle doldurunuz.
5. Ülkemizde oku..... yaz..... insanların oranı gittikçe artıyor.
6. Elleri kırıl..... adam çocuğu dövmüş.
7. Kullanıl..... kâğıt, çöp değildir.
8. Bu tencere paslan..... çelikten yapılmış.
9. Ne utan..... bir adamsın sen!
10. İş yerimdeki yaz..... kasa bozulmuş.

7 Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Asya kıtasında pek çok dağ bulunuyor.
a. yanan b. yanacak c. yanar
2. Sinemada film izlerken mısır yemeye bayılırım.
a. patlayan b. patlamış c. patlayacak
3. Yazlıktaki balkona bir masa almak istiyorum. Böylece az yer kaplar.
a. katlanacak b. katlanır c. katlanası
4. Yere düşünce telefonumun ekranına bir şey olmadı çünkü cam vardı.
a. kırılmamış b. kırılmaz c. kırılmayacak
5. İtfaiyeciler kumaştan özel kıyafetler giyer.
a. yanmaz b. yanmayacak c. yanmamış
6. Uzun zamandır onunla görüşmüyorum çünkü kendini bir insan.
a. beğenir b. beğenecek c. beğenmiş
7. Ders kitaplarını tablettten okumaktansa kitapları tercih ediyorum.
a. basılır b. basılası c. basılmış
8. Garda adımlarla bineceği vagonu arıyordu.
a. koşar b. koşan c. koşacak
9. Bu su saat sayesinde havuzda kaç metre yüzdüğümü takip edebiliyorum.
a. geçirmeyecek b. geçirmez c. geçirmemiş
10. patates dünyadaki en sağlıksız ama lezzetli yemeklerin başında geliyor.
a. kızaran b. kızaracak c. kızarmış
11. Öğretmenimiz bizim eğitimimiz için çok emek veriyor. Eli bir kişi.
a. öpülen b. öpülür c. öpülesi
12. Türkiye'nin hemen her bölgesinde kışın kuru domates, kuru biber ve kuru patlıcan gibi gıdalar tüketilir.
a. kurutulmuş b. kurutulan c. kurutulacak
13. Bence çocuk yoktur. Tüm çocuklar akıllıdır ve ilgi isterler.
a. yaramamış b. yaramayan c. yaramaz
14. Onlar yüzlü insanlar. Bugüne kadar hep arkadaşça davrandılar.
a. güler b. gülen c. gülesi
15. kişileri sosyal medyadan takip etmeyi seviyorum çünkü ünlülerin hayatını merak ediyorum.
a. Tanınası b. Tanınacak c. Tanınmış

DİNLEME

ÜÇ TÜRKÜNÜN HİKÂYESİ

8 9 Metni dinleyelim. Türküler genellikle hangi konuları anlatır? Yazalım.

9 Aşağıdaki tabloyu dinlediğimiz metne göre dolduralım.

Yüksek Yüksek Tepelere

Yöresi:

Türküdeki kişiler:

Konusu:

Sarı Gelin

Yöresi:

Türküdeki kişiler:

Konusu:

Silifke'nin Yoğurdu

Yöresi:

Türküdeki kişiler:

Konusu:

KONUŞMA

10 Ülkemizdeki müzik türlerini ve geleneksel müzik aletlerini tanıtan bir sunum hazırlayalım ve arkadaşlarımıza sunalım. Sunumda aşağıdaki konulara yer verelim.

- Müzik türleri
- Geleneksel müzik aletleri
- Önemli sanatçılar / besteciler
- Gençlerin genellikle dinlediği / dinlemediği müzik türleri
- Unutulmaz film müzikleri

YAZMA

11 Aşağıdaki türkünün sözlerini uygun şekilde tamamlayalım. Daha sonra türküyü araştıralım. Dinledikten sonra cevaplarımızı kontrol edelim.

anda / hâldeyim / handa

Aşık Veysel- Uzun İnce Bir Yoldayım

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum ne (1)
Gidiyorum gündüz gece

Dünyaya geldiğim (2)
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir (3)
Gidiyorum gündüz gece

12 Aşağıdaki konuları inceleyelim. İstedığımız konuyla ilgili bir şiir ya da şarkı yazalım.

- Pazartesi günleri
- Özlem
- Ayrılık
- Türkçe öğrenmek
- Pazar sabahları
- Bir günüm
- Aşk
- Arkadaşlık
- Evlilik

BİR DÜNYA
TÜRKÜ

1 3 Videoyu izleyelim. Türkünün asıl konusu nedir? İşaretleyelim.

a. gurbet b. ölüm c. kavuşma

2 Videoyu tekrar izleyelim. "Misket" türküsü hakkında aşağıda verilen bilgiler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. İnsanlar bu türküde oynar. ()
2. Türkü, Ankara'da ortaya çıkmıştır. ()
3. Misket bir sebze türüdür. ()
4. Huriye'ye "misket" adını köydeki insanlar vermişlerdir. ()
5. Birbirine âşık olan iki genç hemen evlenirler. ()
6. Osman Efe Huriye'yi her zaman misket ağacında görür. ()
7. Kır Ağa Huriye'yle hemen evlenmek ister. ()
8. Kır Ağa kavgadan kendi isteğiyle vazgeçer. ()
9. Huriye kavganın sonucunu köy meydanında bekler. ()
10. Huriye "Osman Efe kavgayı kaybetti." diye düşünür. ()

GÜNLÜK İFADELER

ALIŞVERİŞ / PARA

Su gibi para harcıyor.

Bütün param suyunu çekti.

Cebinde akrep var.

Meteliğe kurşun atıyorum.

Para pul olmuş.

Beş parasız kalmış.

Parasız pulsuz.

Sudan ucuz.

Beş para etmez.

Ateş pahası

Çok tuzlu.

Beleş

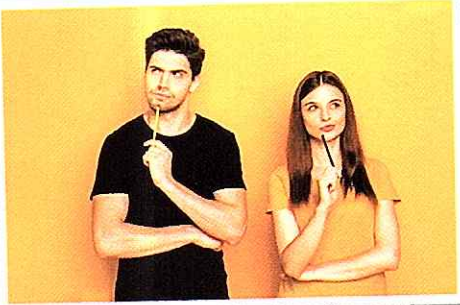
Paha biçilemez.

Çakma

Perakende / Toptan

Defolu

KENDİNİ ÇEK

Arkadaşlarımız ile bir oyun oynayalım. Bir yer, kişi veya eşya hakkında araştırma yapıp videomuzda anlatalım. Arkadaşlarımız bu yeri veya kişiyi tahmin etsin. Videomuzda:

Kişi / yer / eşya hakkında detaylar verelim.

Kişinin, yerin veya eşyanın neden önemli olduğunu söyleyelim.

MİKROFON SENDE

Üçerli gruplar halinde çalışalım. Bir ürün seçelim ve seçtiğimiz bu ürün için bir reklam metni hazırlayalım. Reklam metnini hazırlarken aşağıdaki örnekten yararlanabilirsiniz.

Örnek: Güzelliğin Sırrı: Damla

'Damla'nın sabundan farkını birlikte görelim. Yüzümüzün bir tarafını Damla, bir tarafını da sabun ile yıkayalım. Sabun kullanılan taraf kurudu ve gerginleşti; oysaki Damla kullanılan taraf yumuşacık ve pürüzsüz. Damla farklıdır. Dahası yüzünüzü yıkarken nemlendirir ve mis gibi kokusuyla size ferahlık verir.

Karadeniz Kemançesi:

Kemana benzeyen yaylı bir çalgıdır ve üç teli vardır. Gövdesi farklı ağaçlardan yapılır. Karadeniz kemançesi Türkiye’de Karadeniz ve Marmara bölgelerinde ve Yunanistan’daki göçmen köylerinde kullanılmaktadır. Türkiye’de Karadeniz kemançesiyle çalınan türkülere insanlar horon isimli özel bir dansla eşlik eder.

Gayda:

Trakya, Bulgar, Makedon ve İskoçların milli çalgısıdır. Gayda kamıştan yapılmış çift düdükten ve tulumdan oluşur. İskoçlar gaydayı, özellikle savaşa giderken savaşçıların cesaretini arttırmak için kullanmışlardır. Gayda eşliğinde oynanan halk oyunları da bulunmaktadır.

Santur

Irak, İran ve Hindistan kökenli bir çalgıdır. Genellikle ceviz gibi ağaçlardan yapılır ve bir kutu şeklindedir. Klasik bir santurda 72 ila 160 tel vardır. Santur ahşaptan yapılan küçük mızraplar (zahme) ile tellerin üzerine vurularak çalınır.

BİR ADIM ÖTESİ

İşi yapan kişi cümlede yer almadığı zaman edilgenlik ekinden sonra -(y)An/-(y)AcAk sıfat-fiil ekleri kullanılır. -DİK eki kullanılmaz.

Bugün yaptığımız toplantıda yeni kararlar aldık.
Bugün yapılan toplantıda yeni kararlar alındı.

Hazırladığımız yemekleri misafirler çok beğendi.
Hazırlanan yemekler misafirler tarafından çok beğenildi.

Tatile çıkmadan önce gideceğiniz yerler hakkında araştırma yapmalısınız.
Tatile çıkmadan önce gidilecek yerler hakkında araştırma yapılmalı.

ÇALGILAR

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşluklar için doğru seçeneği işaretleyelim.

- ekmek yemeden kendimi kahvaltı yapmış saymam.
a. Kızarmış b. Kızaran c. Kızardık ç. Kızaracak
- Gelecek yaz kitapları seçtim.
a. okudukları b. okuyacağım c. okuduğunuz ç. okuyan
- çamaşırları makineye koymayı unutma.
a. Yıkanmış b. Yıkanır c. Yıkanacak ç. Yıkadıkları
- Geçen akşamki belgeselde, şimdiye kadar hayvan türlerini gördüm.
a. görmüş b. görmediğim c. göreceğim ç. gören
- Mutfağımız çok küçük. Bence buraya ancak bir masa sığar.
a. katlanır b. katlanmış c. katlanmaz ç. katlandık
- Kırık sandalyeye çocuk düştü.
a. oturmuş b. oturduk c. oturur ç. oturan
- Zavallı adamcağızın ne çilesi varmış.
a. biten b. bitecek c. bitmez ç. bitmiş
- Çay var mı?
a. içtiği b. içen c. içmez ç. içer
- En kitap "Suç ve Ceza"dır.
a. seven b. sevmez c. sevdiğim ç. sevmiş
- pilleri çöpe atmayın.
a. Bitmiş b. Bittiği c. Biter ç. Bitesi

2. Aşağıdaki kelimeleri sıfat-fiilleri kullanarak tanımlayalım.

- Cüzdan:
- Tarak:
- Dolap:
- Ayakkabı:
- Ev:

3. Aşağıda tanımlanan kelimeleri bulalım.

- Genellikle evde yemek yediğimiz yer:
.....
- Türklerin çok sevdiği, günün her saatinde içtiği sıcak içecek:
.....
- Takı yapımında kullanılan yarı değerli, gri, parlak madde:
.....
- Ellerimizi soğuktan korumak için ya da aksesuar olarak giydiğimiz giysi:
- İnsanların çalıştığı yer:
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Konuşan kişinin ses tonundaki iniş ve çıkışlardan verilmek istenen duyguları anlayabilirim.	1	2	3	4	5
2. Yazarın fikir ve görüşlerini aktardığı güncel olaylar hakkındaki metinleri anlayabilirim.	1	2	3	4	5
3. Kişisel bir mektupta farklı duyguları ifade edebilir, günün olaylarını açıklayarak anlatabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

akort
anonim
âşık
baklagil
bel
besteci
boncuk
çalğı
çelik
dantel
desen
devrim
etik
evrensel
göç
gösterişli
gurbet
hasret
ikon
kemer
kesim
konsept
korse
kot
kuruyemiş
kuşak
kürk
makam
moda
oruç
ozan
parça
sıla
temsilci
tohum
ürün
yapıt
yiğitlik
yokluk
yöresel
zevk

FİLLER

etkilemek
hakim olmak
öne çıkmak
sürdürmek
uygulamak
yanıltmak
yorumlamak

KALIP İFADELER

ayak uydurmak
raf ömrü
tek tip

BECERİLER

- Haber, röportaj gibi metinleri anlama
- Konuşma ve tartışmalara katılma

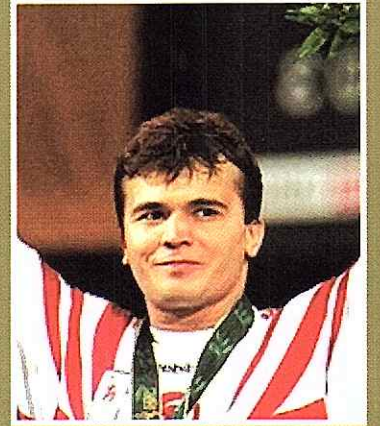
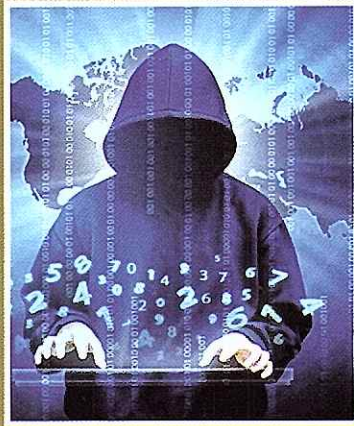
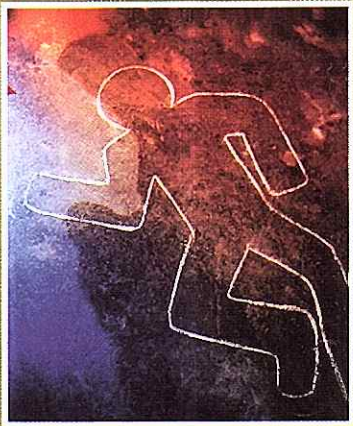
DİL BİLGİSİ

- Ettirgen fiil
- Zarf fiiller (-Diğİ / -AcAğİ için, -DiğİndAn dolayı, -DiğİndAn)
- Sanki / Artık / Bile

KELİMELER

- Suç
- Ceza
- Haberler

DÜNYADAN HABERLER

ÜNİTE 4

DÜNYADAN HABERLER

A. SUÇ VE CEZA

dinletti, yıkıyor musun,
kızartmadım

-Onlara güzel bir şarkı dinlettim.
-Kirli çamaşırları yıkıyor musun?
-Patatesleri kızartmadım.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Suç Nedir?

2 Aşağıdaki suç türlerini kendimize göre sınıflayalım.

Hırsızlık Soygunculuk Kundakçılık Cinayet Kapkaççılık Uyuşturucu tacirliği Dolandırıcılık
Kazara adam öldürme Alkollü araç kullanma Yankesicilik Bilgisayar korsancılığı Çocuk kaçırma Yolsuzluk Terörizm Kalpazanlık

Ağır Suçlar:
Hafif Suçlar:

3 Siz yukarıdaki sınıflamaya farklı bir suç türü eklemek ister misiniz?

4 Aşağıdaki tabloya bakalım. Bir sonraki alıştırmadaki cümleleri tabloya bakarak uygun sözcüklerle tamamlayalım.

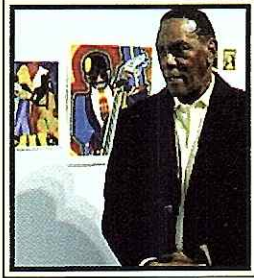
Suç	Suçlu Kişi	Suçun Tanımı
Hırsızlık	Hırsız	Başkasının malını kimse görmeden almak, çalmak.
Kapkaççılık	Kapkaççı	Birinin elindeki para, çanta vb. şeyleri kapıp kaçma yoluyla hırsızlık yapmak.
Dolandırıcılık	Dolandırıcı	Birisini aldatarak mal ve eşyasını almak.
Yankesicilik	Yankesici	Bir kimsenin cebinden, çantasından ustalıkla, yavaşça, hissettirmeden bir şeyler çalmak.
Soygunculuk	Soyguncu	Birinin paralarını, altınını ve benzeri değerli eşyalarını silah zoruyla almak.
Kundakçılık	Kundakçı	Bir yapıyı, bir taşıtı, tarladaki ürünü vb. bilerek ve isteyerek yakma suçu.
Şantaj	Şantajcı	Bir kimseyi, kendisiyle ilgili, gözden düşürücü bir haberi yayma veya açığa çıkarma tehdidiyle korkutmak.

5 Cümlelerdeki boşlukları yukarıdaki tabloya göre dolduralım.

1. Cüzdanına dikkat etmelisin. Kalabalık yerlerde ve toplu taşıma araçlarında var.
2. Bu şehir oldukça tehlikeli bir yer hâline geldi. Dün gece göz göre göre paramı silah zoruyla aldılar. Hiçbir şey yapamadım.
3. Polis geçen haftadan beri yan sokaktaki arabaları yakan arıyor.
4. Son yıllarda kendilerini polis ya da devlet görevlisi olarak tanıtan insanları kandırarak bütün para ve ziynet eşyalarını ellerinden alıyor.
5. Ben çalışma odasındayken arka kapıdan evime giren evimdeki birkaç parça elektronik eşyayı çalarak kaçtı.
6. Ana caddede telefonla konuşarak yürüyen bir kadının telefonunu çalan görüntüleri güvenlik kamerasında kayda alınmış. Polisler onu arıyor.
7. Mert, Nilay'a yapıyor. Eğer istediği parayı ödemezse Nilay'a ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmakla onu tehdit ediyor.

PARDON, BİR YANLIŞLIK OLDU!

Bir hırsız, bir katil ya da bir dolandırıcı olabilirsiniz. Suçunuz ne ise cezasını çekersiniz. Peki, suçsuz yere cezalandırılırsanız ve suçsuzluğunuzu ispat edemezseniz? Ne yaparsınız?

Suçsuz yere 46 yıl hapis yatan Richard Philips ...

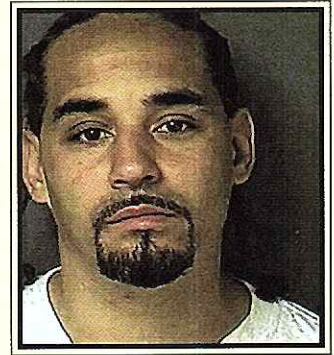
Bir cinayet yüzünden yanlışlıkla 46 yıl hapiste tutulan ve dünya tarihinde masum olmasına rağmen en uzun süre hapiste kalan kişi olarak anılan Philips bugün serbest bırakıldı.

Philips suçlu olmamasına rağmen polis Philips'e zorla suçu kabul ettirdi. Philips 1971 yılında hapse atıldı. 46 yıl boyunca özgürlüğünden uzak kalan Philips gerçek katil bulunduktan sonra serbest bırakıldı. Kısa bir süre sonra mahkeme tarafından Philips'e hapiste kaybettiği yıllar için 1.5 milyon dolar tazminat verilmesine karar verildi. Hapisteki 46 yıllık sürede resimle uğraşan Philips'in tabloları şimdi milyon dolarlara satılıyor.

Benzerlik nedeniyle suçsuz yere 17 yıl hapis yatan adam 5 milyon dolar tazminat istiyor.

Boris Jones (47) soygun yapan kişiye benzediği için tutuklanarak 17 yıl hapse mâhkum edildi. Bir marketin parkında bir kadını silahla tehdit ederek cep telefonunu almakla suçlandı. Daha önceden küçük hırsızlıklardan sabıkası bulunan Jones, aslında o gece olay sırasında bir arkadaşının doğum günü partisindeydi. Buna rağmen suçsuzluğunu ispatlayamadı.

Gerçek suçluyu gören kişiler görgü tanıklığı yaptılar. Ama o kişi aslında Jones değildi. Jones sadece gerçek suçluya çok benziyordu. Bu benzerlik Jones'in 17 yıl ceza almasına sebep oldu. Yıllar sonra o doğum gününe katılan davetliler tek tek mahkemeye çağırıldı ve yeniden sorgulandı. Jones'in suçsuzluğu ortaya çıktı ve serbest bırakıldı. Jones mahkemeye başvuru yaptı. Yeni bir başlangıç yapmak isteyen Jones hapiste kaldığı yıllar için tazminat istedi.

60 yıllık hayatının 33 yılını suçsuz yere hapis yattı.

Mehmet Çevik 60 yıllık hayatının 33 yılını suçsuz yere cezaevinde geçirdi. Çevik "Gençliğimi yaşayamadım. Yanlışlıkla tutuklanarak haksız yere 33 yıl 9 ay 17 gün 11 saat hapis yattım. Hayatımı çaldılar, bırakmadılar yaşayayım..." diyor.

Veteriner olarak devlet memurluğu yapan Çevik, Kayseri'de bir cinayete şahit oldu. Gerçek suçlu olay yerinden koşarak uzaklaştı. Mehmet Çevik yardım etmek isterken cinayeti işleyen kişi olarak suçsuz yere 33 yıl hapis yattı. Ne yaparsa yapsın bir türlü suçsuzluğunu gösteren bir delil bulamadı. Bütün yardım kuruluşları, devlet kurumları ve mahkemelere başvuran Çevik, 33 yıl boyunca suçsuzluğunu kanıtlayamadı. Mehmet Çevik yıllar sonra cumhurbaşkanına yazdığı bir

mektupla cinayet dosyasını tekrar açtırdı. Birkaç yıl süren araştırma ve soruşturma sonrası Mehmet Çevik'in suçsuzluğu ispatlandı.

İsim benzerliği yüzünden 9 gün tutuklu kaldı.

Belçika'nın başkenti Brüksel'de ikamet eden Ömer Yılmaz, bugüne kadar kanunsuz bir olaya hiç karışmamasına rağmen sadece isim benzerliği yüzünden tutuklandı. Yılmaz, yakın bir akrabasını Türkiye'ye yolcu etmek üzere Brüksel havalimanına gitti. Polis kimlik sorgulaması yaptıktan sonra Yılmaz'ı tutukladı. Yılmaz 9 gün hapis yattı.

Hâlbuki Yılmaz'ın herhangi bir suçu yoktu. O sadece İnterpol tarafından dolandırıcılık sebebiyle aranan 25.08.1977 doğumlu Ömer Yılmaz ile aynı ismi taşıdığı için tutuklanmıştı. Yılmaz'ın suçsuzluğunun kanıtlanması için ailesi onun doğum belgesini Belçika'ya getirdi ve Yılmaz serbest bırakıldı. Belçika polisi tarafından Yılmaz'a adını değiştirmesi söylendi. Yılmaz, mahkemeye başvurarak kısa bir süre içinde adını değiştirdi.

6 Metindeki altı çizili sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Uygun sözcükleri aşağıdaki boşluklara yerleştirilim.

sorgulamak

tutuklanmak

hapse atmak

tazminat

mahkeme

sabıka

mahkum etmek

- Suçlu kişinin polis tarafından yakalanması. (.....)
- İnsanların cezalandırılmalarına ya da serbest bırakılmalarına karar verilen yer. (.....)
- Yasalara göre suçu belirlenen bir kimseyi cezaevine koymak. (.....)
- Suçlu bir kişi hakkında hüküm vermek. (.....)
- Maddi veya manevi zarara karşılık olarak ödenen para. (.....)
- Polisin şüphelilere sorular sorması. (.....)
- Geçmişteki cezaların kayıtları. (.....)

7 Aşağıdaki tabloyu yukarıdaki metne göre dolduralım.

Kim?	Suçlandığı Olay	Ceza	Diğer bilgiler
a.	ç.	f.	Sabıkalı. Olay günü doğum gününde olduğunu ispatlayamadı.
b.	d.	46 yıl hapis cezası	h.
Mehmet Çevik	e.	g.	ı.
c.	Dolandırıcılık	ğ.	i.

DİL BİLGİSİ

Ettirgen Fiil (Causative Verbs)

Ettirgen çatlı fiiller üç durumda kullanılır.
The causative voice is used in three cases.

1. Öznenin bir işi başka bir kişiye yaptırdığı durumlarda.
When the subject has someone do something.

- Mimar yeni plan çizdi. (Mimar bu işi kendisi yaptı.)
Mimara yeni bir plan çizdirdik. (Mimara yeni bir plan çizmesini biz söyledik ya da rica ettik.)
Boyacı duvarı boyadı. (Boyacı işi kendi yaptı.)
Boyacıya duvarı boyattım. (Boyacıya duvarı boyamasını ben söyledim.)
Temizlikçi evimizi temizledi. (Temizlikçi evi kendisi temizledi.)
Temizlikçiye evimizi temizlettik. (Temizlikçiye evi temizlemesini biz söyledik.)

2. Bir işi kendi kendine yapamayan ve başkasına ihtiyaç duyan öznenin o işi yaptırdığı durumlarda.
When the subject cannot do a certain task and needs someone else to do it.

- Annem, kardeşime yemek yedirdi. (Annem, kardeşime yardım ediyor, çünkü kardeşim yemeğini kendisi yiyemiyor.)
Hemşire, hastalara ilaç içirdi. (Hemşire, hastaya yardım ediyor. Hastalar ilaçlarını kendisi içemiyor.)
Babası oğlunu, arabaya bindirdi. (Çocuk daha küçük, babası ona arabaya binmesi için yardım ediyor.)

3. Bir kişi ya da nesne, bir fiilin gerçekleşmesine sebep olduğu durumlarda.
A person or an object causes something to happen.

- O, sınıfta şakalarıyla bizi güldürür. (Şakaları çok komik oluyor ve bizim gülmemize sebep oluyor.)
Sınav puanlarınız beni gururlandırdı. (Sınav puanlarınız çok iyiydi ve puanlarınız kendimi gururlu hissetmeme sebep oldu.)
Sınavı düşünmek beni endişelendiriyor. (Sınavı düşünmek benim endişelenmeme sebep oluyor.)

fil + -Dir

“-Dir” birçok tek ve çok heceli fiiller ile “et-” ve “ol-” yardımcı fiilleriyle yapılan bileşik fiillere eklenir.

To make Ettirgen Fiil, “-Dir” is added to most of the monosyllabic and polysyllabic verbs, as well as “et-” and “ol-” auxiliaries.

Örnek:

Kuaföre saçlarımı kestirdim.

Müdür sekretere rapor yazdırdı.

Arkadaşım babasına kendisini affettirdi.

Öğretmen öğrencilere kompozisyon yazdırdı.

Annem temizlikçiye pencereleri sildirdi.

fil + -(I)t

“(I)t” genellikle sonu ünlü ile biten fiillerden sonra gelir. Ancak “yemek” ve “demek” fiilleri bu kuralın dışındadır:

“yedirmek, dedirtmek”

When the verb ends in a vowel, “(I)t” is added to the verb, except for “yemek” and “demek”.

Bu ek aynı zamanda sonu “r” ve “l” ile biten iki heceli fiillere ve sonu “k” ile biten tek heceli fiillere de gelir.

This suffix is also added to two-syllabic verbs ending in “r” and “l” as well as mono-syllabic verbs ending in “k”.

Örnek:

Köpek, çocuğu korkuttu.

Yeni evimi boyatmadım.

Bebeği uyuttun mu?

Banyodan sonra saçlarımı kuruturum.

Akşam yemeği için lokantada yer ayırttım.

Kılık kıyafetini düzeltmelisin.

fil + -(I)r

“(I)r” çoğunlukla sonu “ç, ş, t” ile biten tek heceli fiillere gelir. Ancak, “çıkmaq, doymaq, duymaq, doğmaq, kopmaq” gibi bazı kural dışı fiillere de gelebilir.

“(I)r” is mostly added to mono-syllabic verbs ending in “ç, ş, t”. However, it can also be added to irregular verbs such as “çıkmaq, doymaq, duymaq, doğmaq, kopmaq”.

Örnek:

Kediye süt içirdim.

Ağaçtan elma kopardım.

Akşam yemeğini pişirdim.

8 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Ben bu sabah döviz bürosunda para boz..... .
2. Odama dün klima tak..... .
3. Öğretmen, öğrencilere yarın bu metni oku..... .
4. Hafta sonları berbere gidip saçlarımı kes..... .
5. Kıyafetlerimi başkasına ütüle..... , kendim ütülerim.
6. Bu haber herkesi çok sevin..... .
7. Ben yarın sabah saat yedide seni de uyan..... ?
8. Bu kazağı dün aldım ama değiş..... istiyorum.
9. Dün evin her tarafını temizlikçiye temizle..... .
10. Bizi Berna tanış..... .
11. Arkadaşım babasına yeni bir araba al..... .
12. Kardeşimi her zaman annem yat..... .
13. Bu vazoyu kim düş..... ?
14. Babam her sabah ayakkabılarını köşedeki boyacıya boya..... .
15. Öğretmen tahtayı her zaman bana sil....., Ahmet’e sil..... .
16. Trafik polisi hızlı giden sürücülerini dur..... .

9 Aşağıdaki boşlukları ettirgenlik ekleriyle dolduralım.

Ahmet lise ikinci sınıfa gidiyor. Onu, annesi her sabah saat yedide uyan.....(1) . Ahmet bazen uyanmak istemiyor ve annesini sinirlen.....(2) . Annesi onun için kahvaltı hazırlıyor ama Ahmet kahvaltı yapmak istemiyor. Böyle zamanlarda annesi Ahmet'e bir şeyler ye.....(3) çalışıyor. O, kıyafetlerini annesine ütüle.....(4) . Ahmet odasını bazen dağınık bırakıyor ve akşam geldiğinde annesi odayı ona toplu.....(5) . Ahmet'in bir abisi var ve o öğretmen. Ahmet matematik problemlerini abisine çöz.....(6) .

Semra henüz 2 yaşında. O minik bir kız çocuğu. Annesi her sabah ona mamasını ye.....(7) ve altını değiş.....(8). Onun birbirinden güzel oyuncakları var. Annesi onu kahvaltıdan sonra oyuncakları ile oyna.....(9). Öğleden sonra annesi Semra'ya süt iç.....(10) ve onu uyu.....(11). Semra bazen uykusunda çok ağlıyor. Akşam yemekten sonra annesi Semra'yı banyo yap.....(12) ve daha sonra birlikte babasını bekliyorlar.

Nalan Hanım 72 yaşında. O yıllardır tek başına Ankara'da yaşıyor. Nalan Hanım'ın torunları yarın onu ziyarete gelecek. Bu sebeple Nalan Hanım kendisine evde yardım etmesi için bir yardımcı çağırdı. Nalan Hanım yardımcıya önce evi süpür.....(13) ve daha sonra evin her yerini sil.....(14). Evde çok fazla kirli çamaşır vardı. Nalan Hanım çamaşırların hepsini yardımcıya yıka.....(15) ve daha sonra kıyafetleri tek tek ütüle.....(16). Mutfak da oldukça dağınıktı. Nalan Hanım önce bütün mutfağı düzenle.....(17) ve daha sonra da bulaşıkları yıka.....(18). Artık akşam olmak üzereydi. Son olarak yardımcıya küçük torunu için çikolatalı bir kek yap.....(19). Bütün her şey için Nalan Hanım yardımcıya teşekkür etti. Artık dört gözle torunlarını bekleyecekti.

10 Aşağıdaki sorulara cevap verelim.

1. Öğretmen öğrencilere neler yaptırır?
.....
2. Patron sekretere ne / neler yaptırır?
.....
3. Komutan askere ne / neler yaptırır?
.....
4. Ebeveynler çocuklarına ne yaptırır?
.....
5. Antrenör futbolculara ne / neler yaptırır?
.....
6. Diyetisyen kilolu hastalara ne / neler yaptırır?
.....
7. Trafik polisi sürücülere ne / neler yaptırır?
.....

11 Aşağıdaki boşlukları ettirgen fiillerle dolduralım.

1. Korku filmleri hepimizi
2. Yarın sonuçları açıklanacak sınavlar bazı öğrencileri
..... .
3. Dünkü gösteride komedyenin şakaları beni
4. Çok yağlı ve tuzlu yemekler bizi
5. Annesini kaybeden çocuğun göz yaşları bizi
6. Senin yanımda olman bütün kötü günlerimi bana
..... .
7. Türkiye'ye gelir gelmez havalimanında döviz
8. Dün okuduğum kitap beni
9. Bu ilaçlar beni
10. Aç karnına kahve içmek midemi

DİNLEME

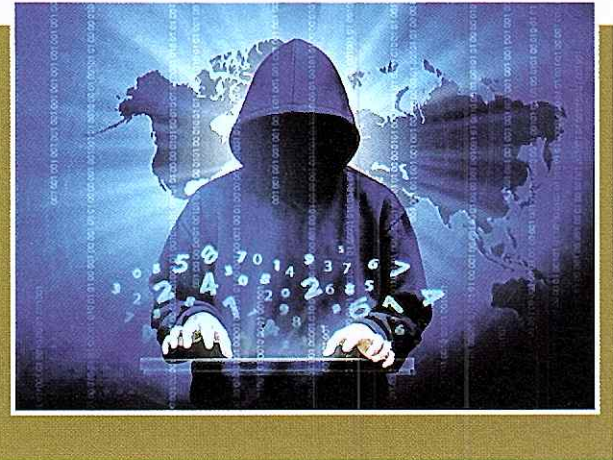
12 Siber suç nedir?

13 Aşağıdaki siber suçlar hakkında neler biliyorsunuz? Konuşalım.

- Kredi kartı bilgilerinin çalınması
- Şantaj ve tehdit
- Kimlik bilgilerinin kopyalanması
- Başkalarının telefon kayıtlarını dinleme
- Sosyal medya hesaplarına izinsiz erişim
- Kişiyi karalama, utandırma
- Bilgisayara virüs gönderme
- İstenmeyen reklam görüntüleri

14 Sizce siber suçlardan korunmak için neler yapılmalıdır? (güvenlik soruları, şifreler...)

SİBER SUÇLARDAN KORUNMA YOLLARI

15 10 Metni dinleyelim. Metinde hangi siber suçlardan bahsedilmektedir? İşaretleyeyim.

	Var	Yok
a. Bilgisayarlara izinsiz erişmek	()	()
b. Kimlik bilgilerine ulaşmak	()	()
c. Telefon konuşmalarını dinlemek	()	()
ç. Bir kişiye iftira atmak	()	()
d. Kredi kartınızın bilgilerini çalmak	()	()
e. Bilgisayara zarar vermek	()	()
f. Başkasının yerine imza atmak	()	()

16 Metni dinleyelim ve aşağıdaki boşlukları dolduralım.

- Ömer Fatih Sayan siber suçlar ve siber suçlardan korunma yolları hakkında bizleri
- Sadece sizin kullanabileceğiniz bir dosya
- Kredi kartınızın şifresini sık sık
- Hemen polislere bu durumu
- Mail adresiniz için daha zor bir şifre

YAZMA

17 Okuma bölümünde yer alan haber metinlerine bakalım. Bir suç haberi yazalım.

- Suç neydi? Olay nerede ve ne zaman yaşandı?
- Kim ya da kimler suçluydu?
- Suçun cezası neydi?
- İnsanların bu olaya tepkisi ne oldu?

Ana Başlık

Alt başlık

Olay / Geçmiş olaylar

Yorumlar / Sonuçlar / Beklentiler

KONUŞMA

18 Aşağıdaki ceza türlerine bakınız. Verilen soruları cevaplayacak şekilde 5 dakikalık konuşma yapınız.

Para cezası

5 yıl hapis cezası

Toplum hizmeti

Müebbet hapis

Ölüm cezası

Tutuksuz yargılanma

Adli para cezası

Kıyas cezası

- Ülkenizin ceza sistemi nasıl?
- Hangi suçlar için hangi cezalar uygulanıyor? Siz bu cezaları haklı buluyor musunuz?

Örnek: Eğer kasten adam öldürme suçundan tutuklanırsanız ömür boyu hapis cezası alırsınız. (Türkiye)
Eğer sokakta sakız çiğnerseniz ya da yere tükürürseniz para cezası ödersiniz. (Singapur)

uyandığım için, çalışmadığından dolayı, gelmediği için, olduğundan

-Geç uyandığım için derse gidemedim.
-O, çalışmadığından dolayı çok pişman.
-Bizimle gelmediği için çok üzülüyor.
-Çok yorgun olduğundan bizimle gelmedi.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Sizce medyada hangi haberlere daha çok yer veriliyor? Bunun sebebi ne olabilir?

Para / Ekonomi
İlginç olaylar

Siyaset
Ünlülerin hayatı

Beslenme / Sağlık
Başarılı kişiler

Spor / Maçlar

2 Manşetleri okuyalım. Sizce bu haberlerde hangi olaylara yer verilmiştir?

LİSE ÖĞRENCİSİ
LOTOYU
TUTTURDU!

MEGA STAR
BABA OLDU!

FİLM Dİ,
GERÇEK OLDU!

RESTORANA
ARABAYLA DALDI!

“RESMEN ÖLÜYÜM!”

O ÜNLÜYE HAPİS
ŞOKU!

OKUMA

“HAYATTA OLMAMA RAĞMEN RESMEN ÖLÜYÜM!”

İngiltere’de mahkemeye kanlı canlı gelen 63 yaşındaki John Stone kayıtlarda ölü olarak gösterildiği için hâkimleri yaşadığına inandıramadı. John’un başına gelen bu olay insanın bürokrasiyle mücadelesine ilginç bir örnek.

İddiaya göre John Stone 1998 yılında iş bulmak için Türkiye’ye geldi ve İstanbul’da bir turizm şirketi kurdu. John, zaman geçtikçe şirketini büyüttü ve Türkiye’nin sayılı iş adamlarından biri oldu. Bu süreçte ailesiyle uzun süre görüşmeyen John’un eşi Lisa, uzun zamandır kocasından haber alamadığı için “John 1999’daki İstanbul depreminde hayatını kaybetmiş olmalı.” diye düşündü. Karısı yeniden evlenebilmek için mahkemeye başvurdu. Mahkeme Lisa’nın başvurusunu değerlendirdi ve John hakkında bir ölüm belgesi hazırladı. Bu belgeye göre John artık hayatta değildi.

John, 2000 yılının başında pasaportunun süresi bittiği için Türk yetkililer tarafından sınır dışı edildi. İngiltere’ye dönüp pasaportunu yenilemek isteyen John’a ülke sınırındaki göçmenlik ofisi yetkilileri kötü bir haber verdi: John yaşamıyordu. John kendisiyle ilgili bu gerçeği tam ülkesine girerken öğrendi! Duyduklarına inanamayan John derhal mahkemeye başvurdu. İngiltere’nin Londra şehrinde görülen davada John, mahkemeden kendisine ait ölüm belgesinin iptal edilmesini talep etti. Ancak yasalara göre o, ölüm belgesine itiraz etmek için geç kalmıştı. Mahkeme bunu gerekçe göstererek John’un talebini geri çevirdi.

John gazetecilere verdiği röportajda “Hayatta olmama rağmen resmi olarak ölüyüm. Ölü olduğum için de bir gelirim yok ve hiçbir şey yapamıyorum.” dedi. John, şirketiyle ilgilenebilmek için Türkiye’ye dönmek istiyor ancak yasal durumu çözülmeden bunun gerçekleşmesi çok zor. Türkiye’de yüklü bir banka hesabına ve çok sayıda eve sahip olan John’un şu anda İngiltere’de kalacak yeri yok. Ayrıca pasaport ya da ehliyet gibi herhangi bir kimliği olmadığından hastaneye de gidemiyor. John’un bu talihsizliklerden ne zaman kurtulabileceği ise tam bir muamma.

3 John'un başına gelen olayları sıralayalım.

1. Kalacak yerinin olmaması ()
2. Kendisiyle ilgili bir haberi öğrenmesi ()
3. John'un Türkiye'de şirket kurması ()
4. Karısının mahkemeye başvurması ()
5. Yaşadığı şehirde deprem olması ()

4 Habere göre aşağıdaki olayların sebepleri nelerdir? Eşleştirelim.

1. İş kurmak istediği için	a. John Türkiye'ye dönmek istiyor.
2. Yeniden evlenmek için	b. Lisa mahkemeye başvurdu.
3. Pasaportunu yenilemek için	c. John İngiltere'de hastaneye gidemiyor.
4. İtiraz etmekte geç kaldığından	ç. Mahkeme John'un talebini reddetti.
5. Şirketiyle ilgilenmek için	d. John Türkiye'ye geldi.
6. Kimliği olmadığından dolayı	e. John İngiltere'ye döndü.

5 Sorularla cevapları eşleştirelim. Koyu renkle yazılmış kelimelerin anlamını tahmin edelim.

1. O futbolcunun bankada **yüklü** miktarda parası varmış, duydun mu?
2. Anneannen 80 yaşında bir kadına göre **kanlı canlı**, hareketli bir kişi. Sırrı ne?
3. Sınava hiç hazırlanmadan sınıftaki en yüksek notu alması tam bir **muamma** değil mi?
4. Aziz Sançar dünyadaki **sayılı** bilim adamları arasına nasıl girdi?
5. Dünkü depremden sonra orada yaşayan akrabalarından bir **haber aldın** mı?
6. Öğrenciyi neden **sınır dışı etmişler**?
7. Eskiden çalıştığın fabrikada işçileri **gerekçe göstermeden** işten çıkarmışlar, biliyor musun?
8. Karı koca çalıştığınız için bir aylık **gelirinize** araba alabilir misiniz?

- a. Gerçekten mi? İşçilere neden bir açıklama yapmamışlar ki?
- b. Maalesef sadece iki maaşla araç almamız mümkün değil.
- c. O, her gün spor yaparak ve zeytinyağı tüketerek bu kadar sağlıklı kaldı.
- ç. Moleküler biyoloji alanındaki çalışmalarıyla Nobel ödülü kazanarak.
- d. Açıkçası ben de anlamadım. Demek ki dersleri dikkatle takip etmiş.
- e. Pasaportunun süresi dolmuş, o yüzden ülkesine gönderilmiş.
- f. Evet, bu sabah görüşebildim. Neyse ki hepsi çok iyi.
- g. Hiç şaşırmadım, geçen sene hem takımından hem de oynadığı reklamlardan çok para kazandı.

YA SİZ?

Son zamanlarda medyada hangi ilginç haberleri izlediniz ya da okudunuz?

DİL BİLGİSİ

Zarf-Fiiller

Bu zarf-fiiller, sebep bildirmek için kullanılır; kendisinden sonra gelen fiilin yapılış nedenini belirtir.

These adverbial verbs are used to state a reason; tells about the reasoning of the action of the following verb.

- DİK / -AcAK + iyelik eki için
- fiil + -DİK / -AcAK + iyelik eki + -(n)dAn
- DİK / -AcAK + iyelik eki + -(n)dAn dolayı

Örnek:

Doğum günümde beni aramadığı için onunla konuşmayacağım.

Sabah alarm çalmadığından işe geç kaldım.

Düzenli spor yaptığımdan dolayı yokuşta yürürken zorlanmıyorum.

Cuma günü sınav olacağı için tüm öğrenciler çok heyecanlı.

Hafta sonu kasırga olacağı için eyaletteki tüm evler boşaltıldı.

Mart ayında anne olacağı için doğum iznine ayrıldı.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Çok yorgun ol..... erken uyuyacağım.
2. Sen erken gel..... sinemaya gitmedik.
3. Beni üz..... onu affetmeyeceğim.
4. Yarın bana taşınmamda yardımcı ol..... şimdi-
den teşekkür ederim.
5. Sana zaman ayır..... çok üzgünüm.
6. Sınıf arkadaşım beni düğününe davet et..... çok
mutluyum.

7. Derslerine rahatça çalış..... yarın akşam evde
kimsenin olmamasını istedi.
8. Sanırım beni görmek iste..... yemeğe gelmedi.
9. Akşam üstü yağmur yağ..... ağaçları sulama-
na gerek yok.
10. Bu akşam çok önemli bir maç oynan.....
trafik çok yoğun olacak.

7 Aşağıdaki cümleleri uygun zarf-fil eklerini kullanarak yeniden yazalım.

1. Bugün çok çalışacağım ve sanırım çok yorulacağım.
.....
2. Arkadaşlarımla sinemaya gitmedim. Sonra pişman oldum.
.....
3. Az param var. Gömlek alacağım, pantolon almayacağım.
.....

4. Okulda seni göremedim. Anahtarları Ahmet'e verdim.
.....
5. Yarın ülkeme gideceğim. Çok mutluyum.
.....

8 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Türkçe öğreniyorum.
2. öğrenciler yurttta kalmayı tercih ediyor.
3. yarın denize gitmeyi düşünmüyoruz.
4. çalışanların ehliyet alması gerek.
5. çok dikkatli olmalıyız.

6. öğrencilere internet ücretsiz veriliyor.
7. bu şehirdeki trafikten nefret ediyorum.
8. gençlerin ev alması gittikçe zorlaştı.
9. yeni bir bilgisayar almam gerekti.
10. derslere düzenli devam etmeliyiz.

9 Uygun kelimeleri işaretleyelim.

1. Annem bugün hasta **olduğu için / olmak için** kardeşlerime kahvaltıyı ben hazırladım.
2. Hasta **olmadığımız için / olmamak için** sağlıklı beslenmeliyiz.
3. Derse geç **kaldığın için / kalmak için** öğretmen ve arkadaşlarından özür dilemelisin.
4. Ailemin beni merak **etmediğinden / etmemesi için** onları sık sık ararım.
5. Uçak birazdan **kalkacağı için / kalkması için** cep telefonlarınızı kapatmanız gerek.
6. Bir sonraki derste sunum **yapacağımdan / yapmam için** çok heyecanlıyım.
7. Yurttta internet **kesilmesi için / kesildiği için** kütüphanede çalışıyorum.
8. Artık bu telefon **üretildiğinden / üretilmemesi için** şarj cihazını bulmak çok zor.
9. Gelecek haftaki sınavda **zorlanmayacağımızdan / zorlanmamak için** bu hafta sıkı çalışalım.
10. Başarılı **olduğundan / olmak için** hedefler koymalı ve sıkı çalışmalısın.

DİNLEME

BEŞ DAKİKADA DÜNYA TURU

10 11 Haberleri dinleyelim ve sıralayalım.

- a. Ölüler Günü etkinliği ()
- b. Yeni bir keşif ()
- c. Vahşi hayvan saldırısı ()
- ç. Uçak kazası (1)
- d. Yıllar sonra ortaya çıkan bir mektup ()
- e. Kasırga felaketi ()

11 Dinlediğimiz metne göre aşağıda istenen bilgileri yazalım.

1. Hindistan'da uçağın düşme sebebi:
.....
2. Avustralya'da leoparın köye saldırmasının sebebi:
.....
3. Ukrayna'da işçilerin mektubu buldukları yer:
.....
4. Bilim insanlarının bir sonraki hedefi:
.....
5. Kasırganın sebep olduğu sorunlar:
.....
6. Ölüler Gününe katılan kişi sayısı:
.....

artık, sanki, bile

- Artık onu görmek istemiyorum.
- Artık gelmene gerek yok.
- Sanki beni tanımıyor.
- Sanki Ali'yi gördüm.
- Evi temizledim, alışverişe bile gittim.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1 Yaşadığınız şehirdeki etkinlikleri nereden öğreniyorsunuz?
- 2 Aşağıdaki kültür-sanat etkinliklerinden hangilerini ne sıklıkla yapıyorsunuz?

Etkinlik Türü	Ayda birkaç kez	Ayda bir	Nadiren (ayda yılda bir)	Hiç
Müze ziyareti				
Sergi gezmek				
Konserlere gitmek				
Festivallere katılmak				
İmza günü				
Sinemaya gitmek				

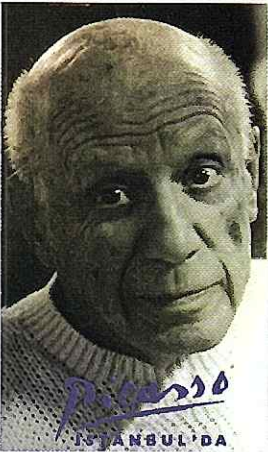
KÜLTÜR SANAT

Picasso
İSTANBUL'DA

24 Kasım 2005 - 26 Mart 2006 tarihleri arasında
Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi'nde

Picasso
IN ISTANBUL

Between 24 November 2005 - 26 March 2006 at
Sabancı University Sakıp Sabancı Museum

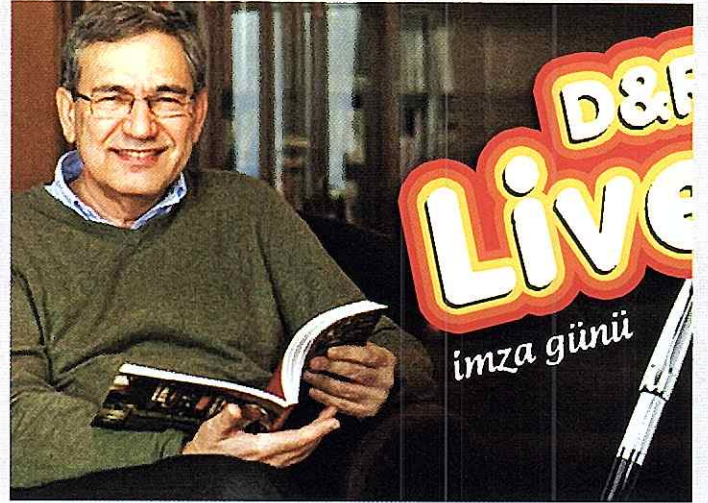

Picasso İstanbul'da

Dünyaca ünlü ressam Picasso'nun eserleri İstanbul'a geliyor.

Sakıp Sabancı Müzesi, 20. yüzyılın en büyük ressamlarından Pablo Picasso'nun 135 eserine ev sahipliği yapacak. "Picasso İstanbul'da" başlıklı sergi, 24 Kasım ile 26 Mart tarihleri arasında görülebilecek.

Sergi, ünlü sanatçının ömrü boyunca kendisine sakladığı ve ailesine bıraktığı eserlerden ve daha önce hiçbir yerde sergilenmemiş emsalsiz bir koleksiyondan oluşuyor. Ressamın bu büyüklükteki bir koleksiyonu dünyanın en büyük ve meşhur müzelerinde bile sergilenmemiş.

Orhan Pamuk Okuyucularıyla Buluşuyor.

Orhan Pamuk yeni yayınlanan romanı "Kırmızı Saçlı Kadın"ı imzalamak için 13 Kasım'da okuyucularıyla buluşuyor. Ünlü yazar etkinlikte yeni kitabından bölümler okuyacak ve okuyucularının sorularını cevaplayacak. İmza gününe katılmak ve kitabınızı imzalatmak için tek yapmanız gereken Orhan Pamuk'un son kitabını satın alıp etkinlik girişinde görevlilere göstermek.

3 Metindeki kültür-sanat etkinliklerine ait bilgileri tabloya yazalım.

Etkinlik Türü	Tarih	Mekân	Giriş şartı
Sergi			-
İmza Günü		-	
Müze	-		
Festival			

4 Aşağıdaki bilgiler hangi etkinliğe ait? Yazalım.

1. Eylül ayı boyunca gerçekleşecek:
2. Katılımcıların soruları cevaplanacak:
3. Farklı ülkelerden insanlar burayı ziyaret ediyor:
4. Daha önce görülmemiş eserler var:

YA SİZ?

1. Yakın zamanda ilginizi çeken bir kültür-sanat haberi okudunuz mu?
2. Daha önce hiç gazeteden/internet sitelerinden öğrendiğiniz bir etkinliğe katıldınız mı?

Mevlâna Müzesi Artık Ücretsiz

Dünyanın dört bir yanından ziyaretçilerin ilgiyle gezdiği, Konya'da bulunan Mevlâna Müzesi artık ücretsiz. Zamanında Mevlâna dergâhı olarak kullanılan müzede Mevlâna Celâleddin Rumi'nin türbesinin yanı sıra eşyaları, değerli el yazmaları da bulunuyor. Müze, ziyaretçilere Mevlana'nın yaşadığı dönemin atmosferini yaşatıyor.

İstanbul Müziğe Doyacak

Müzik dünyasının ünlü isimleri İstanbul'da sahne alacak.

Ünlü müzisyenler, şarkıcılar ve müzik grupları İstanbul Müzik Festivalinde bir araya geliyor. Festival eylül ayı boyunca İstanbul'da farklı mekânlarda gerçekleşecek. Festivalde konserlerin yanı sıra müzikli söyleşiler, imza günleri, atölyeler ve çocuklar için özel etkinlikler de yer alacak. Festivalin bazı etkinliklerini internet üzerinden de izleyebilirsiniz. Yani İstanbul Müzik Festivali müziği hem şehrinize hem de evinize getirecek. Konser ve etkinliklerin biletlerine festivalin internet sitesinden ulaşabilirsiniz. Üstelik öğrenci biletleri oldukça uygun fiyata satılıyor.

Sanki

“Sanki” benzetme edatıdır. Bu edatı bulunduran cümlelerde “sanmak, zannetmek” anlamları vardır. Ayrıca cümleye “benzetme, uyarı, sözde, inanmama” anlamları katar.

Sanki is a phrase used for describing the likeness or similarity between things in terms of a certain aspect. When used in sentences, “sanki” functions as “as if” or “as though”. (e. g. Bugün yağmur yağacak sanki. It seems as if it will to rain today. Biri ağlıyor sanki. It sounds as if someone is crying.)

Örnek:

Biri kapıyı çalıyor sanki. (zannetmek)

Sanki ben gerçekleri bilmiyorum. (uyarı)

Sanki bütün kabahat benim. (inanmama)

Sanki bu gömlek daha mı güzel! (emin olmama)

Artık

“Artık” fiillere zaman ve ölçü bakımından sınır getiren zarftır. “Bundan sonra” anlamı katar.

Artık is an adverbial that limits the action stated by the verb in terms of time and quantity. Phrases such as “from now on” or “anymore” in English may be regarded as the closest equivalents of this form. (e. g. Artık sigara içmiyorum. I am not smoking anymore.)

Örnek:

Artık derslerime çok çalışacağım.

Artık size güvenmiyorum.

Artık seni görmek istemiyorum.

Bile

“Bile” bağlaç görevinde cümleye “dahi / dA, hatta” anlamı verir. Zarf olarak kullanıldığında cümleye “üstelik, karşıt olarak” anlamı katar.

“Bile” is a conjunction that means “even/already”. It might give “emphasize, even, contrast” meaning to the sentence. (e.g. Ödevlerimi bitirdim bile. I have already finished my homework. / Bu işi küçük bir çocuk bile yapabilir. Even a small kid can do this job.)

Örnek:

O şimdiye kadar kalkmış, kahvaltısını bile yapmıştır.

Evi temizledim, alışverişe bile gittim.

Hepimizi o kadar üzdü ki! Annesi bile ona kızgın.

Bu tatile Ali bile geliyor. Senin de gelmen lazım.

Sohbet etmek şöyle dursun konuşmadık bile.

Özür dilesen bile seni affetmez, sana çok kırılmış.

5 Aşağıdaki boşlukları “artık, bile, sanki” ile dolduralım.

1. Bu son yaptığından sonra onunla görüşmem.
2. Aklımı başıma topladım. daha dikkatli olacağım.
3. O kadar açım ki! Seni yiyebilirim.
4. Sınav sonuçları açıklanmış. Sınıfın en tembel öğrencisi geçmiş.
5. Her şeye müdahale ediyor. dükkân onun.
6. Yorgun olsan bizimle bu filmi izlemelisin. Bu film çok güzel.

7. Bir anda kayboldu. yer yarıldı da içine girdi.
8. Geldiğinden beri hiç konuşmuyor. buraları özlememiş.
9. Çok kilo aldın. daha az yemelisin.
10. Bu konu lütfen aramızda kalsın. Sana anlattıklarımı ailem bilmiyor.

6 Aşağıdaki karışık kelimelerden cümleler yapalım.

1. gördüm / sanki / akşam / düğünde / dün / Ahmet’i
.....
2. bile / restoran / açık / üçte / sokağımızdaki / gece
.....
3. görmeye / artık / gitmeyeceğim / onu
.....
4. büyümüş / küçülmüş / sanki / de
.....
5. gibi / kardeşlerim / eskisi / davranmıyor / bana / bile
.....
6. işlerini / bütün / yapıyorum / hizmetçisiyim / onun / ben / sanki
.....

7. uzak / artık / bu kötü / durmalısın / alışkanlıklardan
.....
8. duymamışım / alarmı / kadar / bile / ki / sabah / o / yorgundum
.....
9. buraya / artık / gerek yok / gelmene
.....
10. araştırmacıları / bile / sorunu / çözemedi / en / başarılı / bu / dünyanın
.....

DİNLEME

CEP HERKÜLÜ: NAIM

7 12 Metni dinleyelim ve Naim Süleymanoğlu hakkındaki olayları sıralayalım.

1. Aramızdan ayrıldı. ()
2. Halter tarihindeki en genç dünya rekortmeni oldu. ()
3. Bulgaristan'da dünyaya geldi. (1)
4. Türkiye'ye geldi. ()
5. İlk olimpiyat altın madalyasını kazandı. ()
6. Hayatını anlatan bir film yapıldı. ()
7. Emekli oldu. ()
8. Halter sporuna başladı. ()
9. Time dergisine kapak oldu. ()
10. "Cep Herkülü" lakabı verildi. ()

8 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Naim Süleymanoğlu neden emekli oldu?
2. Naim Süleymanoğlu'na "Cep Herkülü" lakabı verilmesinin sebebi nedir?
3. Türk halkı neden "Cep Herkülü: Naim" filmini beğendi?

KONUŞMA

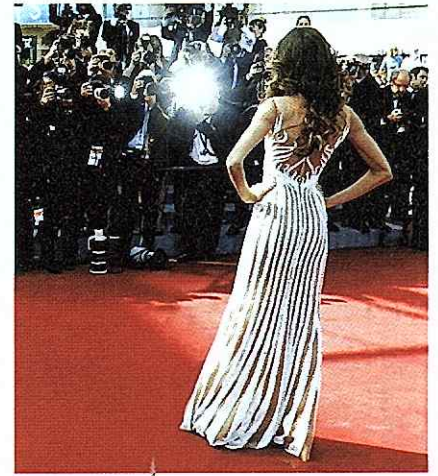
9 Aşağıdaki etkinlik haberini okuyalım.

Kırmızı Halıda Şıklık Yarışı

Altın Portakal Film törenlerinde yine yıldızlar geçidi vardı. Ünlü oyuncular, şarkıcılar özel tasarım kıyafetleri ile kırmızı halıda yürüyüp poz verdiler. Bazı ünlü isimlerin kıyafetleri büyük ilgi gördü. Gazeteciler etkinlikte kimler yan yana gelmek istemiyor, kimler yeni bir ilişkiye başlamış gibi bilgileri öğrenmeye çalıştılar ve ünlülere özel hayatları ile ilgili sorular sordular.

Aşağıdaki soruları cevaplayarak arkadaşımızla magazin haberleri hakkında konuşalım.

- Ünlülerin özel hayatlarını merak ediyor musunuz? Ünlülerin özel hayatları ile ilgili haberler ilginizi çekiyor mu?
- Hangi ünlüleri yakından takip ediyorsunuz?
- Ünlülerin katıldığı etkinliklerle ilgili haberleri takip ediyor musunuz?
- Sizce magazin haberleri gazetelerde/haber sitelerinde yer almalı mı?
- Siz ünlü olsaydınız hakkınızda haber yapılmasını ister miydiniz?
- Magazin muhabiri olsaydınız hangi ünlü ile röportaj yapmak isterdiniz?

YAZMA

10 Katıldığınız bir etkinlik hakkında bir tanıtım ve eleştiri metni yazın. Metninizde aşağıdaki bilgilere yer verin.

Tanıtım Bölümü:

- Etkinliğin yeri, zamanı ve ücreti
- Etkinliğin içeriği: Ne tür bir etkinlikti? (imza günü, konser, sergi açılışı, film gösterimi)
- Etkinliğe ne kadar ilgi vardı?

Eleştiri Bölümü:

- Etkinliği beğendiniz mi? Neden?
- Etkinlik sırasında neler hissettiniz? (Örnek: Sergiyi gezmek ilk önce çok keyifliydi. En sevdiğim ressamın resimlerini görmek beni çok mutlu etti. Ama sonra biraz kendimi rahatsız hissettim.)
- Bu etkinliğin iyi ve kötü tarafları nelerdi? (Örnek: Sergideki resim seçimleri çok güzeldi ama sergi çok kalabalıktı. Bu yüzden sergiyi rahatça gezmek ve resimleri detaylı olarak incelemek mümkün değildi.)
- Eleştirdiğiniz durumlar için öneriler verin. (Örnek: Sergi ziyareti için her saatte belirli sayıda ziyaretçi içeri alınabilir. Böylece kalabalık olması engellenebilir.)

1 4 Videoyu izleyelim. Aşağıdaki haberler hangi sırayla verildi? Yazalım.

1. Ekonomi ()
2. Kaza ()
3. Spor ()
4. Kültür Sanat ()
5. Deprem (1)

2 Videoyu tekrar izleyelim. Haberlerde aşağıdaki bilgilerin hangileri yer almaktadır? İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. Bursa'daki depremin kaç şiddetinde olduğu	()	()
2. Depremden etkilenen diğer şehirler	()	()
3. Benzine ne kadar indirim yapıldığı	()	()
4. Farklı şehirlerdeki benzin fiyatları	()	()
5. Antalya'daki kazanın gerçekleştiği saat	()	()
6. Antalya'daki kazada ölen kişi sayısı	()	()
7. Salvador Dali'nin sergisini ziyaret eden kişi sayısı	()	()
8. Salvador Dali'nin sergisinde bulunan eser sayısı	()	()
9. Dünya Yüzme Şampiyonasının yapıldığı yer	()	()
10. Dünya Yüzme Şampiyonasında Sümeyye'nin aldığı derece	()	()

GÜNLÜK İFADELER

KINAMA

Yazıklar olsun.

Hayatımda böyle rezillik görmedim.

Aşk olsun!

Bu kadar da olmaz.

Bu nasıl iş böyle?

Ayıp değil mi?

Size hiç yakışıyor mu?

Ayıp oluyor ama!

Bunu sizden hiç beklemezdim.

KENDİNİ ÇEK

Bir haber sunucusu olalım. Ülkemizdeki haberlere bakalım ve ülkemizde olan üç haberi videomuzda sunalım. Videomuzda şunları yapalım: Seyircileri selamlayalım. Haberleri anlatalım. Mümkünse videomuzda görsel ekleyelim. Seyirciler ile vedalaşalım.

MİKROFON SENDE

Sınıf arkadaşlarımızla aşağıdaki konu başlıklarını paylaşalım ve bir okul gazetesi hazırlayalım. Gazetemizi okul panosunda sergileyelim.

Haberler
Teknolojik yenilikler
Spor
Kültür sanat
Hava durumu
Magazin
Bulmaca
Köşe yazısı

Kadılık:

Osmanlı Devleti sınırları içinde belli bir bölgede görevli ve adli konularla ilgilenen kamu görevlilerine kadı denirdi. Bağımsız hukuk adamı olan kadıların nikâh, boşanma, miras bölüştürme, cinayet ve tapu işlemleri gibi pek çok farklı alanda görevleri bulunmaktaydı.

Jüri sistemi:

Jüriler ABD hukuk sisteminde suç davalarında görevlendirilirler. Jürinin görevi duruşmalarda bütün delilleri ve tanıkları dinlemek ve sonrasında sanığın suçu işleyip işlemediğine karar vermektir.

İngiltere mahkemelerinde peruk takmak:

İngiltere mahkemelerinde yaklaşık üç yüz yıldan beri hâkim ve avukatlar peruk kullanmaktadır. İlk zamanlarda İngiltere'de yargıç ve avukatların peruk takmak için farklı sebepleri vardı. Bunlardan en önemlisi hâkimlerin mahkeme dışında suçlular tarafından tanınmak istememesiydi.

BİR ADIM ÖTESİ

Çoklu Ettirgenlik

Birden fazla kişinin işi yapma sürecine dahil olduğu durumlarda fiil iki ya da üç ettirgenlik eki alabilir.

Fiil+ -Dlr/-Ar/-Ir -> + -t

Bebek uyudu.

Annesi bebeği uyuttu.

Annesi bakıcıya bebeği uyutturdu.

Fiil + -t/-It -> +-Dlr

Yemek pişti.

Ahmet yemeği pişirdi.

Ahmet annesine yemeği pişirtti.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları ettirgenlik ekiyle dolduralım.

1. Kardeşimin düğünü için beyaz bir elbise dik.....
2. Dedem hasta olduğu için ben ona çorba iç.....
3. Kapıcıya marketten gazete al.....
4. Bu yemeği aşçıya senin için hazırla.....
5. Film çok duygusaldı. Hepimizi ağla.....
6. Ben seni konuş..... bilirim.
7. Çocuklarımı oku..... için elimden ne geliyorsa yaparım.

3. Uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Öğretmen yarın derste bize bir hikâye
a. yazdıracak b. yazılacak
2. Ömer'le beni Dilek
a. tanıştırdı b. tanıştı
3. Ömer ile Dilek Ahmet'in doğum gününde
a. tanıştırdı b. tanıştı
4. Annem salona yeni bir masa
a. yapıldı b. yaptırdı
5. Damla akşamki parti için
a. süslendi b. süsletti

4. Aşağıdaki cümleleri zarf-fiilleri ile tamamlayalım.

1. okulu arayacağım.
2. öğrenmek için bir avukatla görüşmelisin.
3. ders çalışmak istemiyormuş.
4. onu çok seviyoruz.
5. yarınki toplantıya geç kalmamız lazım.

5. Aşağıdaki kelimeleri kurallı cümle oluşturacak biçimde sıralayalım.

1. kandıramazsın / artık / bizi
.....
2. daha / önceki / güzeldi / eviniz / sanki
.....
3. gelecek / artık / günler / güneşli
.....
4. benim / onun / yapmasının / kaza / sanki / sebebi
.....
5. bile / hasta / aksatmadı / olduğu / günlerde / işini
.....
6. öğrendiğimiz / bile / anlamamış / en / konuyu / sınıfın / zeki / yeni / öğrencisi / okulda
.....
7. sana / artık / dolayı / inanmayacağım / yalanlarından
.....

2. Aşağıdaki filleri ettirgen yapalım ve cümle yazalım.

1. yürümek:
2. gezmek:
3. geçmek:
4. ölmek:
5. kes:
6. Dünkü toplantıda şirketin ekonomik durumu hakkında
a. konuşuldu b. konuştu
7. Bütün gece bize düğün videolarını
a. izletti b. izlendi
8. Yarınki derse saat 09.00'da
a. başlanacak b. başlatılacak
9. Öğretmen yarınki dersi saat 09.00'da
a. başlanacak b. başlatılacak
10. Bütün evin pencereleri
a. sildirdi b. silindi

6. hasta oldun.
7. sizinle gelmek istemiyorum.
8. şimdi çok acıktık.
9. öğrenci sabah uyuyakaldı.
10. elektrik kesildi.

8. için / tatile / değildi / mutlu / çıktığı / bile
.....
9. çalışmak / artık / değiliz / gece / zorunda
.....
10. gördüğüne / olmadın / bizi / sanki / memnun
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Haber ve röportajlardaki açıklamaları anlayabilir sözlü olarak özetleyebilirim.	1	2	3	4	5
2. Herkesi ilgilendiren pek çok konudaki konuşmalara katılabilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

bürokrasi
delil
dergâh
dolandırıcılık
emsalsiz
erişim
göçmenlik
kalpazanlık
kapkaççılık
kazara
kıyas
korsan
kundakçılık
muamma
mücadele
müebbet
rekortmen
sabıka
sayılı
siber
soygunculuk
söyleşi
şantajcı
tanık
tazminat
yankesicilik
yolsuzluk
yüklü
ziynet

FİLLER

engellemek
hapis yatmak
ilgi görmek
ispatlamak
kanıtlamak
kapak olmak
mahkum etmek
sorgulamak
soruşturmak
tutuklamak
uğraşmak
utandırmak
yargılamak
yenilemek

BECERİLER

- Sunum yapabilme
- Özetleme
- Bilgilendirici metin yazabilme

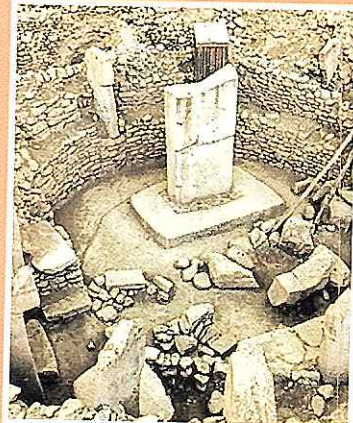
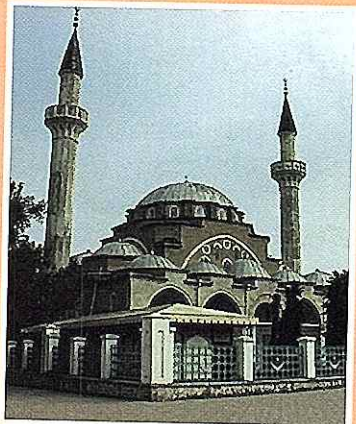
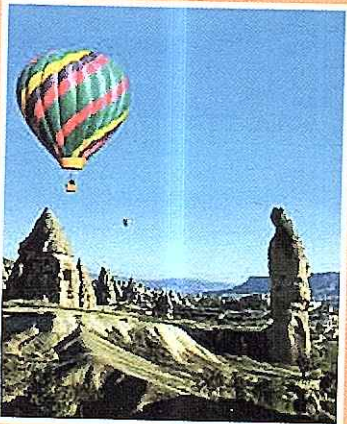
DİL BİLGİSİ

- Fiil cümlelerinde dolaylı anlatım
- İsim cümlelerinde dolaylı anlatım
- Soru cümlelerinde dolaylı anlatım
- Gereklilik ve istek kipinde dolaylı anlatım

KELİMELER

- Doğa harikaları
- Mimari yapılar
- Teknolojik ürünler

HARİKALAR DÜNYASI

gitmeyeceğini söyledi, gelmeyeceğini düşündüm, yapacağını duyurdu,

-Okula gitmeyeceğini söyledi.
-Ben senin buraya gelmeyeceğini düşündüm.
-Öğretmen öğrencilere yarın sınav yapacağını duyurdu.

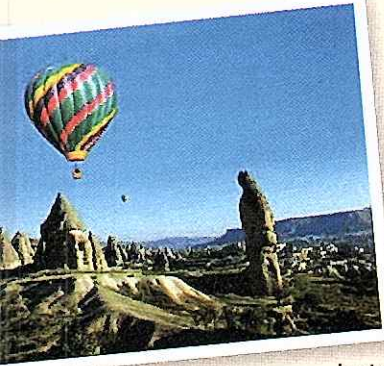
HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki kelimelerin anlamlarını sözlükten bulalım ve kelimeleri uygun eklerle boşluklara yerleştirelim.

yanardağ kurban etmek zafer püskürtmek aşınmak peri dev zalim şenlik acımak

1. Ünlü tenisçi rakibini büyük farkla yenerek önemli bir kazandı.
2. Endonezya'da bir patlayarak etrafındaki yerleşim bölgelerine zarar verdi.
3. Eski çağlardaki insanlar inançları için pek çok hayvan ve insan
4. Masallarda ve efsanelerde çok uzun boylu, insana benzeyen varlıklara adı verilir.
5. Eski zamanlarda insanlar kanatlı, çok güzel ve iyi kalpli yaratıklar olan onlara yardım edeceğine inanıyorlardı.
6. Bu soğukta küçük çocuğun ne ayakkabısı ne de montu vardı. Yanından geçen herkes ona
7. Bu bölge yıllar içinde nehir suları ile ve şekil değiştirmiş.
8. Filipinler'deki bir yanardağ günlerdir lav
9. O kadar bir adam ki! Kimseye acımıyor.
10. Eski medeniyetler baharın gelişini günlerce süren ile kutluyordu.

OKUMA

PERİBACALARI

"Peribacaları" Kapadokya bölgesinde bulunan doğal yapılara verilen isimdir. Kapadokya çevresindeki yanardağlardan püsküren lavlar bölgeyi kaplamıştır. Peribacaları, milyonlarca yıl boyunca akarsuların ve rüzgârın bu lavları aşındırması ile şekillenmiştir.

Oldukça eski bir tarihe sahip olan Peribacaları, farklı medeniyetlere de ev sahipliği yapmıştır. İnsanlar kayaları oyarak Peribacalarının içlerine evler yapmışlardır. Özellikle Hristiyanlığın ilk döneminde Hristiyanlar bu evleri saklanmak için kullanmış ve bu doğal yapıların içlerine kiliseler inşa etmişlerdir. Günümüzde tarihçilerin ve coğrafya uzmanlarının bölgeye ait bilimsel açıklamaları olsa da bu doğal yapılarla ilgili pek çok efsane bulunmaktadır. İşte bunların en meşhuru:

Bugün Kapadokya denen yerde bir zamanlar korkunç devler varmış. İnsanlar, bu korkunç devlerin gönlünü hoş tutup onları kızdırmamak için buraya hediyeler bırakıp birçok hayvanı kurban ediyormuş. Yine de bazen bu devler insanlara kızıyor, dağların tepesinden ateş dalgaları gönderiyormuş.

Günlerden bir gün periler ülkesi padişahının yolu buraya düşmüş. Burada yaşayan insanları görmüş ve onların hâline acıyıp onlara yardım etmeye karar vermiş. Tüm perileri çağırmış. Perilere, insanların çok zor durumda olduğunu ve zalim devleri durdurarak insanlara yardım etmek istediğini söylemiş. Eğer onlar zalim devlerin gönderdiği ateşleri söndürebilirlerse devlerin de yerin altına kaçacağını ve insanları bir daha rahatsız edemeyeceğini perilere anlatmış.

Padişahlarının konuşmasının ardından binlerce peri, ellerindeki kar ve buz tanelerini, onların yaşadığı dağın zirvesinde fokurdayan ateşe atmaya başlamışlar. Hiç durmadan, günlerce çalışmışlar ve ateşi, kar ve buzla söndürmeyi başarmışlar. Sonunda devler korkarak yerin derinliklerine kaçıp saklanmak zorunda kalmışlar. İnsanlar, perilerin bu zaferini büyük sevinçle karşılamışlar, günler, geceler boyunca şenlikler düzenleyip bu zaferi kutlamışlar. O günden sonra insanlar ve periler arasında çok sıkı bir dostluk oluşmuş. Bu dostluk uzun yıllar devam etmiş. İnsanlar kayalara oydukları mağaralarda yaşarken periler de sivri kayalıkların üzerindeki küçük odacıklarda yaşamışlar. Bu efsane yüzünden bu yapılara da Peribacaları adı verilmiş.

2 Metinde aşağıdaki bilgilerden hangileri var? İşaretleyelim

	Var	Yok
1. Peri Bacalarının nasıl oluştuğu	()	()
2. İnsanların Peribacalarını nasıl kullandıkları	()	()
3. Kapadokya bölgesinde hangi medeniyetlerin kurulduğu	()	()
4. İnsanların devlere neden kurbanlar kestiği	()	()
5. İnsanların devlere hangi hediyeleri verdiği	()	()
6. Devlerin insanlara kızdığı zaman neler yaptığı	()	()
7. Perilerin nasıl fiziksel özelliklere sahip olduğu	()	()
8. Periler ülkesi padişahının insanlara nasıl yardım ettiği	()	()
9. Periler ve insanların dostluklarını simgelemek için ne yaptığı	()	()
10. Bölgeye neden Kapadokya ismi verildiği	()	()

3 Metinde geçen "gönlünü hoş tutmak" deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir? İşaretleyelim.

- a. kızdırmak b. üzmemek c. ümitlendirmek ç. mutlu etmek

YA SİZ?

Ülkenizde hangi doğa harikaları var? Anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Fiil Cümlelerinde Dolaylı Anlatım

Başkasına ait bir sözü, diğer kişilere aktarırken sözü aktaran kişinin, bu sözü kendi cümlesiyle anlatmasıdır. Similar to Indirect Speech in English, Dolaylı Anlatım is used for reporting statements without quoting them. In Dolaylı Anlatım, the speaker transfers a message by stating it in his/her own words. (e. g. Mehmet, bana evde olduğunu söyledi. Mehmet told me that he was at home. Arkadaşım, tatilde nereye gideceğimi sordu. My friend asked me where I was going to go for holiday.)

fiil + -(y)AcAk + iyelik eki + belirtme durum eki

fiil + -DIK+ iyelik eki + belirtme durum eki

Örnek:

- Seda, bana "Geçen yıl Pamukkale'ye gittim." dedi.
 Seda, bana geçen yıl Pamukkale'ye gittiğini söyledi.
 Ali, arkadaşına "Dersten sonra genellikle kantine giderim." demiş.
 Ali, arkadaşına dersten sonra genellikle kantine gittiğini söylemiş.
 Ayşe, Fatma'ya "Çok tatlı yiyorsun." dedi.
 Ayşe, Fatma'ya onun çok tatlı yediğini söyledi.
 Öğretmen, öğrenciye "Dün derse neden gelmedin?" diye sordu.
 Öğretmen, öğrenciye önceki gün derse neden gelmediğini sordu.
 Arkadaşım, bana "Ali bugünlerde çok çalışıyor." dedi.
 Arkadaşım, bana Ali'nin bugünlerde çok çalıştığını söyledi.
 Ayşe bana "Beni ne zaman arayacaksın?" diye sordu.
 Ayşe bana kendisini ne zaman arayacağımı sordu.

İsim Cümlelerinde Dolaylı Anlatım

Başkasına ait bir isim cümlesinin bir başkası tarafından kendi sözleriyle söylenmesidir.

This form is used for reporting statements that have a noun as the verb. (e. g. Ayşe bana Antalya'da havanın çok sıcak olduğunu söyledi. Ayşe told me that the weather was so hot in Antalya.)

isim + ol- + -Dik + iyelik eki + belirtme durum eki

Örnek:

Annem, bana "Evde misafirler var." dedi.

Annem, bana evde misafirlerin olduğunu söyledi.

Müşteri, garsona "Kahvem çok soğuk." dedi.

Müşteri, garsona kahvesinin çok soğuk olduğunu söyledi.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Diyetisyen, bana "Geçen hafta neden diyeti bozdunuz?" diye sordu.

2. Annem, komşuya "Geçen hafta sonu Ayşeler tatile nereye gitmişler?" diye sordu.

3. Mehmet, Erhan'a "Haftada üç gün spor yapıyorum." dedi.

4. Bilim insanları "Her sabah süt içenlerde kemik erimesi olmaz." diye açıkladı.

5. Zehra, bana "Hafta sonları İngilizce kursuna gidiyorum." dedi.

6. Arkadaşım, bana "Bilgisayarını nereden aldın?" diye sordu.

7. Ben, Ali'ye "Gelecek yıl Dubai'ye gideceğim." dedim.

8. Ömer, Hasan'a "Geceleri çok fazla uyumuyorum ve kitap okuyorum." dedi.

9. Ekonomistler, "Pek çok ülkede son üç ayda ekonomik kriz arttı." diye açıklama yaptı.

10. Ben, Eda'ya "Ne zaman mezun olacaksın?" diye sordum.

11. Babam, "Bugün çok meşgulüm." dedi.

12. Cemre, "Kendimi çok iyi hissediyorum. Çok mutluyum." dedi.

13. Mehmet, "Artık işsizim. Geçen hafta işten ayrıldım." dedi.

14. Memur, Hasan'a "Bugün git, yarın gel. Bugün çok yoğunuz." dedi.

15. Bankacı, müşteriye "Yarın banka kapalı. Ödemenizi bugün yapın." dedi.

16. Doktorlar, "Sebze yemekleri hafif ve sağlıklıdır." diyor.

17. Mert, Özlem'e "Yarın sınav var. O yüzden sizinle gelemeyeceğim." dedi.

18. Öğretmen, "Beyoğlu İstanbul'un en kalabalık ilçelerinden biridir." dedi.

19. Kerim "Eşim şimdi evdedir." diye düşündü.

20. Müdür gönderdiği e-postada "Gelecek ay maaşlarınıza zam yapılacak." diye belirtti.

5 Aşağıdaki cümleleri doğrudan anlatıma çevirelim.

1. Ben, anneme geçen hafta okula gitmediğimi söyledim.
.....
2. Eren, Serkan'a kantine gittiklerini ve çay içtiklerini söyledi.
.....
3. Doktor, hastaya nerede ameliyat olduğunu sordu.
.....
4. Seda, Ceren'e Paris'te alışveriş yaptığını ve orada parfümlerin çok ucuz olduğunu söyledi.
.....
5. Bilim insanları, küresel ısınmadan dolayı iklimlerin değiştiğini açıkladı.
.....
6. Başbakan, gelecek yıl yeni bir havalimanı yapımına başlanacağını açıkladı.
.....
7. Ceren, Hakan'a bu yıl hangi takımın şampiyon olacağını sordu.
.....
8. Patron, işçiye ne kadar zam istediğini sordu.
.....
9. Mehmet, Bülent'e Ahmet'in kendisine çay ismarladığını söyledi.
.....
10. Serkan, ailesine Emine ile evleneceğini açıkladı.
.....

DİNLEME

6 **13** Dinlediğiniz metne göre Ayşe piramitlerle ilgili bilgileri hangi kaynaklardan öğrenmiş? Eşleştirelim.

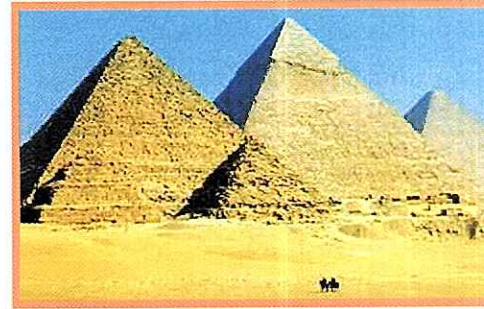
1. Kirli suyun piramitlerin içinde temizlendiğini	a. internetten öğrenmiş.
2. Sütün bozulmadan yoğurt haline geldiğini	b. arkadaşından duymuş.
3. Çöplerin piramitlerin içinde koku yaymadan uzun süre kalabildiğini	c. okumuş.
4. Piramitlere yılda iki defa güneş girdiğini	ç. bir turistten duymuş.
5. Yaraların piramitlerin içinde daha çabuk iyileştiğini	d. rehberden öğrenmiş.

7 Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Duygu, Mısır Piramitlerini gezmeden önce internetten araştırma yapmış.	()
2. Piramitler, yakın çevrelerdeki taşlardan yapılmış.	()
3. Mumyalar ilk kez yerli halk tarafından tesadüfen bulunmuş.	()
4. Bitkiler piramitlerin içinde daha hızlı büyüyor.	()
5. Mumyalardaki radyoaktif maddelerin bazı zararlarının olduğu açıklanmış.	()

8 Dinlediğiniz metinde sizce piramitlerle ilgili en ilginç bilgi hangisi?

.....

KONUŞMA

9 Sınıfta ikişer kişilik gruplar oluşturalım. Arkadaşımıza anlatalım.

- Ülkenizde bir doğa harikası var mı?
- Burası nerede ve oraya nasıl gidilebilir?
- Burası nasıl oluşmuş?
- Bu yapı hakkında efsaneler var mı?

10 Arkadaşımızdan öğrendiğimiz bilgileri dolaylı anlatım kullanarak sınıf arkadaşlarımıza anlatalım.

GÖBEKLİTEPE

Göbeklitepe Türkiye'nin Şanlıurfa ilinde bulunmaktadır. Mısır Piramitlerinden bile daha eski olan Göbeklitepe tarihin en eski ibadet merkezi olarak kabul ediliyor. Göbeklitepe 1983 yılında bir çiftçinin toprak altında bulunduğu eski bir taş yetkililere bildirmesi ile ortaya çıkmıştır. Fakat bu taşın ve bölgenin önemi çok sonra anlaşılmıştır ve kazılara 1995 yılında başlanmıştır. Zamanla tespit edilen önemli bulgular dünya tarihini değiştirmiştir. (Bilgi Ansiklopedisi)

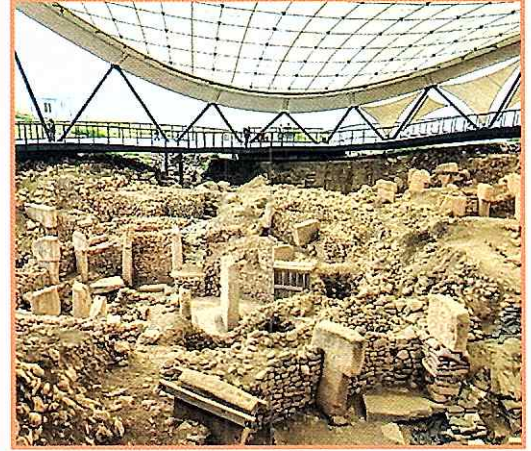

Göbeklitepe'deki kazıları yürüten arkeolog Klaus Schmidt'e göre bu bölgedeki insanlar tarım için değil ibadet için göçebeliği bırakıp yerleşik hayata geçmişler. Bölgede buğday kalıntıları da bulunmuş. Schmidt'e göre tapınağı inşa etmek için çalışan işçilere yiyecek ve içecek sağlamak tarımın gelişmesine sebep oldu. Yani insanlar tarım yüzünden yerleşik hayata geçmedi, inançları için tarıma başladı. (Tarih Dergisi, Ferit Çalışkan)

Klaus Schmidt: Tapınağın duvarlarında çeşitli vahşi hayvan figürleri ve heykelleri bulunuyor. Bu da tapınağın yapıldığı dönemde henüz hayvanların evcilleştirilmediğini gösteriyor. Yani insanlar o dönemde hâlâ avcılık ve toplayıcılık ile yaşıyordu. Bölgenin çevresindeki insan toplulukları tapınağa ibadet etmek için geliyordu ve ortak törenler düzenleniyordu. Göbeklitepe kültürel ve dini bir yerleşim bölgesiydi.

Göbeklitepe'nin bir inanç merkezi olduğu bilim dünyasındaki en popüler senaryo. Fakat Göbeklitepe'de henüz yeterli çalışma yapılmadı. Bölgenin farklı işlevleri olabilir ve şu anki bulgular ile kesin bilgilere ulaşamayız. (Arkeoloji Dergisi)

11 Yukarıdaki paragraflardan faydalanarak ve bilgilerden alıntı yaparak Göbekli Tepe hakkında bilgi veren bir araştırma metni yazınız.

Metninizde alıntı yapmak için;

- Dolaylı anlatım kullanarak kaynağı belirtebilirsiniz.

Örnek: Schmidt, Göbekli Tepe'nin bir inanç merkezi olduğunu söylüyor.

- "göre" edatını kullanarak kaynağı belirtebilirsiniz.

Örnek: Tarih Dergisine göre insanlar dini inançları sebebiyle tarıma başlamışlar.

- Cümleyi doğrudan anlatım ile aktarıp parantez içinde kaynağı gösterebilirsiniz.

Örnek: "Tarihi bilgilerimizin değişmesine sebep olan Göbekli Tepe Türkiye'nin Şanlıurfa ilinde bulunmaktadır." (Bilim Dergisi)

Bir "Araştırma Metni" yazmak için;

Giriş Bölümünde: Konu hakkında genel bilgiler verin. Alıntı yapmamaya ya da az alıntı yapmaya çalışın.

Gelişme Bölümünde: Detaylı bilgiler verin ve tartışmalı konulardan bahsedin. Farklı kaynaklardan görüşler ve bilgiler aktararak karşılaştırın. Bu bilgiler hakkındaki fikirlerinizi açıklayın.

Sonuç Bölümünde: Hangi görüşleri desteklediğinizi açık bir şekilde belirtin ve konu hakkındaki genel fikirlerinizden bahsedin. Bu bölümde alıntı yapmamaya çalışın.

ÜNİTE 5

HARİKALAR DÜNYASI

B. MİMARİ HARİKALAR

gidip gitmediğini bilmiyorum,
olup olmayacağı bilinmiyor, yapıp
yapmadığını sordum, bekleyip
beklemeyeceğini sordum

-Dün onun eve gidip gitmediğini bilmiyorum.
-Öğrenciler sınavın olup olmayacağını bilmiyorlar.
-Ayşe'nin alışveriş yapıp yapmadığını sordum.
-İkbal'e beni okulda bekleyip beklemeyeceğini sordum.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıdaki yapılardan hangilerini biliyorsunuz? Bu yapıların inşa edilmesinin sebebi nedir?

Çanakkale Şehitliği - Anıtmezar

Sultanahmet Camii - Cami

Colosseum - Amfi Tiyatro

Empire State Binası - Gökdelen

Sagrada Familia - Katedral

Golden Temple - Tapınak

OKUMA

TAC MAHAL

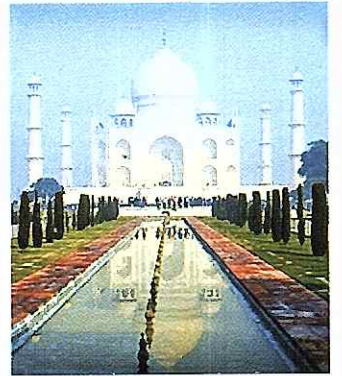
Tac Mahal, Hindistan'ın Agra kentindeki Yamuna Nehri'nin doğusunda 75 metre yüksekliğinde, saf mermerden yapılmış bir anıt mezardır. Tac Mahal'i, Şehzade Hürrem adıyla da bilinen Hint-Türk imparatoru Şah Cihan, 1631'de, doğum sırasında ölen eşi Ercümen Banu Begüm'ün anısına yaptırmıştır. Tac Mahal adı ise, Begüm'ün lakabı olan "Mümtaz Mahal"den gelmektedir. Prenses Mümtaz, 1593 yılında doğmuştu ve İranlı bir soylunun kızıydı. Gerçek adı Ercümen'di ve göz kamaştırıcı bir güzelliği vardı. On beş yaşındayken geleceğin imparatoru Şehzade Hürrem'le nişanlandı. Beş yıl sonra, astrologlar tarafından belirlenen tarihe göre 20 Mayıs 1612'de düğün yapıldı. İmparator Cihangir, oğlunun göz kamaştırıcı güzellikteki genç eşine "Mümtaz Mahal" lakabını verdi.

Şehzade Hürrem, İmparator Cihangir'in ikinci eşinden olan üçüncü oğluydu. Yakışıklı bir aristokrat. Pürüzsüz bir teni, kahverengi gözleri, düzgün bir burnu ve çok düzgün kesilmiş sakalları vardı. Güçlü bir hafızaya ve keskin bir zekâyâ sahipti. Modern bir tarihçi, Şehzade Hürrem'in eşi Mümtaz Mahal'e sonsuz bir aşk duyduğunu söylüyordu.

Çiftin on dört tane çocuğu oldu. Fakat bunlardan yalnızca yedisi yaşayabildi. İmparator Cihangir öldükten sonra Şehzade Hürrem tahta oturur oturmaz tüm erkek akrabalarının öldürülmesini ya da sürülmelerini emretti. Bundan sonra barış ve demokrasi içinde geçecek 31 yıllık saltanat dönemi başladı.

Tüm güzellikler sonsuza dek yaşasa da dünya, ölümlülerin dünyasıydı. Ve güzeller güzeli Mümtaz Mahal, 1631 yılında doğum sırasında yaşamını yitirdi. İmparator bitkin bir durumdaydı. Eşinin cenaze töreni sırasında müzik çalınmasını kesinlikle yasakladı. Renkli giysilerini çıkarıp beyaz yas giysilerini giydi. Bir süre halkın önüne çıkmadı ve imparatorluğun hiç önemini kalmadığını ve bundan sonra yaşamının bir anlamı olmadığını söyledi. Şah Cihan, eşinin yokluğuna alışıp alışamayacağı korkusuyla ömrünü sürdürdü. Onu ölümsüzleştirmek için bir anıt mezar yaptırmaya karar verdi ve Tac Mahal'in yapımına başladı.

Mümtaz Mahal'in başka bir yerde mezarının olup olmadığı bilinmemektedir. Şah Cihan'ın kendi mezarını da Tac Mahal'in karşısına yaptırdığı ile ilgili söylentiler vardır.

2 Metinde Tac Mahal ile ilgili hangi konulara yer verilmiştir? İşaretleyelim.

	Var	Yok
1. Bulunduğu ülke	()	()
2. Binanın yüksekliği	()	()
3. İsmi nereden aldığı	()	()
4. Yapımının kaç yıl sürdüğü	()	()
5. Mimarının adı	()	()
6. Neden inşa edildiği	()	()
7. Her yıl ziyaret eden turist sayısı	()	()
8. İçindeki oda sayısı	()	()
9. Binanın inşa edildiği malzeme	()	()
10. Bahçesinin özellikleri	()	()

3 Aşağıdaki bilgiler kimlerle ilgilidir? Şehzade Hürrem ile ilgiliyse “Ş” Mümtaz Mahal ile ilgiliyse “M” yazalım.

1. 1593'te doğdu.	()
2. Pürüzsüz bir teni ve kahverengi gözleri vardı.	()
3. Lakabı kayınpederi tarafından verilmiştir.	()
4. Babası öldükten sonra tahta geçmiştir.	()
5. Doğum sırasında vefat etmiştir.	()
6. Eşi ölünce beyaz yas elbiselerini giymiştir.	()
7. Kendisi adına bir anıt mezar vardır.	()
8. 1631'de ölmüştür.	()
9. Eşinin hatırasını yaşatmak için anıt mezar yaptırmıştır.	()
10. Saltanat dönemi barış içinde geçmiştir.	()

YA SİZ?

Gördüğünüz ve çok etkilendiğiniz başka bir eser var mı? Anlatalım.

DİL BİLGİSİ

Soru Cümlelerinde Dolaylı Anlatım (Reported Speech in Interrogative Sentences)

fiil + -(y)Ip fiil + -mA + -DIK/- (y)AcAK + iyelik eki + belirtme durum eki

Bu yapı, cevabı "Evet" ya da "Hayır" olan soru cümlelerinin aktarımında kullanılır.

This structure is used for reporting questions that are expected to be answered as "evet" or "hayır". The closest equivalent of this form in English might be "if ... or not" or "whether ... or not". (e. g. Hasan, bana kahve isteyip istemediğimi sordu. Hasan asked me if I wanted to have a coffee or not.)

Örnek:

Annem, bana "Okula gittin mi?" diye sordu.

Annem, bana okula gidip gitmediğimi sordu.

Polis, şoföre "Alkol içtiniz mi?" diye sordu.

Polis, şoföre alkol içip içmediğini sordu.

Eda, Seda'ya "Benimle alışveriş yapmaya gelir misin?" diye sordu.

Eda, Seda'ya onunla alışveriş yapmaya gidip gitmeyeceğini sordu.

Arkadaşım bana "Evde ekmeğin var mı?" diye sordu.

Arkadaşım bana evde ekmeğin olup olmadığını sordu.

Not:

Soru kelimeleriyle oluşturulan cümleleri dolaylı anlatım yaparken bu yapı kullanılmaz.

WH Questions cannot be used with this form.

Öğretmen öğrencilere "Okula nasıl geliyorsunuz?" diye sordu.

Öğretmen öğrencilere okula nasıl geldiklerini sordu.

Arkadaşım bana "Hangi telefonu kullanıyorsun?" diye sordu.

Arkadaşım bana hangi telefonu kullandığımı sordu.

4 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Öğretmen, bana "Ödevini yaptın mı?" diye sordu.
2. Ben, Ayşe'ye "Türk kahvesi içer misin?" diye sordum.
3. Doktor, hastaya "Başınız ne zamandan beri ağrıyor?" diye sordu.
4. Banu, Ceren'e "Ali, dünkü filmi beğenmiş mi?" diye sordu.
5. Arkadaşım, bana "Ne zaman mezun olacaksın?" diye sordu.

5 Aşağıdaki cümleleri doğrudan anlatıma çevirelim.

1. Ben, Selin'e bu kekin içinde ne olduğunu sordum.
.....
2. Arkadaşım, bana yarın sinemaya kaçta gideceğimizi sordu.
.....
3. Melis, Barış'a Japonya'da ekonomik kriz olup olmadığını sordu.
.....
4. Annem, babama tatile gidip gitmeyeceklerini sordu.
.....
5. Öğretmen, bana İstanbul'u beğenip beğenmediğimi sordu.
.....
6. Annem, kardeşime akşam yemeğini nerede yediğini sordu.
.....
7. Zeynep, Fatma'ya Mehmet'in adresini bilip bilmediğini sordu.
.....
8. Arkadaşım, bana yarın kendisine yardım edip etmeyeceğimi sordu.
.....
9. Öğrenciler öğretmene sınavın ertesi gün kaçta başlayacağını sordu.
.....
10. Kadın, arkadaşına neden üzgün olduğunu sordu.
.....

6 Aşağıdaki diyalogları dolaylı anlatım kullanarak yeniden yazalım.

Örnek:

Zeynep: Bugün okula gidecek misin?

Mehmet: Hayır, çok hastayım.

Zeynep, Mehmet'e bugün okula gidip gitmeyeceğini sordu; Mehmet hasta olduğunu söyledi.

1. Çınar: Tatile ne zaman çıkıyorsun? Ahmet: Henüz belli değil ama sana gelecek hafta haber vereceğim.
.....
2. Deniz: Son zamanlarda hiç Meltem ile görüştün mü? Serap: Hayır, onu uzun zamandır görmüyorum.
.....
3. Suna: Bu kitabı nereden satın alabilirim? Ali: Benim kitabımı ödünç alabilirsin.
.....
4. Selin: İşinden memnun musun? Can: Pek memnun değilim, değiştirmeyi düşünüyorum.
.....
5. Ayşe: Arabanı hâlâ kullanıyor musun? Zeynep: Hayır, geçen ay sattım.
.....
6. Murat: Geçen hafta gittiğimiz kafenin adı neydi? Ben: Bilmiyorum, unuttum.
.....
7. Faruk: Sizin sınıfınızda kaç kişi var? Kerem: Yirmi kişi.
.....
8. Gözde: Saçların ıslanmış, dışarıda yağmur mu yağıyor? Ben: Evet, yağmur yağıyor. Benim şemsiyem yoktu.
.....
9. Kemal: Düğüne davet edildin mi? Deniz: Evet, ama gitmek istemiyorum.
.....
10. Ahmet: Hangi yabancı dilleri biliyorsun? Mustafa: Sadece İngilizce.
.....

7 Adana'ya gezmeye gittiniz ve orada tanıştığınız kişiler size şu soruları sordu. Size sorulan bu soruları ve verdiğiniz cevapları arkadaşlarınıza anlatın.

1. Nerelisin?
2. Ne zamandır Adana'dasın?
3. Daha önce Adana'ya geldin mi?
4. Adana'yı sevdi mi?
5. Nerede kalıyorsun?
6. Ne kadar kalacaksın?
7. Sence Adana pahalı mı?
8. Adana'ya neden geldin?
9. Buraya kimlerle geldin?
10. Adana'da kilo aldın mı?

Adana'ya gezmeye gittiğimde orada tanıştığım kişiler bana

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

8 Aşağıdaki cümleleri dolaylı anlatım soru yapısını kullanarak tamamlayalım.

1. Yirmi dakika bekledikten sonra garsona sordum.
2. Eşim arabayı çok hızlı kullandığı için ona sordum.
3. Öğrenciler derste çok isteksizdi bu nedenle öğretmen onlara sordu.
4. Doktor kan değerleri düşük hastaya soruyor.
5. Gideceğimiz yer çok uzak. Biz taksiciye soracağız.
6. Ders kitabımı evde unuttuğum için arkadaşşıma sordum.
7. Beni sosyal medyada takip etmeye başlayan kişiye sordum.
8. Yolu bulamayınca simitçiye sorduk.
9. Sizleri bekletmek istemediğim için soruyorum.
10. Yıllardır aşık olduğu kadına sordu.

DİNLEME

MİHRİMAH SULTAN CAMİLERİ

9 Resimlerdeki mimari yapılardan hangilerini biliyorsunuz? Sizce bu yapıların ortak özelliği nedir?

Cuma Han Camii - Kırım

Süleymaniye Camii - İstanbul

Taş Köprü - Üsküp

Mihrimah Sultan Camii - İstanbul

Selimiye Camii - Edirne

10 14 Metni dinleyelim ve soruları cevaplayalım.

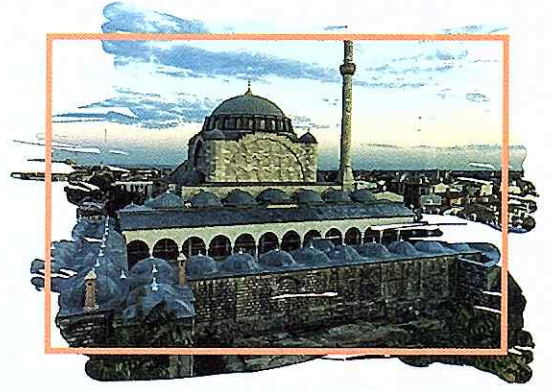

1. Mihrimah Sultan kimdir?

2. Mihrimah Sultan Camilerinin mimarı kimdir?

11 Metni tekrar dinleyelim. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. caminin hamamının suları şifalıdır.
a. Edirnekapı'daki b. Üsküdar'daki
2. Üsküdar'daki cami yılında tamamlanmıştır.
a. 1548 b. 1565
3. Mihrimah Sultan doğmuştur.
a. 21 Aralık'ta b. 21 Mart'ta
4. Mihrimah Sultan Rüstem Paşa ile evlenmeyi kabul etmiş.
a. âşık olduğu için b. babası uygun gördüğü için
5. Mimar Sinan aşkını
a. Mihrimah Sultan'a söylemiş b. eserlerinde göstermiş
6. Caminin Edirnekapı'da yapılması gösteriyormuş.
a. Mihrimah Sultan'ın evlendikten sonra uzak bir yere gittiğini b. Mimar Sinan'ın aşkının imkânsız olduğunu
7. 21 Mart'ta ay caminin arkasından yükselir.
a. Edirnekapı'daki b. Üsküdar'daki

YAZMA

12 Yaşadığımız şehirdeki önemli bir yapının tarihini araştıralım ve bir internet sitesi için bu yapıyı tanıtan bir metin hazırlayalım. Aşağıdaki tablo ve kalıp ifadelerden faydalanabilirsiniz.

Paragraf 1: Yaşadığınız şehirdeki önemli tarihi yapı ve bulunduğu yer / Önemi

- Dünyanın / şehrin en yapısıdır.
- Bu tarihi yapı..... yer alır.
- Bu yapı ile ünlüdür / önemlidir.

Paragraf 2: Kim tarafından ve ne zaman inşa edildiği/ Tarihi

- tarafından yapılmıştır / inşa edilmiştir.
- Yapımına..... yılında başlanan cami / kilise / kule yılında tamamlanmıştır.
- ile ünlü bir yapıdır.

Paragraf 3: Dış görünüşü ve mimari özellikleri

- Binanın dışında / bahçesinde..... görebilirsiniz.
- Bahçesinde,, bulunmaktadır.
- Ziyaret eden kişiler burada,, görme imkânı bulmaktadırlar.
- Bu yapı,, kullanılarak inşa edilmiştir.

Paragraf 4: Yapının içi ve orada yer alan eserler

- Binanın içinde / duvarlarında / zemininde görebilirsiniz.
- İçeride,, bulunmaktadır.
- Ziyaret eden kişilerin burada,, görme imkanı vardır.

Paragraf 5: Ziyaret edecek kişiler için bilgiler (ücret, ziyaret saatleri vb.)

- saatlerinde ziyarete açıktır.
- günlerinde ziyarete kapalıdır.
-, kişilere indirim yapılmaktadır / giriş ücretsizdir.
- Ziyaret etmek isteyen kişiler (ulaşım araçlarını) kullanarak buraya gelebilirler.

KONUŞMA

13 Aşağıdaki konulardan iki tanesini seçelim. Bu konularla ilgili kısa notlar hazırlayıp arkadaşlarımıza anlatalım.

- Yaşadığınız şehirde görülmesi gereken bir yer
- Mutlaka yemek yenmesi gereken bir mekân
- Bir şeyler içebileceğiniz manzarası güzel bir yer
- Asla gidilmemesi gereken bir yer
- Güneşli havada gidilmesi gereken bir yer

çalışması gerektiğini söyledi, gitmemize gerek olmadığını söyledi, bırakmak zorunda olduğunu söyledi

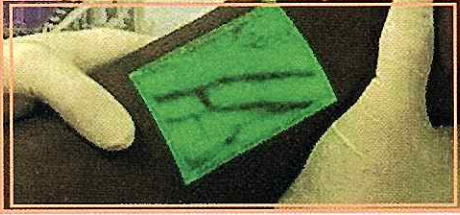
-Özge, bana ders çalışması gerektiğini söyledi.
-Müdür yarın ofise gitmemize gerek olmadığını söyledi.
-Doktor hastaya sigarayı bırakmak zorunda olduğunu söyledi.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1 Sizce bugüne kadar icat edilmiş en ilginç buluş nedir?
- 2 Bir şey icat etseydiniz ne icat etmek isterdiniz?

OKUMA

İLGİNÇ İCATLAR

Damar Bulucu

Kan alırken yaşanan en büyük sıkıntı damarı bulamamaktır. Hemşirelerin en büyük sıkıntılarından birisi olan damar bulma işlemi işi için artık tehlikesiz bir yöntem var. Özel bir ışıkla damarların nerede olduğunu görebilmenin artık mümkün olduğu açıklandı.

Sanal Deneme Aynası

New York'taki Bloomingdales dükkânında yeni bir teknoloji test ediliyor. Müşteriler aynanın önüne geçip istedikleri giysinin üzerlerinde nasıl olduğunu görebiliyorlar. Bu uygulama üç boyutlu kıyafet görsellerini ayna benzeri bir ekrana yansıtıyor, karşısına geçenler kıyafeti giymiş gibi kendilerini görebiliyorlar.

Telefon Açan Bitkiler

NYU Üniversitesinin üzerinde çalıştığı proje sayesinde bitkiler, sahiplerini arayabiliyor. Bitkiniz susuz kaldığında bitkinin üzerinde bulunan özel bir cihaz sizi arayarak size haber veriyor. Aslında çok basit olabilecek bu fikrin, canlı ama konuşamayan bitkileri anlamak için oldukça enteresan bir yöntem olduğu deneylerle kanıtlandı.

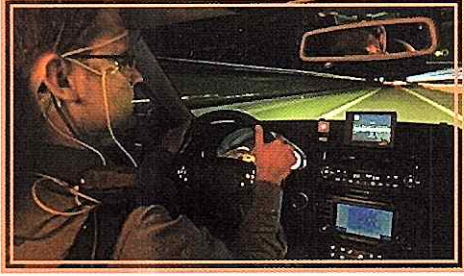
Koltuklu Alışveriş Sepeti

İşten çıktınız, çok yorgunsunuz, süpermarkete gidip alışveriş yapmanız gerekli. Yapmanız gereken tek şey bu alışveriş sepetinden edinmek. Neden mi? Resimde de görüldüğü gibi yorulduğunuzda oturup dinlenebiliyorsunuz.

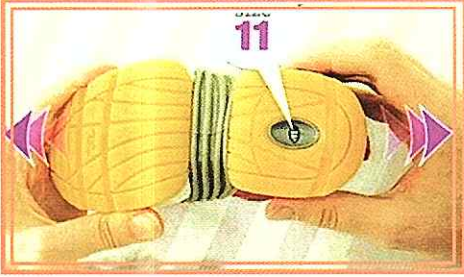
Koruma Ceketi

Kadınları saldırıdan korumak için tasarlanmış bir ceket. Hemen elin altındaki kumandayla yönetilen bu ceket, kendisini tutana elektrik şoku veriyor.

Uykuyu Algılayan Araba

Bir araç firması, sürücünün uykusunu algılayan arabalar üretmeyi planlıyor. Uykuyu algılayınca ne olduğunu merak mı ediyorsunuz? Araba sürücüyü uyarıyor. Sürücü arabayı durdurana kadar araçta sesli uyarı sistemi çalışıyor. Sürücü arabayı durdurup bir uyku molası veriyor. Uykusuzluğu gidermenin tek yolu uyumak, başka yolu yok.

Büyüyen Ayakkabılar

Çocukların ayaklarının ne kadar çabuk büyüdüğü biliniyor. Ne kadar sık ayakkabı almak gerektiği de. Bir ayakkabı şirketi üç numarayı aynı anda kapsayan bir ayakkabı olacağını ve daha az masraf yapılacağını açıklamış.

El Kullanmadan Taşınan Şemsiye

Elinizi kullanmadan taşıyabileceğiniz bir şemsiye. Elimiz doluyken gerçekten böyle bir şeye ihtiyaç duyarız. Mesela bir elinizle kitaplarınızı diğer elinizle çantanızı tutuyorsunuz. Bu durumda böyle bir şemsiyeye ihtiyacınız olacak.

3 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Koltukta alışveriş sepeti çocuklar için düzenlenmiştir. ()
2. Uykuyu algılayan araba, uykusuzluğu gideriyor. ()
3. Damar bulucu ile kan almak artık çok kolay. ()
4. Bloomingdales dükkânında uygulanan teknoloji ile insanların kıyafetleri denemesine gerek yok. ()
5. Telefon açan bitkiler insanları, evdeki acil durumlarda arıyor. ()

4 Yukarıdaki icatlar kimler için üretilmiştir. Tahmin edelim ve eşleştirelim.

1. damar bulucu	a. unutkan kişiler
2. sanal deneme aynası	b. alışverişte kıyafet denemek istemeyen kişiler
3. telefon açan bitkiler	c. alışverişte yorulmak istemeyenler
4. koltuklu alışveriş sepeti	ç. dışarıda güvenli hissetmek isteyenler
5. koruma ceketi	d. uzun yol sürücüler
6. uykuyu algılayan araba	e. ebeveynler
7. büyüyen ayakkabılar	f. yağmurlu günde dışarı çıkanlar
8. el kullanmadan taşınan şemsiye	g. hastane çalışanları

YA SİZ?

Sizce metindeki en faydalı icat hangisidir? Neden?

DİL BİLGİSİ

Gereklilik Kipinde Dolaylı Anlatım

fiil + -mA + iyelik eki gerek- + -DİK / -AcAk + iyelik eki + belirtme Durum Eki

Örnek:

- Mehmet Deniz'e "Ders çalışmalıyım." dedi.
Mehmet Deniz'e ders çalışması gerektiğini söyledi.
Nihat bana "Okula gitmem gerek." dedi.
Nihat bana okula gitmesi gerektiğini söyledi.
Özge kardeşine "Yarın mutlaka okula gitmen lazım." dedi.
Özge kardeşine yarın mutlaka okula gitmesi gerektiğini söyledi.
Doktor babama "Bu ilaçları kullanmak zorundasınız." dedi.
Doktor, babama o ilaçları kullanmak zorunda olduğunu söyledi.
Melis bana "Hafta sonuna kadar ödevlerimi teslim etmeye mecburum." dedi.
Melis bana hafta sonuna kadar ödevlerini teslim etmeye mecbur olduğunu söyledi.
Doktor bana "Artık sigara içmemelisiniz." dedi.
Doktor bana artık sigara içmemem gerektiğini söyledi.
Öğretmen öğrencilere "Yarın okula gelmenize gerek yok." dedi.
Öğretmen öğrencilere yarın okula gelmelerine gerek olmadığını söyledi.

İstek Kipinde Dolaylı Anlatım

fiil + -mAk iste + -DİK + iyelik eki + belirtme durum eki

Örnek:

- Mert, annesine "Oyuncaklarımla oynayayım." dedi.
Mert annesine oyuncaklarıyla oynamak istediğini söyledi.
Ben, arkadaşlarıma "Bugün eve erken gideyim, ders çalışayım." dedim.
Ben arkadaşlarıma bugün eve erken gitmek ve ders çalışmak istediğimi söyledim.
Biz onlara "Yarınki piknik için biz de hazırlık yapalım." dedik.
Biz onlara yarınki piknik için hazırlık yapmak istediğimizi söyledik.

5 Aşağıdaki cümleleri örneklerdeki gibi dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Mehmet, Ayşe'ye "Bu kadar çok yememelisin." dedi.
.....
2. Ceren, Aydın'a "Çok yorulduğum, biraz dinlenelim." dedi.
.....
3. Öğretmen, öğrencilere "Hafta sonuna kadar ödevlerinizi teslim etmeniz lazım." dedi.
.....
4. Görevli, bize "Müzeye girmeniz için bilet almanız gerek." dedi.
.....
5. Gözde, Buse'ye "Yarın sınav var bu sebeple okula gitmek zorundayım." dedi.
.....
6. Arkadaşım, bana "Seninle konuşmaya mecbur değilim." dedi.
.....
7. Annesi, Leyla'ya "Yarın tatil, erken uymana gerek yok." dedi.
.....
8. Ben, anneme "Bu akşam dışarı çıkayım." dedim.
.....
9. Diyetisyenim, bana "Yediklerine dikkat etmelisin." dedi.
.....
10. Ben, eşime "Hafta sonu Sapanca'ya gidelim." dedim.
.....

6 Aşağıdaki cümleleri dolaylı aktarıma çevirelim.

1. Hasta: Başım çok ağrıyor. Ne yapmalıyım?
Doktor: Ağrı kesici içmelisiniz.
.....
2. Öğrenciler: İndirimli sinema bileti almak için ne yapmamız gerek?
Gişe memuru: İndirimli bilet almak için öğrenci kartınızı göstermeniz gerekiyor.
.....
3. Ben: Türkçe kursuna kayıt olmak için ikamet belgemi getirmek zorunda mıyım?
Memur: Evet, kursa kayıt olmak için ikamet belgenizi getirmek zorundasınız.
.....
4. Hasta: Dişlerimin çürümemesi için ne yapmam gerek?
Diş hekimi: Dişlerinizin çürümemesi için günde üç kere fırçalamalısınız.
.....
5. Ece: Yarın ne yapmak istersin?
Mert: Yarın sinemaya gidelim.
.....
6. Selin: Yarın buluşacak mıyız?
Hasan: Yarın buluşmayalım.
.....

7 15 Aşağıdakilerden hangisi müzede çocuklara sunulan etkinliklerdendir? İşaretleyelim.

- a. doğada kamp yapmak ()
- b. şantiyede duvar örmek ()
- c. HD kameralarla program çekmek ()
- ç. resim atölyelerinde resim yapmak ()
- d. hastanede doktor olmak ()

8 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

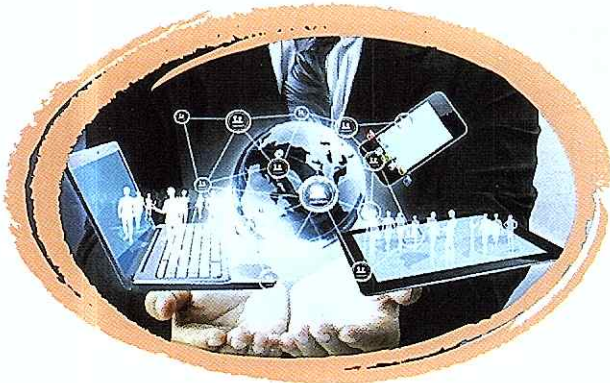
- 1. Müze engelli çocuklar için de özel olarak hizmet sunmaktadır. ()
- 2. Müze sadece 12 yaş çocuklara hitap etmektedir. ()
- 3. Müzede Alman eğitim sistemi uygulanmaktadır. ()
- 4. Müzede çocuk için soyut olan konular somutlaştırılır. ()
- 5. Müzenin amacı çocukların gelişimine oyunlarla katkı sağlamaktır. ()
- 6. Müze, çocukları okul eğitimine hazırlamak için kurulmuştur. ()
- 7. Çocuk Müzesi Bursa'dadır. ()
- 8. Müzenin bir eğitim programı bulunmaktadır. ()

YAZMA

9 Teknolojik ürünler zamanla insan hayatı için tehlikeli olabilir mi? İlk başlarda büyük bir ilgi ile karşıladığımız ve kullandığımız bu icatlar hayatımızı nasıl etkiliyor? Teknolojik icatların insan hayatına verdiği zararlar konusunda aşağıdaki noktaları göz önüne alarak bir metin yazalım.

- Gelişen teknoloji ile değişen kültür
- Teknolojinin getirdiği kimyasal savaşlar
- Teknolojik makinelerin insan gücü yerine kullanılması ile işsizlik oranının artışı
- Hayatımızı pratikleştiren ürünlerin zamanla sağlığımızı olumsuz etkilemesi (x-ray, mikrodalga, telefon, televizyon...)
- Değişen ve gelişen teknoloji ile tembelleşen insanlar
- Sosyal yaşamdan uzaklaşan genç nesil
- Tedavisi olmayan hastalıkların artışı

KONUŞMA

10 Sizce aşağıdaki kişilerin hayatını kolaylaştıracak hangi icatlar gerekmektedir? Aşağıdaki durumlara bakalım ve konuşalım. Bu insanların hayatlarını kolaylaştıracak bir şey icat etseniz, ne yaparsınız? Ondan nasıl faydalanırsınız? Aşağıdaki tabloya bakarak bir icat tasarlayalım ve icadımızı sınıfta arkadaşlarımıza anlatalım.

İhtiyaç duyan kişiler:	İcadın özellikleri:
yaşlılar, öğrenciler, çocuklu ebeveynler, ofis çalışanları, öğretmenler, engelliler, ev hanımları	İcadın özellikleri nelerdir? Hangi sorunu çözecek? Nasıl bir fayda sağlayacak?

İZLE - ÖĞREN

GEZELİM GÖRELİM

1 Aşağıdaki fotoğrafları inceleyelim. Yaşadığınız şehirde bu yapılardan ya da süslemelerden gördükleriniz var mı?

2 5 Videoyu izleyelim. Metinde aşağıdaki sorulardan hangilerinin cevapları bulunmaktadır? İşaretleyelim.

1. Sultanahmet Meydanı başka hangi isimlerle bilinir?
2. Sultanahmet Meydanı hangi amaçlarla kullanılmıştır?
3. Sultanahmet Camii, kaç metre karelik bir alana yapılmıştır?
4. Sultanahmet Camiinde kaç minare bulunmaktadır?
5. Sultanahmet Camiine Mavi Cami denmesinin sebebi nedir?
6. Sarnıç kelimesinin anlamı nedir?
7. Yerebatan Sarnıcının mimarı kimdir?
8. Hangi kitapta Yerebatan Sarnıcından bahsedilmektedir?
9. Yerebatan Sarnıcına giriş ücreti ne kadardır?
10. Yerebatan Sarnıcı hangi günler açıktır?

Var	Yok
()	()
()	()
()	()
()	()
()	()
()	()
()	()
()	()
()	()

3 Videodaki yerlerden en çok hangisini görmek istersiniz? Neden?

GÜNLÜK İFADELER

BEĞENME

Harika

Müthiş

Mükemmel

Göz kamaştırıcı

Dört dörtlük

Fevkalade

Muhteşem

Muazzam

Harikulade

Enfes

Nefes kesici

KENDİNİ ÇEK

Çevirmen olalım. Ülkemizden bir arkadaşımız ile görüntülü konuşma yaparak röportaj yapalım. Arkadaşımızın kendi dilinde söylediklerini dolaylı anlatım cümleleri kullanarak Türkçeye çevirelim.

MIKROFON SENDE

Dünyanın Yedi Harikasının neler olduğunu ve bunların nerede olduğunu biliyor musunuz? Dörderli gruplar halinde çalışalım. Sizce bunlardan başka "dünya harikası" olması gereken yerler nereler? Kendi listemizi oluşturalım ve listemizdeki yerleri kısaca tanıtalım.

Pamukkale

Türkiye'deki en ünlü kaplıca yerlerinden biridir. Denizli'de bulunmaktadır. Burada çeşitli konaklama imkânları bulunmaktadır. Bu kaplıcalar mide, bağırsak, karaciğer, safra yolları rahatsızlıkları gibi sindirim sistemi bozukluklarına; kalp, damar sertliği, tansiyon gibi dolaşım sistemi bozukluklarına iyi gelmektedir. Burası ayrıca travertenlerin beyazlığından dolayı turistik olarak da ziyaret edilmektedir.

Amerika'nın En Büyük Kaplıcası: Grand Prizma

Amerika'nın birinci, dünyanın üçüncü büyük kaplıcası Grand Prizma, Yellowstone National Park'ta yer alır. Boyutları 75 metreye 91 metre ve derinliği 49 metredir. Kaplıcanın renkleri yeşil, parlak kırmızı ve turuncu renkteki su yosunlarından gelir. Aşırı ısıdan dolayı kaplıcanın merkezi çok sterildir.

Baden-Baden

Almanya'nın en meşhur kaplıca ve spa şehridir. Almanya'nın banyosu olarak da bilinir. Baden Baden, Almanya jet sosyetesinin yaşadığı bir kasabadır. Kasaba, dünyanın en meşhur kaplıcalarına ve terapi merkezlerine ev sahipliği yapmaktadır.

BİR ADIM ÖTESİ

İstek Kipinde Dolaylı Anlatım

İstek Kipinin Teklif Etme İşlevi

Ayşe Fatma'ya "Yarın akşam sinemaya gidelim mi?" diye sordu.

Ayşe Fatma'ya yarın akşam sinemaya gitmeyi **teklif etti**.

Mert bana "Dersten sonra çay içelim mi?" diye sordu.

Mert bana dersten sonra çay içmeyi **teklif etti**.

İstek Kipinin İzin İsteme İşlevi

Ben anneme " Bu akşam dışarı çıkayım mı?" diye sordum.

Ben anneme bu akşam dışarı çıkıp çıkamayacağımı sordum.

Deniz ablasına "Bu akşam kırmızı elbiseni giyeyim mi?" diye sordu.

Deniz ablasına bu akşam kırmızı elbisesini giyip giyemeyeceğini sordu.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki cümleleri dolaylı anlatıma çevirelim.

1. Doktor, hastaya "Ne zamandan beri öksürüyorsunuz?" diye sordu.
.....
2. Adam, tamirciye "Bilgisayarımın tamiri ne kadar tutar?" diye sordu.
.....
3. Ruslan, bana "Maç saat kaçta başlayacak?" diye sordu.
.....
4. Ayşe, bana "Kerem'in telefon numarası kaç?" diye sordu.
.....
5. Öğrenciler, öğretmene "Yarınki sınavı hangi sınıfta olacağız?" diye sordular.
.....
6. Ablam, erkek arkadaşına "Doğum gününde sana ne almak istiyorsun?" diye sordu.
.....

2. Aşağıdaki cümleleri doğrudan anlatıma çevirelim.

1. Ayşe, annesine dün den beri hasta olduğunu söyledi.
.....
2. Annem, orada havanın soğuk olduğunu söyledi.
.....
3. Doktor, hastaya nesi olduğunu sordu.
.....

3. Aşağıdaki metni dolaylı anlatıma çevirelim.

Dün akşam çok yorgundum. Sabahdan akşama kadar iş yerinde çok çalıştım. İşten sonra eve geldim. Evde kimse yoktu. Her men annemi aradım. Anneme, "Neredesin? Saat kaçta geleceksin? Gelirken ekme alır mısın?" diye sordum. Annem, bana "Bir saat sonra geleceğim. Şimdi arkadaşımıydım. Başka bir şey istiyor musun?" diye sordu. Bir saat sonra annem geldi. Yiyecek bir şeyler hazırladım. Yemek yerken sohbet ettik.

4. Uygun seçeneği işaretleyiniz.

1. Doktor, hastaya ilaçlarını düzenli kullanması söyledi.
a. gerektiğini b. istediğini
2. Ahmet, Antalya'ya ağustos ayında gitmek söyledi çünkü şirketi sadece o tarihte izin veriyormuş.
a. zorunda olduğunu b. istediğini
3. Öğretmen, öğrencilere yarınki sınava zamanında söyledi.
a. gelmeleri gerektiğini b. gelmek istediğini
4. Görevli, bize pasaport söyledi. Çünkü bu bir kuralmış.
a. göstermek zorunda olduğumuzu b. göstermemize gerek olmadığını
5. Ben, arkadaşlarıma yarın sabah erken kalkmaya söyledim.
a. istediğimi b. mecbur olduğumu

5. Aşağıdaki boşlukları gereklilik kipinde dolaylı anlatım yapıyla tamamlayalım.

1. Polis, insanlara söyledi.
2. Annesi, küçük çocuğa söyledi.
3. Okul müdürü öğrencilere söyledi.
4. Diyetisyenim, bana söyledi.
5. Sağlık Bakanı, insanlara söyledi.

7. Dün akşamki yarışma programında "Dünyanın en büyük çölü nerededir?" diye sordular.
.....

8. Komşularım, bana "Su faturası genellikle ne kadar geliyor?" diye sordular.
.....

9. Ben, görevliye "Kaç saat sonra Londra'da olacağız?" diye sordum.
.....

10. Arkadaşlarım, bana "Dün yanında gördüğümüz kişi kimdi?" diye sordular.
.....

4. Selen, Hakan'a kendisine yardım edip etmeyeceğini sordu.
.....

5. Öğrencilerim, bana yarın sınav olup olmayacağını sordu.
.....

6. Ablam, bana beni çok sevdiğini söyledi.
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. İlgi alanıma giren birçok konuda ayrıntılı ve anlaşılır sunu hazırlayıp sunabilirim.	1	2	3	4	5
2. Kısa bilgilendirici metinler yazabilirim.	1	2	3	4	5
3. Yapılan sunumları anlayabilir, sözlü olarak özetleyebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

akustik
aristokrat
asıl
atasözü
bitkin
cenaze
çile
destan
dev
fener
hafıza
heykel
kaya
kurban
lakap
mermer
peribacası
piramit
rivayet
sivri
soylu
söylenti
şantiye
şifre
tapınak
zafer
zalim
zam

FİİLLER

barındırmak
çığlık atmak
fokurdamak
kanıtlamak
sürmek
teklif etmek
tercih etmek
yitirmek

KALIP İFADELER

anıt mezar
canına tak etmek
gönlü ferman dinlememek
gönlünü hoş tutmak
göz kamaştırmak
katkı sağlamak

BECERİLER

- Ayrıntılı açıklamalar yapabilme
- Televizyon yayınlarını anlama

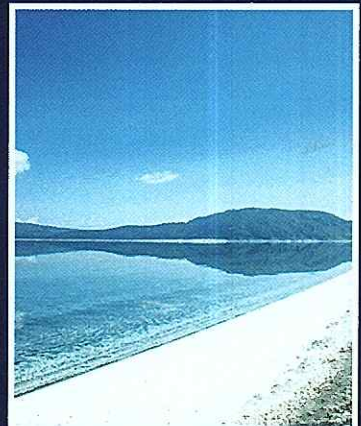
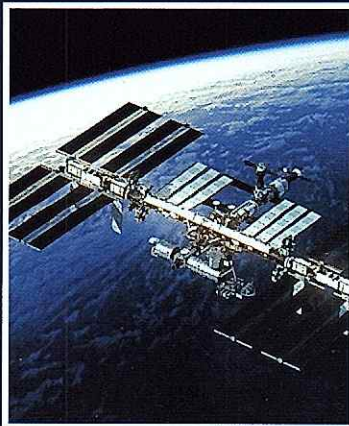
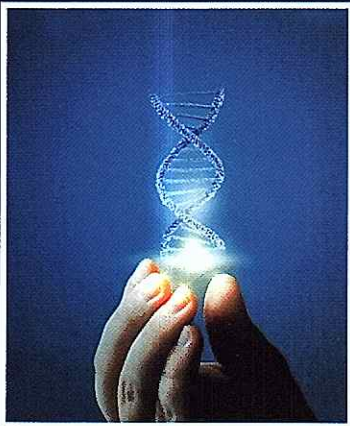
DİL BİLGİSİ

- Bağlaçlar (oysaki, hâlbuki, meğerse, mademki, ne var ki, ne yazık ki, neyse ki, nitekim, zaten, hiç değilse / hiç olmazsa üstelik, hatta, ayrıca, bununla birlikte, bununla beraber, bunun yanı sıra)

KELİMELER

- Anatomi
- Uzay

BİLİNMEYENE YOLCULUK

oysaki, hâlbuki, ne var ki,
ne yazık ki, neyse ki

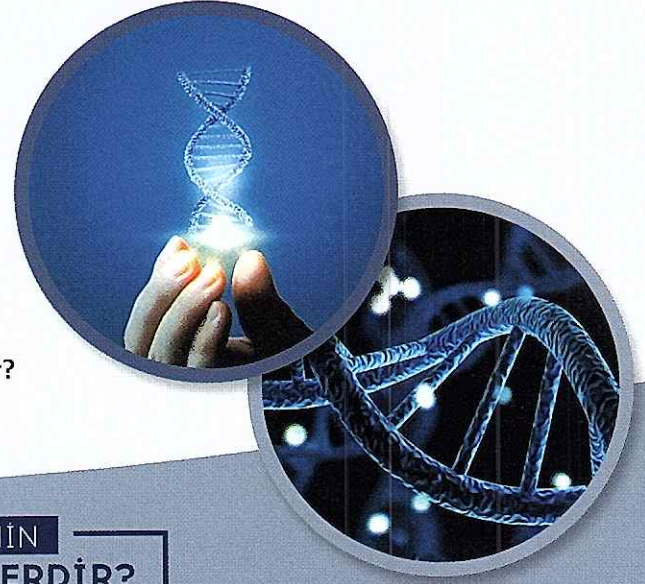
- Onu çok özledim; oysaki daha dün gitti.
- Gelemeyeceğini söyledi; hâlbuki boş zamanı vardı.
- Teknoloji hızla geliyor; ne var ki dünya kirleniyor.
- Herkes hep iyi davrandı; ne yazık ki kimseden bir iyilik görmedi.
- Dün bir yolcu uçağı düşmüş; neyse ki kimseye bir şey olmamış.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 DNA hakkında aşağıdaki bilgileri biliyor musunuz? Bu bilgiler hakkında konuşalım.

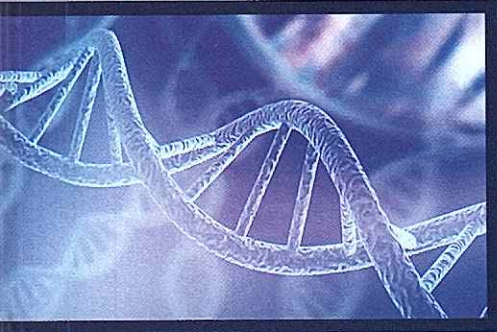
1. Bir insanın DNA'sı yaklaşık 16 milyar kilometre uzunluğundadır.
2. Tüm insanların DNA'larında %99.9 oranında benzerlik vardır, %0.1'lik oran ise insanları birbirinden ayırır.
3. İnsanın DNA'sı şempanze DNA'sı ile % 95, muzun DNA dizisi ile %55 oranında benzemektedir.

2 DNA hakkında verilen bilgilerden hangisi sizin için daha ilginçtir?

OKUMA

DNA TESTİNİN SINIRLARI NELERDİR?

(1) DNA (Deoksiribo Nükleik Asit), tüm canlıların genetik şifrelerini taşıyan bir asittir. DNA kişinin bütün özelliklerini gösteren bir kimlik kartıdır. Bir kişinin gözünün hangi renk, boyunun ne kadar uzun ve hangi hastalıklara sahip olacağı gibi birçok genetik bilgi DNA'da bulunur. DNA'nın başlıca rolü genetik bilgilerin uzun süre saklanmasıdır.

(2) Bilim adamları gelişen teknoloji sayesinde insana ait genetik bilgilere DNA testleriyle ulaşmayı başarmışlardır. 1984 yılında Leicester Üniversitesi genetik bilimcilerinden Prof. Alec Jeffrey, DNA'nın tıpkı süpermarketlerde bulunan ürünlerin üzerindeki barkodlar gibi olduğunu söylemiştir. Günümüzde, DNA testi akrabalık ilişkilerinin belirlenmesi, kimlik teşhisi, hastalıkların tespiti ve suçluların yakalanması gibi pek çok amaçla yapılıyor. Kan, tükürük, saç, kıl, hatta insan terine bile DNA testi yapılabilir.

(3) DNA testi, hemofili, renk körlüğü, Down sendromu gibi kalıtsal hastalıkların erkenden tespit edilmesini de sağlıyor. Üstelik bu test sayesinde hastalıklar anne karnındayken bile tespit edilip gerekli tedaviler erkenden uygulanıyor. DNA testi hangi kimyasal maddelere ve besinlere alerjinizin olduğunu da söyleyebilir. Dahası bu test ile yakın gelecekte kişiye özel ilaçlar üretilmesi planlanmaktadır. Bu sayede ilaçların da yan etkilerinin azalması beklenmektedir.

(4) DNA testi sadece hastalıklarla ilgili bilgi vermiyor, kişilerin genetik özellikleri hakkında da bilgiler veriyor. Hatta bu bilgiler atalarımıza ait genleri bile ortaya çıkarıyor. 2010 yılında İngiltere'de yaşayan siyahi bir çiftin ikinci çocukları beyaz tenli ve sarı saçlı olarak dünyaya gelmiş. İlk başlarda bebeğin genetik bir hastalığa sahip olduğunu düşünen çift DNA testi yaptırmaya karar vermiş. DNA testi sonucunda bebeğin anne ve babasından farklı bir gen taşıdığı ortaya çıkmış. Bu genin annenin dört kuşak önce yaşayan beyaz tenli dedesinden kaldığı sonucuna ulaşılmış.

(5) Bilim dünyası bugüne kadar DNA testinde büyük ilerlemeler kaydetti ve DNA testleriyle insan vücudunda ortaya çıkabilecek 2000 hastalığı tespit etti. Ayrıca son yıllarda yapılan DNA testleri ile bir kişinin kanser riski taşıyıp taşımadığı öğrenilebiliyor. Kısacası DNA testi yapmak gittikçe yaygınlaşıyor ve yakın gelecekte DNA testi ile daha fazla hastalığın erken teşhis edileceği düşünülüyor.

3 Aşağıdaki konular hangi paragrafta bulunmaktadır?

- a. DNA'nın görevi ()
- b. DNA testi ile kişinin geçmişine ait bilgilere ulaşılması ()
- c. DNA testinin gelecekteki önemi ()
- ç. DNA testi yapmak için nelerin kullanıldığı ()
- d. DNA testinin tedavi için önemi ()

4 Uygun seçeneği işaretleyelim.

1. DNA bir asittir.
 - a. genetik bilgileri saklayan
 - b. bazı canlılarda bulunan
 - c. hastalıkları tedavi eden
2. Prof. Alec Jeffrey kişidir.
 - a. DNA'yı keşfeden
 - b. DNA'ları barkodlara benzeten
 - c. ilk DNA testlerini uygulayan
3. Metne göre aşağıdakilerden hangisiyle DNA testi yapmak mümkün değildir?
 - a. parmak izi
 - b. ter
 - c. saç teli
4. Aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi vardır?
 - a. DNA testlerini kaç yaşına kadar yaptırabiliriz?
 - b. DNA testleri hangi kurumlar tarafından yapılmaktadır?
 - c. DNA testleri ile hangi genetik hastalıklar erken teşhis edilebilir?

YA SİZ?

Son zamanlarda DNA testleri hakkında hangi haberleri izlediniz?

DİL BİLGİSİ

BAĞLAÇLAR

Oysaki / Hâlbuki

Cümleler arasında karşıtlık, aykırılık ilişkisi kurar. İki cümleyi "tersine, -Diği hâlde" anlamlarında bağlar. *These conjunctions are used for linking two clauses or sentences by contrasting them. The closest English equivalent of oysaki and hâlbuki can be "however". (e.g. Adam doğruyu söylüyordu. Hâlbuki polis ona inanmadı. The man was telling the truth. However, the police didn't believe him.)*

Örnek:

Üniversite sınavında başarılı olamadım oysaki ne çok çalışıyordum.
Dışarıda yağmur yağmaya başladı hâlbuki hava sabahleyin ne kadar güzeldi.
Zeynep, çok güzel resim yapıyor oysaki daha beş yaşında.

Ne var ki

Bu bağlaç, aralarında karşıtlık bulunan cümleleri "ancak", "ama", "fakat" gibi anlamlar ile birbirine bağlar. *Ne var ki is used for linking two sentences by contrasting them. The closest English equivalent of this conjunction can be "notwithstanding" or "nevertheless". (e.g. Parti için iyi bir hazırlık yaptık. Ne var ki kimse gelmedi. We spent a lot of time preparing for the party. Nevertheless, no one showed up.)*

Örnek:

Elbisenin rengi çok güzel ne var ki eski gibi görünüyor.
Ali usta, bozuk çamaşır makinesini en iyi şekilde tamir eder ne var ki çok para ister.
Ödevlerine yardım ederim ne var ki önce benim sözümü dinleyeceksin.

Ne yazık ki

Bu bağlaç karşıt anlamlı cümleleri, beklenmeyen acı ve kötü bir durumu anlatmak için birbirine bağlar. *Ne yazık ki links sentences and contrasts them by indicating an unexpected and undesired or unlucky outcome. The closest English equivalent of this conjunction can be "unfortunately". (e.g. Takımımız dün gece çok iyi oynadı ama ne yazık ki maçı kaybettik. Our team played very well last night but unfortunately lost the match.)*

Örnek:

Canım tatlı yemek istiyor ne yazık ki evde hiç tatlı kalmamış.
Bayramda onlarca trafik kazası olmuş ne yazık ki yüzlerce insan ölmüş.
Doktordan geliyorum ne yazık ki bende kansızlık varmış.

Neyse ki

Bu bağlaç; kötü olarak düşünülen, beklenen, tahmin edilen bir olayın öyle olmadığını, iyi bir şekilde sonuçlandığını belirten cümleleri birbirine bağlamak için kullanılır.

Neyse ki links sentences and refers to an unexpected outcome that is good or lucky. The closest English equivalent of this conjunction can be "fortunately" or "luckily". (e. g. Uçağımız acil iniş yapmak zorunda kaldı. Neyse ki kimse yaralanmadı. Our plane made an emergency landing. Fortunately, no one was hurt.)

Örnek:

Bu sabah, saatim çalmamış neyse ki okula geç kalmadım.

Onu bulamayınca çok telaşlandım neyse ki önemli bir şey yokmuş.

Üzgün olduğumda onların yanına gidiyorum neyse ki çok sevdiğim bir ailem var.

5 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Ailem için çok üzülüyorum elimden hiçbir şey gelmiyor.
2. Havalimanına geç kaldım; uçağın kalkış saati bir saat ileri alınmış.
3. Biz soğuktan donuyorduk o, üşümüyordu ve havanın güzel olduğunu söylüyordu.
4. Çok zeki bir öğrenci hiç çalışmıyor.
5. Hasta olduğum için okula gidemiyordum çabuk iyileştim.
6. O hiç düşünmeden insanlara güvenir ben öyle bir insan değilimdir.
7. İlaçlarını düzenli kullanmasına rağmen hastalığı gittikçe kötüleşiyor.
8. Sana haber vermeliydim unutmuşum.
9. Yine geç saatlere kadar çalışacağını söylüyor..... onun biraz dinlenmesi gerekiyor.
10. Amcam bir trafik kazası yapmış yaralanmamış.

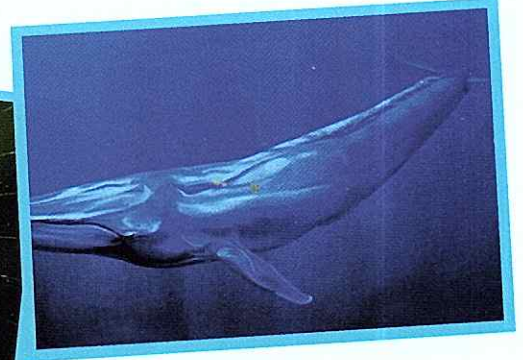
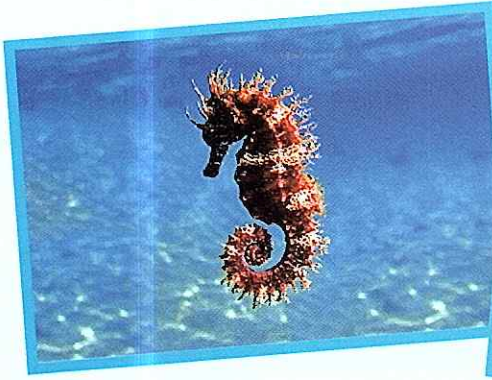
6 Uygun seçeneği işaretleyelim.

1. Evden geç çıktım. toplantıya yetişebildim.
a. Hâlbuki b. Neyse ki
2. Bir aydır diyet yapıyorum zayıflayamıyorum.
a. neyse ki b. ne var ki
3. her geçen gün hasta kişilerin sayısı gittikçe artıyor.
a. Neyse ki b. Ne yazık ki
4. Geçen gün aldığım elbise indirimde girmiş ben bu elbise için çok para ödedim.
a. ne yazık ki b. neyse ki
5. Eve kadar yürümek isterim ayaklarım çok ağrıyor.
a. neyse ki b. ne var ki
6. Dönem sonu ödevimi bitirmek için çok çalıştım teslim tarihine yetiştiremedim.
a. neyse ki b. ne yazık ki
7. Doğum gününde ona kırmızı bir şapka aldım bu rengi hiç sevmezmiş.
a. hâlbuki b. neyse ki
8. İstanbul çok güzel bir şehir çok kalabalık.
a. neyse ki b. ne var ki
9. Anahtarımı işyerinde unutmuşum annem evdeymiş.
a. hâlbuki b. neyse ki
10. Ona saatlerce dil döktüm hâlâ beni affetmedi.
a. ne yazık ki b. oysaki

7 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Melis'i doğum gününe davet etmemiştim ne var ki
2. Bu ev gerçekten çok güzel ne yazık ki
3. oysaki pastayı tarifine göre yapmıştım.
4. hâlbuki erken geleceğini söylemişti.
5. Gün geçtikçe kendimi daha kötü hissediyordum neyse ki

DİNLEME

8 Aşağıda bazı hayvanlara ait ilginç özellikler verilmiştir. Bu özelliklerin hangi hayvana ait olduğunu bulup eşleştirelim.

1. Bu hayvan hiçbir şeyi unutmaz.	a. At
2. 6 ay yemek yemeden yaşayabilir.	b. Karınca
3. Dünyada erkeği doğum yapan tek canlı türüdür.	c. Fil
4. Bu hayvanların kanı saydam, renksizdir.	ç. Denizati
5. Ağırlığının 50 katını taşıyabilir.	d. Mavi balina
6. Sadece ayakta uyuyabilirler.	e. Örümcek

KARGALAR HAKKINDA BİLİNMEYEN GERÇEKLER

9 16 Metni dinleyelim. Kargalar ile ilgili Amerika'da yaşanan olayı sıralayalım.

a. Adam zengin oldu.	()
b. Adam kargalara çeşitli yiyecekler verdi.	()
c. Bahçesine bir sistem kurdu.	()
ç. Adam kargaların en çok fıstığı sevdiklerini anladı.	()
d. Adam kargalardan para kazanmak istedi.	()
e. Adam kutuya para attı.	()
f. Kargalar sistemi öğrendi.	()
g. Kargalar kutuya para atmaya başladı.	()

10 Dinlediğiniz metne göre aşağıda verilen özelliklerin hangileri kargalara ait? İşaretleyelim.

1. Kargalar yas tutarlar.	()
2. Kargalar insanlarla sosyal ilişki kurarlar.	()
3. Kargalar uzun yaşarlar.	()
4. Kargalar parlak nesnelere severler.	()
5. Kargalar soğuk iklimlerde yaşarlar.	()
6. Kargalar tek eşlidirler.	()
7. Kargalar kışın sıcak yerlere göç ederler.	()
8. Kargalar yiyecek seçmezler.	()
9. Kargalar sudan hoşlanmazlar.	()
10. Kargalar kin tutarlar, kendilerine yapılan kötülükleri unutmazlar.	()

YAZMA

11 Bir canlı hakkında araştırma yapalım. Araştırma yaparken aşağıdaki konulardan yararlanalım ve bir metin yazalım.

- Bu canlıyı araştırmak istemenizin sebebi
- Bu canlının genel özellikleri (Bu canlıyı tanı. Yaşadığı yer ve fiziksel özellikleri hakkında bilgi ver.)
- Bu canlıyı diğer canlılardan ayıran özellikler (Bu özelliklerden kısaca bahset.)
- Bu canlının insanlar ile ilişkisi (Örnek ver.)
- Bu canlı hakkında eklemek istediğin diğer bilgiler

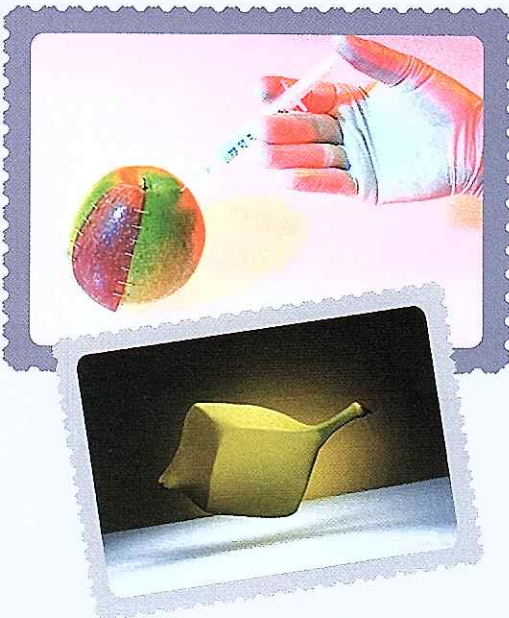
KONUŞMA

12 Aşağıdaki GDO'lu (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) besinler hakkındaki metni okuyalım ve özetleyelim.

13 Siz GDO'lu besinlerin tüketilmesi konusunda hangi fikri destekliyorsunuz? Açıklayınız.

GDO NEDİR?

Bazı besinlerin korunması ve uzun süre bozulmadan saklanması için genetik özellikleri değiştirilmektedir. Genetik özellikleri değiştirilen bu besinlere GDO'lu besinler denir. GDO'lu besinlere örnek olarak mısır, pamuk, patates, soya, pirinç, domates gibi bitkisel ürünler gösterilebilir. Bazı uzmanlar GDO'lu besinlerin başta kanser olmak üzere pek çok hastalığa sebep olduğunu ve insan sağlığına zarar verdiğini söylemektedir. Bu sebeple GDO'lu besinlerin tüketilmesinin doğru olmadığını savunmaktadırlar. GDO'lu besinlerin zararlı olduğunu savunanlara karşı bu besinlerin yararlı olduğunu söyleyen pek çok gıda teknolojisi uzmanı, bilim insanı ve tüketici de vardır. Bu kişiler hızlı büyüyen, hastalıklara dirençli, tarım ilaçlarına dayanıklı GDO'lu besinlerin daha lezzetli, daha güvenli, daha verimli, daha uzun ömürlü ve sağlık açısından daha faydalı olduğunu ileri sürmektedir. GDO'lu besinlerin kalitesinin daha iyi ve faydalı olduğunu, meyve ve sebzelerin raf ömrünün daha uzun olduğunu söyleyen kişiler bu besinlerin tüketilmesinin sağlık açısından hiçbir zararı olmadığını ileri sürmektedirler.

ÜNİTE 6

BİLİNMEYENE YOLCULUK

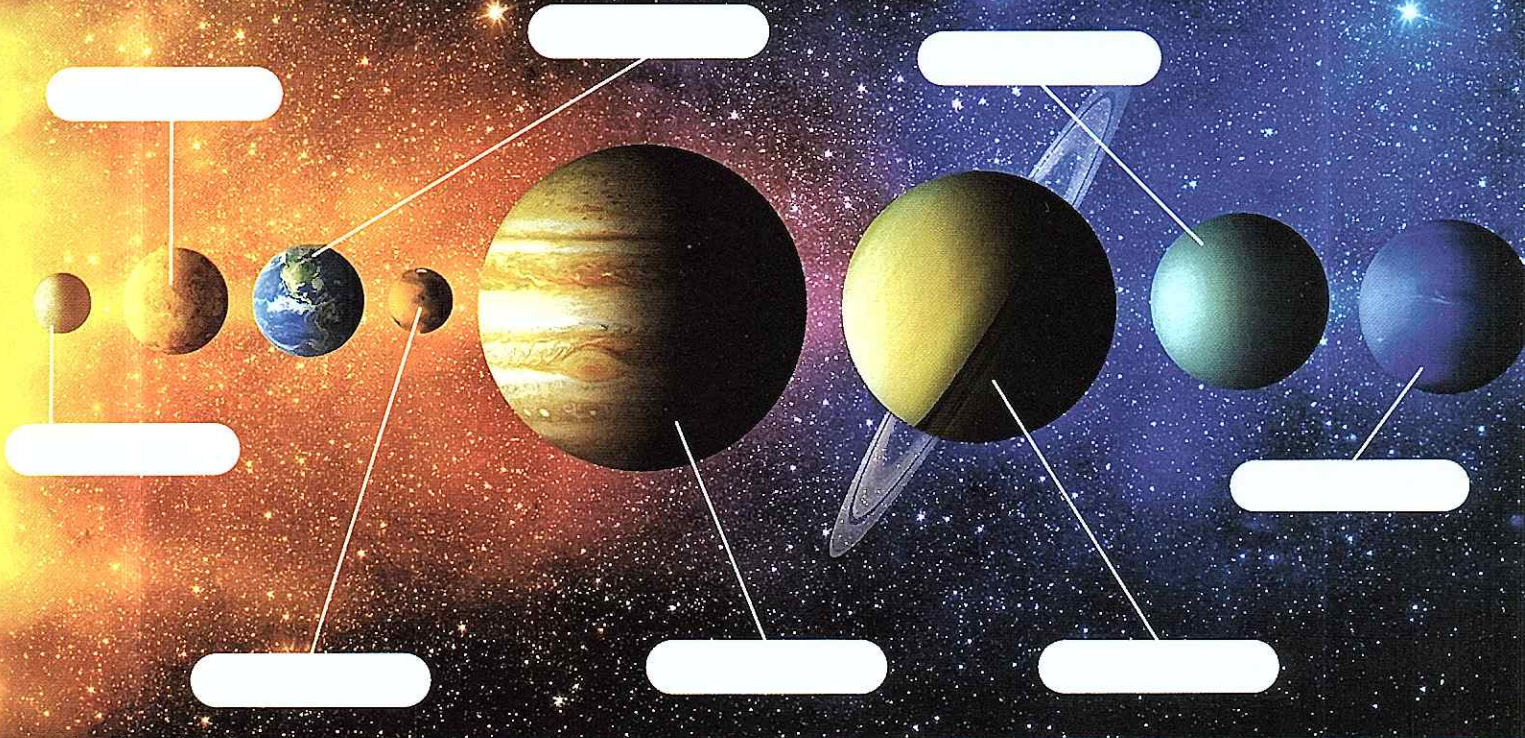
B. GALAKSİ VE BİZ

Mademki, meğerse, nitekim, zaten, hiç değilse, hiç olmazsa

- Mademki gecikecektin; ikide buluşalım demeseydin.
- Arkadaşımın İzmir'e gittiğini sanıyordum; meğerse Ankara'daymış.
- Ben bugün okula gitmeyeceğim. Zaten bugün dünkü konular tekrar edilecek.
- Onu sevmiyor olabilirsin ama hiç değilse ona selam ver.
- Projeye çalışmak için yeterli zaman ayırmadık nitekim jüri tarafından da kabul edilmedi.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıda hangi gezegenleri görüyorsunuz? Adlarını yazalım.

2 Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Koyu renkle yazılmış kelimeleri anlamlarıyla eşleştirelim.

1. Pek çok ülkede kâğıt **geri dönüştürülmektedir** bu sayede daha az ağaç kesilmektedir.
2. Bitkiler havadaki karbondioksidi **emer** ve güneş ışığı alarak besin ihtiyacını karşılar.
3. Teknolojinin gelişmesiyle pek çok ülke deniz suyundan içme suyu **elde edebiliyor**.
4. Belediye şehre yaptığı yeni metro ile şehirdeki trafik sıkışıklığını **ortadan kaldırdı**.
5. Yağlı yiyecekler kolesterol ve kalp krizi gibi pek çok hastalığa **yol açıyor**.
6. Gerçek suçlunun kim olduğunu adli tıp raporu **ortaya çıkardı**.

a. üretmek, sağlamak	()
b. gaz ve sıvıları içine çekmek	()
c. delilleriyle göstermek, ispat etmek	()
ç. sebep olmak	()
d. cam, metal ve kâğıt gibi eşyaları yeniden kullanmak	()
e. bir şeyi yok etmek, silmek	()

İnsanların uzayda yaşaması günümüzde bir hayal gibi görünse de bir süredir Uluslararası Uzay İstasyonunda insanlar yaşıyor. Uzayda yaşayan insanların konaklaması ve çalışması için hazırlanan Uluslararası Uzay İstasyonu bir laboratuvar ve gözlemevi olarak tasarlanmış ve yapımı 2011 yılında tamamlanmıştır. İstasyonda aynı anda en fazla altı kişi kalabilmektedir. Peki, bugüne kadar on dokuz ülkeden toplam 239 astronot ve kozmonotun ziyaret ettiği Uluslararası Uzay İstasyonundaki hayat nasıl?

a.

Astronotlar için gerekli hava onların nefesinden, terinden ve idrarından elde edilir. İstasyondaki bir makine ile astronotların nefesindeki su buharı ve elbiselerindeki ter emilir. Sonrasında hidrojen ve oksijene dönüştürülür ve tekrar kullanılır. Peki ya su nasıl elde edilir? Uzay istasyonu mühendislerinin geliştirdiği harika çözümler sayesinde istasyonda kullanılan su %80 oranında, geri dönüştürülebilir. Aslında astronotların kullanacakları kadar su uzay araçlarıyla taşınabilir fakat istasyonda yeteri kadar saklama alanı yoktur ve suyun istasyona taşınması masraflıdır. Geri dönüşüm sistemi hiç değilse taşıma masraflarından tasarruf edilmesini sağlar.

b.

Mademki Güneş en temel enerji kaynağı, bu enerjiyi uzay istasyonunda da kullanmak çok doğal. Güneş uzay istasyonunun tek enerji kaynağıdır. İstasyonun etrafında dev güneş panelleri bulunur. Bu paneller Güneş'ten aldığı ısı ve ışığı elektrik enerjisine çevirir. İstasyonun tüm elektrik ihtiyacı bu paneller sayesinde karşılanır. Ancak Güneş'in, Dünya'nın ve istasyonun sürekli hareket etmesi birtakım sorunlar ortaya çıkarmıştır. Güneş enerjisini kullanmak için güneş panellerinin her zaman Güneş'e doğru bakması gerekir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için bilim insanları bir sistem geliştirerek panellerin Güneş'i takip etmesini sağlamışlardır.

c.

Uzay istasyonunda, Dünya'daki gibi bir yer çekiminin olmadığı düşünülür fakat bu düşünce yanlıştır. Bir asansörde olduğunuzu hayal edin. Asansör yukarı çıkarken kendinizi daha ağır, aşağıya doğru inerken ise daha hafif hissedersiniz, değil mi? Şimdi ise asansörün halatının koptuğunu ve düştüğünüzü hayal edin. İşte uzay istasyonundaki astronotlar kendilerini tıpkı sürekli düşen asansördeymiş gibi hissederler. Her ne kadar eğlenceli görünse de bu ortam astronotlar için tehlikelidir çünkü bu durumda kaslar neredeyse hiç çalışmaz. Bu da astronotların kaslarının erimesine ve kemiklerinin kalsiyum kaybetmesine yol açar. Nitekim astronotlar bunu engellemek için günde en az iki saat spor yapmak zorundadır.

ç.

Birçok astronot, uzay yemeklerinin lezzet açısından Dünya'dakinden çok da farklı olmadığını belirtiyor. Zaten bu yiyecekler dünyada hazırlanıp istasyona gönderiliyor. Fakat bu yiyeceklerin fiziksel görünüşleri ve paketlemeleri biraz farklı çünkü hem daha fazla alan kazanmak hem de bozulmayı engellemek için yiyecek paketlerinin içindeki hava alınır. Bu yiyecekler uzay istasyonuna geldiğinde içerisine önce sıcak su eklenir, güzelce karıştırılır, sonrasında afiyetle yenir.

3 Aşağıdaki soruları uygun boşluklara yerleştiririm.

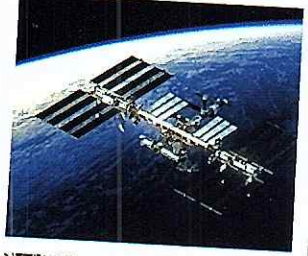
1. Astronotlar ne yer, ne içerler?
2. Uzay istasyonunda yer çekimi yok mu?
3. Elektrik nasıl elde ediliyor?
4. Astronotlar nasıl nefes alabiliyor?

4 Uygun seçeneğin altını çizelim.

1. İstasyonda aynı anda en fazla **altı / on dokuz** kişi kalabilmektedir.
2. İstasyondaki su ihtiyacı **dünyadan taşınan / geri dönüştürülen** su ile karşılanır.
3. İstasyonun etrafındaki güneş panelleri **hava/ elektrik** ihtiyacının karşılanmasını sağlar.
4. Uzay ortamı **kaslara zarar verir / nefes almayı** zorlaştırır.
5. İstasyonda yenen yemeklerin tadı dünyadaki yiyeceklerin tadına **benzer / benzemez**.

5 Aşağıdaki sorulara kısa cevaplar verelim.

1. Bugüne kadar uzay istasyonuna gelmiş astronot sayısı:
2. Uzay istasyonundaki astronotların kendilerini nasıl hissettiği:
3. Astronotların kas erimesini engellemek için yapmaları gereken şey:
4. Yiyecek paketlerinin içindeki havanın alınmasının sebebi:

DİL BİLGİSİ

Mademki (Since / Whereas)

Bu bağlaç sebep ve karşıtlık göstermek için kullanılır. “-Diğİ için, -DiğİnA göre” anlamları ile başına getirildiğİ cümleyi sonrakİ cümleye bağlar.

This conjunction is used to indicate reasoning and / or opposition. With the uses of “-diğİ için, -diğİnA göre”, it connects a sentence to the following.

Örnek:

Mademki gecikecektin; ikide buluşalım demeseydin.
Mademki gelmeyeceksin; neden haber vermiyorsun?
Mademki söylemek istediğın bir şey var; niçin susuyorsun?
Mademki beni dinlemeyeceksin; niçin akıl danışyorsun?
Mademki onun kötü biri olduğunu düşünüyorsun; onunla arkadaşlık etmeyeceksin.

Meğirse (But to his / her surprise)

Bu bağlaç, cümleler arasında karşıtlık anlamı kurar. Böylece düşünölmeyen, bilinmeyen, farkında olunmayan durumları anlatmak için kullanılır.

This conjunction establishes the meaning of the contrast between sentences. Thus, it is used to describe the unknown, unrecognized cases.

Örnek:

Onu kötü bir insan olarak tanıyordum; meğirse çok iyi biriymiş.
Bana bekâr olduğunu söylüyordu; meğirse evliymiş.
Arkadaşım, “Bu akşam evde olacağım.” dedi; meğirse sinemaya gitmiş.
Evde olduğunu düşünüp teyzemi ziyarete gittim; meğirse şehir dışındaymış.

Nitekim (Indeed / in fact)

Kendisinden önceki cümleyi doğrulamak için kullanılır. İddia edilen bir durumun kanıtını göstermek için kullanılır.

It is used for confirming the previous statement or to provide proof to support what is being claimed.

Örnek:

Son zamanlarda sağlığına hiç dikkat etmiyordu nitekim tahlil sonuçları kötü çıktı.
Projeye çalışmak için yeterli zaman ayırmadık nitekim jüri tarafından da kabul edilmedi.
Belediye kültür sanat etkinliklerine çok önem veriyor nitekim son bir yılda çok sayıda sergi açıldı.

Zaten (Anyway, Already)

Kendisinden önceki cümlenin sebebini açıklamak ya da cümleyi desteklemek için kullanılır. Cümleye “doğrusu, doğrusunu isterseniz, esasen” gibi anlamlar verir.

It is used for either explaining the reason of the previous statement or to support it. It adds up a meaning similar to “to tell the truth” or “actually”.

Örnek:

Onunla konuşmaya gerek yok. Zaten ne söylersek söyleyelim, istediğini yapacak.
Ben bugün okula gitmeyeceğim. Zaten bugün dünkü konular tekrar edilecek.
O hiçbir zaman sözünde durmuyor artık kimse ona inanmıyor zaten.

Hiç değilse/ Hiç olmazsa (At least)

Eklendiğİ cümleye “yetersiz olsa bile, en azından” anlamı katar. Bu bağlacın kullanıldığı cümlelerde, yapılan/yapılması istenen işin asıl beklenen iş olmadığı, ancak bu işin beklentinin altında olsa bile işin hiç olmamasından daha iyi olduğu anlamı vardır.

It adds up a meaning similar to “at least” or “even though it is less than expected”. Sentences in which this conjunction is used state that what is done or requested to be done is not what was originally expected; the outcome of the action does not meet the initial expectation but it is better than nothing.

Örnek:

Anneçİğim, dışarı çıkmama izin vermiyorsun, hiç değilse internete gireyim. (Asıl istediğim dışarı çıkmak. Annem izin vermediğİ için bunu yapamıyorum. İnternete girmeme izin vermesiyle yetinebilirim.)
Beni dostun olarak kabul etmiyorsun, hiç olmazsa arkadaşın olarak kabul et. (Asıl istediğim beni dostun olarak kabul etmen ama bu gerçekleşmiyor. Beni arkadaşın olarak kabul etmenle de yetinebilirim.)
Onu sevmiyor olabilirsin ama hiç değilse ona selam ver.
Kalp sağlığını için spor yapın. Hiç olmazsa her gün bir saat yürüyün.
Mademki toksun hiç değilse bir çay iç.

Not: Bir işin önceden yapıldığını anlatırken de zaten kullanılır.

A: Çay içer misin?

B: Hayır, zaten dersten önce içtim.

A: Bu filmi izleyelim mi?

B: Hayır, ben zaten geçen gün izledim.

Başka bir şey seçelim.

6 Aşağıdaki boşlukları örneklerdeki gibi dolduralım.

1. Tatil için dört gün çok az. bir hafta olmalı.
2. Onu dürüst bir insan sanıyordum; yalancının biriymiş
3. Bilgisayar mühendisi oldu çocukken de teknolojik aletlere ilgi duyardı.
4. bu bir bayram günü; kūs olan insanlar barışmalı.
5. A: Elektrik faturasını ödemeyi unutma. B: Dün ödedim
6. Çok iyi Türkçe konuşamıyorum ama günlük ihtiyaçlarımı karşılayabiliyorum.
7. Dün okula gitmedim ama sorun değil. hoca yeni bir konu işlememiş.
8. Bana bunları tekrar söylemene gerek yok..... her şeyden haberim var.
9. Sağlıklı dişler için..... yılda bir kez diş hekimine gitmelisiniz.
10. çocukları olmuyor; onlar da evlat edinmeyi düşünsünler.
11. Kendini iş güç sahibi, zengin biri olarak tanıtmış; ne bir işi ne de bir mesleği varmış.
12. Doktor iyileşmem için iki gün evde dinlenmem gerektiğini söyledi.
13. İş mülakatım iyi geçmedi işe başka birini aldılar.
14. daha iyi Türkçe konuşmak istiyorsun; yeni kelimeler öğrenmeye çalışmalısın.
15. Dün öğrenci işlerinde bir kızla tanıştım. o kız ile bu yıl aynı bölümde okuyacakmışız.

7 Uygun seçeneğin altını çizelim.

1. Yemeğe gelmeye çalışacağım ancak gecikirsem merak etmeyin. **Mademki / Zaten** iş çıkışı çok trafik olur.
2. Hepsini yemek zorunda değilsin **hiç değilse / meğerse** tadına bak.
3. Odanızda bir sorun olduğunda hemen resepsiyona bildirebilirsiniz. **Nitekim / mademki** 24 saat hizmet veriyoruz.
4. Yarın yüzmeye gideceğiz. Su soğuk olabilir ama **hiç değilse / meğerse** güneşleniriz.
5. Bu yıl mezun olacağını düşünüyordu; **hiç değilse / meğerse** iki ders daha alacaktı.
6. **Mademki / hiç değilse** anahtarlarını bulamadın; çilingir gelene kadar bizim evde bekleyebilirsin.
7. Bu projeyi tamamlamak için zamana ihtiyacım var. **Meğerse / Hiç değilse** iki gün daha verin.
8. Uçakla gitmemek konusunda ısrar ediyordu. **Meğerse / Mademki** yükseklik korkusu varmış.
9. **Zaten / Hiç olmazsa** derse geç kaldık, bari kahvaltı yapalım.
10. **Mademki / Nitekim** şartları kabul ediyorsunuz, bu sözleşmeyi imzalayın.

DİNLEME

PETROL HER YERDE

8 Aşağıdaki kelimeleri anlamlarıyla eşleştirelim.

1. Hammadde	a. Isı ya da enerji için yakılan kömür, gaz ya da petrol gibi maddeler.
2. Yakıt	b. Motor gücüyle ilerleyen insan ve yük taşıyan araçların genel adı.
3. Motorlu taşıt	c. Genellikle doğadan elde edilen ve sanayide işlenen doğal madde.

9 Metinde aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi bulunmaktadır? İşaretleyelim.

1. Petrolün ekonomiye yararları ()
2. Petrolün günlük hayatta kullanımı ()
3. Petrolün nasıl elde edildiği ()

10 17 Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Petrolden elde edilen ürünler günlük hayatta nadiren karşımıza çıkar. ()
2. Elektrik enerjisi elde etmek için de petrol kullanılır. ()
3. Cep telefonu üretiminde kullanılan malzemeler petrol içermez. ()
4. Yemekleri pişirdiğimiz tüplerin gazı petrolden elde edilmektedir. ()
5. Çocukların resim yaptıkları kâğıtlar petrolden üretilmiştir. ()
6. İlaç yapımında petrolden yararlanılmaz. ()
7. Çoğu temizlik ürününün hammaddesi petroldür. ()
8. Petrol kullanımının gittikçe azalacağı düşünülmektedir. ()

KONUŞMA

- 11 Uzay ve uzay yolculuğu hakkında düşünceleriniz neler? Astronot olmak ister miydiniz? En son ne zaman uzay hakkında bir haber izlediniz / okudunuz?
- 12 Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Düşüncelerinizi en iyi şekilde yansıtan seçeneği işaretleyelim. Sebeplerini söyleyelim. Cevaplarımızı arkadaşlarımızla karşılaştıralım.

	Katılmıyorum	Emin Değilim	Katılıyorum
Astronot olmak eğlencelidir.	☐	☐	☐
Her ülke uzaya astronot göndermek için bütçe ayırmalıdır.	☐	☐	☐
Astronomi ilgimi çeker.	☐	☐	☐
Başka gezegenlerde de yaşam vardır.	☐	☐	☐
Uzay yolculuğu tehlikelidir.	☐	☐	☐
Dünya yuvarlak değil, düzdür.	☐	☐	☐
Uzayda geçen filmler izlemeyi severim.	☐	☐	☐
Mars'ta koloni kurmak iyi bir fikir.	☐	☐	☐

YAZMA

Yenilenebilir enerji, gelecek nesillerin ihtiyacı olabilecek kaynakları tüketmeden ve tehlikeye atmadan bugünkü ihtiyaçları karşılayan enerji biçimidir. Güneş, rüzgar, su yenilenebilir enerji kaynakları arasındadır.

Yenilenemez enerji kaynakları ya da fosil yakıtlar ise bir gün tükenebilecek enerji kaynaklarıdır. Bu enerji kaynakları genellikle çevre kirliliğine sebep olmalarına rağmen pek çok sektöre hammadde sağlar. Kömür, petrol ve doğal gaz yenilenemez enerji kaynaklarıdır.

- 13 Yukarıda iki farklı enerji kaynağı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Araştırma yapalım ve bu iki enerji türünü karşılaştıran bir metin yazalım.

üstelik, hatta, ayrıca, bununla birlikte, bununla beraber, bunun yanı sıra

- Çocuğunuz, akıllı ve çalışkan bir kız üstelik terbiyeli de.
- Seni aradım hatta arkadaşlarla haber gönderdim.
- Dün İstanbul Kitap Fuarı'na gittim ayrıca şehri de gezdim.
- Türkçe öğrenmek için kursa gidiyor bununla birlikte özel ders de alıyor.
- Yüksek lisans için öğrencilerin dil sınavını geçmeleri bununla beraber ortalamalarının yüksek olması gerekiyor.
- Öğrencilere kitaplar verilecek. Bunun yanı sıra ücretsiz geziler de düzenlenecek.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

- 1 Ülkenizdeki ve farklı ülkelerdeki paraların tasarımlarına dikkat eder misiniz?
- 2 Ülkenizin paralarının tasarımları nasıl? Paraların üzerinde nasıl resimler var, anlatınız.

OKUMA

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE PARA

Günümüzde para hayatımızın olmazsa olmazı. Peki, paranın bundan 4.000 yıl önce bugünkü Türkiye topraklarında insanların hayatına girdiğini biliyor muydunuz? Tarihteki ilk para MÖ VII. yüzyılda Anadolu'da Lidyalılar tarafından basıldı.

Paranın icadından önce insanlar para yerine değerli madenleri, hayvanları ve tahıl ürünlerini ticarete kullanıyordu. Ayrıca işçilere yiyecek ve içeceklerle ödeme yapılıyordu.

Paranın icadı ticareti kolaylaştırdı. Üstelik medeniyetler için yeni bir sembol haline geldi. Özellikle Eski Yunan ve Roma döneminde hatıra paralar üretilirdi. Bir imparator ölünce ya da bir savaş kazandıncaya yeni hatıra paralar basılıyordu. Zamanla yeni krallar da paraların üzerine kendi isimlerini ve resimlerini bastırmaya başladı. Böylece para zenginliğin yanı sıra hakimiyetin de işareti olmaya başladı.

Anadolu'da ve Avrupa'da madeni paralar kullanılırken MS VI. yüzyılda Çin'de kâğıt paralar kullanılmaya başlandı. Çin'de kullanılan kâğıt paraların geçerliliği imparatorun mührü ile sağlanıyordu çünkü sahte para kavramı o dönemde bile vardı. Avrupalı gezginlerin Çin'e gitmesiyle kâğıt para yani banknot kullanımı tüm dünyaya yayıldı.

1958'de paranın tarihinde yeni bir değişim meydana geldi. Bir gün Amerikalı iş insanı Frank McNamara arkadaşlarıyla yemeğe çıktığında yanında para olmadığını fark etti ve kendini mahcup hissetti. Bu durum sonrasında McNamara, böyle durumlar için bir çözüm üretmek istedi. Böylece kredi kartları ortaya çıktı. Kredi kartlarının üretilmesiyle para artık neredeyse dokunmadığımız, görmediğimiz soyut bir madde haline geldi. Bununla birlikte alışveriş alışkanlıklarımız da değişti. Günümüzde paraya hiç dokunmadan hatta alacağımız ürünlere sadece bir ekrandan bakarak alışveriş yapabiliyoruz. Fakat yine de para 4000 yıl önce olduğu gibi ticaretin ve insan hayatının merkezinde yer alıyor.

3 Aşağıdaki tarihlerin karşısına metne göre para ile ilgili önemli olayları yazalım.

1. Milattan önce yedinci yüzyıl:
2. Milattan sonra altıncı yüzyıl:
3. Milattan sonra yirminci yüzyıl:

4 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Paranın icadından önce insanlar nasıl ticaret yapıyordu?
.....
2. Para tarihten günümüze hangi amaçlarla kullanılmıştır?
a.
b.
c.
3. Kredi kartı fikri nasıl ortaya çıkmıştır?
.....

YA SİZ?

Sizce paranın icadı insanlık tarihine nasıl katkılar sağlamıştır?

DİL BİLGİSİ

Ayrıca / Bununla birlikte / Bununla beraber

Kendinden sonra gelen cümleye “fazla olarak, yanında” anlamı katar. Anlamı pekiştirmek için kullanılır ve “hem.... hem, ne....ne...” anlamı katar.

Such conjunctions are also used for reinforcing the meaning. Depending on the context, they stand for “hem ... hem (de) ...”, “ne ... ne (de)” or “aynı zamanda”. The closest English equivalent of these conjunctions when they are used with such a function can be “both ... and ...”, “neither ... nor ...” or “at the same time”. (e.g. Sağlıklı bir yaşam için stresten ve sigaradan uzak durmalısın. Ayrıca, uykuna dikkat etmelisin. For a healthy life, you should stay away from stress and smoking. Besides, you should be careful about your sleep.)

Örnek:

Tatilde İzmir’e ve Antalya’ya gittim ayrıca eski bir arkadaşımı da ziyaret ettim.
Bu yazarın bütün kitaplarını okuyorsun ayrıca imza günlerine de gidiyor musun?
Zayıflamak istiyorsan spor yapmalısın bununla birlikte az yemelisin.
Ben o filmi izledim bununla birlikte film hakkında eleştirileri de okudum.
Kitap okumayı çok severim bununla beraber şiir de yazarım.

Üstelik / Hatta

Kendinden önceki açıklamayı doğrulamak, pekiştirmek, kuvvetlendirmek için kullanılır. Kendisinden sonra gelen cümleyi “ek olarak” anlamıyla pekiştirerek önceki cümleye bağlar. “Hem de, bile” anlamında kullanılır.

These conjunctions are used for linking sentences in terms of agreement, parallelism and similarity. The closest English equivalents of these conjunctions can be “moreover”, “additionally”, “besides” and “furthermore”. (e.g. Dün hava çok soğuktu. Üstelik, saatlerce yağmur yağdı. It was quite cold yesterday. Moreover, it rained for hours.)

Örnek:

Dün işe geç kaldım üstelik müdürden de azar işittim.
Bebek sabaha kadar uyumuyor üstelik annesini de uyutmuyor.
Kardeşimin odası çok düzensiz üstelik çok da kirli.
Öğretmen dün seni sormuş hatta seni görmek istemiş.

Not: Ayrıca/bununla birlikte/bununla beraber/üstelik/hatta bağlaçları birbirlerinin yerine sıklıkla kullanılır. Fakat hatta/üstelik bağlaçlarını sadece emin olduğumuz cümlelerde kullanırken, ayrıca/bununla birlikte/ bununla beraber bağlaçlarını hem emin olduğumuz hem de emin olmadığımız durumlarda kullanabiliriz. Anna üniversitede okuyor üstelik/hatta/ayrıca/bununla birlikte akşamları lokantada çalışıyor.
Anna üniversitede okuyor ayrıca/bununla birlikte akşamları çalışıyor mu?

Not: Ayrıca /bununla birlikte/bununla beraber eş değer iki durumu tanımlamak için kullanılırken üstelik/hatta bağlaçları kendisinden önceki cümledeki durumun bir derece üstünü tanımlar.

Yarın Türkçe dersim var ayrıca/bununla birlikte/bununla beraber matematik dersim de var.

Yarın Türkçe dersim var üstelik/hatta Türkçe dersinden sınav olacağız.

Çay içmeyi çok severim ayrıca/bununla birlikte/bununla beraber Türk kahvesine de bayılırım.

Çay içmeyi çok severim üstelik/hatta her gün en az bir demlik çay içerim.

Bunun yanı sıra / -(n)In yanı sıra

Kendinden sonra gelen cümleye "buna ek olarak, beraberinde" anlamı katar.

These conjunctions are used for linking sentences in terms of addition, bringing about. The closest English equivalent of these conjunctions can be "besides", "also" and additionally". (e.g. Sağlıklı olmak için spor yapıyorum. Bunun yanı sıra düzenli besleniyorum. I work out to be healthy. Besides, I am taking care of my diet.)

Örnek:

Öğrencilere kitaplar verilecek. Bunun yanı sıra ücretsiz geziler de düzenlenecek.

Romanlarının yanı sıra şiirleri de büyük beğeni topladı.

Her gün işe geç kalmasının yanı sıra verdiğimiz görevleri de yerine getiremiyor.

5 Aşağıdaki boşlukları uygun bağlaçlar ile dolduralım.

1. Öğretmenliği çok seviyorum öğrencilerimi de çok seviyorum.
2. Borcunu ödemiyorsun daha fazlasını istiyorsun.
3. Bu krem cildime çok iyi geldi 5 yaş gençleştirdi.
4. Çok güzel keman çalıyorsun şarkı da söyleyebiliyor musun?
5. Sizinle gelmeyi isterdim ama başka bir arkadaşım söz verdim bugün eve erken gitmeliyim.
6. İngilizce bildiğinizi söylediniz. başka bir dil de biliyor musunuz?
7. Okulumuzda yüz yüze derslerin uzaktan eğitim de verilmektedir.
8. Benimle konuşmuyor yüzüme bile bakmıyor.
9. Sınavdan geçeceğimi 100 alacağımı düşünüyorum.
10. Türkçe öğrenmek için her gün düzenli olarak kitap okuyorum. Türkçe şarkılar dinliyorum.

6 Aşağıdaki cümleleri tamamlayalım.

1. Kilo vermek için haftada üç gün spor yapıyorum. Bunun yanı sıra
2. Bütün ödevlerimi bitirdim. Ayrıca
3. Akşam yemeğini hazırlamış hatta
4. Hiçbir işi vaktinde bitiremiyorsun. Üstelik
5. Dil öğrenme konusunda çok yetenekliyim. Bununla birlikte
6. Babamı merak ediyorum, bugün aramadı üstelik
7. Mehmet Bey, buraya kadar gelmiş ayrıca
8. Tatilde ailemin yanına gideceğim bununla birlikte
9. İstanbul'u çok seviyorum hatta
10. İş yerinde müşterilerle görüşmenin yanı sıra

DİNLEME

SALDA GÖLÜ HAKKINDA BİLMENİZ GEREKENLER

7 18 Metni dinleyelim. Salda Gölü ile ilgili bilgileri yazalım.

1. Derinliği:
2. Yaz aylarındaki yaklaşık ziyaretçi sayısı:
3. Etrafındaki kumun rengi:
4. Coğrafi özellikleri sebebiyle benzediği gezegenin adı:
5. Salda Gölü hakkında Twitterda paylaşım yapan kurum:

8 Metni tekrar dinleyelim. Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Salda Gölü hem turistlerin hem de araştırmacıların ilgisini çekiyor. ()
2. Salda Gölüne ulaşım oldukça kolay. ()
3. Salda Gölünün suları cilt hastalıklarına sebep oluyor. ()
4. Özel bir kuş türü sadece Salda Gölünün etrafında bulunuyor. ()
5. Dünyada Salda Gölünün coğrafi özelliklerine sahip bir yer daha var. ()

KONUŞMA

- 9 İlgimizi çeken bir konuyla ilgili bilmediklerimizi öğrenelim. Öğrendiklerimizi resim, video gibi materyallerle destekleyerek bir sunum hazırlayalım ve arkadaşlarımızla paylaşalım.
- 10 Sunum yapan arkadaşımızı dinleyelim ve ona sunumu ile ilgili sorular soralım.

YAZMA

- 11 İklim değişikliği hakkında bir araştırma yapalım. Aşağıdaki metni öğrendiklerimiz ve kendi fikirlerimiz ile tamamlayalım.

- Metinde yer alan bağlaçlardan sonra bir ya da iki cümle ekleyelim.
- Metnin gelişme bölümünde iklim değişikliğini önlemek için yapılan çalışmalardan bahsedelim. Bu bölümde bir ya da iki paragraf yazabilirsiniz.
- Gelişme bölümünde verdiğimiz bilgilere göre bir sonuç paragrafı yazalım.
- Metnimizi okuyup hatalarımızı düzeltelim ve metnimize uygun bir başlık bulalım.

Her geçen gün gezegenimizin farklı bir bölgesinden sel, deprem, fırtına, orman yangını gibi haberler duyuyoruz. Uzmanlar gezegenimizdeki pek çok bölgede sıcaklıkların değiştiği konusunda bizleri uyarıyor. Ayrıca

Bütün bu bilgiler iklim değişikliğini haber veriyor. İklim değişikliği gezegenimizi etkileyen en büyük tehlikelerden biridir. İklim değişikliği doğal yaşamı, hava olaylarını etkiler. Bunun yanı sıra

Bazı çevreciler ülkeleri iklim değişikliği konusunda dikkatli olmaya davet ediyor. Dünyadaki bütün ülkeler ortak adımlar atmazsa çeşitli felaketler yaşamaya devam edeceğiz. Hatta

İklim değişikliğini önlemek ya da etkilerini azaltmak için çeşitli çalışmalar yapılıyor.

Sonuç olarak,

1 6 Metni dinleyelim. Aşağıdaki kişilerden hangisine göre “Evrende yalnız değiliz.”? İşaretleyelim.

a. Filiz Hanım b. Mehmet Bey

2 Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Mehmet Bey

a. dernek başkanı b. mühendis

2. Filiz Hanımalanında çalışıyor.

a. astrofizik b. havacılık

3. Mars'ta çekilen fotoğraf bu gezegeningösteriyor.

a. başka canlılar tarafından ziyaret edildiğini b. yaşamaya elverişli olmadığını

4. Filiz Hanım Mars'ta çekilen fotoğrafındüşünüyor.

a. sahte ya da değiştirilmiş olabileceğini b. uzaylıların varlığına kanıt olamayacağını

5. Mehmet Bey'e göretehlikeli olabilir.

a. dünya dışı varlıklarla iletişim kurmak b. dünyadan başka bir gezegende yaşamak

6. Mehmet Bey'e göre uzaylıların dünyamızı ziyaret etme amacı

a. dünyayı ve insanları tanımak b. dünyaya zarar vermek

7. Filiz Hanım insanların uzaylılar tarafından kaçırıldığına

a. inanıyor b. inanmıyor

3 İzlediğiniz tartışma programından kimin görüşlerine katılıyorsunuz? Sizce uzayda hayat var mı? Neden?

KENDİNİ ÇEK

Mars'a bir hafta kalmaları için 50 kişi gönderileceğini hayal edelim. Bu 50 kişi içinde neden bizim de olmamız gerektiğini anlatalım. Neden bizi mutlaka seçmeleri gerektiğini açıklayalım.

GÜNLÜK İFADELER

FAZLA BİLGİ VERME

Bir şey daha eklemek isterim.

Şunu da unutmayalım.

Şunu da söylemek gerek.

Ayrıyeten / Ayrıca

Buna ek olarak

Dahası

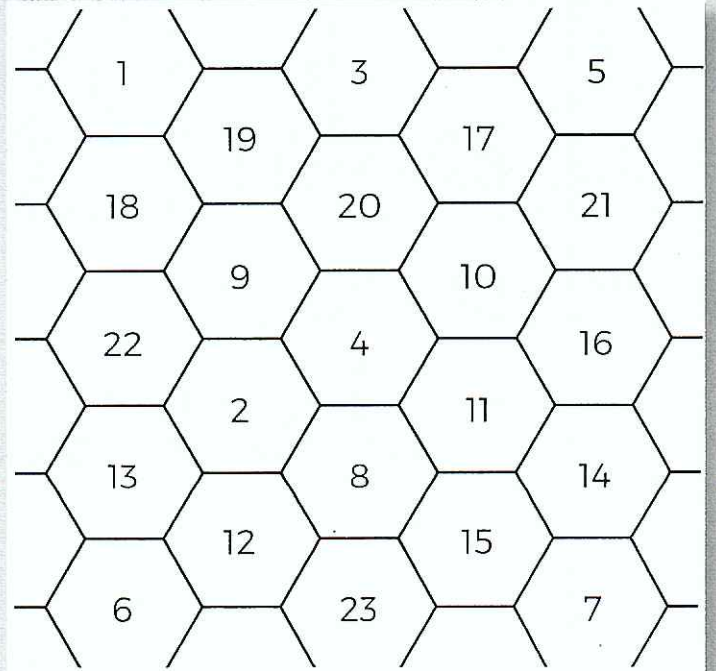
İlaveten

MİKROFON SENDE

Bu oyundaki amacımız tabloda bulunan dört kutuya sahip olmak. Aşağıdaki kutulardan birini seçelim ve kutuda yazan konu hakkında bir dakika konuşalım. Eğer bir dakika konuşabilirseniz o kutu sizin olur ve diğer arkadaşlarınız o kutuya sahip olamaz. Sizin olan kutunun üstüne mutlaka adınızı yazın. Bir dakikalık sürenin tümünde konuşmanız gerektiğini unutmayın. Dört kutuyu birbirine bağlayabilen öğrenci oyunu kazanır. Oyunu kazanmak için oyun sırasında arkadaşınızın kutuları bağlamasına engel olmaya çalışın.

1. Turizm	13. Meslekler
2. Tatil hazırlıkları	14. Sağlık
3. Ülkenizdeki turistik yerler	15. Eğitim
4. Teknoloji	16. Hayaller
5. Sosyal Medya	17. Alışveriş
6. Ulaşım	18. Kitaplar
7. Moda	19. Filmler
8. Yiyecekler / İçecekler	20. Üniversite
9. Müzik	21. Zor zamanlar
10. Suç türleri	22. Televizyon
11. Haberler	23. Arkadaşlık
12. İcatlar	

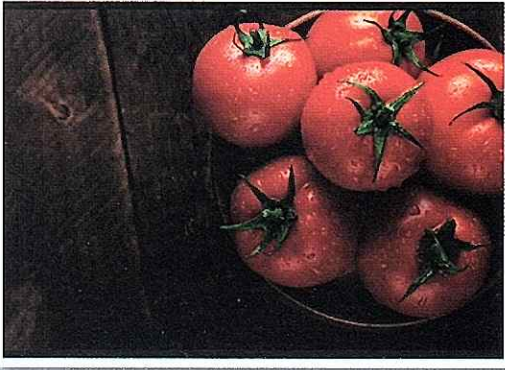

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

YİYECEKLER HAKKINDA BİLMEDİKLERİMİZ

Yoğurt çok tüketilen ve birçok yemekte kullanılan bir yiyecektir. Araştırmalar yoğurdun Türk kökenli olduğunu ve zamanla tüm dünyaya yayıldığını göstermektedir. Bu yiyecek pek çok ülkede meyvelerle birlikte daha çok tatlı olarak yenmektedir. Türkiye’de ise yoğurt ayran yapılarak içilir ya da mantı, iskender kebabı, alinazik kebabı gibi yemekler ile birlikte tüketilir. Hatta yoğurt ile yapılan çorbalar bile vardır.

Domatesin anavatanı Güney ve Orta Amerika’dır. Domates Bolivya ve Peru’da bulunmuş ve daha sonra Meksika’da yetiştirilmiştir. Amerika’nın keşfinden sonra domates gemilerle Avrupa’ya gönderilmiş ve orada üretilmeye başlanmıştır. Amerika keşfedilmeseydi belki de bugün sıklıkla tüketilen ketçap, salça ve menemen gibi yiyecekleri bilmeyecektik.

Bazı araştırmalara göre çay Çin’den dünyaya yayılmıştır. Çayın ortaya çıkışıyla ilgili şöyle bir hikâye bulunmaktadır: Çin İmparatorunun sıcak banyosu için su kaynatılırken o suya bir çay yaprağı düşer. İmparator çaylı suyun kokusunu ve lezzetini beğenir. İmparator suyunu artık bu şekilde çay yaprağı ile kaynatarak içmeye başlar. O günden beri çay, başta Türkiye olmak üzere tüm dünyada sevilerek içilmektedir.

BİR ADIM ÖTESİ

“da” Bağlacı

Bu bağlaç cümleye “gibi”, “eşitlik”, “katılma”, “üstelik” ve “karşıtlık” anlamları katar ve kendisinden önceki cümleden ayrı yazılır.

O, makyaj yapsa da yapmasa da güzel.

Nikâha Ahmet de geldi.

Çocukların üçü de bahçeye çıkmış.

Söylediklerine gel de inanma!

Öğretmenimi seviyorum, sayıyorum da.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki cümlelerde uygun bağlacı işaretleyelim.

1. Eskimoların dili oldukça zengindir; **hatta / neyse ki** kar yağışlarının farklarını tanımlamak için kullanılan yirmiden fazla sözcük vardır.
2. Güneş, dünyadan çok küçük görünmektedir; **mademki / ne var ki** dünyadan 330 kat daha büyüktür.
3. İnsan beyninin ortalama ağırlığı 1,3 kg'dır; **bununla birlikte / ne yazık ki** beyin yüzde 80'i de sudur.
4. İnsan günde ortalama 80 ila 100 saç teli döker; **meğerse / neyse ki** saçlarımızın hepsini kaybetmiyoruz.
5. Onun teklifini kabul etmek zorunda değilsin ama **hiç değilse / neyse ki** bir cevap vermelisin.
6. İnsanlar dünyaya nasıl zarar verdiklerini bilmiyorlar; **neyse ki / oysaki** bir büro elemanı yılda 80 kilo yüksek kalitede kâğıdı çöpe atıyor.
7. İnsanlar en çok kaza ya da hastalık yüzünden ölmüyormuş; **meğerse / en azından** insanların ölümü en çok sivrisineklerden oluyormuş.
8. İnsanlar ölümsüz olmayı istiyorlar; **neyse ki / ne var ki** yalnızca her iki milyar insandan biri 116 yıldan fazla yaşayabiliyor.
9. İnsanlar depremlerin çoğunu fark etmezler; **ne var ki / mademki** her yıl dünyada 50 binden fazla deprem olmaktadır.
10. Ev sahibini kiraya zam yapmamaya ikna etmem çok zor **nitekim / meğerse** kirayı her yıl %10 arttırıyor.

2. Aşağıdaki cümleleri uygun şekilde eşleştirelim.

1. Ablam çok zayıfladığını söylüyor;
 2. Dün yurttaki internette bir sorun vardı;
 3. Biz uyuyorken ocaktan gaz sızmış;
 4. Bugün evde temizlik yapmam gerek;
 5. Bugün pikniğe gitmek istiyorduk;
 6. Çalışsa çok başarılı olabilir
 7. Eczaneden aldığım grip ilaçlarını kullanıyorum
 8. Evde kedi besliyorum
 9. Evin kapısını açık unuttuğumu sandım
 10. Kilo almak için çok uğraşılıyor
 11. Mademki beni dinlemiyor
 12. Bu havada araba sürmek çok tehlikeli
 13. Onu bir daha aramayacağım
 14. Bir tane baklava yeterli
 15. Seni görmeyeli çok değişmişsin
- a. ayrıca alışverişe de gitmeliyim.
 - b. ben de bir daha ona bir şey söylemem.
 - c. hiç değilse yağmur durunca yola çık.
 - ç. ayrıca bir de köpek alacağım.
 - d. ne var ki hâlâ iyileşmedim.
 - e. zaten benimle konuşmak istemiyor.
 - f. zaten fazlası midemi ağrıtıyor.
 - g. hâlbuki hiç belli olmuyor.
 - ğ. hatta yatmadan önce yemek yiyor.
 - h. meğerse eve hırsız girmiş.
 - ı. ne var ki kendine hiç güvenmiyorum.
 - i. ne yazık ki hava yağmurlu.
 - j. neyse ki evde gaz alarmı varmış.
 - k. üstelik zayıflamışsın.
 - l. meğerse hatların bakımı yapılıyormuş.

3. Aşağıdaki cümleleri yeniden yazalım.

1. Hava soğuk olmasına rağmen yanına ceketini almadı. (oysaki)
.....
2. Sıcakkanlı bir kız ama ne yazık ki çok arkadaşı yok. (-a rağmen)
.....
3. Bugün tatil olduğu için hiçbir şey yapmak zorunda değilim. (Mademki)
.....
4. Emekli olduktan sonra ev almak istiyordum. Bu nedenle çalışırken para biriktirdim. (nitekim)
.....
5. Roma'da müzeyi gezemedik çünkü pazartesileri kapalı olduğunu bilmiyorduk. (meğerse)
.....

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz.
1: Yapamam, 2: Biraz yapabilirim, 3: Yapabilirim, 4: İyi yapabilirim, 5: Çok iyi yapabilirim.

1. Televizyon filmlerinin ve tiyatro metinlerinin çoğunu anlayabilirim.	1	2	3	4	5
2. İlgi alanıma dair birçok konuda ayrıntılı açıklamalar yapabilirim.	1	2	3	4	5
3. Bir olayın olumlu, olumsuz yönlerini ortaya koyarak görüş bildirebilirim.	1	2	3	4	5

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

asit
astronot
ata
banknot
barkod
benzerlik
derinlik
dirençli
DNA
gen
genetik
gezegen
gözlemevi
güneş panelleri
hâkimiyet
hammadde
hidrojen
idrar
işitme cihazı
kalıtsal
kalsiyum
karga
kinci
kozmonot
laboratuvar
maden
madeni para
mahcup
motorlu taşıt
MÖ (milattan önce)
MS (milattan sonra)
oksijen
parlak
pastel boya
petrol
saydam
soya
şempanze
şifalı
şifre
tahıl ürünleri
teşhis
tır
topluluk
uzay

uzay istasyonu
yakıt
yenilenebilir
yer çekimi
verimli

FİİLLER

basmak
elde etmek
emmek
geri dönüştürmek
ileri sürmek
ilgisini çekmek
meydana gelmek
ortadan kaldırmak
ortaya çıkarmak
savunmak
tasarlamak
tasarruf etmek
tespit etmek
yaygınlaşmak
yol açmak

KALIP İFADELER

ilerleme kaydetmek
tek eşli
yan etki

1-(s 11)

Yaylalar şehir merkezinden uzakta, dağların yüksek yerlerinde ki yerleşim alanlarıdır. Türkiye’de yaz mevsiminin gelmesiyle birlikte insanlar yaylalara göç ederler. Yaz mevsimi boyunca yaylalarda kalırlar. Geçmişte insanlar hayvanlarını otlatmak, sıcak havalardan kaçmak ve dinlenmek için yaylaları tercih etmiştir. Günümüzde ise “yaylacılık” bir turizm sektörü hâline gelmiştir. Özellikle Türkiye’nin Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde yayla turizmi önem kazanmıştır. Bu bölgelerdeki insanlar yaz mevsiminde şehrin sıcak havasından kaçmak ve yemyeşil ormanlarda temiz hava almak için yaylalara gitmeyi tercih ederler.

Ülkemizin en büyük yaylaları Karadeniz Bölgesi’ndedir. Bu bölgenin en meşhur yaylası ise Rize’deki Ayder Yaylası’dır. Ayder Yaylası deniz seviyesinden 1350 metre yükseklikte harika bir doğal güzele sahiptir. Ayder, kaplıcaları ve şifalı sularıyla her yıl yüzlerce turiste ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca farklı etkinlikleri, doğal güzellikleri, şifalı suları ve yöresel lezzetleriyle yaylacılık turizminin en gözde mekânlarındandır. Burada yaşayan halkın en önemli geçim kaynağı arıcılıktır. Ayder Yaylası yemyeşil ormanları, farklı türlerdeki ağaçları ile arıcılık için uygun bir yerdir. Ayder Yaylası yılın her mevsimini ziyarette açıktır. Peki, Ayder Yaylası’nda neler yapabilirsiniz? Yayladaki yemyeşil ormanların ve masmavi ırmakların fotoğraflarını çekip içindeki fotoğrafçıyı keşfedebilirsiniz. 57 metre uzunluğundaki Firtına Deresi’nde rafting yapabilir, heyecanı doruklarda yaşayabilirsiniz. Karadeniz’in şifalı kaplıcalarını ziyaret edebilirsiniz. Dağların yamaçlarındaki yayla evlerinde kalabilir, tarihi dokuyu yaşayabilirsiniz. Mıhlama, Laz böreği, mısır unu ekmeği ve lahana sarması gibi yöresel lezzetleri tadabilirsiniz. Yerli halk ile tanışıp orman yürüyüşleri yapabilirsiniz. Ayder’e gelmeden önce yayladaki otel ya da pansiyonlarda kalmak için rezervasyon yaptırmanız gerekir. Siz de hafta sonu iki günlük de olsa “yaylacı” olabilirsiniz. Ayder’e yolunuz düşerse bu tavsiyelerimizi unutmayın!

2-(s 16)

Alman Hemberger ailesi seyahat etmeyi çok seviyor. 25 yılda 42 ülke gezmiş ve Türkiye’yi gördükten sonra başka bir ülkeye tatil gitmemişler. Emekli öğretmen Dietmar Hemberger, bunu şöyle anlatıyor: “25 yıl boyunca eşim ve üç çocuğumla birlikte 42 ülke gezdik. 2001 yılında İstanbul’a geldik. Türkiye’ye ve Anadolu insanının sıcakkanlılığı ile misafirperverliğine hayran kaldık. Bir daha başka bir ülkeye gitmek istemedik. Dokuz yıldır Türkiye’yi geziyoruz. Gezilerimizde yüzlerce Türk arkadaş edindik. Türkiye’de tatil yaparken onlar sayesinde Berlin’deki evimizdeymiş gibi rahat ve huzurluyuz. Ne zaman bir şeye ihtiyacımız olsa hemen yardımımıza koşuyorlar.” Dietmar Hemberger’in eşi Clementia Hemberger ise “Çok ülke gezdik ama Anadolu insanının misafirperverliği ve içten olması sebebiyle yalnızca Türkiye’ye bağlandık. İleride ailece Rize’ye taşınmayı düşünüyoruz.” diyor ve ekliyor: “2001 yılından 2010 yılına kadar Türkiye’de 53 şehir gezdik. Yaklaşık bir ay sonra da eşimle bir Anadolu turuna katılacağız. Bu turda Konya, Isparta, Bitlis, Rize, Bodrum, Burdur, Afyonkarahisar, Manavgat, Alanya ve Finike’yi gezeceğiz. Ayrıca Türkiye’nin tarih ve doğal güzelliklerini anlatan bir kitap yazmaya hazırlanıyoruz. Böylece Türkiye’yi başkalarına da tanıtmak istiyoruz.”

3-(s 22)

Merve: Özge, sen daha önce Kuzey Kıbrıs’a gittin, doğru hatırlıyorum değil mi?

Özge: Evet, gittim. Hayırdır?

Merve: Bir havayolu firması Kuzey Kıbrıs seferleri için bir kampanya yapmış, bilet fiyatları çok uygun. Oraya gitmeyi düşünüyorum. Ne dersin?

Özge: Çok iyi bir fikir! Kıbrıs’a gitmek için en ideal mevsim ilkbahar. Çünkü yazın çok sıcak oluyor, bu mevsimde rahat rahat gezersin. Peki, nereye gideceksin ve ne kadar kalacaksın?

Merve: İş yerinden bir haftalık izin alabildim ama uçak seferleri sabah çok erken saatte. Bu yüzden son günü düşünme, 6 gün kalacağım. Yeri henüz ayarlamadım. Nereyi tavsiye edersin?

Özge: Girne olabilir. Oduka güzel bir yerdir ve deniz kenarı olduğu için iklimi daha yumuşaktır. Yalnız, oraya gidince dikkat et, adını hatırlayamıyorum ama orada bir sinek türü var. O sinekler seni ısırırsa bir hafta bitkin bir şekilde yatarsın, tatilin mahvolur. Sinek koruyucu krem sürdüğün sürece hiçbir sorun yaşamazsın.

Merve: Bu tavsiye çok iyi oldu, teşekkür ederim. Peki, nereleri gezeyim, neler yapayım? Bunlardan bahset biraz.

Özge: Yeme içmeden başlayalım istersen. Adaya özgü zeytinli ekmeği, ceviz macununu ve hellim peynirini mutlaka denemelisin.

Merve: Kilo almadan dönme, diyorsun yani.

Özge: Bir şey olmaz! Dilekkaya Köyü’nün peyniri meşhurdur. Bunun dışında da balıklar çok lezzetlidir. Ulaşım gelirmek, ben çok önceden gittim. O zamanlar toplu taşıma yoktu, araba kiralamam. Şimdi durum nasıl, bilmiyorum. Yalnız araba kiralamayacaksın dikkat et, arabalar soldan gidiyor. Trafik kurallarına uyduğun sürece sorun yaşamazsın. Bir de yol tabelalarında uzaklık kilometre değil mil cinsinden yazıyor, bu benim kafamı karıştırmıştı.

Merve: Himm, anladım. İyi ki bunu söyledin. Başka?

Özge: Ben Kıbrıs’ta çok uzun süre kaldım ve pek çok yer gezdim. Sana en ilgi çekici yerleri söyleyeyim: Beparmak Dağları’nda St. Hilario adlı bir kale var, kaleyi aynı Sümla Manastırı gibi dağlara oymuşlar. Kaleyi, adayı korumak için yapmışlar ama burası sonradan Akdenizli korsanlara ev olmuş maalesef. Bunun dışında Dipkarpa’da çok güzel bir köy ve bu köyde tarihi bir kilise var, orayı da gezmeni tavsiye ederim. Bir de Ercan Havaalanı’nın arkasındaki bir köyde “Kırklar” adında, 40 kişinin gömüldüğü bir yer yatır var. Bu 40 kişinin arasında, Hz. Muhammed’in ailesinden de kişilerin olduğu söyleniyor. Burayı da mutlaka görmelisin. Son olarak denizin tadını çıkar, çok güzel bir denizi var...

Merve: Sen de gelsene, bana rehberlik edersen.

Özge: Aslında çok güzel olur fakat biliyorsun iş değiştirdim ve bir yılım bitmeden yıllık izin alamıyorum. Artık senin anlarını dinlerim.

Merve: Oradan bir şey istiyor musun?

Özge: Tavsiye ettiğim yiyecekler var ya, onlardan istiyorum.

Merve: Tamam, mutlaka getireceğim merak etme.

4-(s 34)

Günlük hayatımızda kullandığımız araçlar, mobilyalar, tıbbi malzemeler nasıl ve kim tarafından icat edildi? Hiç düşündünüz mü? Mucit deyince hepimizin aklına Edison, Newton ya da telefonun mucidi Graham Bell gibi isimler gelir. Aklımıza ilk anda gelen tüm mucitlerin ortak özellikleri ise erkek olmaları. Bilim ve bilimsel araştırma, icatlar, teknoloji hep erkeklerle ilgili gibi düşünülür. Halbuki günlük hayatımızda kullandığımız bulaşık makinesi, kursungeçirmez yelek, araba camı sileceği, bebek bezi gibi birçok buluşun altında kadın mucitlerin imzası vardır. Gelin, birlikte bu kadın mucitlerin neler icat ettiklerine bakalım:

Josephine Cochrane: Bulaşık makinesi

Hizmetçisi, Josephine’in değerli porselenlerini yıkarken kırınca; Josephine sinirlenip bulaşık makinesini icat etmeye karar vermiş. Josephine Cochrane, makinenin patentini 1886’da almış. Bu dönemde, evlerin çoğunda makinenin çalışması için gerekli olan su sistemi yokmuş. Bu yüzden Cochrane, fikrini otellere ve restoranlara satmış. Kadının çalışma hayatına girmesi ile birlikte bulaşık makinesi evlerdeki yerini almış.

Grace Hopper: Evrensel Yazılım Dili

Dr. Grace Murray Hopper “bilgisayarların anası” olarak bilinir. 2. Dünya Savaşı’ndan sonra Hopper, Harvard’da ilk zengin donanımlı bilgisayar geliştirme üzerine çalışan ekipte yer almış. Dr. Hopper ayrıca, yazılım bilgisayar diline çeviren donanımın da yaratıcısı. Hopper’ın kadın bir mucit olarak sayısız ödülü bulunuyor. Hopper, öldükten sonra da ödül almaya devam etmiş ve 30 üniversiteden onur ödülü almıştır.

Mary Anderson: Araba camı sileceği

1900’lerin başlarında sürücüler, karlı ve yağmurlu havalarda durup camlarını silmek zorundaydı. Mary Anderson, bu problemi mükemmel bir buluşla çözdü. Artık sürücülerin camlarını silmek için sadece arabadaki bir kolu indirmeleri yeterliydi. Bazı insanlar Anderson’ın bu buluşuna “dikkat dağıtıcı” diyerek karşı çıktılar. Fakat Anderson, aletin patentini aldıktan kısa bir süre sonra, her araçta bir cam sileceği bulunmaya başladı.

5-(s 39)

Bugünkü sokak röportajımızda cep telefonlarını konuşuyoruz. Sunucu: Merhabalar, hangi telefonu kullanıyorsunuz ve telefonda neler yapıyorsunuz? Bize anlatır mısınız?

1

Merhabalar, ben öğrenciyim. Telefonum dokunmatik ve çok memnunum. Telefonumu çok sık kullanıyorum. Ailemle görüntülü konuşuyorum ve arkadaşlarımla mesajlaşıyorum. Her

gün en az üç saat sosyal medyada vakit geçiriyorum. Telefonumda çok güzel uygulamalar var. Mesela, telefonumdaki bir uygulama sayesinde, matematik problemlerinin çözümleriyle ilgili videolar izleyebiliyorum. Bu uygulama sanırlara çalışırken çok işime yarar. Bir başka uygulama ile pek çok kitabı ücretsiz olarak okuyabiliyorum. İki ay önce üniversiteyi kazandım ve üniversiteyi kazanınca annem bana bu telefonu aldı. Telefonumu değiştirmeyi düşünmüyorum çünkü bu modelden memnunum. Başka bir telefon hattı daha alacağım çünkü yurtdışı telefonum çok iyi çekmiyor.

2

Merhabalar, beş yıldır aynı telefonu kullanıyorum. Biraz yaşlı olduğum için telefon kullanmayı çok iyi bilmiyorum. Bu telefonu bana kızım aldı. Telefonla konuşlu ve eski model ama ben çok memnunum. Bu telefonla torunlarımla rahatça arayabiliyorum ve onlar aradıkları zaman rahatça duyabiliyorum çünkü telefonun sesi çok yüksek. Telefonuma bazen mesajlar geliyor ama telefonun ekranı çok küçük olduğu için okuyamıyorum. Çocuklarım gelince onlardan okumalarını istiyorum. Telefonumun bataryası da çok iyi, şarjı iki gün dayanıyor. İki günde bir şarj etmem yeterli oluyor.

3

Merhabalar, ben turizm sektöründe çalışıyorum. İşim nedeniyle telefonu sürekli kullanmak zorundayım. Otellerdeki temsilcilerle konuşuyorum ya da mesajlaşıyorum. Yurt dışındaki rezervasyonlarda bir sorun olursa, hemen telefonumla internet üzerinden bir toplantıya katılıyorum. Telefonumda bir sürü farklı uygulama var. Fotoğraf çekmeyi çok seviyorum, bu nedenle telefonumun kamerasının çok iyi olmasını istiyorum. Telefonumdan hiç memnun değilim çünkü şarjı çok çabuk bitiyor. Bu telefonu geçen yıl aldım, o zaman piyasadaki en son model telefon buydu. Gelecek ay bu telefonun yeni modeli çıkacak. Onu almayı planlıyorum çünkü yeni modelin hem daha hızlı hem de şarjının daha uzun ömürlü olduğu söyleniyor. Ayrıca kamerasının çözünürlüğü de daha yüksekti.

6-(s 46)

Ulaşım sektöründe yolculara farklı hizmetler sunuluyor. Bu hizmetler ülkeden ülkeye ve ulaşım türüne göre değişiyor. İşte sizlere farklı ulaşım türlerindeki hizmetlerden birkaç örnek: Türkiye’de şehirlerarası otobüslerde şoförden hariç bir görevli daha bulunur. Bu kişiye muavin denir. Muavin, otobüste gerekli düzeni sağlar. Bazen şoföre baze de yolculara yardım eder. Genellikle otobüslerde her yolcu için bir televizyon bulunur. Yolcu film izlemek ya da müzik dinlemek istediği zaman kendine özel bu televizyonu kullanabilir. Otobüslerdeki bir diğer hizmet ise çay, kahve ve sandviç, bisküvi gibi yiyecek ikramlarıdır. Bu tür ikramların kalitesi ve çeşitliliği otobüs firmasına göre değişir. İkram yapılacağı zaman muavin tarafından yolcular bilgilendirilir. Bu ikramlar ücretsizdir.

Japonya’da özel trenlerde çok lüks hizmetler sunulmaktadır. Bu trenlerle iki ya da dört günlük geziler yapmak mümkündür. Trenlerde özel odalar bulunmaktadır. Bu odalara manzara vagonu, süit vagon, yemek vagonu ve dinlenme vagonu adı verilmektedir. Bu trenler otel olarak da kullanılmakta ve sadece 34 yolcu kabul etmektedir. Trenin restoran vagonundaki yemekler dünyaca ünlü şefler tarafından hazırlanmaktadır. Japonya’daki trenlerde bilet ücretleri on bin dolara kadar çıkmaktadır.

Hava yolu ulaşımında ise Birleşik Arap Emirlikleri yolculara oldukça lüks hizmetler sunmaktadır. Uçakların birinci sınıf lüks kabinlerinde, istediğiniz zaman farklı ülkelere ait yemekleri tadabilirsiniz. Uçak içinde kısa bir yürüyüş çıkabilirsiniz, ayrıca duş hizmetinden faydalanabilirsiniz. Size özel bilgisayar ile ayaklarınızı uzatarak internete girebilir, film izleyebilir, müzik dinleyebilir ve oyun oynayabilirsiniz.

7-(s 58)

Günlük hayatımızda ve sosyal yaşamımızda kıyafetlerimiz, kim olduğumuzu, nasıl biri olduğumuzu, mesleğimizi, statümüzü, kısaca bizi anlatır. Temiz ve düzenli giyinmenin yanında kendimize ve vücudumuza uygun bir stili bulmak da çok önemlidir. Kendi stilimizi keşfetmek için kendi vücudumuza uygun ve doğru kıyafet parçalarını bir araya getirmeliyiz. Doğru bir stile kavuşmak için doğru alışveriş stratejileri uygulamamız şart. Peki, bu alışveriş stratejileri nelerdir? Moda ve marka danışmanı Büşra Toraman bizler için bu stratejileri anlattı:

1. Alışveriş çıkmadan önce liste hazırlamak.

Elbise dolabımızdaki kıyafetleri gözden geçire ihtiyacımızı belirlemeliyiz. Ne alacağımızı bilmediğimiz zaman genellikle bizi hiç yansıtmayan kıyafetleri seçebiliyoruz. Mağazalardaki

kiyafet bolluğu içinde ihtiyacımız olmayan kiyafetleri alabiliyoruz. Bu sebeple alınacaklar listesini hazırlamak doğru bir stil oluşturmak için en önemli adımdır.

2. Modayı gözü kapalı takip etmemek.

Modaya uyum sağlamak için bizi yansıtmayan, karakterimize ve kişiliğimize uygun olmayan kiyafetleri tercih etmemeliyiz. Modaya uyum giyinmek isterken bize hiç yakışmayan kiyafetler seçebiliriz. Önemli olan kendimize uygun moda kiyafetleri seçerek kendi stilimizi oluşturabilmektir.

3. Acele alışverişten kaçınmak.

Alışveriş yapacaksa planımızı ona göre ayarlamalı ve alışverişimize geniş bir zaman ayırmalıyız. Acele ile alınan kiyafetler genelde pişmanlıkla sonuçlanır. Mümkünse ihtiyacımız olan bir ürünü birkaç mağazaya baktıktan sonra almalıyız.

4. Vücut tipimizi tanımak.

Aslında alışveriş öncesinde dikkat etmemiz gereken en önemli nokta, vücut tipimizi tanımak. Kilolu muyuz, zayıf mıyız? Vücutumuzun şekline göre hangi kiyafetleri daha güzel taşıyabiliriz? Vücut tipimize göre hangi kiyafetleri tercih etmemiz gerekiyor? Bunları bilmeliyiz. Bunun için internetten çok kısa araştırmalar yapabilir ve kısa sürede doğru bilgiye ulaşabiliriz. Daha sonra doğru kiyafetleri vücut tipimize göre seçerek kendi tarzımızı oluşturabiliriz.

5. Doğru rengi bulmak.

Alışverişten önce hangi renklerin ten rengimize uygun olduğunu, hangi ortamlarda hangi renkleri tercih etmemiz gerektiğini bilmek oldukça faydalı olacaktır. Örneğin iş hayatında eğer karşımızdaki insana güçlü olduğumuzu göstermek istiyorsak siyah rengi, karışmazdı ki insana güven vermek istiyorsak beyaz rengi tercih etmeliyiz. Bunun yanı sıra anlaşma ve uzlaşma sağlanan ortamlar için gri rengi; aile ve arkadaş ortamlarında samimiyeti göstermek için mavi rengi tercih edebiliriz. Ayrıca beyaz tenliye çok koyu renklerden uzak durmayı unutmamalıyız.

6. Denemeden kiyafet almamak.

İşte, alışverişte yaptığımız en büyük hatalardan biri denemeden kiyafet almak. Her markanın, her kiyafet modelinin tarzı farklıdır. Bu sebeple yalnızca beden ölçüsüne göre alınan kiyafetler, sonrasında pişmanlıklara sebep olabilir. Örneğin, bir markada 38 beden pantolon giyen bir kişi başka bir markanın pantolonunu alırken muhakkak denemelidir. Çünkü o beden başka bir markada küçük ya da büyük olabilir. Denemeden sadece vitrinlere bakarak alınan kiyafetler de bize yakışmayabilir. Bu sebeple denemeden kiyafet almamalıyız.

8-(s 63)

İstanbul'un tarihî ilçelerinden biri olan Fatih'te birçok lezzeti tadabilirsiniz. Tatlıdan kuru fasulyeye kadar birçok değişik tadın bulunduğu ilçe, artık yeni bir mekâna daha ev sahipliği yapıyor. Vefa semtinde bulunan Sevd Gazozcusu, vitrinindeki bin bir çeşit gazozla gözrenleri şaşırtıyor.

Ürettiği şehrin kendi suyunun, şekerinden ve meyvelerinden yapılan gazozların yerini başka içecekler olsa da şehir gazozları unutulmadı. Şehir gazozlarına ilgi azalmasına rağmen, bu gazozlar üretilmeye devam ediyor. Sevd Gazozcusu, çeşitli şehirlerde üretilen yerel gazozları satın alıyor ve hepsini tek bir yerden satışa sunuyor.

Küçükük dükkânda Adana Zaman Gazozu'ndan, Denizli Zafer Gazozu'na, Şanlıurfa Gazozu'ndan Eskişehir'de üretilen Laçın Gazozu'na, Niğde Gazozu'ndan, Safranbolu'da üretilen Bağlar Gazozu'na kadar hemen her şehirden gazoz var. Dükkân sahiplerinden Anıl Karacaer, "Bütün şehirlerin gazozlarını toplamak çok zor bir iş ama severek yaptığımız için bu işe aılıştık. Müşterilerimizin özledikleri lezzetleri onlara sunmak bizi çok mutlu ediyor." diyor.

Çoğu insanın bu gazozların hâlâ ürettiğinden haberi bile yok. Dükkânın en çok tercih edilen gazozunu ise o gün dükkâna gelen müşterilerin memleketleri belirliyor; çünkü herkes kendi şehrinin gazozunu içmek istiyor. Anıl Karacaer'e göre önemli olan gazozların tadı değil. Çünkü kendi şehirlerinin gazozlarını içen müşteriler, çocukluklarını hatırlıyor ve bu yüzden Sevd Gazozcusuna gelmeye devam ediyorlar.

Bir gün yolunuz İstanbul'da Vefa Semtine düşerse mutlaka Sevd Gazozcusu'na uğrayın. Kapatın gözlerinizi ve aklınıza gelen ilk şehirden bir gazoz isteyin. Seveceğiniz gazoz hangi şehirden geliyorsa, bunun bir önemi yok. Ağzınızda şekerli bir tat, aklınızda çocukluk anılarınızla bu güzel mekânın tadını çıkarın...

9-(s 69)

Türk kültürünün önemli unsurlarından biri olan türkülerin sosyal hayatta yeri çok önemlidir. İnsanlar yüzyıllardır sevinçlerini, heyecanlarını, hüznlerini ve acılarını türkülerle anlatmışlardır. Türküler yörelere, yani buldukları coğrafi bölgelere göre değişiklik gösterir. Örneğin, İzmir türküleri ile Gaziantep türküleri müzik ve konu açısından farklılık gösterebilir. Türküler aşk, ölüm, ayrılık, doğa olayları, gurbet, özlem, güzellik, kahramanlık gibi farklı konuları anlatabilir. Türkülerin ilginç hikâyeleri vardır. Bugün üç türkü dinleyeceğiz ve onların hikâyelerine kulak vereceğiz.

İlk türkü, "Yüksek Yüksek Tepelere". (Müzik girer) Tekirdağ yöresine ait bu hüzünlü türkü günümüzde kına gecelerinde, geneline kına yakılırken çalar ve gelinler bu türküyü dinleyince genellikle ağlar. Türkü aileye özlemi anlatır. Bu türkünün hikâyesi şöyledir: Tekirdağ'da Zeynep isiminde çok güzel bir kız vardır. Uzak bir köyden gelen Ali isimli genç Zeynep'i beğenir. Zeynep ve Ali evlenir ve Ali'nin köyünde yaşamaya başlar. Zeynep ailesini çok özler ama köyü çok uzakta olduğu için onları ziyaret edemez. Evinin kapısında durup karşıdaki dağlara bakarak bu türküyü söyler. Türkünün sözleri şöyledir: "Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar. Aşrı aşrı memleketke git vermesinler. Annesinin bir tanesini hor görmesinler. Ben anemi öledim, hem annemi hem babamı, ben köyümü öledim." Bir gün Zeynep hastalanır. Köylüler Zeynep'in ailesine haber verirler. Zeynep'in annesi ve babası onu ziyarete gelir. Zeynep anne ve babasıyla hasret giderir ve bu türküyü onlara söyler. Zeynep iyileşemez ve kısa bir süre sonra ölür. O günden beri bu türkü ayrılığın ve özlemin türküsü olarak bilinir.

Diğer türkünün adı "Sarı Gelin". (Müzik girer) Bu türkü Erzurum yöresine ait ve iki âşik gencin hikâyesini anlatır. Erzurumlu fakir bir genç, köyden zengin bir kişinin kızına aşık olur. Ancak ikisinin de ailesi evlenmelerine izin vermez. Genç adam kıza bir mektup yazar ve birlikte başka bir şehre kaçmayı teklif eder. Genç kız ve adam köyden kaçarlara ama evlenemezler çünkü yakalanırlar. Kızın akrabaları genç adamı öldürüp genç kıza babasına teslim ederler. Türkü bu acılı ve hüzünlü aşk hikâyesini anlatır.

Son türkü "Silifke'nin Yoğurdu". (Müzik girer) Bu türkü Mersin yöresine aittir. Oldukça eğlenceli olan bu türkünün kendine özel hareketli bir dansı da vardır. "Silifke'nin Yoğurdu" türküsü güzel ve becerikli Yörük kızlarını ve onların ürettikleri lezzetli yoğurtları satmalarını anlatır. Göçebe bir toplum olan Yörükler keçilerinden sağdıkları sütlerle yoğurt yaparlardı ve yoğurtları satmak için pazarlara giderler. Yüredeki ozanlar bu yoğurtların lezzetini ve Yörük kızlarının güzelliğini anlatmak için bu türküyü yazmışlardır. Yıllardır beğeniyle dinlenen türkünün sözleri şöyledir: "Silifke'nin yoğurdu, seni kimler doğurdu? Seni doğuran ana, bal ile mi doğurdu?"

10-(s 80)

Seçil Hanım: Son yıllarda dünya genelinde gittikçe artan suç türlerinden biri de siber suçlardır. Peki, nedir siber suçlar? Bugün bilimsel uzmanı Ömer Fatih Sayan siber suçlar ve siber suçlardan korunma yolları hakkında bizleri bilgilendirecek. Ayrıca sizlerin sorularını da cevaplayacak.

Ömer Bey, radyo yayınıma katıldığınız için teşekkür ederim. Bugün bizlere siber suçlar ve siber suçlardan korunma yolları hakkında bilgiler vereceksiniz. Dinleyicilerimizin de bu konuda sizlere soruları olacak.

Ömer Bey: Teşekkür ederim, Seçil Hanım. Öncelikle siber suçlar hakkında bilgi vermek istiyorum. Siber suç, bilgisayar ve internet ortamında işlenen suçlardır. Siber suçların çoğu para kazanmak isteyen siber suçlular tarafından işlenir. Siber suçlar size ait bilgilere ulaşır ve bunları kötü amaçla kullanırlar. Bazen kimlik bilgilerinize, bazen kredi kartı bilgilerinize bazen de bir kuruma ait özel bilgilere izinsiz ulaşırlar. Bu bilgiler kötü amaçla kullanılır. İnsanlara maddî manevî zarar verirler.

Seçil Hanım: Ömer Bey, siber suçlardan en yaygın olanları nelerdir?

Ömer Bey: İnternet dolandırıcılığı, kredi kartı bilgilerinin çalınması, kimlik dolandırıcılığı, siber gasp, bilgisayarınıza izinsiz erişmek gibi suçlar, en yaygın siber suçlardır.

Seçil Hanım: Ankara'dan Kenan Bey'in size bir sorusu var. Kenan Bey hoş geldiniz, sorunuza alalım.

Kenan Bey: Merhabalar, ben bir şirkette yöneticiyim ve bilgisayarımın önemli bilgiler var. Bilgisayarımı siber saldırılardan korumak için ne yapmalıyım?

Ömer Bey: Bilgisayarınızı kötü yazılımlardan korumak için bir bilgisayar uzmanına virüs programı yükletmelisiniz. Bilgisaya-

rınızda sadece sizin kullanabileceğiniz bir dosya açtırılmasını ve önemli bilgilerinizi oraya koymalısınız. Ayrıca bu dosyaya bir şifre koymalısınız ve şifrenizi kimse bilmemeli.

Seçil Hanım: Ömer Bey, Nesrin Hanım da size bir soru sormak istiyor. Merhabalar Nesrin Hanım, sizi dinliyoruz.

Nesrin Hanım: Merhabalar Ömer Bey, geçen ay kredi kartımdan benim bilgim dışında alışveriş yapılmış. Bu gibi durumları önlemek için ne yapmalıyım?

Ömer Bey: Kredi kartınızın şifresini kimseye paylaşmamalısınız. Kredi kartınızın şifresini sık sık değiştirmelisiniz. Yalnızca güvendiğiniz sitelerden alışveriş yapmalısınız.

Seçil Hanım: Güven Bey de soru sormak için hatta bekliyor. Merhabalar Güven Bey, buyurun.

Güven Bey: Merhaba, geçen hafta mail hesabıma girilmiş. Mailimde banka hesaplarımın şifreleri ve kimlik kartımın taranmış hâli de vardı. Kimlik bilgilerimi kullanarak benim adıma farklı banka hesapları açılmış. Bu konuda ne yapmam gerek?

Ömer Bey: Hemen polise bu durumu bildirin. Mail adresiniz için daha zor bir şifre oluşturun. Kendi hayatınızla ilgili bilgilerinizi, doğum tarihinizi, ailenizdeki bireylerin isimlerini ya da doğum yerinizi şifre olarak kullanmayın.

11-(s 84)

Beş dakikada dünya turuna hoş geldiniz. Bakalım bu hafta dünyada neler yaşandı?

Güne ne yazık ki kötü bir haberle başlıyoruz. Bu sabah erken saatlerde Hindistan'da bir uçak düştü. İlk rapora göre muson mevsiminin yaşandığı Hindistan'da şiddetli yağmurlar uçağın düşmesine sebep oldu.

İkinci haberimiz Avustralya'dan. Ormanda yaşayan leopar yememek kokusu aldığı için yakındaki bir köye gelince insanları korkuttu. Leoparı saldırdığı üç kişi hemen hastaneye kaldırıldı. Polis derhal köye gelip arama başlatsa da leoparı bulamadı.

Üçüncü haber Ukrayna'dan. İşçiler eski bir şömineyi tamir ederken içinden çıkan mektuba çok şaşırıldılar. Mektup 73 yıl önce bir çocuk tarafından Noel Baba'ya yazılmıştı. Şöminede buldukları mektubu bir sosyal paylaşım sitesinde paylaşan işçiler, kısa sürede mektubun sahibine ulaştılar ve mektubunu ona teslim ettiler.

Dördüncü haber bilim insanlarının yeni keşfettileri bir gezegenle ilgili. Uzun bilimcilerine göre güneş sisteminde dokuzuncu bir gezegen daha var. Bu gezegen Güneş'e Dünya'dan daha uzak ve Dünya'dan yirmi kat daha büyük. Bilim insanlarının bir sonraki hedefi bu gezegene bir araç göndermek ve bu yeni gezegenin özelliklerini keşfetmek.

Beşinci haber Amerika'dan. Amerika Birleşik Devletlerinin güneyinde Teksas ve Alabama başta olmak üzere pek çok eyalette etkili olan kasırga ve fırtınalar 250.000'den fazla evde elektrik kesintisi yaşanmasına ve binlerce uçak seferinin iptal edilmesine sebep oldu. Bu büyük felakette pek çok kişi yaralandı, neyse ki hayatını kaybeden olmadı.

Son haber Latin Amerika'dan. Meksika'da her yıl kutlanan Ölümler Günü bu yıl da renkli görüntülere sahne oldu. İnsanların her yıl yüzlerini boyadığı ve akrabalarının mezarlarına yiyecekler bıraktığı bu festival sayesinde pek çok kişi ölmüş yakınlarını anıyor. Mexico City Belediyesi bu önemli gün için sokakları özel olarak süslü ve kutlamalara yaklaşıp 200 bin kişi katıldı.

12-(s 89)

Dünyaca ünlü halter sporcusu Naim Süleymanoğlu'nun hayatı film oldu! Ünlü sporcunun ağabeyinin yazdığı kitaptan yola çıkılarak hazırlanan film, Naim Süleymanoğlu'nun zorlu yaşamını gözler önüne seriyor. Yetenekli sporcu 1967 yılında Bulgaristan'da doğdu ve 10 yaşındayken halter sporuna başladı. 16 yaşında dünya rekoru kırdı. Bu rekorla halter tarihindeki en genç dünya rekortmeni oldu. 1986 yılında Avustralya'daki Dünya Halter Şampiyonasından sonra Türkiye'ye geldi ve Türk vatandaşlığına geçti. Türkiye'ye gelişinden sonra 1988 yılındaki olimpiyatlar da ülkemize altın madalya kazandı ve herkes tarafından tanındı. Aynı Olimpiyatlardan sonra Time Dergisine kapak oldu ve tüm dünyanı ilgisini çekti. Hatta ünlü sporcuya küçük bedenine rağmen çok güçlü olduğu için "Çep Herkülü" lakabı verildi. Kariyeri boyunca üç olimpiyat altın madalyası, yedi dünya şampiyonluğu ve altı Avrupa şampiyonluğu kazandı. 2000 yılındaki Sidney Olimpiyatlarında yaşı ve sakatlığı sebebiyle istediği başarıyı elde edemediği için emekli oldu. 18 Kasım 2017'de aramızdan ayrılan "Çep Herkülü" spora ilgi duyan Türk halkının kalbinde hâla özel bir yere sahip. Naim Süleymanoğlu, Türk halkının takdirini kazandı ve nere-

deyse herkes tarafından sevildi. Artık aramızda olmayan sporunun hayatını anlatan film de izleyicilere sporunun bu sevgiyi nasıl hak ettiğini anlatıyor. Film, Naim Süleymanoğlu'nun çocukluğundan başlayarak ailesini, spora başlama hikâyesini, sıkıntılarını ve başarılarını konu ediyor. Filmin hikâyesi Naim Süleymanoğlu'nun ağabeyi Muharrem Süleymanoğlu'nun yazdığı kitap ve kendi hayatını anlattığı röportajlarından faydalanılarak oluşturulmuş.

"Cep Herkülü: Naim" filmi vizyona girdiği tarihten itibaren büyük ilgi gördü. Türk halkı Naim Süleymanoğlu'nun ülkemize yaşattığı gururları tekrar hatırladığı için sinema salonlarından mutlu ayrıldı. Film eleştirmenleri de filmin hikâyesini beğendiklerini ve oyunculukları çok başarılı bulduklarını belirtti.

13-(s 99)

Duygu: Aşşeciğimi, iyi ki bu geziye seninle beraber geldim. Mısır Piramitlerini çok merak ediyordum. Gerçekten benim için hem çok eğlenceli hem de çok faydalı bir gezi olacak. Ben aceleden çok araştırma yapmadım. Senin piramitler hakkında bilgin var mı? Gezmeden önce bana biraz anlatabilir misin?

Ayşe: Tabi anlatayım. Ben gelmeden önce iyice araştırdım. Mısır Piramitlerinin her biri 20 ton olan taşlardan inşa edilmiş ve bu taşların temin edilebileceği en yakın mesafe yüzlerce kilometre uzaktaymış.

Duygu: Peki bu taşların nasıl getirildiği biliniyor mu?

Ayşe: Hayır, maalesef bilinmiyor. Bunlardan başka Piramit kîmin adına yapıldıysa, onun bulunduğu odaya, yılda iki defa güneşin girdiğini de okudum. Bu günler o kişinin doğduğu ve tahta çıktığı günlermiş.

Duygu: Çok ilginç. Ben en çok mumyaları merak ediyorum. Onlar bu kadar yıldı nasıl korunabilmişler? Bunlarla ilgili bir şeyler biliyor musun?

Ayşe: Bu konuyla ilgili çok bilgim yok ama mumyalarda radyoaktif madde bulunduğundan, mumyaları ilk bulan 12 bilim adamının kanserden öldüğünü okumuştum.

Duygu: Mumyalarda radyoaktif madde varsa bunun başka olumsuz etkileri de olabilir bence.

Ayşe: Başka olumsuz bir etkisinin olup olmadığını bilmiyorum ama Piramitlerin içerisinde radar, sonar gibi cihazların çalışmadığını biliyorum. Belki bu da mumyalarla ilgili olabilir. Ayrıca kirli suyu, birkaç gün piramidin içine bırakırsan, suyu artılmış olarak bulabileceğini de az önce bir turist söyledi. Çok ilginç değil mi? Ayrıca sütün de burada birkaç gün süreyle taze kalabileceğini ve daha sonra hiç bozulmadan yoğurt haline gelebileceğini de internetten öğrenmişim. Sen çiçekleri çok seversin. Bitkilerin, piramitlerin içinde daha çabuk büyüdüğünü biliyor muydun?

Duygu: Öyle mi? Hiç duymadım, keşke en sevdiğim çiçeğimi getirseydim.

Ayşe: Bir de çöp bidonunun içindeki yemek artıklarının hiç koku yaymadan piramitlerin içinde uzun süre kalabildiğini de az önce bir rehber kendi grubuna anlatırken duydum. Ve son olarak da kesik, yanık, sıyrık gibi yaraların piramidin içinde daha çabuk iyileştiğini de buraya gelmeden önce Mısırlı bir arkadaşım söyledi.

Duygu: Gerçekten senin sayende piramitlerle ilgili çok şey öğrendim. Şimdi daha bilinçli olarak gezeceğim. Ben de belki birilerinden farklı bir şey duyarsam sana anlatırım.

Ayşe: Haydi, o zaman gezelim.

14-(s 104)

İstanbul'da iki tane Mihrimah Sultan isimli cami bulunmaktadır. Bunlardan biri Üsküdar'da diğeri de Edirnekapı'dadır. Her iki cami de Mimar Sinan tarafından yapılmıştır. Camiler mimarı yapılarının güzelliğiyle pek çok kişiyi etkilemektedir. Üsküdar'daki Mihrimah Sultan Camii'nin içinde bir han, Edirnekapı'daki Mihrimah Sultan Camii'nde ise bir hamam bulunur ve bu hamamın sularının şifalı olduğuna inanılır. Üsküdar'daki cami 1548 yılında, Edirnekapı'daki camii ise 1565 yılında tamamlanmıştır.

Peki, bu camilere adını veren Mihrimah Sultan kimdir? Mihrimah Sultan, Kanuni Sultan Süleyman ile Hürrem Sultan'ın kızıdır ve 21 Mart'ta sabaha karşı doğmuştur. Mihrimah Sultan'ın doğduğu sabah gökyüzünde hem ay hem de güneş birlikte görülmüştü. Bu nedenle güneş anlamına gelen *Mihr* ve ay anlamına gelen *Mah* kelimeleri birleştirilerek yeni doğmuş bu bebeğe "Mihrimah" adı verilmiştir. Mihrimah Sultan, hayat boyunca kendisi adına inşa edilmiş bu camilerle ilgilenmiştir. Bu camilerle ilgili bir efsane vardır: Mihrimah Sultan on yedi yaşına geldiğinde annesi Hürrem Sultan, Mihrimah'a Diyar-

bakır valisi Örnekm Paşa'yla evlenmek isteyip istemediğini sormuş. Mihrimah Sultan annesine, babası bu evliliği uygun gördüğü için bu teklifi kabul edeceğini söylemiş. Daha sonra Rüstem Paşa ile evlenmiş ve Diyarbakır'a gitmiş. Mihrimah Sultan'a aşık olan başka bir kişi daha varmış: O kişi de Mimar Sinan'mış. Mimar Sinan aşkını Mihrimah Sultan'a söyleyemediği için bu aşkını yaptığı camilere göstermiş. Bu sebeple hem Üsküdar'daki hem de Edirnekapı'daki Mihrimah Sultan camilerinin dıştan görünüşü asil ve zarif bir kadın gibidir. Minaredeki yukarıdan aşağıya uzanan süslemelerin de Mihrimah Sultan'ın uzun saçları olduğu düşünülmektedir. Efsaneye göre caminin Edirnekapı'da, yani şehir surlarının dibinde, neredeyse şehir dışında yapılmasının da bir sebebi vardır: Bu uzaklık Mihrimah Sultan'ın evlendikten sonra Diyarbakır'a yani çok uzak bir şehre gittiğini gösteriyormuş.

Başka bir efsaneye göre Mihrimah Sultan'ın doğduğu 21 Mart tarihinin akşamında güneş Edirnekapı'daki caminin arkasından batarken, ay Üsküdar'daki caminin arkasından yükselir. Ayın doğuşu ve güneşin batışının bu camilerin arkasından görülmesi Mihrimah Sultan'ın ismindeki ay ve güneş kelimelerini hatırlatır.

15-(s 110)

Fransa'daki örneklerinden uyarlanan ve çocukların gelişimine oyun mucizesiyle katkı sağlamayı amaçlayan "Çocuk Müzesi" Ankara'da açıldı. Bu müzede teknolojinin tüm imkânları kullanılıyor. 25 ayrı senaryoyu barındıran müzede, çocuklar şantiye alanında duvar örüyor, aslına uygun TV stüdyosuna HD kameralarla program çekiyor, akustik odada çığlık atıp, playback stüdyosunda şarkıcı, hastanede doktor olabilirler; arkeolojik kazı yapıp, dijital oyunları kendi vücutlarıyla oynayabiliyor.

4-12 yaş grubuna hitap eden müze, engelli çocuklar için de özel olarak tasarlandı. FreeKidz Çocuk Müzesi Müdürü Yeşim Kanlıoğlu, 25 ayrı etkinliği bünyesinde toplanan müzenin Fransız eğitim modelini örnek aldığı söyledi. Ayrıca Kanlıoğlu, müzenin eğitim programının 16 profesör tarafından hazırlandığını ve müzenin ileri teknolojik donanıma sahip olduğunu belirtti. Çocukların müzede beş duyularını kullanarak oyun oynadıklarını, öğrendiklerinin farkına varmadan istenen mesajları aldıklarını dile getirdi. Ayrıca çocuklara neredeyse 1,5 yılda öğretilen konuların kısa süre içinde öğretilmişliğini ifade etti. Buranın dışı dönük bir müze olduğunu, çocukların gördüğü her şeyi dokunarak hissedip algıladığını açıkladı. Müzenin, çocuğun kendini oyunda keşfetmesini sağladığını ve soyut konuları somutlaştırdığını da belirtti.

16-(s 121)

Hayvanlar âleminin en zekilerinden biri olan kargalar hakkında bugüne kadar pek çok araştırma yapılmıştır. Amerika'da yaşanan bir olay kargaların çok zeki ve hızlı öğrenebilen canlılar olduklarını göstermiştir. Nasıl mı? İşte böyle: Bir adam evinin bahçesine sık sık ziyarete gelen kargalarla yakından ilgilenmiş ve onlara çeşitli yiyecekler vermiş. Bir süre sonra kargaların en sevdikleri yiyeceğini fıstık olduğunu anlayan adam, her sabah evinin bahçesinde onu bekleyen kargalara fıstık vermeye başlamış. Gün geçtikçe kargalar bu duruma alışmış. Artık kargalar her gün aynı saatte fıstıkları yemeye geliyormuş.

Adam kargalar sayesinde para kazanmak istemiş ve bunun için bir plan yapmış. Adam kargalara verdiği fıstıkları bir kutunun içine koymuş ama kutu kapalıymış. İlk günlerde kargalar bu kutunun etrafında dolaşmış ama ne yazık ki fıstıkları alamamış. Günler sonra adam kutunun üzerine bir sistem kurmuş. Bu sistemde kutuyu açmak için kutuya madeni para atmak gerekliydi. Bir gün kargaların geldiği saatte adam kutuya para atarak kutuyu açmış. Kargalar adamı izlemiş ve kutuyu nasıl açacaklarını öğrenmişler. Ertesi gün kargalar da kutuyu açmak için sokaklardan madeni paralar bulup kutuya atmışlar. Bu olay bu şekilde yıllarca devam etmiş. Adam zamanla milyon dolarlar kazanmış. Bu olay kargaların zeki ve eğitilebilir kuşlar olduklarını göstermiş.

Aslında kargaların kimse bilmediği pek çok özelliği bulunuyor. Bu özelliklerden biri kargaların yiyecek seçmemeleri. Kargalar yiyecek seçmeden pek çok şeyi yiyebilirler böylece aç kalmazlar. Bununla birlikte kargalar da insanlar gibi sosyal işçiler kurularlar ve insanlarla arkadaş olabilirler. Kargalar topluluklar halinde yaşarlar ve tek eşlidirler. Hatta tıpkı insanlar gibi yaş tutarlar. Evet, yanlış duymadınız. Bir karga öldüğünde onun etrafında toplanıp yüksek sesle ötüşürler. Şimdiye kadar hep iyi özelliklerinden bahsettik ama kargalar kinci hayvanlardır. Kendilerine zarar veren ya da kötü davranan insanları asla

unutmazlar. Ayrıca kargalar parlak, renkli nesnelere severler. Bir karga balkonunuzdan ya da evinizin penceresinden size ait bir şeyler götürebilir. Ama merak etmeyin. Kargalar bu nesnelere yerine size farklı parlak nesnelere hediye olarak getirip bırakırlar.

17-(s 126)

Petrol, doğaya ve insanlara zararları olmasına rağmen yaygın kullanılan bir enerji kaynağıdır. İnsanlar petrolü çeşitli araçlarla enerji sağlamak için özellikle son yüz yıldır kullanmaktadır. Petrol otobüs, taksi, otomobil, kamyon ve traktör için yakıt sağlar. Aynı zamanda uçakların yakıtı da petrolden üretilir. Ama petrol, yalnızca motorlu taşıtların hareket etmesini sağlamaz. Petrolden pek çok ürün elde edilir ve insanlar bu ürünleri günlük hayatlarında sıklıkla kullanır.

Öncelikle bilgisayarımızı, telefonumuzu şarj etmek, geceyeni odamızı aydınlatmak, çamaşırın ve bulaşıkların makinede yıkamak, televizyon izlemek gibi elektrik gerektiren tüm işlerde petrol enerjisi diğer enerji kaynaklarıyla birlikte kullanılmaktadır. Mutfağımızda yemek pişiren kullandığımız tütün içindeki gaz da petrolden elde edilmektedir. Yani patates, makarna ve omlet gibi hiç değilse haftada birkaç kez yediğimiz yemekleri pişirmek için de petrolden faydalanıyoruz.

Doğum günlerimizde dilek tuttuğunuz sonra üflediğimiz mumlar, bisikletimizin rahatça hareket etmesi için kullandığımız yağlar ve her çocuğun resim yaparken kullandığı pastel boya lar petrolden üretilir. Başka bir deyişle petrol olmasaydı bugün çok normal olduğumu düşündüğümüz pek çok etkinliği yapamazdık ya da bize kolaylık sağlayan makineleri kullanamazdık. Nitekim hayatımızın tamamında petrolün izlerini rastlamak mümkün; hem de sabah uyanışınızdan itibaren. Alarmları bizi uyandıran cep telefonunun malzemeleri, dişlerimizi fırçaladığımız diş fırçası, giydiğimiz elbiselerimizin bazılarını, saçımızı taradığımız tarak, ayakkabılarımız ve kahverengi içtiğimiz plastik bardak gibi pek çok ürünün ham maddesi, tahmin ettiğiniz gibi, petrol. Petrol ürünleri eğitim, sağlık, turizm, sanayi, ticaret ve teknoloji gibi farklı sektörlerde kullanılır. Örneğin sağlık sektöründe sıklıkla kullanılan ilaçların, kalp pilinin ve işitme cihazlarının üretiminde de petrol kullanılmaktadır. Deterjan ve şampuanlar, kozmetik ürünler, kredi kartı, güneş gözlüğü, tenis raketi, kask ve bebek bezi, ham maddesi petrol olan diğer ürünlerdendir.

Öyleyse şöyle düşünebiliriz "Mademki petrolü bu kadar çok kullanıyoruz, petrolsüz bir gelecek için neden uğraşıyoruz?" Aslında bu sorunun cevabı son yüz yılda inanılmaz bir şekilde artan çevre kirliliği ile ilgilidir. Petrol kullanımının yaygınlaşmasıyla hava, su ve toprak kirliliği artıyor ve dünyamız yaşanmaz hale geliyor. Buna rağmen hayatımızın her alanında yer alan petrolü kullanmaktan vazgeçemiyoruz.

18-(s 130)

Yaşadığımız gezegen doğa harikaları ile dolu. Türkiye'de de pek çok doğa harikası yer bulunuyor. Türkiye'de bulunan bazı doğal alanlar ise sadece turistlerin değil bilim insanlarının da ilgisini çekiyor. Son zamanlarda özellikle yerli turistlerin ilgisini çeken Salda Gölü bu alanlardan biri. Gölün bulunduğu alana ulaşım zor olduğu için, bu bölge yıllardır pek bilinmiyordu. Fakat son dönemde sosyal medyanın da etkisiyle bu bölge herkesin ilgisini çekti. Salda Gölü Burdur'da bulunuyor. 184 metreye ulaşan derinliği ile Türkiye'nin en derin göllerinden biri. Salda Gölü'nü yaz ayları boyunca yaklaşık 250 bin turist ziyaret ediyor. Salda Gölü "Türkiye'nin Maldivleri" olarak da tanınıyor. Çünkü Salda Gölü'nün suyu tertemiz ve masmavi. Ayrıca Gölün etrafında bembeyaz kumlar bulunuyor. Bu güzel görüntü turistlerin de ilgisini çekiyor. Üstelik Göl suları bazı cilt hastalıklarına da iyi geliyor.

Salda Gölü doğal güzelliklerinin yanı sıra biyolojik çeşitliliği ile de dikkat çekiyor. Gölün etrafında çok sayıda bitki ve bitki türleri bulunuyor. Sigirkuşu adındaki bir bitki türü, dünyada sadece Salda Gölü'nün etrafında yetişiyor. Salda Gölü'nün başka bir özelliği daha var. Salda Gölü dünyada Mars'ın coğrafi özelliklerine benzer iki yerden biri. ABD Havacılık ve Uzay Ajansı (NASA) Twitter hesabından Mars'taki bir alan ile Salda Gölü'nün fotoğrafını yan yana paylaştı ve benzerliklerine dikkat çekti. Ayrıca NASA, Mars'taki bu özel bölgeyi inceleyecek olan bazı araştırmacıların Salda Gölü'ne gelip çalışmalar yaptığını belirtti. Belli ki Salda Gölü'nün coğrafi, biyolojik özellikleri araştırmacıların ilgisini çekmeye devam edecek. Bununla birlikte tertemiz şifalı suları ve bembeyaz kumları ile turistleri davet etmeyi de sürdürecektir.

1-(s 24)

Tatil Planı

Şeyma: Bu yaz tatili için çok güzel bir plan yapalım istiyorum. Bütün yıl tatil hayali kurdum. Bak, bu sitelerde çok güzel turlar var. Haydi, beraber karar verelim.

Umur: Tahmin edebiliyorum Şeyma. Yine kesin "Oraya da gidelim, bunu da görelim." diye çok hareketli bir tatil planı yapmışsındır. Ben bu tatilde dinlenmek, hatta otelden bile çıkmamak istiyorum.

Şeyma: Ya Umur, her seferinde böyle diyorsun. Sonra gidince de "Ne güzel, buraları da gördük." diyorsun.

Umur: E ne yapayım? Gitmişken eğleniyorum. Şeyma: Yaa, tamam. Gel, orta yolu bulalım. Bu tatilde biraz gezelim, biraz dinlenelim. Benim tatil planına bak; beğenmezsen değiştiririm, senin istediğin yerlere gideriz.

Umur: İyi, haydi, göster bakalım.

Şeyma: Üç seçeneğimiz var: İki yurt dışı tatili. Mısır'a gidelim, diyoruz. Hem piramitleri görürüz hem de deniz tatili yaparız.

Umur: Bak işte, yine çok yürüyüp yorulacağız. Sen şimdi orada "Bu şehri de gezelim, şu tarihi eseri de görelim." diye ısrar edersin.

Şeyma: Ya öyle değil, iki gün piramitleri gezeceğiz, sonra dört gün Şam El-Şeyh'te deniz kenarında bir otelde kalacağız. Orada otelden çıkmadan rahat bir tatil yapacağız. Tüm transferleri tur firması ayarlıyor. Yani bizi havaalanından alıp her yere onlar götürecek. En sonunda da havaalanına bırakacaklar. Tek kötü tarafı otel yarım pansiyon. Yani öğle yemeklerini dışarıda yiyeceğiz. Ama ben zaten Mısır mutfağını çok merak ediyorum.

Umur: Öğle yemeklerinde farklı restoranları deneyebiliriz. Ben internetten biraz araştırma yapıp yemek için güzel yerler buldum.

Umur: Bilmiyorum, yine de yorucu görünüyor. Diğer seçeneklerimiz neler?

Şeyma: Diğerleri yurt içinde. Biri Bozcaada tatili, diğeri de Efes Turu ve Kuşadası'nda otelde konaklama. Çok hesaplı bir tur firması buldum. (Bilgisayarı gösteriyor) Bak burada fiyatlar ve gezi programı yazıyor. Efes Antik kentini, Meryem Ana Evi'ni görebiliriz. Uçakla İzmir'e gideceğiz. Tur firması bizi havaalanından alacak ve her yere onlar götürecek. En sonunda da oteli bırakacaklar. 3-4 gün otelde kalacağız.

Umur: Efes'i ben de hep merak ediyordum. Ama yine çok hareketli bir tur gibi... Bir bakayım, evet, fiyat makul, gezi programı da fena görünmüyor. Hem de otel tam pansiyonmuş. Yani dışarıda yemeğe para vermeyeceğiz. Ama sen şimdi Kuşadası'ndaki otelde durmak istemezsin ve günlük turlara katılmak istersin. Çünkü o bölgede pek çok tarihi yer var.

Şeyma: Neden öyle diyorsun? En kötü ihtimalle ben günlük turlara giderim, sen otelde kalırsın.

Umur: Bak, ben biliyorum işte. Kafanda yedek planını da yapmışsın bile. Bütün gün tek başıma otelde ne yapacağım? Hem sen orada günlük turlara katılmam için ısrar edersin. Bir de şu Bozcaada turunu aç, bakalım.

Şeyma: Of, Umur, sen de hiçbir şeyi beğenmiyorsun. (Bilgisayarda yeni bir sayfa açar) Bu da Bozcaada turu, fiyatlar fena değil. Ama buradaki otel sadece oda, kahvaltı. Yani öğlen ve akşam yemeklerini dışarıda yemek zorundayız.

Umur: Odaların içini bu siteden görebiliyor muyuz?

Şeyma: Evet, hemen açıyorum.

Umur: Hmmm, odalar güzelmış. Otel denize yakın mıymış?

Şeyma: Hemen ona da bakalım. Şuradaki harita işaretine tıklayarak otelin konumunu görebiliyoruz. Evet, denize yakınmış. Yürüyerek 6-7 dakika. Yani yakın sayılır. Bozcaada'daki otellerin çoğu böyle. Denize girmek için biraz yürümek gerekiyor. Ama otelde havuz da var. Her gün denize gitmek zorunda değiliz, havuzda yüzebilirsiniz.

Umur: Evet, olabilir. Ulaşım nasıl? Nasıl gideceğiz adaya? Orada arabamızı kullanabilecek miyiz?

Şeyma: Tabii ki. Çanakakale'ye gidip oradan feribotla adaya geçeceğiz. Otelin otoparkı da varmış, bak.

Umur: En iyi seçenek Bozcaada gibi. Aslında ben bu yıl Antalya'da beş yıldızlı, her şey dâhil bir otelde gitmek istiyordum Şeyma. Tüm gün deniz, havuz.... Yemek derdi yok, her şey otelin içinde.

Şeyma: Ama "Orta yolu bulalım." dedik, Umur. Ben her şey dâhil otelleri hiç sevmiyorum, biliyorsun. Bozcaada'da öyle çok yorucu bir şey yapmayacağız. Ben öğle ve akşam yemekleri için restoranları da araştırdım. Senin hiçbir şey planlamana gerek yok. Arabamızla gidip döneceğiz. Arada bir adanın merkezinde biraz gezerez, o kadar.

Umur: Peki, tamam. Bozcaada olsun. Ama bak şimdiden anlaşalım. Oraya gittiğimizde her gün yürümek, "Her yeri görelim." demek yok. Tamam mı?

Şeyma: Tamam, tamam. Ama sadece otelin içinde de oturmayacağız, arada bir gezerez. Olmaz mı?

Umur: Arada bir!

Şeyma: Tamam, arada bir. Haydi, rezervasyonumuzu yapalım o zaman. Şuradan tarih ve kişi sayısını seçip ilerliyoruz. Ek hizmet istemiyoruz, (Tiklayarak ilerler) otelde ulaşmak için transfer iste-

miyoruz... Kredi kartı bilgilerimizi girelim.

Umur: Bütün parayı şimdiden ödeyecek miyiz?

Şeyma: Hayır, kredi kartı bilgilerinizi rezervasyondan emin olmak için istiyorlar. Ödemeyi oraya gidince yapacağız. Evet, hazır mısın? Onaylıyorum.

Umur: Haydi, gel enter tuşuna birlikte basalım.

2-(s 48)

Anneanne: Bırakamıyorsunuz şu elinizdekileri. Beni ziyarete geliyorsunuz ama yüzüme bile bakmıyorsunuz! Bizim zamanımızda insanlar birbirlerini ziyaret ettiğinde sohbet ediyordu, şimdi nerede!

Can: Aman anneanne! Gelmek daha mı iyi?

Serkan : Can! Öyle denir mi hiç? Anneanne, teknoloji artık hayatımızda. Haberleri takip etmek için, arkadaşlarımızla konuşmak için bunu kullanmak zorundayız.

Anneanne: Haberleri gazeteden de okursunuz oğlum. Arkadaşlarımızla her dakika mı konuşuyorsunuz? Bak benim elimde telefon falan yok. Arkadaşlarımla da konuşuyorum, ailemi de görüyorum. Birlikle konuşmak isteyince ev telefonundan arıyorum. Bugüne kadar o elinizdekilere hiç ihtiyaç duymadım.

Can: Ama anneanne, senin hayatınla bizimki aynı değil ki. Biz arkadaşlarımızla mesajlaşıyoruz, birbirimize fotoğraflar, videolar gönderiyoruz. Hem senin fotoğrafını da koydum sayfama. Bak! Ne kadar çok kişi beğenmiş senin fotoğrafını. Yorum yapmışlar. "Ne kadar tatlı bir anneannen var." diyorlar.

Anneanne: Aman istemez! Koyma benim fotoğrafımı her yere. Fotoğraf gönderiyorlarmış da, mesajlaşıyorlarmış da.... Ben öyle herkes, her gün ne yapıyor görmek istemiyorum.

Serkan: Aaa Can bak! Pelin de yorum yazmış. Anneanne, Pelin seni çok özlemiş. "Benim için de öpün güzel yanaklarından." diyor.

Anneanne: Ah Pelin'im, güzel kızım. Ne vardı Türkiye'de okusaydı. Çok uzaklara gitti. Ayda bir sesini duyuyorum, yetmiyor. Teyzen gelince fotoğraflarını gösteriyor. Ne kadar çok geziyor oralarda. Okumaya diye gitti, mesallah hiç yerinde durmuyor.

Can: Bize kızıyor ama bak "Pelin'in fotoğraflarına bakıyorum." diyor. Cep telefonu olmasaydı nasıl görecektin Pelin'in fotoğraflarını anneanne?

Serkan: Bak, Can doğru söylüyor anneanne. Pelin oradaki fotoğrafları teyzeme gönderiyor, sen de bu sayede torununu görürsün. Fena mı?

Anneanne: Önceden de birbirimize fotoğraf gönderiyorduk evladım. O alet yerine mektup yazıyorduk. Ellerimizde uzun, güzel mektuplar yazıyorduk. Emek harcıyorduk. Sizin gibi üç saniyede cevaplamıyorduk her şeyi. Ben dedim de mektuplar yazdım. Yazmadan önce günlerce düşünüyordum. "Ne yazsam? Neyi anlatsam?" diye. İşte o zaman kıymetli oluyor. Ya siz? "Neredesin?", hemen cevap "Buradayım." Beklemenin heyecanı yok.

Serkan: O kadar da kötü değil anneanne. En azından acil bir durumda birbirimizi hemen haber veriyorduk. Birbirimizi fotoğraflardan, sosyal medyadan takip ediyoruz. Dünyanın her yerinden arkadaşlarımızla konuşabiliyoruz. Bir kişinin yardıma ihtiyacı olduğu zaman bunu sosyal medyaya yazıyor ve insanlar ona yardım ediyor. Yani teknolojinin zararları olabilir ama iyi tarafları daha çok.

Can: Valla bence teknolojinin hiçbir zararı yok. Eskiden insanlar cep telefonu olmadan nasıl yaşıyordu? Hiç anlamıyorum. Benim için imkânsız! Aaa bak, Pelin mesaj attı. "Arayım, konuşalım." diyor. Şimdi ne yapacağız! Anneanne, Pelin görüntülü konuşmak istiyor. Seni çok özlemiş. "Bir göreyim." dedi. Ama ben "Mektup yaz, anneanne'nin hayatta cep telefonu kullanmaz." dedim. Nasıl? İyi değil miyim?

Anneanne: Nasıl? Şimdi arasa Pelin'i görebilecek miyim? Canlı canlı?

Can: Tabii ki görebilirsin. Ama biz onu eve gidince arayalım. Sen böyle şeyleri pek sevmiyorsun.

Serkan: Belki bir kerelik kabul eder. Torunu istiyor canım. "Hayır" demezsin herhalde ha anneanne? Kirma Pelin'i.

Anneanne: İyi canım! Arasın, konuşalım.

Serkan: Haydi ara, ara. Bakarsın en kıymetli torunu Pelin için yakında cep telefonu bile alır.

Anneanne: Aman oğlum! Benim için hepizin kıymetlisiniz. O uzakta, görmüyoruz. Böyle her gün yüzünü görebileceksem belki alırım bir telefon.

Can: Bak gördün mü? Az önce bize kızıyordun. Teknoloji o kadar da kötü bir şey değilmiş, değil mi?

Anneanne: Tamam, uzatma. Demedik bir şey. Haydi, ara da Pelin'in yüzünü bir göreyim.

3-(s 70)

Sunucu: Sevgili izleyiciler "Bir Dünya Bir Türkü" adlı programa hoş geldiniz. Bugün programımızda değerli Türkücüümüz Meliha Kılıç'tan Ankara'nın güzel türkülerinden biri olan "Misket" adlı türküyü ve bu türkünün hikâyesini dinleyeceğiz. Meliha Hanım, programımıza hoş geldiniz.

Meliha Hanım: Hoş bulduk, teşekkür ederim.

Sunucu: Meliha Hanım, "türkü" denince ne anlıyoruz? Türkü

ne demek?

Meliha Hanım: Türküler, Anadolu'da yaşayan insanların acısını, sevincini, özlemini anlatan şarkılardır. Her türkünün bir hikâyesi vardır. Bugün de sizlere "Misket" türküsünün hikâyesini anlatıp, türküyü seslendireceğim.

Sunucu: Teşekkür ederiz, Meliha Hanım."Misket" türküsü çok sık duyduğumuz bir türkü. Düşünlerde, eğlencelerde sık sık bu türkü çalınır ve insanlar bu türküde keyifle oynarlar. Ama aslında bu türkünün hikâyesi çok hüznünlü. Değil mi, Meliha Hanım?

Meliha Hanım: Evet, aynen öyle. Bu türkü Ankara'ya ait."Misket" Ankara'da meşhur bir elma türü. Bu türküde Huriye ve Osman Efe'nin hikâyesi anlatılıyor. Huriye ufaklık tefecik bir kız, Osman Efe ise genç, yakışıklı bir delikanlı. Huriye her gün evlerinin önünden geçen Osman Efe'yi görmek için bahçedeki misket ağacına çıkıp bekler. Osman Efe de Huriye'yi her zaman misket ağacında görür. Bu sebeple Huriye'ye "Misket" demeye başlar. Zamanla bu iki genç birbirlerine âşık olur.

Bir gün köyde Huriye'yi Kır Ağa adında bir delikanlı görür ve çok beğenir. Kır Ağa Huriye'yle evlenmek ister. Bunu duyan Osman Efe, Kır Ağa'ya haber gönderir. "Huriye'yle evlenmek istiyorsan önce beni öldürmelisin. Köy meydanında buluşalım. Kavgayı kim kazanırsa Huriye'yi o alsın." der. Kır Ağa köy meydanına gelir ancak korkar ve kavga etmekten vazgeçer. Sonra oradan ayrılır.

Huriye ise evinin önündeki misket ağacının üzerinde kavganın sonucunu beklemektedir. Önce uzaktan gelen Kır Ağa'yi görür. Kavgayı Kır Ağa kazandı, diye düşünür ve çok üzülür. Birden başı döner, ağaçtan düşer ve ölür. Genç kızın öldüğünü duyan Osman Efe bu türküyü söyler.

4-(s 90)

Sayın seyirciler bugün de Türkiye'den farklı haberlerle karşıladayız.

1. Bursa sallandı! Bugün saat 09.15 sularında, Bursa'nın Osmangazi ilçesinde 4.5 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Sabah saatlerinde meydana gelen deprem iş yerinde çalışan insanlara ve okullarda öğrenim gören milyonlarca öğrenciyi kısa süreli korku yaşattı. Depremde can ve mal kaybı olmadı. Depremi hissedene vatandaşlar sokaklara döküldü.

2. Benzinde indirim Dün gece yarısından itibaren geçerli olmak üzere benzinde 11 kurus indirimle gidildi. Bu indirim araç sahiplerini oldukça memnun etti.

3. Antalya'da yolcu otobüsü ile araba çarpıştı: 8 ölü 16 yaralı Antalya D-400 otoyolunda seyreden bir otobüsün lastiği patladı. Kontrolde çıkan otobüs bir arabaya çarpıştı. Bu kazada 8 kişi hayatını kaybetti, 16 kişi ise yaralandı.

4. İstanbul'da bir sürrealist: Salvador Dali 20. yüzyılın en önemli sanatçılarından Salvador Dali'nin eserleri Sabancı Müzesi'nde bu hafta sonu sergileniyor. Bu sergide; yağlıboya tablolar ve çizimlerden oluşan 270 eser bulunuyor. Sergide ayrıca el yazmaları, fotoğraflar ve çeşitli dokümanlar da yer alacak. İki hafta boyunca devam edecek serginin büyük ilgi görmesi bekleniyor.

5. Balık kız Sümeyye, Türkiye'nin gururu oldu. Kolları olmadan dünyaya gelen ve beş yaşında "Balıkların da kolları yok" diyerek yüzmeyle başlayan Sümeyye Boyacı, İngiltere'deki 9. Dünya Yüzme Şampiyonası'nda gümüş madalya kazandı.

Sümeyye rakibine sadece 3 salise farkla yenildi. Kolları olan rakibi uzayıp havuz duvarını tutarken Sümeyye geride kaldı. Ancak Sümeyye'nin başarısı Türkiye'nin gündeminde oturdu. Sosyal medyada on binlerce kişi Sümeyye'yi konuştu, bu konuda mesajlar ve yorumlar gönderdi.

5-(s 112)

Ülkemizin en güzel şehirlerinden biri İstanbul'dayız. Şu ana kadar en az 50 ülke gezdim, inanılmaz İstanbul'dan daha güzel bir şehir görmedim. Bugün size İstanbul'a geldiğinizde mutlaka görmeniz gereken yerlerden üçünü tanıtacağım. Haydi, gidelim.

Şu anda Sultanahmet Meydanındayız. Bu meydan Bizans Döneminde Hipodrom, Osmanlı Döneminde ise At Meydanı olarak biliniyor. Şu anda gördüğünüz bu meydana hamamlar, ibadethaneler, kültürel ve sosyal merkezler bulunuyordu. Hatta Bizans İmparatorluk Sarayı da bu meydana daydı. Bu meydana tarih boyunca çeşitli yarışlar, gösteriler ve toplantılar yapıldı. Sultanahmet Meydanı İstanbul'da gezilmesi gereken yerlerin başında geliyor. Çünkü bu meydana iki önemli yapı var. Bunlar Sultanahmet

ami ve Yerebatan Sarnıcı. Haydi, şimdi Sultan Ahmet Camiini görelim.

Arkamda (göstererek) Yabancıların Mavi Cami olarak adlandırıldıkları Sultanahmet Camiini görüyorsunuz. Bu camii 17. yüzyılda Osmanlı Padişahı I. Ahmed tarafından yaptırılmış.

Mimarı Sedefkar Mehmed Ağa. Bu camiye yabancıların Mavi Cami demesinin sebebi camide mavi, yeşil ve beyaz renkli İznik çinilerinin bulunması. Camide 20.000'den fazla çini var. Aslında Sultanahmet Camii külliyesiyle birlikte, İstanbul'daki en büyük eserlerden biri. Sultanahmet Camii ve Külliyesi Osmanlı döneminde medreseler, dükkânlar, hamam, çeşme, türbe, hastane, ilkokul ve daha başka yapılardan oluşmaktaydı. Bu camiyi gezdikten sonra etrafındaki diğer yapıları da mutlaka gezmelisiniz.

Şimdi de Yerebatan Sarnıcının önündeyiz. Sultanahmet Meydanının etrafındaki önemli yapılardan biri de Yerebatan Sarnıcı. Sarnıç aslında yer altındaki su deposu demek. Bu Sarnıç yaklaşık 1500 yıl önce yani 565 yılında Bizans İmparatoru I. Jüstinyen tarafından şehre su sağlamak için yaptırılmış. Gördüğümüz gibi bu sarnıca girmek için ayrı bir bina var. Sarnıcın içinde mermer sütunlar bulunuyor ve bu sütunlar bahyormuş gibi görüldüğü için halk arasında bu yapıya Yerebatan Sarnıcı deniyor. Sarnıç Dan Brown'ın "Cehennem" isimli romanında da geçiyor. Eminim bu kitabı okuyan pek çok kişi Yerebatan Sarnıcını merak edip burayı ziyaret etmiştir. Bu meydana gelerseniz Yerebatan Sarnıcını mutlaka gezin. Unutmayın, Sarnıç haftanın her günü açık.

6-*(s 132)*

Bir Youtube programı formatı şeklinde bir kayıt olacak. Konuştuğları odada bir televizyon yer alabilir. Anlatırken gösterdikleri fotoğraflar olacak. Videoda üç kişi var. Sunucu, Mehmet Bey, Filiz Hanım. Asla üç kişi erkek olmamalı. Görüşleri savunan kişilerden birisi mutlaka kadın olmalı. Öğrencilerin konuşan kişinin ismini takip etmesi zor olur.

Sunucu: Herkese merhabalar, "İki Görüş" programında, bu hafta uzaya hayat hakkında konuşacağız. İki çok değerli konuşum var. Mehmet Şimşek, UFO Araştırmaları Derneği başkanı. Filiz Özen ise havacılık ve uzay mühendisi. Hoş geldiniz!

Filiz Özen ve Mehmet Şimşek: Hoş bulduk!

Sunucu: Programa, ikinize de şu soruları sorarak başlamak istiyorum: "Evrende yalnız mıyız? Başka gezegenlerde başka hayatlar var mı? Varsa bizimle neden iletişime geçmiyorlar?" Mehmet Bey, sizinle başlayalım.

Mehmet Şimşek: Öncelikle evrende kesinlikle yalnız olmadığımızı unutmamalıyız. NASA'nın yayınladığı şu fotoğraflara bakalım. Mars'ta çekilen şu fotoğrafta uzaylılara ait teknolojik bir alet yer almakta. Bu da bir süre önce bu gezegenin başkaları tarafından ziyaret edildiğini gösteriyor.

Sunucu: Peki, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz Filiz Hanım?
Filiz Özen: Uzaylıların varlığı çok uzun zamandır hem bilim insanlarının hem de sinema ve edebiyat gibi alanlarda çalışanların ilgisini çekiyor. Ancak dünya dışı yaşamdan bahsedebilmek için elinizde kanıt olması lazım. Açıkçası Mehmet Bey'in gösterdiği fotoğraf hem çok net değil hem de çok uzaktan çekilmiş. Fotoğraftaki bu aletin kesinlikle uzaylılara ait olduğunu söylememiz mümkün değil. Bu bir kaya da olabilir. Teknolojik alet olduğunu kesin olarak söyleyemeyiz. Ne yazık ki insanlar evrende yalnız ve hayatımız boyunca yalnızca birbirimizle yaşamak zorundayız.

Mehmet Şimşek: Ben, Filiz Hanım'ın bu görüşüne katılmıyorum. Bilim sürekli araştırmaktır. "Bir şey kesinlikle doğrudur" ya da "kesinlikle yanlıştır" demeden önce pek çok araştırma yapmalısınız. Bilim insanlarının uzaylılarla ilgili araştırmaları hâlen sürüyor. Kocaman bir evrende yaşıyoruz ve bu büyük evrende bizim dışımızda canlılar da mutlaka var. İnsanlar çok uzun süredir uzaylılarla iletişim kurmaya çalışıyor.

Sunucu: Diyelim ki evrende yalnız değiliz ve başka canlılar da bulunuyor. Sizce onlarla iletişim kurmalı mıyız? Bu sefer, önce Filiz Hanım'a söz vereceğim.

Filiz Özen: Ben bunun düşük bir ihtimal olduğunu düşünüyorum. Az önce de belirttim. Ancak evrende başka canlılar da varsa, böyle bir durumda mutlaka iletişim kurmaya çalışmalıyız ve bilgi almamız. "Onlar kim? Nasıl yaşıyorlar? Varsa toplulukları nasıl? Nerede yaşıyorlar?" gibi sorulara cevap bulmalıyız.

Sunucu: Mehmet Bey, peki sizin görüşünüz ne?

Mehmet Şimşek: Ben bu konuda da Filiz Hanım'a katılmıyorum çünkü iletişim kurmak son derece riskli. Dışarıda bilmediğimiz bir şey var. Biz oradaki canlıların tehlikeli olup olmadığını bilmiyoruz. Diyelim ki biz uzaylılara dostça bir "Merhaba" demek istedik. Ancak bu "merhaba"nın sonunda dünyaya bir saldırı olmayacağını bilmiyoruz. (Gülüyor) Elbette bu bilim kurgu filmlerinde sıklıkla gördüğümüz bir sahne. Aslında demek istediğim, bu canlılarla iletişim kurmadan önce onlar hakkında elimizden geldiğince bilgi sahibi olmamız gerektiği.

Sunucu: Ama ya uzaylılar bizimle iletişim kurarsa? Özellikle Amerika'da UFO gördüğünü söyleyen bazı kişiler var. Mesela şu fotoğrafa bakalım, bu çok klasik bir fotoğraf. Uzaylılarla karşılaştığımızda onlara nasıl yaklaşmalıyız? Filiz Hanım, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Filiz Özen: Daha önce de söylediğim gibi bunlar kanıtlanmamış bilgiler. Bu fotoğrafların gerçek olup olmadığı kanıtlanmadı. Ben bu UFO hikâyelerine inanmıyorum.

Sunucu: Anlıyorum, Filiz Hanım. Mehmet Bey sanırım bu fotoğraflara ve uzaylılara inanıyor. O zaman bu soruyu ona sorayım. Mehmet Bey, sizce uzaylılarla karşılaştığımızda ne yapmalıyız?

Mehmet Şimşek: İnsanlar bilmediklerinden korkarlar. Dünyamıza gelen "uzaylı" dediğimiz canlılar bizden ne istiyorlar? Biz, bunu bilmiyoruz. Dünyamızı ziyaret edenlerin de amacının yaşadığımız yeri ve bizleri tanımak olduğunu düşünmüyorum. Bence bizlere ve dünyamıza zarar verebilirler. Nitekim uzaylılar tarafından kaçırılan kişiler de uzaylıların kendi bedenleri üzerinde deney yaptıklarını anlatıyor.

Filiz Özen: Mehmet Bey, görüşlerinize saygı duyuyorum. Ne var ki bu bahsettiğiniz şeylerin hiçbirini bilimsel değil. Ne yazık ki pek çok insan bu kaçırılma hikâyelerine inanıyor.

Mehmet Şimşek: Yani, ben ve bu hikâyeleri anlatanlar yalan söylüyoruz. Öyle mi, Filiz Hanım?

Sunucu: Burada müdahale etmek istiyorum çünkü süremizin sonunda geldik. Gelecek hafta kaldığımız yerden devam edeceğiz. Her iki konuşuma da katıldıkları için çok teşekkür ediyorum. Görüşmek üzere.

BU KİTABI NASIL KULLANMALIYIM?

“Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe” öğretim seti Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde belirlenen dil düzeylerine göre hazırlanmıştır. Öğretim setimiz A1, A2, B1, B2 ve C1 olmak üzere beş dil düzeyi için hazırlanmış kur paketlerinden oluşmaktadır. Her bir kur paketinde ders kitabı, çalışma kitabı, dinleme ve video kayıtlarına ait karekodlar yer almaktadır. Elinizdeki bu kitap Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde yer alan kazanımlara uygun olarak seçilen konu alanlarına göre düzenlenmiş 6 üniteden oluşmaktadır. Her bir ünite, üç farklı alt konuya ayrılmış ve ünite başlarında öğretilmesi hedeflenen beceriler, dil bilgisi konuları ve kelime grupları sunulmuştur. Ünitelerde yer alan bölümler ve bu bölümlerin nasıl kullanılabileceğine ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Resimlere bakalım. Kollmeleri numaralarla eşleştirelim.

2 Resimlere tekrar bakalım. Bir numara söyleyelim. Arkadaşımız eşyanın adını söylesin.

Örnek: 2 numara Çetvel

OKUMA bölümünde öğrencilerin dil düzeylerine, ünitenin konu alanına, öğretilen dil bilgisi yapısına uygun metinler seçilmiştir. Bu metinler okuma becerisini ölçecek etkinliklerle birlikte sunulmuştur. Burada öğrenciden beklenen; metne bağlı kalarak yazılı ve sözlü çalışmalar yapabilmesidir. Metinlerde kullanılan etkinlikler, öğrenciyi metne bağımlı bir dil kullanımından, metinden bağımsız bir dil kullanımına yönlendirecek şekilde düzenlenmiştir. Okuma esnasında dil bilgisi çeviri yöntemi kesinlikle kullanılmamalı; ders hedef dilde işlenmelidir. Öğrenciler, bilmedikleri sözcükleri bağlamdan çıkarmaya, eğer bağlamdan çıkaramıyorsa sözlük kullanmaya teşvik edilmelidir.

YA SİZ?

1. Siz nerelisiniz ve hangi dili konuşuyorsunuz?
2. Sizin en yakın arkadaşlarınız kimler?
3. Sizin arkadaşlarınız nereli ve hangi dili konuşuyorlar?

DİLBİLGİSİ bölümü; Okuma bölümündeki metinde geçen dil bilgisi yapılarını, bu yapıların açıklamalarını ve kullanım örneklerini içermektedir. Ayrıca kursa katılma imkânı bulamayan kişilerin kendi kendilerine Türkçe öğrenmelerini kolaylaştırabilmek için dil bilgisi konu ve açıklamalarının İngilizce çevirilerine de yer verilmiştir. Her dil bilgisi açıklamasının ardından verilen dil bilgisi yapısına ait örnek cümleler, dilbilgisi alıştırmaları ve öğrencileri önceki ünitelerde öğrendikleri dilbilgisi konusu ile yeni dilbilgisi konusunu bir arada sunan pekiştirici alıştırmalar yer almaktadır. Bu bölümde, öğrencinin hedeflenen dil düzeyinde kullanması gereken dil yapılarının öğretilmesi hedeflenmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki sadece dil bilgisinin öğretilmesi hedeflenmemelidir. Ancak unutulmamalıdır ki sadece dil bilgisinin öğretilmesi hedeflenmemelidir. Ancak unutulmamalıdır ki sadece dil bilgisinin öğretilmesi hedeflenmemelidir. Ancak unutulmamalıdır ki sadece dil bilgisinin öğretilmesi hedeflenmemelidir.

HAZIRLIK ÇALIŞMALARINI bölümünde üniteye ilişkin öznel sorular, kelime çalışmaları gibi etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde amaç; konunun ve üniteye yer verilen okuma metninin anlaşılmasını kolaylaştırmak, öğrencinin konuya ve okuma metnine aşina olmasını sağlamaktır. Bu nedenle Okuma bölümüne başlamadan önce Hazırlık Çalışmaları mutlaka yapılmalı ve öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirmeleri sağlanmalıdır. Hazırlık çalışmaları esnasında mümkün olduğunca farklı öğrencilere söz hakkı verilmelidir.

OKUMA

3 Aşağıdaki başlıkları uygun metinlere yerleştirilim.

ÖZEL GÜNLER

Evlilik yıldönümü / Anneler günü / Öğretmenler günü / Doğum günü

Türkiye'de Mayıs ayının ikinci pazar günü anneler günüdür. Biz anneler gününden önce annemize bir hediye alıyoruz. O gün annemize çiçekler ile hediyelerimizi veriyoruz. Sonra annem, babam ile hep beraber yemeğe gidiyoruz. Yemek yedikten sonra annememi ve babamemi ziyaret ediyoruz. Onların da anneler gününü kutluyoruz ve hediyelerini veriyoruz. O gün herkes çok mutlu oluyor.

Ahmet ile ben 3 yıldır evliyiz. Biz her yıl evlilik yıldönümümüzü dışarda kutluyoruz. O gün birbirimize hediyeler alıyoruz. Dışarda güzel bir yemek yiyoruz ve eğleniyoruz. Bu sene yıldönümümüzü evde kutluyoruz. Çünkü bir ay sonra bebeğimiz doğuyor.

Biz ilkokul birinci sınıftan beri her 24 Kasım öğretmenler gününde öğretmenimize küçük, çeşitli hediyeler alıyoruz ya da bütün sınıf para topluyoruz ve büyük bir hediye alıyoruz. Biz öğretmenimizi çok seviyoruz çünkü o bize her gün yeni bir şeyler öğretiyor.

Ben Gözde. Doğum günüm 27 Aralık'ta. Senelerden beri farklı yerlerde doğum günü partisi yapıyorum. Bu yıl Aralık 1'inde İstanbul'da doğum günümü kutlamak için arkadaşlarımla dışarda yemek yedik.

YA SİZ bölümünde; okuma metni ile aynı konuda olan öznel sorular bulunmaktadır. Bu bölüm sayesinde öğrenciler metindeki konu hakkındaki düşüncelerini kendi hayat tecrübelerinden hareketle açıklayabilmektedir. Bu kısımda öğrencinin okuma metninden aldığı bilgileri kendi hayatı ile ilişkilendirerek anlatması amaçlanmaktadır.

DİL BİLGİSİ

Yönelme Durumu (Dative Case)

Fililin yönelme, yaklaşımlı varlığı gösterir.
This case indicates the object to which the verb gravitates.

a, i, o, u → -(y)a e, l, ö, ü → -(y)e

1. NER: Biraz yavaşlamam: Bu işi yapmamak için, "a, e, i, ö, ü" sesizleri "n, c, ç, g, ğ" olur.
Örneğin: "Benim için: if there is one of 'a, e, i, ö, ü' between two vowels, they connect into 'n, c, ç, g, ğ'."
B, G, L, K → n, c, ç, g, ğ

2. NER: Ben + e → bana Sen + e → sana O + a → ona

Uzaklaşma Durumu (Ablative Case)

Bu ek, varlığını bir yerden ayrılığını, uzaklaşmayı gösterir. Varlığın yerinin değiştiğini bildirir.
This suffix indicates object is leaving away, and it's place changes.

a, i, o, u → -Dan
e, l, ö, ü → -Den

Örnek:
Her sabah işe gidiyorum.
Öğretmen dersle başlıyor.
Kedi ağaca tırmanıyor.
Annem bana çay veriyor.
Öğretmenlere kitapla bakıyor.

5 Aşağıdaki başlıkları yönelme durumu "-(y)a" eki ile tamamlayalım.

1. Pervin otobüsünün biniyor.
2. Adam denize bakıyor.
3. Ben evden yürüyorum.
4. Salim yurt dışına gidiyor.
5. Sen o yalan söylüyorsun.

Örnek:
Taksim'de otobüsünün iniyor.
Aklı köpekten çok korkuyor.
Esra marketten geliyor.
Çank işten çıkıyor.
Mustafa, Ali'den borç istiyor.

6 Aşağıdaki başlıkları ayrımla durumu eki "-Dan" ile tamamlayalım.

1. Begüm resimdeki filmi... hoşlanıyor.
2. Annem beni... yardımı ediyor.
3. İbrahim... pazardan geliyor.
4. Zeynep... arkadaşlarımla dışarda yemek yiyor.

DİNLEME

9 Metni dinleyelim. Boşlukları dolduralım.

KAPALIÇARŞI

- A: (1) neresi?
 B: Burası Kapalıçarşı.
 A: Şunlar? (2)
 B: Onlar turist.
 A: Kapalıçarşı büyük? (3)
 B:, (4) burası büyük bir çarşı.
 A: Şurası kafe mi?
 B: Hayır, orası kafe (5) mağaza.

KONUŞMA bölümünde ünitedeki konu alanı doğrultusunda, öğrencilerin hem karşılıklı konuşma hem de sözlü anlatım becerilerini geliştirmeye yönelik öğrenci merkezi etkinlikler yer almaktadır. Müfredatı yetiştirme kaygısıyla bu bölüme ayrılan süre kesinlikle kısa tutulmamalıdır. Konuşma bölümünün işlenmesinde her öğrenciye eşit söz hakkı verilmeli, öğrencinin sözü kesilmeden konuşan öğrenci tüm sınıfça dinlenmelidir. Öğrencinin konuşma hatası varsa, iletişimi kesmeden doğru sözcük / cümle öğretmen tarafından tekrar edilmek suretiyle düzeltilmelidir. Özellikle başlangıç seviyesinde düzeltilmeyen konuşma hataları ileride kemikleşebilmektedir.

YAZMA

10 Aşağıda bir sosyal medya sitesi için bir profil bilgileri var. Profil kanzimle bilgileri dolduralım.

SOSYAL MEDYA PROFİLİ

HAKKIMDA

	AD
	SOYAD
	ÜCRETİ
	MEDENİ DURUM
	ÖLÜM
	MİLLETİ
	SENERİ
	ANNA MÜ
	MERKEZİ
	EĞİTİM DURUMU
YASAMA ORAN	
TELEFON NUMARASI	
ADRESİ	

DİNLEME bölümünde; okuma bölümünde olduğu gibi öğrencilerin dil düzeylerine, ünitenin konusuna, öğretilecek dil bilgisi yapısına uygun metinler seçilmiştir. Bu metinler için öğrencinin dinleme becerisini ölçecek etkinlikler düzenlenmiştir. Metni dinlemeye başlamadan önce, öğrencilerden dinleme sonrasında yer alan etkinlikleri incelemeleri, dinleme sırasında bu etkinliklerdeki soruların cevaplarını aramaları istenmelidir. Metin bir defa dinlendikten sonra, eğer gerek olursa bilinmeyen sözcükler, konu ve yeni dil yapılarıyla ilgili açıklamalar yapılmalıdır. Ardından metin bir kez daha dinletilmeli ve öğrencilerin bütün etkinlikleri tamamlamalarına fırsat verilmelidir. Sonrasında dinleme etkinlikleri sınıfça beraber yapılmalı, gerek görülen noktalar öğretmen tarafından tekrar açıklanmalıdır. Dinleme esnasında kayıt öğretmen tarafından sürekli durdurularak metin bütünlüğü kesintiye uğratılmamalıdır.

KONUŞMA

11 Aşağıdaki soruları arkadaşınızla birbirinize soralm. Arkadaşınıza kendi ana diliniz hakkında bilgiler verelim.

1. Nereelisiniz? Ana diliniz ne?
2. Ana dilinizde Türkçe'den farklı sesler var mı? Alfabesinde kaç harf var? Ana dilinizde hangi harfler Türkçede yok?
3. Ana diliniz hangi dile benziyor? Türkçeye benziyor mu?
4. Hangi dilleri biliyorsunuz?
5. Kaç farklı dilde "Merhaba" ve "Semi seviyorum" diyebiliyorsunuz?

YAZMA bölümünde ünitedeki konu alanlarına uygun yazma etkinlikleri yer almaktadır. Bu etkinlikler bütünleşik beceri öğretimine uygun olarak okuma-yazma, dinleme-yazma, konuşma-yazma biçiminde yapılandırılmıştır. Yazma çalışması sırasında öğretmen sıraların arasında dolaşarak her öğrencinin yazdığından emin olmalı, yazmak istemeyen öğrencilere daha fazla ilgi göstererek onları cesaretlendirmelidir. Öğretmen mutlaka her bir yazma çalışmasına dönüt vermelidir. Dönüt verirken öğrencilerin yanlışlarını kırmızı kalemle çizip üstüne doğrusunu yazmaktan ziyade; yanlışın altına çizmeli, öğrenciden kendi yanlışını kendisinin düzeltmesini istemelidir.

İZLE - ÖĞREN

SAVILAR

12 Videoları izleyelim. Aşağıdaki soruları cevaplayalım.

1. Mariam yaşında.
a. yirmi üç b. otuz üç
2. Onun telefon numarası
a. 0508 038 86 89 b. 0508 308 86 89
3. Telefon TL.
a. 1550 b. 1750
4. Türkçe sınıfı katta.
a. üçüncü b. dördüncü
5. Ayşe'nin kardeşi var.
a. üç b. iki
6. Kantinde çay TL.
a. üç b. iki
7. Çantada kalem var.
a. bir b. dört

İZLE - ÖĞREN bölümünde ünitenin kazanımlarının pekiştirilmesi ve öğrencinin gerçek ortamdaki dil kullanımını görmesi amacıyla hazırlanmış video çekimleri ve etkinlikler bulunmaktadır. Videoyu izlemeye başlamadan önce, öğrencilerden video kaydına ilişkin etkinlikleri incelemeleri, izleme sırasında bu etkinliklerdeki soruların cevaplarını aramaları istenmelidir. İzleme sırasında öğretmen kaydı durdurup öğrencilerden sonra ne olacağını tahmin etmelerini isteyebilir ya da siz olsaydınız ne yapardınız, gibi konu hakkında düşündürücü sorular sorabilir. Video kaydı gerek görüldüğünde ikinci kez izletilebilir.

GÜNLÜK İFADELER bölümünde öğrencinin günlük hayatta sıklıkla duyacağı ancak ders kitaplarında hepsinin yer almasının mümkün olmadığı ifadeler konu alanlarına göre listelenerek sunulmuştur. Bu bölümün işlenmesinde, öğretmen öğrencilerden ilk önce kıtapta yer alan ifadelere hızlıca göz atmalarını isteyebilir ve bunlardan hangilerinin anlamını bildiklerini sorabilir. Öğrencilerin cevaplarına göre, daha önce hiç duymadıkları ifadenin anlamını tahmin etmelerini ister, onun yerine başka hangi sözcük/sözcük gruplarını kullanabileceklerini sorar. Öğrencilerin cevaplarına dönüt –düzeltme verir, her bir ifadeyle ilgili örnek bağlamlar oluşturur. Eğer olanak varsa, bilgisayarda bir arama motoruna o ifadeyi yazar ve o ifadenin en çok hangi sözcüklerle kullanıldığını öğrencilere gösterir.

MİKROFON SENDE

Bir pano hazırlayalım ve ülkemizi resimlerle tanıtalım.
Panoya ülkemizin bayrağını, haritasını çizelim.
Sizin dilinizde "Evet", "Hayır" ve "Tamam" ne demek? Yazalım.
Alfabemizi farklıysa örnek harfler gösterebiliriz.

MİKROFON SENDE bölümü öğrencilerin grup halinde çalışmalarına ve karşılıklı konuşmalarına olanak sağlayacak eğlenceli etkinliklerden oluşmaktadır. Bu bölümde öğretmen, öğrencilere ayrıntılı olarak oyunu/etkinliği açıklar, örnekler vererek her bir öğrencinin ne yapacağını tam olarak anlamasını sağlar. Öğrenci kendisinden istenenin tam olarak ne olduğunu bilemediğinde derse katılamamaktadır. Bu nedenle bu bölümde öğretmenin etkinliği ayrıntılı olarak açıklaması, sonrasında da öğrencilerin uygulamalarına dönüt vermesi, hataları varsa düzeltmesi gerekmektedir.

KENDİNİ ÇEK bölümünde öğrencilerden ünitedeki konu alanına uygun video çekmelerini ve bu videoları sınıfta paylaşmalarını isteyen etkinlikler bulunmaktadır. Bu bölüm öğrencilere ev ödevi olarak verilmeli, öğrencilerin çektikleri videolar sınıfta diğer öğrencilere izletilmeli, birbirlerinin videolarını değerlendirmeleri istenmelidir. Eğer sınıf kalabalıksa, elbette bir derste tüm videoların izlenmesi mümkün olmayabilir. Bu durumda öğretmen rastgele seçtiği videoları sınıfta izletebilir, geri kalanları kendisi izleyerek dönüt verebilir. Ancak öğretmen her derste sadece belli öğrencilerin değil, farklı öğrencilerin çektikleri videoları sınıfta izlettiğinden emin olmalıdır.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE

EVLİLİK GELENEKLERİ

Türkiye'de gelin, düğünden bir gün önce "kına gecesi" yapar. Bu gecede sadece kadınlar oluyor ve türkü eşliğinde ellerinde kınalarla gelinin etrafında dönüyorlar. Kınayı kaynana yakıyor. Düğünde de gelin, ayakkabısının altına bekârların isimlerini yazıyor. Düğün sırasında bir kişinin ismi ayakkabıdan çabuk silinirse insanlar "O kişi en erken evlenecek" diye düşünüyorlar.

İskoçya'da gelin, düğünden bir gece önce aile büyüklerinin ortasına oturuyor ve onlara ayaklarını yıklatıyor. Bu gelenek, çiftin mutluluğunu sembolize ediyor. Düğünde ise gelin iki ayakkabısına da bozuk para koyuyor.

Bulgaristan'da düğünden önceki perşembe günü hamur ve maya karıştırıyorlar, özel bir ekmeği yapıyorlar. Bu ekmeği, yeni ailenin oluşumunu sembolize ediyor. Düğünde de gelin ile damada somun ekmeği veriyorlar. Bunlardan biri bu ekmeğin daha büyük parça koparırsa "Evde onun sözü geçecek" diye düşünüyorlar.

1. Sizce en zor ve en ilginç gelenek hangisi? Karşılaştırın.

KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE bölümü kültürler arası farkındalığı arttırmak amacıyla, kültürden kültüre değişen çeşitli konular hakkında bilgi veren metinlerden oluşmaktadır. Dil kültürün bir parçası olduğundan, yabancı dil bilmek aynı zamanda o dilin içinde geliştiği kültür hakkında bilgi sahibi olmak demektir. Bu düşünceyle hazırlanan Kültürden Kültüre bölümünde amaç; öğrencilerin çeşitli kültürler hakkında belirlenen konularla ilgili bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır. Öğretmen bu bölümü işlerken önce öğrencilerden metinleri okuyup yorumlamalarını istemeli, ardından "... konuyu sizin ülkenizde/kültürünüzde nasıl?" diye sorarak öğrencileri konuşturmalı, ardından da o konunun Türk kültüründe nasıl yer aldığını açıklamalıdır. Bu bölüm işlenirken Türk kültürü empoze edilmeye ya da başka kültürler eleştirilmeye kalkılmamalıdır.

BİR ADIM ÖTESİ

YOK / DEĞİL

1. Aşağıdaki cümlelerde doğru seçeneğin altını çizelim.

1. O Türk yok/ değil.
2. Türkiye'de okyanus değil/yok.
3. Benim işim çok zor yok/değil.
4. Bugün ofiste işim değil/ yok.
5. Okulda kantin kapalı değil/yok.
9. Buzdolabında süt yok/değil.
10. Buzdolabı çok pahalı yok/değil.
11. Aç yokum/değilim.
12. Fırında sıcak ekmeği yok/değil.
13. Odamda mavimsi bir masa yok/değil.

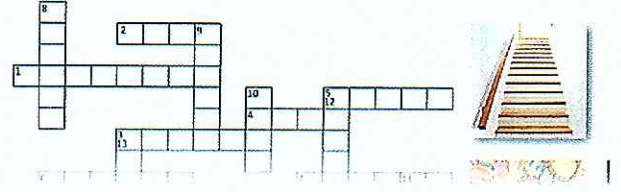
EĞLENELİM ÖĞRENELİM bölümünde her bir öğrenme ünitesindeki konuların pekişmesini sağlayacak eğitici oyunlar ve eğlenceli etkinlikler bulunmaktadır. Öğretmenenden beklenen, bu bölümü işlerken tüm sınıfın etkin katılımını sağlaması, her öğrenciye eşit söz hakkı vermeye özen göstermesidir.

NELER ÖĞRENDİK?

1. Aşağıdaki boşlukları uygun biçimde tamamlayalım.
- 1.Eş..... ofis..... çalışıyoruz.
- 2.Deniz'..... bebek..... bakıyorum.
3. Arkadaş..... köpek..... korkuyorum.
4. O kız..... ayakkabı..... model..... çok güzel.
5. Yarın kardeş..... oku!..... gidiyorum.
6. Onlar..... otobüs..... iki saat sonra geliyor.
7. O..... ev..... havuz var.
8. Çocuklar..... hiç kitap..... yok.

EĞLENELİM ÖĞRENELİM

Aşağıdaki resimlere bakalım ve bulmacayı çözelim.

NELER ÖĞRENDİK bölümünde üniteye yer alan konuların ne kadar öğrenildiğini, öğrencilerin nerelerde eksikliklerinin bulunduğunu saptamak amacıyla oluşturulmuş kısa sınavlar bulunmaktadır. Bu bölümün ünite bitiminde derste yapılması, öğretmenin öğrencilerin yanlış yaptıkları yerleri tespit ederek o konuyu yeniden özetlemesi önerilmektedir. Çünkü bir öğrenme ünitesi tam olarak öğrenilmeden yenisine geçildiğinde, bir sonraki konunun öğrenimi mümkün olmamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin her bir konuyu tam olarak öğrendiklerinden emin olmak için, bu bölümün dikkatlice yapılması ve kontrol edilmesi gerekmektedir.

ÖZ DEĞERLENDİRME bölümünde öğrenciler, Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde yer alan kazanımlara ne kadar ulaştıklarını kendileri değerlendirmektedirler. Öğrencilerden her bir beceriyi bölümde verilen puanlama sistemine göre işaretlemeleri istenmektedir. Bu bölümde, öğrencinin her bir beceri için kendini değerlendirmesi ve eksik gördüğü becerilerde o beceriye ait olan etkinliklere dönerek tekrar çalışması beklenmektedir. Öğretmenin bu bölümün doldurulması konusunda öğrencilere rehberlik etmesi, tabloda yer alan maddeleri öğrencilere açıklaması gerekmektedir.

ÖZ DEĞERLENDİRME

Bunları Türkçede yapabilir misiniz? Her cümle için kendinize bir puan veriniz. 1: Yapamam, 2: Biraz yapabiliyim, 3: Yapabiliyim, 4: İyili yapabiliyim, 5: Çok iyili yapabiliyim.

1. Ailemi, akrabalarımı ve çevremi tanıtabilir, bunlarla ilgili basit konuşma ve yazıları anlayabilir, bunları basit kalıp ve cümleleri kullanarak anlatabilirim.

1	2	3	4	5

2. Yer ve yön ifadelerini kullanmak ve mesafeyi...

KELİME LİSTESİ

İSİMLER

abla
ağabey
ağız
aile
amca
anadil

FİİLLER

almak
dans etmek
çalmak
hissetmek
yazmak
eğlendirmek

KELİME LİSTESİ bölümünde, o öğrenme ünitesinde yer alan yeni kelimeler isimler, fiiller ve kalıp ifadeler olarak gruplanmış olarak sunulmaktadır. Konu seçimi, öğrencilerin dil düzeylerine uygun yapıldığından konularda yer alan bu kelimeleri öğrencilerin öğrenmesi beklenmektedir. Ünite bitiminde öğretmen öğrencilerden kelime listesine göz atmalarını istemeli, bilmedikleri kelime olup olmadığını kontrol etmelidir. Ayrıca öğretmen, kendilerine ait bir kelime defteri tutmaları, yeni öğrendikleri kelimelerin anlamlarını kendi cümleleriyle bu deftere yazmaları konusunda öğrencilere önerilerde bulunmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adalı, O. (2004). Türkiye Türkçesinde Biçimbirimler, İstanbul: Papatya Yayınları.
- Aksoy, Ö. A. (1984). Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Banguoğlu, T. (2007). Türkçenin Grameri, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Council of Europe. (2017). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment, Companion Volume Provisional Edition, Language Policy Programme, Education Policy Division, Education Department.
- Demir, N., Yılmaz, E. (2011). Türkçe Ses Bilgisi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Demircan, Ö. (2002). Türkçenin Ses Dizimi, İstanbul: D-R Yayınları.
- Ediskun, H. (1999). Türk Dilbilgisi, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ergenç, H. (2002). Konuşma Dili ve Türkçenin Söyleyiş Sözlüğü, İstanbul: Multilingual.
- Ergin, M. (2004). Türk Dil Bilgisi, İstanbul: Bayrak Basın Yayın Tanıtım.
- Karaağaç, G. (2012). Türkçenin Dil Bilgisi, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karahan, L. (2004). Türkçede Sözdizimi, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2009). Türkiye Türkçesi Grameri, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Özsoy, S. (2004). Türkçenin Yapısı I: Ses Bilimi, İstanbul: Boğaziçi Ün. Yayınları.
- TDK (2011). Türkçe Sözlük, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDK (2012). Yazım Kılavuzu, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TELC-MEB, (2013). Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Öğrenim, Öğretim ve Değerlendirme, Frankfurt/Main: telc GmbH.

NOTLAR:

1. Yazarlar tarafından hazırlanmayıp başka bir kaynaktan alıntılanan metinler, öğrencilerin dil seviyelerine göre yeniden düzenlenmiştir.

ALINTI METİNLER

Değişen Müzik

https://tr.wikipedia.org/wiki/Türk_müziği

Üç Türkünün Hikayesi

http://www.turkuler.com/hikayeler/turku-hikayeleri_yuksekk_yuksekk_tepele_re_ev_kurmasinlar.html

<http://www.mynet.com/cevaplar/sari-gelin-turkusunun-hikayesini-biliyormusunuz/6302925>

<https://silifke.bel.tr/silifke/ilcemiz/turku-bilgileri.html>

Tac Maha

https://www.dersimiz.com/ders_notlari/tac-mahal-oku-21742.html

Uzayda Hayat Nasıl?

<https://www.spacecampTurkey.com/uzay-kampi-turkiye-egitim-videolari>

Petrol Her Yerde

<https://32zn56499nov99m251h4e9t8-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2018/04/Oils-Many-Uses-TUR.pdf>

<https://www.petroturk.com/makale/petrol-sadece-bir-enerji-ham-maddesi-midir>

Kadın Mucitler

<https://www.uplifers.com/tarih-yazan-kadin-mucitler/>

50 Şehirden 90 Gazoz

<https://www.evrensel.net/haber/298764/vefali-memleket-gazozcusu> ve <https://www.milligazete.com.tr/haber/933403/vefayi-gazozla-bulusturan-mekan-ve-fa-gazozcusu>) adreslerinden alınıp uyarlanmıştır.

Para

<https://www.paradurumu.com/gelsin-paralar/paranin-tarihi-ve-bugunu-hakkinda-bilinmesi-gerekenler-haberi-3901>

<https://www.darphane.gov.tr/paranin-tarihi>

<https://arkeofili.com/gecmisten-gunumuze-para>

Ayder Yaylası

<https://gezimanya.com/ayder-yaylasi>

Geçmişten Günümüze Moda

<https://hthayat.haberturk.com/moda/haber/1003205-hangi-donem-ne-modaydi>

<http://blogkaleminden.blogspot.com/2017/07/gecmisten-gunumuze-moddann-tarihcesi.html>

Doğru Giyinmek Alışverişle Başlar

<http://cekmekoy2023.com/haberler/detay/1650/dogru-giyinmek-alisveriste-baslar.html>

Pardon Bir Yanlışlık Oldu

<https://tr.sputniknews.com/abd/201905221039128882-yanlislikla-46-yil-hapis-yatan-abdli-adama-16-milyon-dolar-verilecek/>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-45387744>

<https://www.muglaturk.com/haber/33-sene-sucsuz-yere-cezaevinde-yatan-mehmet-civelekin-hikayesi-2242.html>

Siber Suçlardan Korunmanın Yolları

<https://blog.ofix.com/siber-saldirilardan-korunma-yollari/>

DNA Testinin Sınırları Nelerdir?

<https://khosann.com/dna-testi-yaparsaniz-neler-ogrenirsiniz/>

<https://www.milliyet.com.tr/gundem/dna-nedir-yapisi-nasildir-2785879>

Kargaların Gizli Dünyası

<https://www.haberturk.com/karganin-muthis-zekasi-iste-kargalar-hakkinda-bilinmeyen-gercek-2110294>

<http://www.yildirimgazetesi.com/karga-ve-para-makale,10558.html>

NOTLAR

YENİ İSTANBUL ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI

B2 Düzeyi Ders Kitabı

"Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti", dünyada en çok konuşulan diller arasında ilk sıralarda yer alan Türkçeyi hızlı ve etkili bir biçimde öğrenmek isteyen yetişkinler için Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninde belirlenen dil düzeyleri esas alınarak hazırlanmış bir öğretim setidir. Bu setin hazırlanmasında iletişimsel ve öğrenen odaklı yaklaşım benimsenmiş, bu yolla öğrencilerin Türkçeyi dilin dört temel beceri alanında da etkin bir biçimde kullanmaları hedeflenmiştir.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti hazırlanırken dil öğreniminde kültürlerarası etkileşimin ve kültürel farkındalığın önemi göz önünde bulundurulmuştur. Öğrencilerin farklı kültürlerden gelen bireylerle bir arada yaşama konusunda olumlu tutum geliştirmelerine destek olacak metinler, etkinlikler ve uygulamalar öğretim setinin genelinde etkili bir biçimde sunulmuştur.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti, Zenginleştirilmiş, Etkileşimli, Kişiselleştirilmiş Kitap olma özelliğiyle diğer öğretim setlerinden ayrılmaktadır. Bu öğretim setini kullanan her öğretmen sınıfındaki öğrencilerin hazır bulunuşluk durumuna göre kitaba eklemeler yapabilmektedir. Kitaptaki öğrenme üniteleri video ve ses dosyaları desteğiyle zenginleştirilmiştir ve kitapta sunulan cevap anahtarı sayesinde öğrenci kendi öğrenme durumunu değerlendirebilmektedir.

"Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti" içerisinde yer alan bu kitap B2 düzeyi setinin ders kitabıdır. Bu ders kitabı, kullanıcılarını Avrupa Ortak Dil Kriterlerinde belirlenmiş olan B2 dil becerisi düzeyine ulaştırmayı hedeflemektedir. B2 dil düzeyindeki bir öğrenci:

- Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık cümlelerle yapılan tartışmaları takip edebilir. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilir. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilir.
- Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilir. Çağdaş edebi düzey yazıyı anlayabilir.
- Öğrendiği dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilir. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerini açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilir.
- İlgi alanına giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilir. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilir.
- İlgi alanına giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilir. Olayların ve deneyimlerin kendisi için taşıdığı önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilir.

DÜZEYLER	
A1	TEMEL
A2	
B1	ORTA
B2	
C1	İLERİ

ISBN 978-6057079107

9 786057 079107

KÜLTÜR SANAT BASIMEVİ

www.kultursanatyayinevi.com

www.pressglocal.com